

OSHO

Con đường tôi

Con đường của
Mây trắng

Hà nội - 2009

OSHO

My way

the way of
the white clouds

Mục lục

Giới thiệu	1
1 Con đường của mây trắng	1
2 Bí ẩn bên ngoài tâm trí.....	10
3 Khổ sở hay cực lạc?	39
4 Mọi hi vọng đều sai	61
5 Vứt bỏ bản ngã bây giờ.....	81
6 Bác vẫn còn đeo mang cô ấy à?	103
7 Bí ẩn của quan hệ.....	123
8 Chỉ trái chín mới rụng.....	145
9 Buông xuôi và tôi sẽ lo phần còn lại.....	165
10 Bạn là con đường	183
11 Bạn là điểm gặp gỡ	203
12 Bất kì cái gì bạn làm, hãy toàn bộ.....	227
13 Thượng đế là trong sự tìm kiếm của bạn	249
14 Cả hai đều cần.....	271
15 Chia sẻ qua hiện hữu của bạn	299
Về Osho	321

Giới thiệu

Trong buổi sáng ngày mười lăm tháng năm tại Poona, một thành phố lớn của Ấn Độ gần Bombay, một nhóm người phương Tây đã tụ tập tại Cộng đồng quốc tế Osho để hỏi Osho hàng loạt câu hỏi về bản thân ông và con đường tới chứng ngộ.

Các câu hỏi đã được chọn với một mục đích đặc biệt: chuẩn bị cho một cuốn sách giới thiệu về Osho và công trình của ông cho hàng nghìn khách thăm viếng và những người đang đi tìm cách sống mới.

Với độ minh mẫn chỉ có ở một người có tâm thức tối thượng, Osho đã đưa ra một cách nhìn bao quát, sâu lắng cho loài người đang trần trụi bước sang thế kỉ hai mươi mốt.

Biểu tượng mây trắng được ông chọn để biểu thị cho phương thức người tìm kiếm đi trên đường... và cuốn sách này đề cập tới mọi trạng thái - bão tố, gió, mưa, nắng và cầu vồng - những cái vốn là một phần của cuộc phiêu lưu mà người ta vẫn gọi là cuộc đời.

Mây trắng là bí ẩn - tới, đi, chính hiện hữu của nó. Mây trắng tồn tại không gốc rễ - hiện tượng phi gốc rễ, không đâu được bắt rễ, hay bắt rễ vào không đâu. Nhưng nó vẫn tồn tại, và tồn tại thừa thãi.

Toàn thể sự tồn tại giống điều đó - không gốc rễ nào, không nhân quả nào, không nguyên nhân tối thượng nào, nó tồn tại. Nó tồn tại như một bí ẩn.

Mây không có đâu mà đi. Nó di chuyển, nó tới mọi nơi. Mọi tâm đều thuộc vào nó, mọi hướng đều thuộc vào nó. Không cái gì bị bác bỏ. Mọi thứ đang vậy, tồn tại, trong sự chấp nhận toàn bộ.

Mây không có đường riêng của mình - chúng trôi nổi. Đường nghĩa là đạt tới đâu đó. Đường thực là đường vô lộ. Di chuyển, nhưng không với tâm trí cố định - di chuyển không có tâm trí.

Thiền về cơ bản có nghĩa là trạng thái vô trí - nơi bạn đang vậy, nhưng không đi đâu: nơi đang là, chỉ hiện hữu, là mục đích.

Do đó tôi gọi con đường của tôi, con đường của mây trắng. Tôi muốn bạn cũng trở thành mây trắng trôi nổi trên trời.

Trôi nổi, không di chuyển tới điểm nào.

*Dù bạn ngẫu nhiên ở bất kì đâu, đây là mục đích.
Mục đích là mọi khoảnh khắc. Hành trình là mục đích.*

Trở thành mây trắng - có đó, không kháng cự, không tranh đấu:

tận hưởng chính sự tồn tại, mở hội khoảnh khắc này, niềm vui, cực lạc của nó.

Con đường của mây trắng

*Osho kính yêu,
Tại sao con đường của thầy được gọi là Con đường
của Mây trắng?*

Ngay trước khi Phật chết ai đó đã hỏi: Khi vị phật chết, ông ấy đi đâu? Ông ấy vẫn còn tồn tại hay đơn giản biến mất trong cái không? Đây không phải là câu hỏi mới, nó là câu hỏi cổ nhất, bao nhiêu lần đã được lặp lại và hỏi. Tương truyền rằng Phật đã nói: Giống như mây trắng biến mất...

Chính buổi sáng đó đã có mây trắng trên trời. Bây giờ chúng không còn nữa. Chúng đã đi đâu? Chúng đến từ đâu? Chúng tiến hoá thế nào, và chúng tan biến ra sao? Mây trắng là điều bí ẩn, việc tới, việc đi, chính sự hiện hữu của chúng. Đó là lí do đầu tiên tại sao tôi lại gọi con đường của tôi là Con đường của Mây Trắng.

Nhưng có nhiều lí do, và cũng tốt mà suy tư, thiền về chúng. Mây trắng tồn tại không gốc gác chi. Nó là hiện tượng phi gốc gác, không được bắt rễ vào đâu hay bắt rễ vào chỗ không đâu cả. Nhưng nó vẫn tồn tại. Toàn bộ sự tồn tại cũng giống như mây trắng: không gốc rễ nào, không nhân quả nào, không nguyên nhân tối thượng nào, nó tồn tại. Nó tồn tại như một bí ẩn.

Mây trắng thực sự không có con đường riêng của nó. Nó trôi nổi. Nó không có đâu để đạt tới, không có đích, không định mệnh cần hoàn thành, không mục đích. Bạn không thể làm thất vọng mây trắng bởi vì bất kì chỗ nào nó đạt tới cũng đều là mục đích. Nếu bạn có mục đích, bạn nhất định chuốc lấy thất vọng. Tâm trí càng hướng mục đích, càng nhiều phiền não, ưu tư và thất vọng có đó, bởi vì một khi bạn đã có mục đích, tức là bạn đang di chuyển với đích cố định. Thế mà cái toàn thể lại tồn tại không định mệnh nào. Cái toàn thể không chuyển đi đâu cả; không có mục đích cho nó, không mục đích.

Một khi bạn đã có mục đích, bạn đang chống lại toàn thể - nhớ lấy điều này - thế thì bạn sẽ chuốc lấy thất vọng. Bạn không thể thắng khi chống lại cái toàn thể. Sự tồn tại của bạn nhỏ nhoi làm sao - bạn không thể tranh đấu, bạn không thể chinh phục. Không thể quan niệm nổi làm sao một đơn vị riêng lẻ có thể chinh phục được cái toàn thể. Và nếu toàn thể là vô mục đích còn bạn có mục đích, bạn sẽ chuốc lấy thất bại.

Mây trắng trôi nổi tới bất kì nơi nào gió đưa tới - nó không kháng cự, nó không tranh đấu. Mây trắng không phải là kẻ chinh phục, tuy thế nó vẫn bồng bềnh trên mọi vật. Bạn không thể chinh phục được nó, bạn không thể đánh bại được nó. Nó không có tâm trí chinh phục - đó là lí do tại sao bạn

không thể đánh bại được nó. Một khi bạn đã cố định mục đích, mục tiêu, định mệnh, ý nghĩa, một khi bạn đã chuốc lấy diên khùng để đạt tới đâu đó, thế thì vấn đề sẽ nảy sinh. Và bạn sẽ bị thất bại, đó là điều chắc chắn. Thất bại của bạn ở chính bản chất của bản thân sự tồn tại.

Mây trắng chẳng có nơi đâu mà tới cả. Nó di chuyển, nó di chuyển tới mọi nơi. Mọi tầm đều thuộc vào nó, mọi hướng đều thuộc vào nó. Không có gì bị bác bỏ cả. Mọi thứ hiện hữu, tồn tại trong sự chấp nhận toàn bộ. Do đó tôi gọi con đường của tôi là Con đường của Mây Trắng.

Mây trắng không có con đường riêng của mình - chúng trôi nổi. Con đường có nghĩa là đạt tới đâu đó. Con đường của mây trắng nghĩa là con đường vô lộ, lối đi không có lối. Di chuyển, nhưng không với tâm trí cố định - di chuyển vô tâm trí. Điều này phải được hiểu, bởi vì mục đích đồng nghĩa với tâm trí. Đó là lí do tại sao bạn không thể quan niệm được làm sao sống mà không có mục đích... bởi vì tâm trí không thể tồn tại không có mục đích.

Và con người ngớ ngẩn làm sao - họ thậm chí còn đến gặp tôi và hỏi: Mục đích của thiền là gì? Thiền không thể có bất kì mục đích nào cả bởi vì thiền về cơ bản có nghĩa là trạng thái vô trí. Nó chính là nơi bạn hiện hữu, không đi đâu cả; nơi chỉ ở đây, chỉ hiện hữu là mục đích duy nhất.

Mục đích là ở đây và bây giờ. Một khi mục đích là nơi nào đó khác, tâm trí bắt đầu cuộc hành trình của nó. Thế thì tâm trí bắt đầu suy nghĩ, thế thì tâm trí bắt đầu một quá trình. Nếu tương lai có đó, tâm trí có thể tuôn chảy, thế thì tâm trí có thể có dòng chảy của nó, thế thì tâm trí có không gian để di chuyển. Với mục đích, tương lai tới, với tương lai, thời gian tới.

Mây trắng lơ lửng trên trời, vô thời gian - bởi vì không có tương lai và không có tâm trí cho nó. Nó là ở đây và bây giờ. Mỗi khoảnh khắc đều là vĩnh hằng toàn bộ. Nhưng tâm trí không thể tồn tại mà không có mục đích, cho nên tâm trí cứ tạo ra mục đích. Nếu cái gọi là các mục đích trần tục bị mất thế thì tâm trí tạo ra các mục đích tôn giáo, cũng là mục đích trần tục khác. Nếu tiền bạc đã trở thành vô dụng, thế thì thiên trở thành hữu dụng. Nếu cái gọi là thế giới cạnh tranh, chính trị, đã trở thành vô dụng, thế thì thế giới khác của cạnh tranh mới, của tôn giáo, thành đạt, lại trở thành có nghĩa. Nhưng tâm trí bao giờ cũng khao khát ý nghĩa nào đó, mục đích nào đó. Còn đối với tôi, chỉ có mỗi điều tâm trí là tôn giáo vô mục đích. Nhưng điều đó có nghĩa là tâm trí không còn là tâm trí chút nào nữa. Nghĩ về bản thân bạn tựa như mây trắng đi, không có tâm trí.

Ở Tây tạng người ta có một cách thiền: các sư ngồi trên núi, một mình, tuyệt đối một mình, chỉ thiền về đám mây trắng trôi nổi trên trời, suy tư liên tục, và dần dần được hội nhập. Thế rồi họ trở thành mây trắng - ngất ngưỡng trên núi tựa mây trắng. Không tâm trí, chỉ hiện hữu ở đó. Không kháng cự, không tranh đấu, không có gì cần đạt tới, không có gì bị mất. Chỉ tận hưởng chính sự tồn tại, tôn vinh khoảnh khắc này - niềm vui, niềm cực lạc về nó.

Do đó tôi gọi con đường của tôi là Con đường của Mây Trắng. Và tôi muốn bạn cũng trở thành mây trắng trôi nổi trên bầu trời. Tôi nói trôi nổi chứ không di chuyển, không di chuyển tới một điểm - chỉ trôi nổi đến bất kì đâu mà gió đưa bạn tới. Dù bạn ngẫu nhiên ở bất kì đâu, đấy chính là mục đích. Cho nên mục đích không phải là cái gì đó kết thúc ở đâu đó, điểm cuối của tuyến đường. Mục đích là mọi khoảnh khắc.

Tại đây đối với tôi các bạn là *siddhas*, người đã chứng ngộ. Tại đây các bạn đã đạt tới. Tại đây bạn hoàn hảo như bạn có thể, giống hệt như một Phật, một Mahavira hay một Krishna. Chẳng còn gì khác phải đạt tới. Chính ngay khoảnh khắc này mọi thứ đang có đó, chỉ có điều bạn không tỉnh táo. Và bạn không tỉnh táo bởi vì tâm trí của bạn đang ở tương lai. Bạn không ở đây. Bạn không nhận biết về điều đang xảy ra cho bạn vào chính khoảnh khắc này. Còn điều này, bao giờ và bao giờ cũng xảy ra. Trong nhiều, rất nhiều triệu kiếp điều này đã từng xảy ra. Mọi khoảnh khắc bạn đều đã là vị phật. Không một khoảnh khắc nào điều đó bị bỏ lỡ đi. Nó không thể bị bỏ lỡ được, đó chính là cách thức bản thân tự nhiên là vậy, mọi vật là vậy. Bạn không thể lỡ nó được.

Nhưng bạn không tỉnh táo và bạn không thể tỉnh táo được bởi vì mục đích còn ở đâu đó, điều gì đó còn phải đạt được. Bởi điều đó mà rào chắn được dựng lên và bởi vì thế mà bạn đã lỡ. Một khi điều này được bộc lộ ra, một khi điều này được hiểu ra, một khi bạn trở nên nhận biết về điều này, bí ẩn lớn nhất về bản thể cũng được bộc lộ ra, rằng mọi người đều hoàn hảo. Đó chính là điều chúng ta ngụ ý khi chúng ta nói mọi người đều là Brahman - mọi người đều là linh hồn, linh hồn tối thượng, điều thiêng liêng. Đó chính là điều chúng ta ngụ ý khi chúng ta nói *tattwamasi* - người là cái đó. Không phải là bạn phải trở thành cái đó, bởi vì nếu bạn phải trở thành cái đó, bạn đang không phải là cái đó. Mà nếu bạn đã không phải là cái đó, làm sao bạn có thể trở thành được? Hạt mầm trở thành cây bởi vì hạt mầm đã là cái đó. Hòn đá không thể trở thành cây. Hạt mầm trở thành cây bởi vì hạt mầm đã là cái đó!

Cho nên vấn đề không phải là việc trở thành, vấn đề chỉ là sự bộc lộ. Hạt mầm được bộc lộ tại khoảnh khắc này là hạt mầm, khoảnh khắc tiếp là cây. Cho nên đây chỉ là vấn đề bộc

lộ. Và nếu bạn có thể hiểu thấu sâu sắc, hạt mầm là cây tại chính khoảnh khắc này.

Các nhà huyền môn Tây Tạng hay các thiền sư hay tu sĩ Sufi, tất cả họ đều nói về mây trắng. Mây trắng đã thấm tẩm bản thể bên trong của nhiều người. Đường như là hoà hợp được đạt tới với mây trắng. Làm điều đó thành việc thiền và thế thì nhiều điều sẽ đến với bạn.

Cuộc sống không nên bị coi như vấn đề. Một khi bạn bắt đầu theo cách đó, bạn sẽ bị lạc. Một khi bạn nghĩ cuộc sống là vấn đề, nó sẽ không bao giờ có thể giải được. Đó là cách thức triết học tiến triển - và đó là cách thức triết học bao giờ cũng đi nhầm. Không có triết lý đúng: không thể có được. Mọi triết lý đều sai. Cứ triết lý là sai, bởi vì triết lý chọn bước cơ bản sai về việc coi cuộc sống là vấn đề. Một khi cuộc sống là vấn đề, không có lời giải cho nó. Cuộc sống không phải là vấn đề mà là bí ẩn, đây là cách tôn giáo xem xét nó.

Mây trắng là điều bí ẩn nhất, chột hiện, chột mất. Có bao giờ bạn nghĩ rằng mây không có *nam-roop* - không tên, không hình dạng không? Ngay cả trong một khoảnh khắc, hình dạng cũng không giữ nguyên. Nó đang thay đổi, nó đang trở thành, nó là sự tuôn chảy tựa dòng sông. Bạn có thể gán hình dạng cho mây, nhưng đó là phóng chiếu của bạn. Mây không có hình dạng; nó là vô hình dạng hay liên tục đang hình thành, nó là một luồng. Và đó cũng là cách thức cuộc sống hiện hữu. Mọi hình dạng đều được phóng chiếu.

Kiếp này bạn gọi mình là đàn ông nhưng ngay kiếp trước bạn có thể đã là đàn bà. Kiếp này bạn là người da trắng và kiếp sau bạn có thể là người da đen. Khoảnh khắc này bạn thông minh nhưng khoảnh khắc tiếp bạn hành xử theo cách đần độn. Khoảnh khắc này bạn im lặng, khoảnh khắc tiếp bạn điên khùng, dữ tợn, gây gổ. Bạn có hình dạng không?

Hay bạn liên tục thay đổi? Bạn là luồng chuyển, đám mây. Bạn có nhận được tên gọi, căn cước nào không? Bạn có thể tự gọi mình là thể này hay thể khác? Khoảnh khắc bạn nói bạn là thể này, cũng chính khoảnh khắc đó bạn trở nên nhận biết rằng bạn cũng là điều tương phản.

Bạn nói với ai đó: Anh yêu em - và cũng chính khoảnh khắc đó ghét có đó. Bạn nói bạn là bạn với ai đó và cũng chính khoảnh khắc đó kẻ thù đang cười bên trong bạn, đang đợi đến khoảnh khắc của nó. Khoảnh khắc này bạn nói bạn hạnh phúc và cũng chính khoảnh khắc đó hạnh phúc lại mất đi và bạn trở nên bất hạnh. Bạn không có căn cước. Nếu bạn hiểu điều này, bạn trở thành đám mây vô hình dạng, vô danh. Và thể thì trôi nổi bất đầu.

Đối với tôi, cuộc sống của mây trắng là cuộc sống của sannyasin, của người đã từ bỏ. Cuộc đời của chủ gia đình là một thường lệ cố định. Nó là thứ chết, nó là mẫu hình. Nó có tên, nó có hình dạng. Nó đi trên rãnh đặc biệt tựa như đường ray xe lửa. Trên đường ray xe lửa chuyển động; chúng có mục đích, chúng cần phải đạt tới đâu đó. Nhưng sannyasin tựa như mây trôi nổi trên trời - không có đường ray sắt cho người đó, không đường dẫn, không căn cước. Người đó không phải là ai cả và sống cuộc sống của người không hiện hữu, sống dường như người đó không hiện hữu.

Nếu bạn có thể sống một cuộc sống dường như bạn không hiện hữu, bạn đang trên con đường của tôi. Và bạn càng nhiều hiện hữu, càng nhiều bệnh tật sẽ có đó. Bạn càng ít hiện hữu, bạn sẽ càng mạnh khỏe. Bạn càng ít hiện hữu, bạn sẽ càng bớt nặng cân. Bạn càng ít hiện hữu, bạn sẽ càng thiêng liêng và phúc lạc.

Khi tôi nói cuộc sống không phải là vấn đề mà là bí ẩn, tôi ngụ ý bạn không thể giải được nó, bạn có thể trở thành

nó. Vấn đề là cái gì đó cần được giải bằng lí trí; nhưng cho dù bạn có giải nó, chẳng cái gì đạt được cả. Bạn thu thập được thêm một chút ít tri thức, nhưng không cực lạc nào phát sinh từ nó. Bí ẩn là cái gì đó bạn có thể trở thành. Bạn có thể là một với nó, hội nhập với nó. Thể thì cực lạc phát sinh, thể thì phúc lạc - thể thì điều tối thượng có thể xảy ra với con người, niềm vui tối thượng.

Tôn giáo coi cuộc sống như bí ẩn. Bạn có thể làm gì với bí ẩn? Bạn chẳng có thể làm được gì với bí ẩn nhưng bạn có thể làm điều gì đó với *mình*. Bạn có thể trở nên bí ẩn hơn. Và thể thì điều tương tự có thể gặp với điều tương tự, điều giống nhau có thể gặp điều giống nhau.

Tìm kiếm bí ẩn trong cuộc sống đi. Bạn nhìn vào bất kì đâu - vào mây trắng, vào ngôi sao trong đêm, vào bông hoa, vào dòng sông tuôn chảy - bất kì đâu bạn nhìn vào, tìm kiếm điều bí ẩn. Và bất kì khi nào bạn thấy rằng bí ẩn có đó, thiền về nó.

Thiền nghĩa là: làm tan biến bản thân bạn trước bí ẩn đó, triệt tiêu bản thân bạn trước bí ẩn đó, tiêu tan bản thân bạn trước bí ẩn đó. Không hiện hữu nữa, và để cho bí ẩn thành toàn bộ đến mức bạn bị hấp thu vào trong nó. Và bỗng nhiên cánh cửa mới, cảm nhận mới được đạt tới. Bỗng nhiên thế giới nhợt nhạt của phân chia, tách biệt đã biến mất, và thế giới khác, hoàn toàn khác của cái một đến trước bạn. Mọi vật đều mất đi biên giới của chúng; mọi vật đều cùng với các vật khác; không phân chia được mà là một.

Điều này có thể thực hiện được chỉ nếu bạn làm điều gì đó với mình. Nếu bạn phải giải một vấn đề, bạn phải làm cái gì đó với vấn đề đó. Bạn phải tìm ra chìa khoá, manh mối. Bạn phải làm việc với vấn đề; bạn phải vào phòng thí nghiệm - bạn phải làm điều gì đó. Nếu bạn phải đương đầu

với bí ẩn, bạn phải làm điều gì đó với mình; với bí ẩn chẳng cái gì có thể được làm.

Chúng ta bắt lực trước bí ẩn. Đó là lí do tại sao chúng ta cứ đổi bí ẩn thành vấn đề, bởi vì với vấn đề, chúng ta có khả năng giải quyết, với vấn đề chúng ta cảm thấy mình còn điều khiển được. Với bí ẩn chúng ta bắt lực, chúng ta không làm gì được cả. Với bí ẩn chúng ta đối diện với cái chết và chúng ta không thể thao túng được.

Đó là lí do tại sao trí tuệ con người càng phát triển toán học, logic, lại càng ít khả năng cực lạc được mở ra cho tâm trí con người; càng ít khả năng thơ ca. Trữ tình mất đi; cuộc sống trở thành sự kiện, không còn là biểu tượng.

Cho nên khi tôi nói con đường của tôi là Con đường của Mây trắng, đó chỉ là biểu tượng. Mây trắng không được dùng như sự kiện; nó được dùng như biểu tượng, như biểu tượng thơ ca - như chỉ dẫn về sự hội nhập sâu sắc vào trong bí ẩn và điều kì diệu.

*Osho kính yêu,
Xin thầy nói cho chúng tôi quan hệ của thầy với mây trắng là gì?*

Tôi là mây trắng. Không có quan hệ gì và không thể có được. Quan hệ tồn tại khi bạn là hai, bị phân chia. Cho nên

quan hệ thực sự không phải là quan hệ. Bất kì khi nào quan hệ tồn tại đều có phân tách. Tôi là mây trắng. Bạn không thể có liên hệ gì với mây trắng. Bạn có thể trở thành một với nó và cho phép mây trắng trở thành một với bạn, nhưng quan hệ không thể có được. Trong quan hệ bạn vẫn còn tách bạch, và trong quan hệ bạn vẫn cứ thao túng.

Đây là một trong những khổ sở của cuộc sống con người, đó là ngay cả trong tình yêu chúng ta cũng tạo ra quan hệ. Thế thì tình yêu bị bỏ lỡ. Tình yêu không nên là quan hệ. Bạn nên trở thành người yêu hay người được yêu. Bạn nên trở thành người kia và để cho người kia trở thành bạn. Nên có hội nhập, chỉ thế thì xung đột mới dừng lại; bằng không tình yêu sẽ trở thành xung đột, vật lộn. Nếu bạn hiện hữu, thế thì bạn sẽ cố thao túng, thế thì bạn muốn sở hữu, thế thì bạn muốn là người chủ, thế thì khai thác đi vào. Thế thì người kia sẽ bị sử dụng như phương tiện chứ không phải như mục đích.

Với mây trắng bạn không thể làm điều đó được, bạn không thể biến chúng thành vợ và chồng được. Bạn không thể móc xích chúng hay thuyết phục chúng vào trong một quan hệ. Chúng sẽ không cho phép điều đó, chúng sẽ không nghe lời bạn. Chúng đã đủ về mình rồi - đó là lí do tại sao bây giờ chúng đã trở thành mây trắng. Bạn có thể là một với chúng và thế thì trái tim chúng mở ra.

Nhưng tâm trí con người không thể nghĩ vượt ra ngoài mối quan hệ, bởi vì chúng ta không thể nghĩ về bản thân mình dường như là chúng ta không hiện hữu. Chúng ta hiện hữu: chúng ta che giấu điều đó bằng đủ mọi cách, chúng ta có đó. Sâu bên dưới bản ngã vẫn còn đó và sâu bên dưới, bản ngã vẫn cứ thao túng.

Với mây trắng điều này là không thể được. Với bản ngã của mình, bạn có thể nhìn vào đám mây trắng, nghĩ về nó, nhưng bí ẩn sẽ không mở ra. Cánh cửa sẽ vẫn còn đóng. Bạn sẽ vẫn còn trong đêm tối. Nếu bản ngã biến mất, bạn trở thành đám mây trắng.

Trong thiền có một truyền thống cổ xưa nhất về hội họa. Một thiền sư có một đệ tử đang học vẽ, và dĩ nhiên thông qua việc vẽ, là học thiền. Đệ tử này bị cuốn hút bởi cây trúc; người đó liên tục vẽ trúc. Tương truyền thầy đã nói với đệ tử mình: chừng nào con chưa trở thành trúc, chẳng cái gì có thể xảy ra được cả.

Trong mười năm đệ tử đã vẽ trúc. Người đó đã trở nên điều luyện đến độ nhắm mắt trong đêm tối không ánh sáng vẫn có thể vẽ được trúc. Và trúc người đó vẽ ra hoàn hảo, sinh động làm sao.

Nhưng thầy vẫn không chấp nhận. Thầy nói: Chưa được, chừng nào con chưa trở thành trúc, làm sao con có thể vẽ được nó? Con vẫn còn tách biệt, con vẫn còn là người đứng ngoài trông, con vẫn còn là khán giả. Cho nên con có thể biết được trúc từ bên ngoài, nhưng đây mới chỉ là ngoại vi, không phải là linh hồn của trúc. Chừng nào con chưa trở thành một, chừng nào con chưa trở thành trúc, làm sao con có thể biết được nó từ bên trong?

Mười năm đệ tử này cố gắng nhưng thầy vẫn không chấp thuận. Thế rồi đệ tử biến vào trong rừng, biến vào rừng trúc. Trong ba năm không ai nghe nói gì về người đó cả. Rồi tin tức bắt đầu đồn đại rằng người đó đã trở thành cây trúc. Bây giờ người đó không vẽ nữa. Người đó sống với trúc, người đó đứng với trúc. Gió thổi, trúc lay động - người đó cũng lay động.

Thế rồi thầy tìm tới. Và quả thực, đệ tử đã trở thành cây trúc. Thầy nói: Bây giờ quên tất cả về con và về trúc đi.

Đệ tử nói: Nhưng thầy đã bảo con phải trở thành trúc và con đã trở thành nó rồi.

Thầy nói: Bây giờ quên cả điều này nữa đi, bởi vì bây giờ đây là rào chắn duy nhất. Sâu bên dưới đầu đó con vẫn còn tách biệt và vẫn còn nhớ rằng con đã trở thành trúc. Cho nên con vẫn chưa là cây trúc hoàn hảo, bởi vì cây trúc không nhớ về điều này. Thôi, quên điều ấy đi.

Trong mười năm trúc không được bàn luận tới nữa. Rồi một hôm thầy gọi đệ tử này tới và nói: Bây giờ con có thể vẽ. Trước hết trở thành trúc, rồi quên trúc đi, như vậy con trở thành trúc hoàn hảo đến độ việc vẽ không còn là việc vẽ nữa mà là sự trưởng thành.

Tôi không có quan hệ chút nào với mây trắng. Tôi là mây trắng. Tôi mong muốn bạn cũng là mây trắng, không có quan hệ. Quan hệ thế là đủ - bạn đã khổ đủ rồi. Nhiều, rất nhiều kiếp bạn đã có quan hệ với điều này, điều kia và bạn khổ vì chúng đã đủ, quá đủ. Bạn đã khổ còn nhiều hơn bạn đáng phải chịu. Đau khổ đã tập trung trên khái niệm sai lầm về quan hệ. Khái niệm sai lầm đó là: bạn phải là bản thân mình và thế rồi mới có quan hệ. Thế thì có căng thẳng, xung đột, bạo hành và toàn bộ địa ngục kéo theo.

Sartre nói ở đâu đó: người khác là địa ngục. Nhưng thực sự người khác không phải là địa ngục - người khác là người khác bởi vì bạn là bản ngã. Nếu bạn không còn nữa, người khác biến mất. Bất kì khi nào điều này xảy ra - giữa người và cây cối, giữa người với đám mây, giữa đàn ông và đàn bà, hay giữa con người và tảng đá - bất kì khi nào điều xảy ra là

bạn không có đó, địa ngục biến mất. Bỗng nhiên bạn được tôn lên, bạn đã vào cõi trời.

Truyền thuyết kinh thánh cổ thật hay: Adam và Eve bị tống ra khỏi vườn Địa đàng bởi vì họ đã ăn trái cấm, trái của cây tri thức. Đây là một trong những chuyện ngụ ngôn tuyệt diệu nhất đã được sáng tạo ra. Tại sao quả của cây tri thức lại bị cấm? - bởi vì khoảnh khắc tri thức đi vào, bản ngã có đó. Khoảnh khắc bạn biết bạn hiện hữu, bạn đã sa ngã. Đây là tội lỗi nguyên thủy.

Không ai ném Adam và Eve ra ngoài cõi trời. Khoảnh khắc họ trở nên nhận biết rằng họ hiện hữu, vườn Địa đàng biến mất. Với những đôi mắt như vậy, đầy bản ngã, vườn Địa đàng không thể tồn tại được. Không phải là họ đã bị ném ra khỏi vườn Địa đàng đâu - vườn là ở đây và bây giờ, nó ở ngay cạnh bạn. Nó bao giờ cũng đi theo bạn dù bạn có tới đâu nhưng bạn không thể thấy được nó. Nếu bản ngã không có đó, bạn lại vào nó, vườn lại bộc lộ. Bạn chưa bao giờ ở ngoài nó.

Thử điều này: ngồi dưới gốc cây, quên bản thân mình đi. Chỉ để có cây ở đó. Điều này đã xảy ra cho Phật dưới gốc cây bồ đề. Ông ấy không hiện hữu, và trong khoảnh khắc đó mọi thứ đã xảy ra. Chỉ cây bồ đề đã có đó.

Bạn có thể chưa nhận biết được rằng mãi năm trăm năm sau Phật, tượng ông ấy vẫn chưa được tạc, tranh ông ấy vẫn chưa được vẽ. Trong năm trăm năm liên tục, bất kì khi nào một ngôi đền chùa Phật được khánh thành, chỉ có bức tranh cây bồ đề có đó. Điều đó thật hay - bởi vì trong khoảnh khắc đó khi Gautam Siddhartha trở thành Phật, ông ấy đã không có đó, chỉ cái cây có đó. Ông ấy đã biến mất trong khoảnh khắc đó - chỉ có cây còn ở đó.

Tìm những khoảnh khắc khi bạn không hiện hữu, và những khoảnh khắc ấy sẽ là lúc bạn lần đầu tiên thực sự hiện hữu.

Cho nên tôi là mây trắng, và toàn bộ cố gắng chỉ để bạn cũng thành mây trắng trôi nổi trên bầu trời. Chẳng đâu mà đi, đến từ không nơi nào, chỉ ở đây ngay chính khoảnh khắc này - hoàn hảo. Tôi không dạy bạn bất kì ý tưởng nào, tôi không dạy bạn bất kì nghĩa vụ nào. Tôi không nói bạn phải thế này, phải trở thành thế khác. Toàn bộ giáo huấn của tôi chỉ đơn giản thế này: dù bạn là bất kì cái gì, chấp nhận nó một cách toàn bộ đến độ không gì còn phải đạt tới và bạn sẽ trở thành mây trắng.

*Osho kính yêu,
Có đúng là để đột phá thực sự,
để trở thành hiện diện toàn bộ,
để trở thành mây trắng,
chúng tôi phải sống qua mọi mơ mộng, mọi tưởng
tượng của mình không? Nhưng làm sao thực tại đó
lại có thể là thực trong đáp ứng
"Hare Krishna, Hare Krishna" ở Poona như nó xảy
ra trong vườn Địa đàng ở trung tâm tự nhiên?*

Vấn đề không phải là liệu người ta có phải sống qua mọi mơ mộng và tưởng tượng hay không. Bạn vẫn đang sống trong chúng đấy thôi. Bạn đã trong chúng rồi. Và không phải

là vấn đề chọn lựa - bạn không thể chọn được. Bạn có thể chọn được không? Bạn có thể vứt bỏ được mơ của mình không? Bạn có thể vứt bỏ tưởng tượng của mình không? Nếu bạn cố gắng vứt bỏ mơ của mình, bạn sẽ lại thay thế chúng bằng các mơ khác. Nếu bạn cố gắng thay đổi tưởng tượng của mình, chúng sẽ đổi thành kiểu tưởng tượng khác - nhưng chúng vẫn sẽ còn lại là mơ mộng và tưởng tượng.

Vậy cái gì cần phải làm? Chấp nhận chúng. Tại sao lại chống lại chúng? Cây này có hoa đỏ, cây kia có hoa vàng. Như vậy là tốt. Bạn có giấc mơ này - giấc mơ vàng. Ai đó khác có giấc mơ khác - giấc mơ xanh, giấc mơ đỏ. Như vậy tốt thôi. Tại sao phải tranh đấu với giấc mơ, tại sao phải cố thay đổi chúng? Khi bạn cố thay đổi chúng, bạn tin vào chúng quá nhiều. Bạn không nghĩ chúng là giấc mơ, bạn nghĩ chúng là thực và bạn nghĩ rằng thay đổi chúng sẽ có ý nghĩa. Nếu giấc mơ chỉ là giấc mơ, sao không chấp nhận chúng?

Khoảnh khắc bạn chấp nhận chúng, chúng biến mất, đây là bí mật. Khoảnh khắc bạn chấp nhận chúng, chúng biến mất - bởi vì tâm trí mơ chỉ tồn tại qua bác bỏ. Chính hiện tượng tâm trí mơ là sự bác bỏ.

Bạn đã từng bác bỏ nhiều thứ - đó là lí do tại sao chúng nảy ra trong mơ của bạn. Bạn đi trên phố; bạn nhìn vào người đàn bà hay đàn ông đẹp. Ham muốn phát sinh. Bỗng nhiên bạn vứt bỏ nó: Điều đó là sai! Bạn bác bỏ nó. Truyền thống, văn hoá, xã hội, đạo đức đều nói: Điều ấy không tốt!

Bạn có thể nhìn một bông hoa đẹp, chẳng cái gì xấu trong đó. Nhưng khi bạn nhìn vào một khuôn mặt đẹp, cái gì đó lập tức đi sai - bạn bác bỏ nó. Bây giờ khuôn mặt này sẽ trở thành mơ. Cái bị bác bỏ trở thành mơ. Bây giờ khuôn mặt này sẽ ám ảnh bạn. Bây giờ trong đêm khuôn mặt này sẽ

quay trở lại quanh bạn. Bây giờ thân thể này sẽ lơ lửng. Ham muốn mà bạn đã bác bỏ sẽ trở thành mơ. Cái ham muốn mà bạn đã kìm nén sẽ trở thành mơ mộng và tưởng tượng.

Vậy làm sao tạo ra mơ? Bí mật là: bác bỏ. Bạn càng bác bỏ, mơ càng có đó. Những người lên núi, những người bác bỏ cuộc sống, họ bị chất đầy với quá nhiều mơ. Mơ của họ trở thành thực, ảo giác đến độ họ không thể phân biệt nổi liệu đó là mơ hay thực tại.

Chớ bác bỏ, nếu không bạn sẽ tạo ra nhiều mơ hơn. Chấp nhận. Dù bất kì điều gì xảy ra cho bạn, chấp nhận nó như một phần của con người bạn. Đừng lên án nó. Khoảnh khắc bạn trở nên càng chấp nhận hơn, mơ sẽ càng tan biến đi. Người chấp nhận cuộc đời mình một cách toàn bộ sẽ trở thành không mơ, bởi vì chính cơ sở đã bị cắt đứt. Đó là một điều.

Điều thứ hai, cái toàn thể là tự nhiên - tôi nói cái toàn thể. Không chỉ là cây, không chỉ là mây - cái toàn thể. Bất kì cái gì xảy ra đều đã xảy ra bởi vì đó là tự nhiên. Không có gì là phi tự nhiên - không thể là phi tự nhiên được; nếu không, làm sao nó có thể xảy ra được? Mọi thứ đều tự nhiên. Cho nên đừng tạo ra phân chia - cái này là tự nhiên và cái này là không tự nhiên. Bất kì cái gì hiện hữu cũng đều là tự nhiên. Nhưng tâm trí sống trong phân biệt, phân chia. Đừng cho phép phân chia; chấp nhận bất kì cái gì hiện có, và chấp nhận không có phân tích nào.

Dù bạn đang trong chợ hay trên núi, bạn cũng vẫn trong cùng tự nhiên. Đâu đó tự nhiên trở thành núi và rừng, và đâu đó nó trở thành cửa hiệu trong chợ.

Một khi bạn biết bí mật về chấp nhận, ngay cả chợ cũng trở thành đẹp đẽ. Chợ có cái đẹp - cuộc sống có đó, hoạt

động, cái điên cuồng đẹp để diễn ra xung quanh. Nó có cái đẹp của riêng mình! Còn núi sẽ không thể đẹp đến thế nếu không có chợ, nhớ lấy điều đó. Núi là đẹp để và im lặng đến vậy *bởi vì* chợ tồn tại. Chợ đem lại im lặng cho núi.

Cho nên mọi nơi - dù là bạn đang ở chợ hoặc kêu "Hare Krishna, Hare Rama", hoặc ngồi im lặng dưới gốc cây - coi đó như sự trải rộng, đừng phân chia nó. Và khi bạn nhảy múa, kêu "Hare Krishna, Hare Rama", tận hưởng điều đó! Đây chính là cách bạn đang nở hoa, chính khoảnh khắc này. "Hare Krishna, Hare Rama" có thể trở thành việc nở hoa trong bạn; nó đã trở thành việc nở hoa cho nhiều người. Khi Mahaprabhu Chaitanya đang nhảy múa trong một làng ở Bengal và kêu 'Hare Krishna, Hare Rama', đó cũng là sự nở hoa. Đó là một trong những điều đẹp để nhất đã từng xảy ra. Không chỉ có Phật ngồi dưới gốc cây bồ đề là đẹp, một Chaitanya Mahaprabhu nhảy múa trên phố kêu "Hare Krishna, Hare Rama" cũng đẹp - cũng là một, chỉ là cực kia thôi.

Bạn có thể ngồi dưới gốc cây và có thể quên bản thân mình hoàn toàn đến độ bạn biến mất. Bạn có thể nhảy múa trên phố và bị cuốn hút trong tiếng đàn, điệu hát của mình toàn bộ đến độ bạn biến mất. Bí mật là cuốn hút toàn bộ bất kì khi nào nó xảy ra.

Nó xảy ra với những người khác nhau theo những cách khác nhau. Chúng ta không thể quan niệm được Phật nhảy múa; ông ấy không phải là kiểu người như vậy, không phải là kiểu nhảy múa. Bạn có thể thuộc kiểu nhảy múa, cho nên đừng bắt buộc mình phải ngồi dưới cây bồ đề nếu không bạn sẽ gặp rắc rối. Nếu cứ bắt buộc bản thân mình, làm cho mình tĩnh lặng, thì sẽ trở thành bạo hành. Thế thì khuôn mặt của bạn không trở nên giống vị Phật; nó sẽ bị hành hạ, nó sẽ là tự

hành hạ mình. Bạn có thể giống Chaitanya, bạn có thể giống Meera ...

Tìm ra con đường mà đám mây *của bạn* di chuyển, nơi nó trôi nổi và cho phép nó được hoàn toàn tự do di chuyển và trôi nổi. Dù nó đi đâu nó cũng đều đạt tới điều thiêng liêng. Đừng tranh đấu, hãy tuôn chảy. Đừng thúc đẩy dòng sông, trôi theo nó. Nhảy múa thật đẹp nhưng bạn phải hoàn toàn trong nó - đó mới là vấn đề. Đừng bác bỏ bất kì cái gì, bác bỏ là phi tôn giáo. Chấp nhận toàn bộ, chấp nhận là lời cầu nguyện.

Đủ cho hôm nay.

2

Bí ẩn bên ngoài tâm trí

*Osho kính yêu,
Mây trắng đẹp ơi,
Tại sao chúng tôi may mắn có thầy ở bên - và tại sao
chúng tôi ở cùng thầy?*

Những cái tại sao bao giờ cũng không thể trả lời được. Với tâm trí, dường như là bất kì khi nào bạn có thể hỏi một cái tại sao, nó đều được trả lời. Nhưng đấy là giả thiết sai lầm. Không cái tại sao nào đã từng được trả lời hay có thể được trả lời. Sự tồn tại có đấy - không có tại sao về nó. Nếu bạn hỏi, nếu bạn cứ cố nài nỉ, bạn có thể tạo ra câu trả lời - nhưng câu trả lời đó sẽ là câu trả lời được bịa ra; đấy thực sự không phải là câu trả lời. Bản thân việc hỏi về cơ bản đã là ngớ ngẩn.

Cây cối có đấy - bạn không thể hỏi tại sao.

Bầu trời có đấy - bạn không thể hỏi tại sao.

Sự tồn tại có đấy, sông chảy, mây trôi - bạn không thể hỏi tại sao.

Tâm trí hỏi tại sao, tôi biết điều đó. Tâm trí tò mò; nó muốn biết tại sao về mọi thứ. Nhưng đây là bệnh trong tâm trí, và đó là cái gì đó không thể được thỏa mãn bởi vì nếu bạn trả lời cái tại sao này, cái tại sao khác sẽ nảy sinh ngay lập tức. Mọi câu trả lời chỉ tạo ra thêm nhiều câu hỏi. Và tâm trí sẽ không thỏa mãn chừng nào câu trả lời tối thượng chưa được trao cho bạn - mà lại không có câu trả lời tối thượng. Với câu trả lời tối thượng tôi muốn nói rằng bạn không thể hỏi thêm bất kì cái tại sao nào nữa. Nhưng không có khả năng nào về trạng thái như thế cả. Bất kì cái gì được nói ra, cái tại sao lại trở thành có liên quan.

Đây đã là toàn bộ nỗ lực ngớ ngẩn của các triết gia: Tại sao lại có thế giới này? Do vậy họ suy nghĩ và họ tạo ra lí thuyết về nó: Thượng đế tạo ra thế giới. Nhưng tại sao Thượng đế lại tạo ra nó? Thế rồi lại thêm lí thuyết và rồi cuối cùng: Tại sao lại Thượng đế? Cho nên điều đầu tiên cần phải biết là về phẩm chất này của tâm trí, điều nó cứ hỏi tại sao mãi. Giống như lá mọc ra từ cây, cái tại sao mọc ra từ tâm trí - bạn cắt đi một cái tại sao, nhiều cái tại sao khác lại mọc ra. Bạn có thể thu thập nhiều câu trả lời nhưng *đúng* câu trả lời thì không có đó. Và chừng nào câu trả lời chưa có đó, tâm trí còn tiếp tục, không ngưng nghỉ trong việc tìm kiếm. Cho nên đây là điều đầu tiên tôi muốn nói với bạn: Chớ có khăng khăng nhiều về cái tại sao.

Tại sao chúng ta cứ khăng khăng? Tại sao chúng ta cứ muốn biết nguyên nhân? Tại sao chúng ta muốn đi sâu hơn vào trong một điều và đi tới chính cơ sở của nó? Tại sao?... Bởi vì nếu bạn biết mọi thứ tại sao, nếu bạn biết mọi câu trả lời về một điều, bạn đã trở thành người chủ về điều đó. Thế

thì điều đó có thể bị thao túng. Thế thì điều đó không còn là bí ẩn nữa; không còn kính sợ, không còn ngạc nhiên về nó. Bạn đã biết nó, bạn đã giết chết bí ẩn.

Tâm trí là kẻ sát hại, kẻ ám sát - kẻ ám sát mọi bí ẩn. Và tâm trí bao giờ cũng thấy dễ chịu với bất kì cái gì chết. Với bất kì cái gì sống tâm trí cảm thấy không thoải mái, bởi vì bạn không thể là người chủ hoàn toàn. Việc sống bao giờ cũng có đó - không thể dự đoán được. Tương lai không thể được cố định cho cái đang sống, và bạn không biết nơi nó sẽ đi, nơi nó sẽ dẫn đến. Với vật chết mọi thứ là chắc chắn và cố định. Bạn cảm thấy dễ chịu. Bạn không phải lo nghĩ về nó, bạn chắc chắn.

Làm mọi thứ thành chắc chắn là thôi thúc sâu sắc trong tâm trí bởi vì tâm trí sợ cuộc sống. Tâm trí tạo ra khoa học chỉ để giết chết mọi khả năng của cuộc sống. Tâm trí cố gắng tìm lời giải thích. Một khi lời giải thích được tìm thấy, bí ẩn tan biến. Bạn hỏi một điều tại sao và điều đó được trả lời, thế thì tâm trí thấy dễ chịu. Bạn đạt được gì qua việc đó? Bạn chẳng đạt được gì cả, bạn đã đánh mất cái gì đó - bí ẩn đã bị mất.

Bí ẩn làm cho bạn không thoải mái bởi vì nó là cái gì đó còn lớn hơn bạn, cái gì đó mà bạn không thể thao túng được, cái gì đó mà bạn không thể dùng được như một vật; cái gì đó mà trước nó bạn bị trần trụi và bất lực - cái gì đó mà trước nó bạn đơn giản tan biến đi. Bí ẩn cho bạn cảm giác về cái chết; do đó mới có biết bao đòi hỏi về cái tại sao - tại sao thế này, tại sao thế kia. Đây là điều đầu tiên cần phải nhớ.

Nhưng đừng nghĩ rằng tôi đang tránh né câu hỏi của bạn. Tôi không tránh né nó, tôi chỉ định nói cho bạn đôi điều về tâm trí - tại sao nó hỏi. Và nếu bạn có thể duy trì cảm giác bí ẩn, tôi sẽ đưa ra câu trả lời. Nếu cảm giác về cái bí ẩn vẫn

được duy trì thế thì việc trả lời là không nguy hiểm, nó có thể có ích. Thế thì mọi câu trả lời đều sẽ dẫn bạn vào bí ẩn sâu sắc hơn. Thế thì toàn bộ vấn đề trở thành khác hẳn về chất. Thế thì bạn hỏi không phải để được lời giải thích, thế thì bạn hỏi để vào sâu hơn trong bí ẩn. Thế thì tò mò không còn mang tính tâm trí nữa, thế thì nó trở thành đòi hỏi - đòi hỏi sâu sắc của bản thể.

Bạn có thấy khác biệt không? Nếu bạn khát khao lời giải thích, đây là điều xấu, và thế thì tôi sẽ là người cuối cùng thực hiện việc đó bởi vì thế thì tôi trở thành kẻ thù của bạn, thế thì tôi làm mọi thứ chết quanh bạn. Các nhà thượng đế học đã làm cho ngay cả Thượng đế cũng thành thứ chết - họ đã giải thích về điều ấy quá nhiều, họ đã trả lời quá nhiều thứ về Thượng đế, đó là lí do tại sao Thượng đế chết. Loài người không giết chết Thượng đế - các tu sĩ, họ mới là những người đã giết chết ngài. Họ giải thích ngài quá nhiều đến mức không còn gì bí ẩn nữa. Và Thượng đế là gì nếu không còn bí ẩn trong đó? Nếu đây chỉ là lí thuyết mà bạn có thể thảo luận, học thuyết mà bạn có thể phân tích, niềm tin mà bạn có thể chấp nhận hay phủ nhận, thì bạn còn lớn hơn và Thượng đế này chỉ là một phần vật dụng trong tâm trí bạn - nó là thứ chết.

Bất kì khi nào tôi nói với bạn, nhớ điều này: bất kì điều gì tôi nói đều không giết chết đòi hỏi của bạn, không đưa ra cho bạn sự giải thích. Tôi không quan tâm tới việc trao cho bạn câu trả lời. Hơn thế, ngược lại, tôi định làm cho bạn đòi hỏi thêm, thấm nhuần sâu sắc vào trong bí ẩn. Câu trả lời của tôi sẽ trao cho bạn những câu hỏi sâu sắc hơn, và một khoảnh khắc sẽ tới khi mọi việc hỏi đều bị vứt bỏ - không phải bởi vì bạn đã nhận được mọi câu trả lời mà bởi vì mọi câu trả lời đều vô ích. Và thế thì bí ẩn là toàn bộ, thế thì nó là mọi điều xung quanh, cả bên ngoài lẫn bên trong. Thế thì

bạn trở thành một phần của nó, thế thì bạn nổi lên trong nó, thế thì bạn cũng trở thành sự hiện hữu bí ẩn, và chỉ có thế thì các cánh cửa mới mở ra.

Bây giờ tôi có thể trả lời tại sao tôi lại ở đây với các bạn và tại sao các bạn lại ở đây với tôi.

Điều đầu tiên: không phải chỉ có ở đây vào khoảnh khắc này mà bạn đang ở cạnh tôi - bạn đã cùng với tôi từ trước đây. Cuộc sống có quan hệ chằng chịt lẫn nhau, nó là dòng chảy tựa con sông. Chúng ta phân chia quá khứ, hiện tại và tương lai, nhưng phân chia chỉ là tiện dụng. Cuộc sống là không phân chia. Dòng chảy cuộc sống là đồng đại.

Sông Hằng từ tận thượng nguồn, sông Hằng chảy qua Himalaya, sông Hằng trên bình nguyên, sông Hằng đổ vào đại dương - đó là một. Nó là đồng đại. Cội nguồn và kết thúc, điểm đầu và điểm cuối, không phải là hai sự vật tách biệt - đây chỉ là một dòng chảy. Đó không phải là quá khứ và tương lai, đó là hiện tại vĩnh hằng. Điều này cần phải được hiểu rất sâu sắc.

Bạn đã từng bên tôi. Bạn đang bên tôi. Vấn đề không phải là quá khứ. Nếu bạn có thể im lặng, nếu bạn có thể gạt tâm trí mình sang bên một chút, nếu bạn có thể trở thành mây trắng bồng bềnh trên núi, không suy nghĩ, chỉ hiện hữu, bạn sẽ cảm thấy điều ấy. Bạn đã từng bên cạnh tôi, bạn đang bên cạnh tôi, bạn sẽ bên tôi. Việc ở bên tôi không phải là vấn đề thời gian.

Ai đó hỏi Jesus: Thầy nói về Abraham - làm sao thầy biết được?... Bởi vì có lỗ hổng dài giữa thời đại của Abraham và Jesus, hàng nghìn năm. Và Jesus đã nói một câu rất bí ẩn, câu bí ẩn nhất mà Jesus đã từng khẳng định. Ông ấy nói:

Trước khi Abraham hiện hữu, ta hiện hữu. Trước khi Abraham hiện hữu, ta hiện hữu. Thời gian biến mất.

Cuộc sống là hiện tại vĩnh hằng. Chúng ta bao giờ cũng ở đây và bây giờ - mãi mãi, mãi mãi. Hình dạng khác nhau, đáng đáp khác nhau, tất nhiên, cả tình huống cũng khác nhau. Nhưng chúng ta bao giờ và bao giờ cũng vẫn bên nhau.

Cá nhân là hư cấu. Cuộc sống không phân chia. Chúng ta không như những hòn đảo, chúng ta là một. Cái một này cần phải được cảm thấy, và một khi bạn cảm thấy cái một này, thời gian biến mất, không gian trở thành vô nghĩa. Bỗng nhiên bạn được chuyển ra khỏi cả không gian và thời gian. Thế thì bạn hiện hữu - đơn giản bạn hiện hữu.

Ai đó hỏi Phật: Thầy là ai? Còn Phật nói: ta không thuộc đẳng cấp nào cả. Ta đang đây. Ta đây, nhưng ta không thuộc vào đẳng cấp nào cả.

Ngay bây giờ bạn có thể có thoáng nhìn. Nếu bạn không suy nghĩ, bạn là ai? Thời gian đâu? Có quá khứ nào không? Thế thì có tương lai nào không? Thế thì khoảnh khắc này trở thành vĩnh hằng. Toàn bộ quá trình thời gian chỉ là bây giờ được kéo dài ra. Toàn bộ không gian chỉ là ở đây kéo dài ra.

Cho nên khi bạn hỏi tại sao tôi lại ở đây, hay tại sao bạn lại ở đây, thì vì đây là cách duy nhất của hiện hữu. Tôi không thể ở đâu khác được, bạn không thể ở đâu khác được. Đây là cách chúng ta trở nên được nối với nhau. Bạn có thể không có khả năng thấy điều đó ngay lúc này. Các mối nối chưa đủ rõ rệt cho bạn bởi vì vô thức riêng của bạn còn chưa rõ rệt cho bạn, bởi vì bạn không biết về bản thân mình trong tính toàn bộ của mình. Bạn mới biết có một phần mười về sự hiện hữu mình, còn chín phần mười vẫn trong bóng tối.

Bạn cũng giống như một khu rừng với một chút ít chỗ quang đãng. Cây đã bị chặt và một chỗ nhỏ đã được tạo ra trong đó. Nhưng ngay bên ngoài vùng quang đãng nhỏ hẹp đó khu rừng tối tăm vẫn tồn tại. Bạn không biết về biên giới của nó. Và bạn sợ bóng tối và thú vật hoang dại đến độ bạn chưa bao giờ rời khỏi vùng quang đãng của mình. Nhưng vùng quang đãng đó chỉ là một phần của khu rừng tối này. Bạn chỉ biết có một phần bản thể mình.

Tôi thấy bạn như toàn bộ bóng tối của bạn, toàn bộ khu rừng của bạn. Và một khi tôi thấy một cá nhân riêng lẻ trong tính toàn bộ của người đó, mọi cá nhân cũng đều được bao hàm, bởi vì khu rừng đó không tách bạch. Trong bóng tối đó những biên giới gặp nhau, trộn lẫn và trở thành một.

Bạn đang ở đây. Nếu tôi trở nên quá chú ý tới một cá nhân, thế thì tôi đang tập trung vào chính mình. Nhưng dẫu thế, dù tập trung, tôi vẫn liên tục cảm thấy các biên giới của bạn đang trộn lẫn với biên giới khác. Cho nên để chắc chắn tôi có thể coi bạn như một cá nhân, nhưng trong thực tế thì không phải như vậy. Khi tôi không tập trung tôi chỉ nhìn vào bạn mà không thấy bạn - chỉ nhìn thôi, thế thì bạn không còn ở đó nữa. Các biên giới của bạn gặp gỡ với biên giới của người khác, mà không chỉ với con người và loài người - còn gặp gỡ cả với cây cối, tảng đá, với bầu trời... với mọi thứ. Các biên giới là hư cấu, do đó cá nhân cũng là hư cấu.

Tôi đang ở đây bởi vì tôi không thể ở nơi nào khác được. Đây là cách thức cuộc sống đã xảy ra. Bạn đang ở đây bởi vì bạn không thể ở nơi nào khác được. Đây là cách thức cuộc sống đã xảy ra cho bạn. Nhưng thật khó mà chấp nhận điều đó. Tại sao lại khó chấp nhận được điều đó? - bởi vì thế thì bạn không thể thao túng nó được, thế thì cuộc sống trở nên lớn hơn bạn.

Nếu tôi nói bạn đang ở đây bởi vì bạn là người tìm kiếm chân lí vĩ đại, thế thì bạn cảm thấy dễ chịu. Nếu bạn ở đây bởi vì bạn là người tìm kiếm vĩ đại thì bản ngã được đáp ứng. Thế thì nếu bạn chọn lựa, bạn có thể đi. Thế thì bạn là người chọn lựa. Thế thì bạn đang kiểm soát được cuộc đời, không phải là bị cuộc đời kiểm soát. Nhưng tôi không nói như thế, tôi nói bạn ở đây bởi vì cuộc sống đã xảy ra theo cách này. Bạn không thể đã chọn lựa, đây không phải là chọn lựa của bạn. Ngay cả việc bạn bỏ đi, đó cũng vẫn không phải là sự chọn lựa của bạn. Một lần nữa, đó sẽ là cách thức cuộc sống xảy ra cho bạn. Nếu bạn chọn ở lại, điều đó nữa cũng không phải là sự chọn lựa. Chọn lựa là không thể có. Chọn lựa chỉ có thể có với bản ngã.

Bất kì khi nào bản ngã không được nuôi dưỡng, bạn đều cảm thấy khó chịu, không thoải mái. Cho nên có hai cách làm dễ chịu: một cách là tiếp tục nuôi dưỡng bản ngã, cách kia đơn giản vứt bỏ nó. Và nhớ, cách thứ nhất là tạm thời. Bạn càng nuôi dưỡng bản ngã nhiều, nó càng đòi hỏi nhiều hơn, và không có kết thúc cho nó.

Cho nên tôi bảo bạn: cuộc sống đã xảy ra theo cách mà tôi ở đây và bạn cũng ở đây. Và nó đã xảy ra nhiều lần trước đây, và nó sẽ tiếp tục xảy ra theo cùng cách đó. Nếu bạn có thể hiểu được điều này, nhiều điều thêm nữa sẽ lập tức trở nên có thể. Nếu bạn hiểu điều này, bạn sẽ cởi mở hơn, bớt đóng kín hơn, mong manh hơn, đón nhận hơn. Thế thì bạn không sợ sệt. Thế thì cuộc sống có thể đi qua bạn. Thế thì cuộc sống trở thành cơn gió thoảng, và bạn trở thành căn phòng trống, còn cuộc sống đến rồi đi... mà bạn lại cho phép nó. Cho phép chính là bí mật - bí mật của mọi bí mật.

Do đó tôi nhấn mạnh, nhất quyết rằng bạn không ở đây theo chọn lựa thuộc phần bạn. Tôi không ở đây theo bất kì

chọn lựa nào thuộc phần tôi. Chừng nào tôi còn có liên quan, không thể có bất kì chọn lựa nào, bởi vì tôi không hiện hữu. Chừng nào bạn còn có liên quan, bạn có thể còn đang trong ảo tưởng là bạn ở đây bởi chọn lựa của bạn, nhưng đây không phải là vấn đề.

Và tôi cũng không định nuôi dưỡng cho bản ngã của bạn bởi vì chúng phải bị phá hủy. Đó là toàn bộ nỗ lực của tôi: làm sao phá hủy bạn - bởi vì một khi biên giới của bạn bị phá hủy, bạn là vô hạn. Ngay khoảnh khắc này điều ấy cũng có thể xảy ra. Không có rào chắn nào cho nó hết - chỉ có sự níu bám của bạn.

Nhiều người đến tôi và hỏi: Chẳng lẽ chúng tôi đã từng ở bên thầy trước đây sao? Nếu tôi nói có, họ cảm thấy hài lòng. Nếu tôi nói không, họ cảm thấy buồn bã, thất vọng. Tại sao? Chúng ta sống trong hư cấu. Bạn ở đây với tôi - điều ấy cũng chẳng có ý nghĩa gì lắm; bạn đã ở bên tôi trong quá khứ - điều đó dường như nhiều ý nghĩa hơn. Và bạn đang bỏ lỡ khoảnh khắc này khi bạn có thể thực sự bên tôi - bởi vì ở bên tôi không phải là hiện tượng vật lí. Bạn có thể ngồi cạnh tôi mà bạn không thể đang cùng tôi. Bạn có thể níu bám tôi trong nhiều năm mà bạn có thể vẫn không cùng tôi trong một khoảnh khắc - bởi vì cùng với tôi chỉ có nghĩa là bạn không hiện hữu.

Tôi không hiện hữu, và nếu chỉ một khoảnh khắc bạn cũng không hiện hữu, thì sẽ có sự gặp gỡ - thế thì hai cái trống rỗng gặp nhau. Nhớ lấy, chỉ có hai cái trống rỗng mới có thể gặp nhau, không thể có sự gặp nhau khác được. Bất kì khi nào bạn có sự gặp gỡ điều đó có nghĩa là hai cái trống rỗng hội nhập.

Bản ngã rất cứng rắn, quá vững chắc nên không thể hội nhập được. Cho nên các bạn có thể tranh đấu, va chạm,

nhưng các bạn không thể gặp gỡ. Bạn có thể nghĩ rằng va chạm này của hai bản ngã là gặp gỡ; nhưng đây *không phải* là loại gặp gỡ. Các bạn đến cùng nhau nhưng các bạn lại chưa bao giờ sống cùng nhau. Các bạn gặp nhau mà các bạn vẫn chưa gặp. Các bạn động chạm vào nhau bên ngoài thế mà các bạn vẫn còn chưa được chạm tới. Cái trống rỗng bên trong của bạn vẫn còn là mảnh đất hoang sơ, nó chưa được hiểu thấu.

Nhưng khi bản ngã không có đó, khi bạn không cảm thấy nhiều về cái tôi, khi bạn không nghĩ về bản thân mình chút nào, khi không có cái ngã, đó là điều Phật gọi là *anatta* - vô ngã. Ông ấy bị hiểu nhầm quá nhiều. Ở Ấn Độ, người ta nói về *atman* - cái ngã, cái ta tối cao. Mọi người đều tìm kiếm cái ta tối cao - cách trở thành cái ta tối thượng. Và thế rồi Phật tới và ông ấy nói: Không có cái ngã nào cần được đạt tới cả; thay vì thế xin hãy là vô ngã. Giáo huấn của ông ấy không thể được chấp nhận. Phật bị tống ra khỏi đất nước này. Ông ấy không được chấp nhận ở đâu cả. Vị Phật bao giờ cũng bị tống khứ. Đi đến đâu ông ấy cũng sẽ bị tống khứ ra, bởi vì ông ấy động chạm tới bạn quá sâu sắc đến độ bạn không thể tha thứ được điều đó. Ông ấy nói bạn không hiện hữu.

Khi bạn là trống rỗng, khi chỉ có chân không tồn tại, việc gặp gỡ xảy ra. Bất kì ai có khả năng trở thành trống rỗng đều sẽ hội nhập. Và đây là cách duy nhất trở thành một với sự tồn tại. Bạn có thể gọi nó là tình yêu, bạn có thể gọi nó là lời cầu nguyện, bạn có thể gọi nó là thiên, hay bất kì điều gì bạn muốn.

Bạn đang ở đây bởi vì cuộc sống đã xảy ra theo cách đó.

Tôi đang ở đây bởi vì đây là cách cuộc sống đã xảy ra cho tôi.

Và khả năng về sự hiện hữu của bạn ở gần tôi có thể được sử dụng, có thể bị dùng sai mà cũng có thể bị bỏ lỡ nữa. Nếu bạn bỏ lỡ, điều đó nữa cũng không phải là lần đầu. Nhiều lần bạn đã cùng với tôi. Có thể không đích xác đã cùng với tôi; nhiều lần bạn đã cùng với một Phật và đó là đã cùng với tôi rồi. Nhiều lần bạn đã cùng với một *jinna*, cùng với một Mahavira, và đó là đã cùng với tôi rồi. Nhiều lần bạn đã ở xung quanh Jesus hay Moses hay Lão tử - đó là đã cùng với tôi rồi. Một Lão Tử hay một Phật không thể được định nghĩa theo bất kì cách nào; họ là hai cái trống rỗng, và hai cái trống rỗng không có phẩm chất khác biệt. Bạn có thể đã ở cùng với Lão Tử và tôi nói bạn đã cùng với tôi, bởi vì không có gì tạo ra bất kì sự phân biệt nào. Một Lão Tử là một sự trống rỗng. Hai cái trống rỗng chỉ là một, bạn không thể tạo ra bất kì sự phân biệt nào. Nhưng bạn đã lỡ. Bạn đã lỡ nhiều lần. Bạn có thể lỡ lần nữa.

Và nhớ, bạn đang khôn ngoan, láu lỉnh, tính toán. Cho dù bạn lỡ, bạn sẽ lỡ rất ngôn ngoan. Bạn sẽ hợp lí hoá nó. Bạn sẽ nói chẳng có gì thu được cả. Hay bạn sẽ tìm ra lí lẽ để che dấu sự kiện. Nếu bạn trở nên tỉnh táo về khả năng bị lỡ này, thế thì việc gặp gỡ lập tức là có thể có. Và tôi nói ngay - không cần phải trì hoãn nó.

Và điều này là có ý nghĩa, rằng cuộc sống đã xảy ra theo cách mà bạn đang ở đây. Hàng triệu người đang có đó và cuộc sống không xảy ra theo cách như vậy. Bạn thật may mắn, nhưng đừng làm cho điều đó thành thứ nuôi dưỡng cho bản ngã - bởi vì nếu bản ngã của bạn chiếm được bất kì thứ gì bên ngoài nó và trở nên mạnh hơn, bạn sẽ lỡ dịp may đó. Bạn đang may mắn, nhưng vẫn còn một khả năng để ngộ. Bạn có thể lớn lên trong nó, bạn có thể vứt bỏ nó. Và điều này hiếm thấy - hiếm vì nhiều lí do.

Trước hết, rất khó bị hấp dẫn vào một người là trống rỗng - rất khó, bởi vì cái trống rỗng không có từ lực như vậy. Bạn bị hấp dẫn vào người đã kiếm được cái gì đó. Tại sao chúng ta lại bị hấp dẫn vào một người đã kiếm được cái gì đó? - bởi vì chúng ta có ham muốn. Chúng ta bao giờ cũng muốn được cái gì đó. Bạn bị hấp dẫn vào chính khách, người có quyền lực bởi vì bạn là người hướng quyền lực, bạn muốn quyền lực. Cho nên bất kì ai có nó đều trở thành thần tượng, thành anh hùng. Bạn bị hấp dẫn vào người giàu có không tương tượng nổi. Bởi vì bạn nghèo, sâu trong bạn là khao khát về giàu có. Cho nên bất kì ai có sự giàu có đều trở thành lí tưởng. Nhưng tại sao người ta lại bị hấp dẫn về một người không có gì cả?

Đây là điều may mắn, cơ hội hiếm hoi. Đôi khi cuộc sống xảy ra theo cách mà bạn trở nên bị hấp dẫn vào người không có cái gì, người trống rỗng. Bạn không định có được bất kì cái gì từ người đó; thay vì thế, mọi thứ đều bị mất đi với người đó. Đây là trò chơi nguy hiểm. Cho nên bạn là người mạo hiểm - đó là lí do tại sao bạn ở đây. Và chừng nào bạn còn chưa có mạo hiểm toàn bộ, bạn sẽ bỏ lỡ, bởi vì mạo hiểm này không thể là bộ phận được, bộ phận không thể được chấp nhận. Đó không phải là luật của trò chơi này.

Cho nên đừng giữ lại, hãy đặt cược mọi thứ bạn có. Việc ấy nguy hiểm đấy, mạo hiểm đấy. Đó là lí do tại sao tôi nói hiếm khi bị hấp dẫn vào một Phật hay vào một Jesus. Rất ít người bị hấp dẫn tới. Bạn đã biết về Jesus rồi đấy... rất ít người, chỉ có mười hai tông đồ. Và toàn là những người rất bình thường: ngư dân, tiểu phu, nông dân - chẳng có ý nghĩa gì về mọi phương diện, chỉ là những dân thường. Tại sao những người bình thường đó lại bị hấp dẫn tới Phật hay Jesus? Là bình thường chính là mang phẩm chất rất phi thường, bởi vì những người khác thường hay theo đuổi vị kỉ

nào đó - giàu sang, quyền lực, địa vị. Nông dân, ngư dân, tiểu phu - những người không quan trọng, hoàn toàn bình thường, không tìm kiếm thành đạt nào - họ trở nên bị hấp dẫn tới Jesus.

Để là người bình thường đã là hiếm; để là người tuyệt đối bình thường thì phải thực sự phi thường. Tương truyền các thiên sư liên tục nói: Trở thành bình thường và thế thì ông sẽ trở thành phi thường. Mọi người bình thường đều cố thành phi thường - đó là điều thông thường. Vẫn còn bình thường đi. Điều đó nghĩa là không tìm kiếm cái gì, không tìm tòi thành đạt, thực sự, không theo bất kì con đường hướng mục đích nào, chỉ sống hết khoảnh khắc nọ đến khoảnh khắc kia, trôi nổi. Đó là điều tôi đã nói - trôi nổi tựa mây trắng.

Sự có mặt của bạn ở đây là điều hiếm hoi cũng còn vì những lí do khác nữa... bởi vì tâm trí con người bao giờ cũng sợ cái chết. Nó níu bám lấy cuộc sống, thèm khát sống có đó. Ngay cả trong khổ nó vẫn níu bám cuộc sống - sợ chết sâu sắc. Và khi một người đến tôi, quả thực người đó đang đi đến cái chết, người đó đang đi tới tan biến. Tôi sẽ là vực thẳm cho người đó, vực thẳm không đáy trong đó người đó sẽ rơi xuống, rơi mãi và rơi mãi mà không tới đâu cả! Nếu bạn nhìn vào trong tôi bạn sẽ cảm thấy chóng mặt. Nếu bạn nhìn vào mắt tôi bạn sẽ thấy vực thẳm, và thế thì nỗi sợ sẽ giữ bạn - và việc rơi mãi và rơi mãi... Nghĩ về chiếc lá rụng vào vực thẳm - còn vực thẳm thì vô tận, không đáy nên không thể đạt tới đâu cả, lá chỉ biến mất; rơi mãi, rơi mãi, rơi mãi, nó sẽ biến mất.

Cuộc hành trình tôn giáo bắt đầu nhưng không bao giờ kết thúc. Bạn đến với tôi, bạn rơi vào tôi, bạn biến mất, bạn chẳng bao giờ đạt tới đâu cả. Nhưng sự biến mất đó là niềm

vui. Không niềm vui nào khác đã từng được biết tới, không niềm vui nào khác có đó. Niềm vui của việc biến mất hoàn toàn! Hệt như giọt sương sớm tan biến khi mặt trời lên, hay như trong đêm ngọn đèn đất cháy, gió thổi tới và ngọn lửa tắt và bóng tối... Ngọn lửa đã biến mất và bạn không thể tìm thấy nó ở đâu nữa - theo cùng cách đó bạn biến mất.

Hiếm khi người ta tìm kiếm việc tự tử: đây là tự tử, tự tử thực sự! Bạn có thể giết chết thân thể ở bất kì đâu, nhưng bạn không thể giết chết cái ta ở bất kì đâu được. Tại đây bạn sẵn sàng cho tự tử cuối cùng - giết chết cái ta.

Nhưng đừng làm cho tất cả những điều này thành giải thích, chúng không phải là giải thích. Tôi bao giờ cũng chống lại giải thích. Nếu tất cả những điều này làm cho bạn bí ẩn hơn, nếu tất cả những điều này làm cho bạn mơ hồ hơn, điều đó càng nhiều càng tốt. Nếu tâm trí bạn bay lên thành mây khói và bạn không biết cái gì là cái gì, đó là điều kiện tốt nhất.

*Osho kính yêu,
Như mọi đám mây,
mây trắng bị gió đưa đi.
Đâu là chiều hướng hiện tại của gió?
Có tiềm năng đặc biệt cho thời đại bây giờ không?*

Mây trắng không bị gió đưa đi. Hiện tượng đưa đi chỉ tồn tại khi có kháng cự. Nếu mây trắng muốn đi về đông còn

gió thổi về tây thế thì mới có việc dẫn đưa - bởi vì chống đối có đó. Nhưng nếu mây không định đi đâu cả, đông và tây có nghĩa như nhau cả, không có kháng cự. Nếu không có ý chí về phần của mây, gió không thể dẫn đưa nó đi được.

Bạn có thể điều khiển chỉ khi ai đó không sẵn sàng thả nổi, không thanh thoi, không buông xuôi. Nhưng hiện tượng đám mây có nghĩa là nó rất buông xuôi. Nếu gió nói phương đông, mây sẵn sàng; nó đã sẵn sàng đi về phương đông. Không một thoáng suy nghĩ gì về không đi; không một lời chối từ. Nếu mây định đi về phương tây còn gió bắt đầu thổi về phương đông, mây đi về phương đông. Gió không dẫn đưa; việc dẫn đưa chỉ cần khi có ai đó chống lại.

Mọi người đến tôi và nói: Dẫn dắt chúng tôi đi - còn tôi biết điều họ định nói; Hướng dẫn chúng tôi đi - còn tôi biết điều họ định nói. Họ không sẵn sàng; nếu không, cần gì phải được dẫn dắt và hướng dẫn? Bạn đang ở đây với tôi là đủ, mọi việc sẽ xảy ra. Gió thổi về đông và bạn bắt đầu nổi về hướng đông. Nhưng bạn nói: Xin hướng dẫn; bạn nói: Xin dẫn dắt. Bạn đang nói rằng bạn chống lại. Bạn đã chối từ, bạn có bác bỏ; bạn sẽ tranh đấu. Và nếu không có ý chí thuộc về phần mây, làm sao bạn có thể phân biệt được đâu là mây và đâu là gió? Biên giới tồn tại cùng với ý chí.

Nhớ điều này, điều này phải trở thành sáng suốt nền tảng của bạn: biên giới giữa bạn và tôi tồn tại bởi vì ý chí của bạn. Bạn có đó, được bao bọc bởi ý chí. Thế rồi tôi đến và có xung đột. Mây không có ý chí, cho nên đâu là biên giới? Mây kết thúc ở đâu và gió bắt đầu từ đâu? Gió và mây là một. Mây là một phần của gió; gió là một phần của mây. Hiện tượng này là một, không phân chia.

Và gió tiếp tục thổi theo đủ mọi hướng. Cho nên vấn đề không phải là việc chọn hướng; vấn đề là làm sao trở thành

mây. Gió cứ thổi đủ mọi hướng. Nó di chuyển, nó thay đổi. Nó bao giờ cũng lòng hết góc nọ đến góc kia. Quả thực, không có hướng, không có bản đồ; toàn bộ sự việc không được vẽ sơ đồ. Không có ai hướng dẫn nó và nói: Bây giờ đi về đông, bây giờ đi về tây. Toàn bộ sự tồn tại làm 'dập dờn' nó. Đó là sự tồn tại dập dờn - tất cả các hướng đều thuộc vào nó. Và khi tôi nói tất cả các hướng, tôi ngụ ý cả tốt lẫn xấu, tôi ngụ ý cả đạo đức lẫn vô đạo đức. Khi tôi nói mọi hướng, tôi ngụ ý *tất cả*. Gió đang thổi theo đủ mọi hướng. Điều này bao giờ cũng như vậy.

Cho nên nhớ lấy: chưa từng bao giờ có thời đại tôn giáo đặc biệt nào mà cũng chưa từng có thời đại phi tôn giáo, không thể có được. Mọi người hay nghĩ theo cách này bởi vì điều đó nữa cũng cho họ vị kỉ. Ở Ấn Độ, mọi người nghĩ rằng ngày xưa, thời cổ đại, đã có thời đại tôn giáo trên trái đất và bây giờ mọi thứ đã suy đồi - đây là thời đại đen tối nhất. Đó là điều vô nghĩa. Không thời đại nào là tôn giáo cả, không thời đại nào là phi tôn giáo. Tính tôn giáo không liên quan với thời gian, nó liên quan tới phẩm chất của tâm trí.

Cho nên vấn đề không phải là liệu mây đi về phía đông thì đó sẽ là tôn giáo, hay đi về phía tây và nó sẽ là phi tôn giáo. Không. Nếu mây không có ý chí, mây là tôn giáo dù nó đi về bất kì đâu. Còn nếu mây có ý chí, dù nó đi bất kì đâu nó cũng là phi tôn giáo. Và có hai kiểu mây: rất ít người vô ý chí, hàng triệu người có ý chí và phóng chiếu cùng các ham muốn và ý tưởng. Họ đấu tranh với gió. Họ càng tranh đấu nhiều, càng nhiều phiền não sinh ra. Và tranh đấu chẳng dẫn đến đâu cả, bởi vì không gì có thể được làm. Dù bạn có tranh đấu hay không, gió vẫn đi về phương đông và bạn sẽ phải đi về phương đông. Bạn có thể chỉ mang một ý niệm là bạn đã tranh đấu và bạn là một chiến binh vĩ đại, có vậy thôi.

Người hiểu biết dùng tranh đấu. Người đó thậm chí không cố gắng bơi nữa, người đó đơn giản đi theo trận lụt. Chính dòng nước này người đó dùng như một phương tiện; người đó trở thành một với nó và di chuyển theo nó. Đây là điều tôi gọi là buông xuôi, và đây là điều các kinh sách cổ gọi là thái độ của người sùng kính. Buông xuôi, bạn không hiện hữu. Thế thì gió đưa bạn đến bất kì đâu bạn cũng sẽ đi. Bạn không có ý chí nào của riêng mình. Điều này bao giờ cũng là như vậy.

Trong quá khứ đã có chư phật, mây trắng trôi nổi; trong hiện tại có chư phật, mây trắng trôi nổi. Trong quá khứ đã có mây đen điên đại chất đầy ý chí, ham muốn, tương lai; ngày nay chúng có đó. Với ý chí và ham muốn bạn là mây đen - nặng nề. Không ý chí, không ham muốn, bạn là mây trắng - vô trọng lượng. Và khả năng cho cả hai loại mây này bao giờ cũng dễ mở. Vấn đề là liệu bạn có cho phép buông xuôi hay không.

Đừng nghĩ tới thời gian và thời đại. Thời gian và thời đại là không thiên vị. Chúng không buộc ai phải trở thành phật; chúng không ngăn cản ai trở thành phật. Thời gian và thời đại là không thiên vị. Cho phép bản thân mình được trống rỗng và đây là thời hoàng kim. Cho phép bản thân mình chất đầy quá nhiều ham muốn và đây là thời đại đen tối nhất có thể có, thời *kali yuga*. Bạn tạo ra thời gian và thời đại quanh mình. Bạn sống trong thời đại và thời gian của riêng mình.

Hãy nhớ, chúng ta không đồng đại theo cách đó. Một người như Jesus là người cổ đại; ông ấy có thể chỉ ở đây, nhưng ông ấy vẫn là người xưa. Ông ấy sống vĩnh hằng thế, bạn không thể gọi ông ấy là hiện đại được. Ông ấy sống toàn bộ đến mức bạn không thể nói rằng ông ấy thuộc vào một mảnh thời gian. Ông ấy không phải là một phần của thế giới

kiểu cách đang tới và đi. Sống với tuyệt đối, bạn trở thành tuyệt đối. Sống với vĩnh hằng, bạn trở thành vĩnh hằng. Sống với vô thời gian bạn trở thành vô thời gian.

Nhưng câu hỏi vẫn còn thích hợp theo nghĩa khác. Trên toàn thể giới người ta có cảm giác là một thời đại nào đó, một thời kì nào đó, một cao trào nào đó, một đỉnh điểm, đang tới gần - cái gì đó đang sắp bùng nổ, dường như chúng ta đang đạt tới một điểm đặc biệt trong sự tiến hoá con người. Nhưng tôi muốn nói với bạn: đây lại là trò bản ngã về thời đại. Mọi thời đại đều nghĩ theo cách đó: cái gì đang đạt tới cao trào với chúng ta; chúng ta ở đây, cái gì đó đặc biệt đang sắp xảy ra trên trái đất. Điều này bao giờ cũng như vậy!

Tương truyền rằng khi Adam và Eve bị ném ra khỏi vườn Địa đàng, Adam đã nói với Eve ngay khi họ đi qua cửa: Chúng ta đang trải qua biến đổi lớn lao nhất mà lịch sử chưa từng biết tới. Chính con người đầu tiên nói và nghĩ: biến đổi lớn nhất...

Mọi thời đại đều nghĩ rằng mọi thứ đều đạt tới cao điểm, tới điểm tối thượng, tới điểm cuối cùng, nơi mọi thứ sẽ bùng nổ và con người mới sẽ sinh ra. Nhưng tất cả những cái đó chỉ là hi vọng, ích kỉ, không có nghĩa gì lắm. Bạn sẽ vẫn ở đây vài năm nữa; rồi những người khác sẽ ở đây và họ sẽ nghĩ cũng như vậy. Đỉnh điểm được đạt tới không phải với thời đại mà với cá nhân con người. Cao trào được đạt tới nhưng nó bao giờ cũng được đạt tới với tâm thức, không phải với vô thức tập thể.

Bạn có thể trở thành người tôn giáo. Và thời gian là tốt, thời gian bao giờ cũng tốt. Đừng nghĩ về người khác quá nhiều bởi vì điều này có thể chỉ là việc chạy trốn khỏi chính bạn. Đừng nghĩ về thời đại và cũng đừng nghĩ về loài người -

bởi vì tâm trí tinh ranh thế, tâm trí con người tinh ranh thế, bạn không biết...

Tôi đã từng đọc bức thư của một người bạn, người đó nói rằng người đó trở nên thất vọng biết bao với chuyện tình của mình, cứ khi nào trong tình yêu là lại thấy khổ đến nỗi người đó chấm dứt yêu bất kì cá nhân nào và bắt đầu yêu toàn bộ loài người. Bây giờ, toàn bộ loài người thật dễ để yêu; và những người không thể yêu được thì bao giờ cũng yêu toàn thể loài người, không có vấn đề gì. Yêu một cá nhân là rất, rất khó; bản thân điều đó có thể là địa ngục. Bản thân nó có thể là địa ngục bởi vì nó có thể trở thành cõi trời.

Chúng ta tránh né. Người ta bắt đầu nghĩ về người khác chỉ để tránh suy nghĩ về chính mình. Họ bắt đầu nghĩ về thời đại, về thời gian, về hành tinh và cái gì sắp xảy ra cho tâm thức con người, chỉ để né tránh gặp phải vấn đề cơ bản: Cái gì sắp xảy ra cho tâm thức tôi?

Tâm thức bạn nên là mục đích.

Mọi thời gian đều tốt, mọi thời gian đều tốt cho nó.

Đủ cho hôm nay.

3

Khổ sở hay cực lạc?

*Osho kính yêu,
Thầy đã có lần kể cho chúng tôi một câu chuyện về
một ông già đã trên trăm tuổi.
Một hôm, nhân ngày sinh nhật, người ta hỏi ông tại
sao ông lại luôn luôn cực lạc. Ông trả lời: mỗi sáng
mai khi tôi thức dậy tôi có chọn lựa là hạnh phúc hay
bất hạnh, và tôi đã chọn hạnh phúc.
Làm sao mà chúng tôi lại thường chọn bất hạnh?
Làm sao mà chúng tôi không cảm thấy nhận biết về
chọn lựa?*

Đây là một trong những vấn đề con người phức tạp nhất. Nó phải được xem xét rất sâu sắc - và nó không phải là lý thuyết, nó liên quan tới bạn. Đây là cách mọi người ứng xử - bao giờ cũng chọn sai, bao giờ cũng chọn điều buồn, điều thất vọng, điều khổ. Phải có lý do sâu sắc cho điều đó, và đây là lý do.

Điều đầu tiên: cách thức con người được nuôi dưỡng giữ vai trò rất xác định trong việc đó. Nếu bạn bất hạnh, bạn

được cái gì đó từ nó, bạn bao giờ cũng được. Nếu bạn hạnh phúc bạn bao giờ cũng mất. Ngay từ chính ban đầu đứa trẻ tinh táo bắt đầu cảm thấy phân biệt. Bất kì khi nào nó bất hạnh mọi người đều thông cảm với nó; nó được thông cảm. Mọi người cố gắng hướng tình yêu về nó; nó được tình yêu. Và thậm chí còn hơn thế, bất kì khi nào nó bất hạnh mọi người đều hướng chú ý về nó - nó được chú ý.

Chú ý tác động tựa như thức ăn cho bản ngã, một kích thích rất gây ngất. Nó cho bạn năng lượng; bạn cảm thấy mình là ai đó. Do đó mới có biết bao nhu cầu, có biết bao ham muốn được chú ý tới. Nếu mọi người nhìn bạn, bạn trở nên quan trọng. Nếu không ai nhìn bạn, bạn cảm thấy dường như bạn không có đó, bạn không còn nữa, bạn không hiện hữu. Những người nhìn bạn, những người chăm sóc bạn đem lại cho bạn năng lượng.

Bản ngã tồn tại trong quan hệ. Càng nhiều người chú ý tới bạn, bạn càng thu được nhiều bản ngã. Nếu không ai nhìn bạn, bản ngã biến mất. Nếu mọi người hoàn toàn quên mất bạn, làm sao bản ngã có thể tồn tại được? Làm sao bạn có thể cảm thấy bạn đang hiện hữu? Do đó cần có hội, hiệp hội, câu lạc bộ. Câu lạc bộ có trên khắp thế giới - Rotary, Lions, Masonic Lodges - hàng triệu câu lạc bộ và hội. Những hội và câu lạc bộ này tồn tại chỉ để đem cho sự chú ý tới những người không thể thu được sự chú ý theo các cách khác.

Rất khó trở thành tổng thống một nước, rất khó trở thành giám đốc công ti. Dễ hơn cả là trở thành chủ tịch câu lạc bộ Lions, thế thì một nhóm người đặc biệt sẽ chú ý đến bạn. Bạn rất quan trọng - chẳng làm gì cả. Câu lạc bộ Lions, câu lạc bộ Rotary... chẳng làm cái gì nhưng họ vẫn cảm thấy họ là cái gì đó quan trọng. Và chủ tịch cứ thay đổi - người này năm này, người kia năm khác. Mọi người đều được chú ý.

Đó là dàn xếp lẫn nhau, và mọi người đều cảm thấy quan trọng.

Ngay từ ban đầu trẻ con đã học chính trị. Chính trị là: trông khổ sở, thế thì bạn được thông cảm, thế thì mọi người chú ý tới. Trông ốm yếu - bạn trở nên quan trọng. Đứa trẻ ốm trở thành kẻ độc tài; cả gia đình phải theo nó - bất kì điều gì nó nói cũng là luật lệ. Khi nó hạnh phúc chẳng ai nghe nó. Khi nó mạnh khỏe chẳng ai chăm sóc nó. Khi nó hoàn hảo chẳng ai chú ý tới. Ngay từ ban đầu chúng ta bắt đầu chọn khổ, buồn bã, bi quan, phía tối của cuộc sống. Đây là một điều.

Điều thứ hai có liên quan tới nó là: bất kì khi nào bạn hạnh phúc, bất kì khi nào bạn vui sướng, bất kì khi nào bạn cảm thấy cực lạc và phúc lạc, mọi người đều ghen tị với bạn. Ghen tị nghĩa là mọi người đối kháng, không ai thân thiện; vào khoảnh khắc đó mọi người đều là kẻ thù. Cho nên bạn đã học không tỏ ra cực lạc đến độ mọi người trở thành thù địch với mình - không biểu lộ phúc lạc của mình, không cười to.

Nhìn mọi người khi họ cười. Họ cười rất tính toán. Đây không phải là cái cười từ bụng, nó không tới từ rất sâu của bản thể họ. Trước hết họ nhìn bạn, thế rồi họ đánh giá... và thế rồi họ cười. Và họ cười tới mức độ đặc biệt, mức độ mà bạn sẽ chịu được, mức độ sẽ được coi như phù hợp, mức độ mà không ai sẽ trở nên ghen tị. Ngay cả cái mỉm cười của chúng ta cũng chính trị. Tiếng cười đã biến mất, phúc lạc đã trở nên hoàn toàn không được biết tới, và cực lạc gần như là không thể có được bởi vì nó không được phép. Nếu bạn khổ chẳng ai nghĩ bạn điên. Nếu bạn cực lạc và nhảy múa mọi người sẽ nghĩ bạn điên. Nhảy múa bị bác bỏ, ca hát không được chấp nhận. Một người phúc lạc - và chúng ta nghĩ điều gì đó đã đi sai.

Đây là kiểu xã hội gì vậy? Nếu ai đó khổ mọi thứ tốt; người đó phù hợp bởi vì toàn bộ xã hội nhiều ít cũng khổ. Người đó là một thành viên, người đó thuộc về chúng ta. Nếu ai đó trở nên cực lạc chúng ta nghĩ người đó điên, mất trí. Người đó không thuộc về chúng ta - và chúng ta cảm thấy ghen tị, và bởi vì ghen tị chúng ta kết án người đó. Bởi ghen tị chúng ta cố gắng bằng mọi cách đẩy người đó lại trạng thái cũ. Chúng ta gọi trạng thái cũ là bình thường. Các nhà phân tâm sẽ giúp đỡ, các nhà tâm thần sẽ giúp đỡ để đưa người này về cái khổ thông thường.

Tại phương Tây toàn bộ xã hội đều quay ra chống lại ảo giác. Luật pháp, quốc gia, chính phủ, các chuyên gia pháp lí, toà án cấp cao, các nhà lập pháp, tu sĩ, giáo hoàng - mọi người đều quay ra chống đối. Họ không thực sự chống lại ảo giác - họ chống lại những người cực lạc. Họ không chống lại rượu, họ không chống lại những thứ khác mà là ma túy, nhưng họ chống lại ảo giác bởi vì ảo giác có thể tạo ra sự thay đổi hoá học trong bạn. Và lớp vỏ cũ mà xã hội đã tạo ra xung quanh bạn, tù túng trong khổ, có thể bị phá vỡ, có thể có đột phá. Bạn có thể bước ra khỏi nó, cho dù trong vài khoảnh khắc, và cực lạc.

Xã hội không thể cho phép cực lạc. Cực lạc là cuộc cách mạng vĩ đại nhất.

Tôi nhắc lại điều đó: cực lạc là cuộc cách mạng vĩ đại nhất.

Nếu mọi người trở nên cực lạc, toàn bộ xã hội sẽ phải thay đổi, bởi vì xã hội này dựa trên khổ. Nếu mọi người phúc lạc, bạn không thể đưa họ vào chiến tranh - ở Việt Nam hay ở Ai cập hay ở Israel. Không. Ai đó đang phúc lạc sẽ chỉ cười và nói: đây là điều là vô nghĩa!

Nếu mọi người phúc lạc bạn không thể làm cho họ bị ám ảnh bởi tiền bạc. Họ sẽ không lãng phí toàn bộ cuộc đời mình chỉ để tích lũy tiền bạc. Đối với họ sẽ tựa như điên rồ khi một người huỷ hoại toàn bộ cuộc sống mình chỉ để đánh đổi cuộc sống mình lấy những đồng tiền chết, chết đi và tích lũy tiền bạc - và tiền sẽ có đó khi người ấy chết. Điều này tuyệt đối điên rồ! Nhưng điên rồ này không thể thấy được chừng nào bạn còn chưa cực lạc.

Nếu mọi người cực lạc thể thì toàn bộ hình mẫu của xã hội này sẽ phải thay đổi. Xã hội này tồn tại trên khổ. Khổ là đầu tư lớn nhất cho xã hội này. Cho nên chúng ta dạy dỗ trẻ con... ngay từ đầu chúng ta đã tạo ra việc học hướng theo khổ. Đó là lí do tại sao chúng bao giờ cũng chọn khổ.

Vào buổi sáng với mỗi người đều có chọn lựa. Và không chỉ buổi sáng - mọi khoảnh khắc đều có chọn lựa là khổ hay sướng. Bạn bao giờ cũng chọn khổ bởi vì có đầu tư. Bạn bao giờ cũng chọn khổ bởi vì điều đó đã trở thành thói quen, mẫu hình, bạn bao giờ cũng làm điều đó. Bạn đã trở nên hiệu quả khi làm việc đó, nó đã trở thành lối mòn. Khoảnh khắc tâm trí bạn phải chọn lựa, lập tức nó ulla tới khổ.

Khổ dường như đi xuống dốc, cực lạc dường như đi lên dốc. Cực lạc có vẻ rất khó khăn đạt tới được - nhưng điều đó không là vậy. Điều thực hoàn toàn đối lập lại: cực lạc là đi xuống dốc, khổ là đi lên dốc. Khổ là điều rất khó đạt tới, nhưng bạn đã đạt tới nó, bạn đã làm điều không thể được - bởi vì khổ chống lại tự nhiên thể. Không ai muốn khổ và mọi người đều khổ.

Xã hội đã làm được một việc lớn. Giáo dục, văn hoá và các tổ chức văn hoá, bố mẹ, thầy giáo - họ đều đã làm một việc lớn. Họ đã tạo ra các sinh linh khổ từ các đấng sáng tạo cực lạc. Mọi đứa trẻ được sinh ra đều cực lạc. Mọi đứa trẻ

được sinh ra đều là thượng đế. Và mọi người chết đi đều là người điên.

Chừng nào bạn chưa giành lại, chừng nào bạn chưa đòi lại tuổi thơ của mình, bạn vẫn sẽ không có khả năng trở thành mây trắng mà tôi đang nói tới. Đây là toàn bộ công việc cho bạn, toàn bộ *sadhama* - làm sao giành lại tuổi thơ, làm sao đòi lại nó. Nếu bạn lần nữa có thể trở thành đứa trẻ thể thì sẽ không có khổ. Tôi không ngụ ý là đối với đứa trẻ không có khoảnh khắc khổ - có đấy nhưng vẫn không có khổ.

Có hiểu điều này đi. Đứa trẻ có thể trở thành khổ, nó có thể bất hạnh, cực kì bất hạnh vào một khoảnh khắc, nhưng nó là toàn bộ đến mức trong bất hạnh đó, nó là một với bất hạnh đó, đến mức không có phân chia. Đứa trẻ tách biệt khỏi bất hạnh không có đó. Đứa trẻ không nhìn vào bất hạnh của mình như tách biệt, bị phân chia. Đứa trẻ là bất hạnh - nó tham dự thể vào trong đó. Và khi bạn trở thành một với bất hạnh, bất hạnh lại không phải là bất hạnh nữa. Nếu bạn trở thành một với nó như vậy, ngay cả điều đó cũng có cái đẹp của riêng nó.

Cho nên nhìn vào đứa trẻ - tôi muốn nói đứa trẻ không bị làm hư hỏng. Nếu nó giận dữ, thể thì toàn bộ năng lượng của nó trở thành cơn giận dữ; không có gì còn lại đằng sau, không giữ lại gì. Nó đã di chuyển và trở nên giận dữ; không ai thao túng và kiểm soát điều đó. Không có tâm trí. Đứa trẻ đã trở thành cơn giận dữ - nó không giận dữ, nó trở thành cơn giận dữ. Và thể thì nhìn cái đẹp, sự nở hoa của cơn giận dữ. Đứa trẻ chưa bao giờ trông xấu - ngay cả trong giận dữ nó trông cũng đẹp đẽ. Nó trông mãnh liệt hơn, sinh động hơn, sống động hơn - núi lửa sẵn sàng bùng nổ. Đứa trẻ như vậy, năng lượng lớn như vậy, bản thể nguyên tử như vậy -

với toàn bộ vũ trụ nổ tung. Và sau cơn giận dữ này đứa trẻ sẽ im lặng. Sau cơn giận dữ này đứa trẻ sẽ rất an bình. Sau cơn giận dữ này đứa trẻ sẽ thành thoi. Chúng ta có thể nghĩ thật khổ bị vào cơn giận dữ đó, nhưng đứa trẻ lại không khổ - nó tận hưởng điều đó.

Nếu bạn trở thành một với bất kì cái gì, bạn trở nên phúc lạc. Nếu bạn tách bạch bản thân mình với mọi thứ, cho dù đó là sướng, bạn sẽ trở thành khổ.

Cho nên đây là chìa khoá. Tách biệt như bản ngã là cơ sở cho mọi khổ; là một, tuôn chảy theo bất kì cái gì cuộc sống đưa đến cho bạn, hiện hữu trong đó thật mạnh mẽ, thật toàn bộ đến độ bạn không còn nữa, bạn mất đi, mọi thứ đều là phúc lạc. Chọn lựa có đó, nhưng bạn thậm chí trở nên không nhận biết về chọn lựa. Bạn đã chọn cái sai liên tục thế, điều đó đã trở thành thói quen chết đến mức bạn đơn giản chọn nó một cách tự động. Không có chọn lựa nào còn lại.

Trở nên tỉnh táo đi. Mỗi khoảnh khắc khi bạn chọn khổ, nhớ: đây là chọn lựa của bạn. Thậm chí lưu tâm này sẽ có ích - tỉnh táo biết rằng đây là chọn lựa của mình và mình chịu trách nhiệm, và đây là điều mình đang làm cho chính mình, đây là việc làm của mình. Ngay lập tức bạn sẽ cảm thấy khác biệt. Phẩm chất của tâm trí sẽ thay đổi. Sẽ dễ dàng hơn cho bạn để đi tới hạnh phúc.

Và một khi bạn biết rằng đây là chọn lựa của bạn thế thì toàn bộ sự việc đã trở thành trò chơi. Thế thì nếu bạn yêu thích khổ, cứ khổ, nhưng nhớ đây là chọn lựa của bạn và đừng phàn nàn. Không ai khác chịu trách nhiệm cho điều đó. Đây là vở kịch của bạn. Nếu bạn thích cách này, nếu bạn thích cách khổ, nếu bạn muốn trải qua cuộc sống trong khổ, thế thì đây là chọn lựa của bạn, trò chơi của bạn. Bạn đang chơi nó - chơi cho hay! Thế thì đừng có đi và hỏi mọi người

cách đừng khổ. Điều đó là ngớ ngẩn. Đừng đi và hỏi thầy và các guru cách được hạnh phúc. Cái gọi là các guru tồn tại bởi vì bạn ngu đần. Bạn tạo ra khổ, và thế rồi bạn lại đi và hỏi người khác cách đừng tạo ra nó. Và bạn sẽ tiếp tục tạo ra khổ bởi vì bạn không tỉnh táo với điều bạn đang làm.

Từ chính khoảnh khắc này cố gắng - cố hạnh phúc và phúc lạc.

Tôi sẽ nói cho bạn một trong những luật sâu sắc nhất của cuộc sống. Bạn có thể không nghĩ về nó chút nào. Bạn đã biết - toàn bộ khoa học phụ thuộc vào nó - rằng nguyên nhân và hậu quả là cơ sở. Bạn tạo ra nguyên nhân và hậu quả theo sau. Cuộc sống là mối nối nhân quả. Bạn gieo hạt trong đất và nó sẽ nảy mầm. Nếu nguyên nhân có đó thế thì cây theo sau. Lửa có đó - bạn thò tay vào lửa và nó sẽ gây bỏng. Nguyên nhân có đó và hậu quả sẽ theo sau. Bạn uống thuốc độc và bạn sẽ chết. Bạn bố trí cho nguyên nhân và thế rồi hậu quả theo sau. Đây là một trong những luật khoa học cơ sở nhất, rằng nguyên nhân và hậu quả là mối nối bên trong nhất của mọi quá trình cuộc sống.

Tôn giáo biết về luật thứ hai còn sâu sắc hơn luật này. Nhưng luật thứ hai, sâu sắc hơn luật này, lại dường như ngớ ngẩn nếu bạn không biết nó và thực nghiệm với nó. Tôn giáo nói: Tạo ra hậu quả đi rồi nguyên nhân sẽ theo sau. Điều này hoàn toàn ngớ ngẩn theo thuật ngữ khoa học. Khoa học nói: Nếu nguyên nhân có đó, hậu quả theo sau. Tôn giáo nói điều đảo lại cũng đúng: bạn tạo ra hậu quả và xem... nguyên nhân theo sau.

Có một tình huống trong đó bạn cảm thấy hạnh phúc. Một người bạn tới, người yêu gọi điện thoại; tình huống này là nguyên nhân - bạn cảm thấy hạnh phúc. Hạnh phúc là hậu quả, việc người yêu tới là nguyên nhân. Tôn giáo nói: Hạnh

phúc đi và rồi người yêu tới. Tạo ra hậu quả đi và rồi nguyên nhân sẽ theo sau. Và đây là kinh nghiệm riêng của tôi, là luật thứ hai còn cơ sở hơn luật thứ nhất. Tôi đã thực hành nó và điều đó đã xảy ra. Cứ hạnh phúc và người yêu tới. Cứ hạnh phúc và bạn bè có đó. Hạnh phúc và mọi thứ theo sau.

Jesus cũng nói điều đó nhưng theo lời khác: Tìm kiếm vương quốc của Thượng đế trước, thế rồi mọi thứ khác sẽ theo sau. Nhưng vương quốc của Thượng đế là mục đích, là hậu quả. Tìm kiếm mục đích trước - mục đích có nghĩa là hậu quả, là kết quả - và nguyên nhân sẽ theo sau. Điều này như nó phải vậy.

Không phải chỉ có việc bạn gieo hạt trong đất và cây theo sau; có một cây và sẽ có hàng triệu hạt. Nếu nguyên nhân theo sau hậu quả, thì hậu quả lại theo sau nguyên nhân. Đây là dây chuyền. Thế thì nó trở thành vòng tròn - bắt đầu từ bất kì đâu, tạo ra nguyên nhân hay tạo ra hậu quả cũng được. Và tôi nói với bạn, tạo ra hậu quả dễ hơn bởi vì hậu quả hoàn toàn phụ thuộc vào bạn; nguyên nhân không thể phụ thuộc vào bạn đến thế được. Nếu tôi nói tôi chỉ có thể hạnh phúc khi có người bạn nào đó, thế thì điều đó phụ thuộc vào người bạn nào đó, liệu người đó có ở đó hay không. Nếu tôi nói tôi không thể hạnh phúc được chừng nào tôi còn chưa đạt tới giàu có, thế thì điều đó phụ thuộc vào toàn bộ thế giới và tình hình kinh tế và mọi thứ. Điều đó có thể không xảy ra, và thế thì tôi không thể hạnh phúc.

Nguyên nhân ở bên ngoài tôi, hậu quả ở bên trong tôi. Nguyên nhân là ở những điều bao quanh, ở trong các tình huống - nguyên nhân là ở bên ngoài. Hậu quả là ở tôi. Nếu tôi có thể tạo ra hậu quả, nguyên nhân sẽ theo sau. Chọn hạnh phúc - điều đó nghĩa là bạn đang chọn hậu quả - và thế rồi xem điều xảy ra. Chọn cực lạc và xem điều xảy ra. Chọn

phúc lạc và xem điều xảy ra. Toàn bộ cuộc sống bạn sẽ thay đổi ngay lập tức và bạn sẽ thấy phép màu xảy ra quanh bạn - bởi vì bây giờ bạn đã tạo ra hậu quả và nguyên nhân sẽ phải kéo đến.

Điều này có vẻ như thần thông; bạn thậm chí có thể gọi nó là luật thần thông. Luật đầu tiên là luật của khoa học còn luật thứ hai là luật của thần thông. Tôn giáo là thần thông và bạn có thể là người có thần thông. Đó chính là điều tôi dạy cho bạn: là người thần thông, biết bí mật của thần thông. Thử nó đi. Bạn đã thử điều khác cho toàn bộ cuộc sống của bạn - không chỉ kiếp này mà cả nhiều kiếp khác nữa. Bây giờ nghe tôi đi. Thử công thức thần thông này đi, thử mật chú mà tôi trao cho bạn. Tạo ra hậu quả và xem cái xảy ra. Nguyên nhân lập tức bao quanh bạn, chúng theo sau. Đừng đợi nguyên nhân; bạn đã đợi đủ lâu rồi. Chọn hạnh phúc và bạn sẽ hạnh phúc.

Đâu là vấn đề? Tại sao bạn không thể chọn được? Tại sao bạn không thể làm việc với luật này? - bởi vì tâm trí bạn, toàn bộ tâm trí, đã được huấn luyện theo cách nghĩ khoa học, nói rằng nếu bạn không hạnh phúc mà bạn cứ cố hạnh phúc, hạnh phúc đó là giả tạo. Nếu bạn không hạnh phúc mà bạn cứ cố hạnh phúc, điều đó sẽ chỉ là đóng kịch, điều đó sẽ không thật. Đây là điều cách nghĩ khoa học nói - rằng điều đó sẽ không thật, bạn sẽ chỉ đóng kịch. Nhưng bạn không biết đầy thôi. Năng lượng cuộc sống có cách vận hành riêng của nó. Nếu bạn có thể đóng kịch một cách toàn bộ, điều đó sẽ trở thành thật. Điều duy nhất là, diễn viên phải không có đó. Đi hoàn toàn vào trong nó, thế thì sẽ không có khác biệt. Nếu bạn đang đóng kịch nửa vời, nó vẫn còn là điều giả tạo.

Nếu tôi nói với bạn: Nhảy múa và ca hát và phúc lạc, còn bạn cố gắng nửa vời chỉ để xem điều gì xảy ra, nhưng bạn

vẫn còn đứng sau... và bạn cứ nghĩ: Đây chỉ là giả tạo. Mình đang thử nhưng điều này không tới, điều này không tự phát - thế thì việc đó vẫn còn là đóng kịch, lãng phí thời gian.

Nếu bạn thử, thế thì thử với toàn tâm toàn ý. Đừng còn lại phía sau, đi vào bên trong nó, trở thành việc đóng kịch - làm tan biến diễn viên trong việc đóng kịch và thế rồi xem điều xảy ra. Nó sẽ trở thành thực và thế thì bạn sẽ cảm thấy nó là tự phát. *Bạn* đã không làm điều đó, thế thì bạn sẽ biết rằng điều đó đã xảy ra. Nhưng chừng nào bạn còn chưa toàn bộ, điều này không thể xảy ra được. Tạo ra hậu quả, hoàn toàn ở trong nó, xem và quan sát kết quả.

Tôi có thể làm cho bạn thành vua mà không có vương quốc, chỉ cần bạn phải đóng vai như vua, và nhập vai toàn bộ đến độ trước mắt bạn ngay cả vua thật cũng xuất hiện dường như là ông ta chỉ đóng kịch. Và khi toàn bộ năng lượng đã được chuyển vào bên trong đó, nó trở thành thực tại! Năng lượng làm mọi thứ trở thành thực. Nếu bạn đợi các vương quốc, chúng không bao giờ đến. Cho dù với một Napoleon, với một Alexander, những người có vương quốc lớn, chúng chẳng bao giờ đến. Họ vẫn còn khổ bởi vì họ không đi tới nhận ra luật thứ hai, luật cơ bản và chủ yếu hơn của cuộc sống. Alexander đã cố gắng tạo ra vương quốc lớn hơn, để trở thành vua lớn hơn. Toàn bộ cuộc đời ông ta phí hoài trong việc tạo ra vương quốc, và thế rồi không còn thời gian cho ông ta được làm vua. Ông ta chết trước khi vương quốc được hoàn tất.

Điều này đã xảy ra cho nhiều người. Vương quốc có thể chẳng bao giờ hoàn tất được. Thế giới là vô hạn - vương quốc của bạn nhất định là bộ phận. Với vương quốc bộ phận làm sao bạn có thể là ông vua toàn bộ được? Vương quốc của bạn nhất định bị giới hạn, và với vương quốc giới hạn

làm sao bạn có thể là hoàng đế? Điều đó không thể có được. Nhưng bạn *có thể* là hoàng đế đấy. Chỉ cần tạo ra hậu quả.

Swami Ram, một trong những nhà huyền môn của thế kỷ này, đã tới Mỹ. Ông ta quen tự gọi mình là Badshah Ram - Hoàng đế Ram - và ông ta là kẻ ăn xin! Ai đó nói với ông ta: Ông chỉ là kẻ ăn xin, thế mà ông cứ gọi mình là hoàng đế. Cho nên Ram nói: đừng nhìn vào những đồ vật của tôi, nhìn vào tôi đây này. Và ông ấy phải, bởi vì nếu bạn nhìn vào các đồ vật, mọi người đều là kẻ ăn xin cả - kể cả hoàng đế. Ông ta có thể là kẻ ăn xin lớn hơn, có thể thôi. Khi Ram nói: Nhìn vào tôi đây này!, vào khoảnh khắc đó Ram là hoàng đế. Nếu bạn nhìn, hoàng đế có đó.

Tạo ra hậu quả, trở thành hoàng đế, là người thần thông đi - và từ ngay chính khoảnh khắc này, bởi vì không cần phải chờ đợi. Người ta phải đợi nếu vương quốc phải đến trước. Nếu nguyên nhân phải được tạo ra trước, thế thì người ta phải đợi, đợi mãi và đợi hoài và phải trì hoãn. Không cần phải chờ đợi để tạo ra hậu quả. Bạn có thể là hoàng đế ngay chính lúc này.

Khi tôi nói: Hiện hữu đi! chỉ là hoàng đế rồi xem -, vương quốc theo sau, tôi đã biết được điều đó qua kinh nghiệm của mình. Tôi không nói với bạn về lý thuyết hay học thuyết. Hạnh phúc đi, và tại cực đỉnh đó của hạnh phúc bạn sẽ thấy toàn thế giới đang hạnh phúc với bạn.

Có một câu ngạn ngữ cổ: Khóc và bạn khóc một mình, cười và cả thế giới cười với bạn. Thậm chí cây, đá, cát, mây... nếu bạn có thể tạo ra hậu quả và cực lạc, tất cả chúng sẽ nhảy múa cùng bạn. Thế thì toàn bộ sự tồn tại trở thành vũ điệu, lễ hội. Nhưng điều đó tùy thuộc vào bạn, liệu bạn có thể tạo ra hậu quả hay không. Và tôi nói với bạn, bạn *có thể*

tạo ra được nó đấy. Đây là điều dễ nhất có thể làm được. Nó có vẻ rất khó bởi vì bạn chưa thử đấy thôi.

Thử đi!

*Osho kính yêu,
Chúng tôi nghe thầy nói, nhưng ở phương Tây chúng
tôi giữ thông tin trong tâm trí.
Làm sao chúng tôi có thể thoát ra khỏi tâm trí?
Chúng tôi có thể dùng phương pháp nào và liệu sức
mạnh ý chí có ích lợi gì không?*

Không, sức mạnh ý chí không ích gì cho bạn cả. Sức mạnh ý chí không phải là sức mạnh chút nào, bởi vì nó phụ thuộc vào bản ngã - hiện tượng rất nhỏ nhoi; nó không thể tạo ra nhiều sức mạnh được. Khi bạn vô ý chí, thể thì bạn mạnh mẽ - bởi vì thể thì bạn là một với cái toàn thể.

Sâu bên dưới, sức mạnh ý chí là một loại bắt lức. Để che dấu sự kiện chúng ta bắt lức, chúng ta tạo ra ý chí. Chúng ta tạo ra cái đối lập để lừa dối mình và người khác. Những người cảm thấy mình ngu thường hay cố chứng tỏ rằng họ khôn. Họ thường xuyên nhận biết rằng họ ngu cho nên họ làm đủ mọi thứ để có vẻ khôn. Những người xấu hay cảm thấy mình xấu bao giờ cũng cố làm cho mình đẹp - cho dù là cái đẹp tô vẽ, chỉ bề ngoài, mặt nạ. Những người yếu bao giờ cũng cố để có vẻ mạnh. Cái đối lập được tạo ra; đó là cách duy nhất để che dấu thực tại bên trong. Một Hitler là một kẻ

yếu đuối; đó là lí do tại sao ông ta tạo ra quá nhiều sức mạnh ý chí xung quanh mình, chỉ để che dấu sự kiện đó. Một người thực sự mạnh mẽ sẽ không nhận biết rằng mình mạnh. Sức mạnh sẽ tuôn ra, nó sẽ có đó, nhưng người đó thậm chí sẽ không ý thức về nó.

Lão Tử nói: Người đức hạnh thực sự chẳng bao giờ biết rằng mình đức hạnh. Người thực sự đạo đức không bao giờ nhận biết rằng mình là đạo đức. Nhưng người nhận biết rằng mình đạo đức, lại có vô đạo đức bị che dấu ở sâu bên dưới. Người nghĩ mình tốt, thánh thiện, hiền nhân, lại là tội nhân - và người đó biết điều đó! Và để che dấu sự kiện này người đó tạo ra cái đối lập.

Sức mạnh ý chí không phải là sức mạnh thực sự mà là nhược điểm. Người thực sự mạnh mẽ không có ý chí của riêng mình - cái toàn thể là ý chí của người đó. Người đó nổi tựa mây trắng, là một với sự tồn tại, hoà hợp với nó. Ý chí của bạn bao giờ cũng tạo ra xung đột. Nó làm bạn co lại, làm cho bạn thành hòn đảo và thế thì tranh đấu bắt đầu.

Người vô ý chí sẽ tự nhiên vô đầu óc. Và nhờ, bạn không thể thoát khỏi đầu óc mình được. Bạn có thể cắt bỏ nó - và đó là điều dễ hơn cả. Thoát ra khỏi nó là điều gần như không thể được, bởi vì ngay cả khái niệm thoát ra cũng là một phần của nó. Cái đầu là một mớ lộn xộn, nó là hỗn độn. Bạn nghĩ, rồi bạn cũng nghĩ cả đến việc chống lại việc nghĩ. Việc nghĩ chống lại việc nghĩ cũng là việc nghĩ. Bạn đâu có ra khỏi nó. Bạn có thể kết án các ý nghĩ của mình, nhưng kết án này lại là ý nghĩ. Chẳng cái gì được đạt tới cả, bạn đi trong vòng luẩn quẩn. Bạn có thể cứ đi nữa, nhưng bạn sẽ không thoát ra.

Vậy phải làm gì? Làm sao thoát ra khỏi đầu óc? Một điều duy nhất là có thể: đừng tạo ra đánh lộn bên trong và

đừng tạo ra bất kì nỗ lực nào để thoát ra, bởi vì mọi nỗ lực đều sẽ là tự tử. Thế thì có thể làm được gì? Đơn giản quan sát. Ở trong và quan sát. Đừng cố thoát ra - ở trong và quan sát.

Nếu bạn có thể quan sát, trong những khoảnh khắc quan sát đó sẽ là không đầu óc. Bỗng nhiên bạn sẽ vượt ra ngoài. Không phải là đi ra - vượt ra ngoài. Bỗng nhiên bạn sẽ lơ lửng bên ngoài mình.

Có một chuyện thiền - rất ngắn gọn, như mọi chuyện thiền đều ngắn gọn. Nhưng chúng phải ngắn gọn bởi vì cuộc sống là như vậy; chúng mô tả cuộc sống như nó hiện hữu.

Một thiền sư quen hỏi đệ tử của mình: Thời gian trước đây ta đã bỏ một con ngỗng vào chiếc lọ. Bây giờ con ngỗng đã lớn, mà cổ lọ lại quá nhỏ nên con ngỗng không thể chui ra được. Cái lọ lại rất quý giá và ta không muốn đập vỡ nó, cho nên có tình huống khủng hoảng. Nếu con ngỗng không được phép chui ra, nó sẽ chết. Ta có thể đập vỡ cái lọ và con ngỗng sẽ ra được, nhưng ta lại không muốn đập vỡ cái lọ - cái lọ quý lắm. Ta cũng không muốn giết chết con ngỗng. Vậy các ông bảo làm sao bây giờ?

Đây chính là vấn đề! Con ngỗng ở trong cái đầu và cổ thì rất hẹp. Bạn có thể đập vỡ đầu, nhưng nó lại quý giá. Hoặc bạn để con ngỗng chết, nhưng điều đó nữa cũng không thể được phép - bởi vì bạn là con ngỗng đó.

Thiền sư già tiếp tục hỏi các đệ tử, và đánh họ rồi nói với họ: Tìm ngay ra cách đi... bởi vì không còn thời gian nữa!

Và chỉ có một lần ông chấp thuận câu trả lời. Một đệ tử nói: Con ngỗng ở ngoài rồi!

Nhiều câu trả lời được nêu ra nhưng thầy bao giờ cũng đánh người trả lời và nói không. Ai đó gợi ý làm điều gì đó với cái lọ, nhưng lần nữa thầy sẽ nói: Lọ sẽ vỡ hay cái gì đó sẽ sai và điều đó không được phép. Hay ai đó sẽ nói: Để con ngỗng chết quách đi cho rồi nếu cái lọ quý đến thế. Chỉ có hai cách đó thôi, không còn cách nào khác. Còn thầy thì chẳng đưa ra thêm manh mối nào.

Nhưng với đệ tử này thầy cúi mình chạm chân anh ta và nói: ông phải đẩy - con ngỗng ở ngoài! Nó chưa bao giờ ở trong.

Bạn ở ngoài! Bạn chưa bao giờ ở trong cả.

Cảm giác rằng bạn ở trong chỉ là quan niệm giả tạo.

Cho nên không có vấn đề thực về cách đưa bạn ra ngoài đầu óc mình. Quan sát. Khi bạn quan sát, điều gì xảy ra? Nhắm mắt lại và quan sát ý nghĩ. Điều gì xảy ra? Ý nghĩ có đó, bên trong, nhưng bạn không bên trong. Người quan sát bao giờ cũng vượt ra bên ngoài. Người quan sát bao giờ cũng đứng trên núi. Mọi thứ chuyển động xung quanh còn người quan sát thì vượt ra ngoài.

Người quan sát không bao giờ có thể ở trong, không bao giờ có thể ở bên trong - người đó bao giờ cũng ở ngoài. Quan sát nghĩa là ở ngoài. Bạn có thể gọi nó là chứng kiến, nhận biết, chú ý hay bất kì cái gì bạn chọn để gọi nó, nhưng điều bí mật là - quan sát! Bất kì khi nào bạn cảm thấy đầu óc quá nhiều, ngồi xuống dưới gốc cây và quan sát, và đừng cố đi ra. Ai sẽ ra? Chẳng ai ở trong cả. Toàn bộ nỗ lực là vô ích, bởi vì nếu bạn chưa bao giờ ở trong, làm sao bạn có thể đi ra được? Bạn có thể cứ cố gắng và cố gắng và dính líu vào nó, bạn có thể phát khùng nhưng bạn sẽ chẳng bao giờ ra được.

Một khi bạn biết rằng trong khoảnh khắc quan sát bạn vượt ra ngoài, siêu việt lên, bạn đang ở ngoài rồi. Và từ khoảnh khắc đó bạn sẽ vô đầu óc. Đầu thuộc về thân thể, không thuộc về bạn. Đầu là một phần của thân thể, nó thuộc vào thân thể, nó có chức năng trong thân thể; nó thật đẹp, nó thật tốt. Cái lọ là quý giá, và nếu bạn biết cách, biết bí mật về nó, nó có thể được sử dụng.

Khi tôi đang nói với bạn, tôi đang làm gì? Dùng cái lọ. Khi Phật thuyết giảng, ông ấy làm gì? Dùng cái lọ. Cái lọ thực sự quý giá, đáng giữ gìn. Nhưng đây không phải là cách để gìn giữ nó - chui vào trong nó và bị bắt giữ trong nó, và thế rồi nỗ lực để thoát ra. Toàn bộ cuộc sống trở thành hỗn độn.

Một khi bạn biết rằng quan sát là bạn ở ngoài, bạn trở nên vô đầu óc. Thế thì bạn đi trên trái đất này mà không có đầu óc. Một hiện tượng đẹp làm sao, một người đi không có đầu óc! Đó là điều tôi ngụ ý khi tôi nói trở thành mây trắng - hiện tượng không có đầu óc. Bạn thậm chí không thể hình dung nổi biết bao im lặng có thể giáng xuống bạn khi đầu óc không có đó. Cái đầu vật lí của bạn sẽ vẫn còn có đó, nhưng việc can dự, sự ám ảnh không có đó. Cái đầu không phải là vấn đề. Nó là thiết bị đẹp, kì diệu, cái máy tính vĩ đại nhất đã được phát minh ra, một cơ chế phức tạp và hiệu quả đến thế. Nó thật đẹp. Bạn có thể dùng nó, bạn có thể tận hưởng việc dùng nó. Nhưng bạn đã lấy từ đâu cái ý tưởng rằng bạn đang ở trong nó? Dường như chỉ là giáo lí giả tạo.

Bạn có thể không nhận biết rằng ở nước Nhật Bản cổ xưa và cả ở những người Nhật Bản già, nếu bạn hỏi họ: Ông suy nghĩ từ đâu? họ sẽ trở ngay vào bụng mình, bởi vì ở Nhật Bản người ta đã dạy rằng bụng là trung tâm của suy nghĩ. Cho nên khi người châu Âu tới Nhật Bản lần đầu tiên, họ

không thể tin được rằng toàn bộ đất nước này nghĩ rằng đầu óc là ở bụng, không phải trong đầu. Điều này hết như thái độ người châu Âu cho rằng bạn là ở bên trong cái đầu. Tại Nhật Bản cổ, việc suy nghĩ từ bụng thực sự có tác dụng, nhưng bây giờ họ đang dịch chuyển từ bụng lên đầu. Cũng còn có các truyền thống khác coi suy nghĩ phát xuất từ bộ phận khác của thân thể. Lão tử nói bạn nghĩ từ lòng bàn chân mình. Cho nên có những kĩ thuật trong phái đạo gia để đi ra từ lòng bàn chân - bởi vì suy nghĩ từ đó đi ra.

Thực tại là gì? Thực tại là: bạn đang ở ngoài. Nhưng bạn có thể bị gắn bó với bất kì phần nào của thân thể - cái đầu là nổi ám ảnh của phương Tây, cái bụng là nổi ám ảnh của phương Đông. Bạn chắc phải đã nghe nói về D. H. Lawrence. Ông ta quen nghĩ rằng người ta suy nghĩ từ trung tâm dục, rằng đấy là trung tâm suy nghĩ thực sự, không phải ở đâu khác.

Và mọi thứ đều như nhau - sai như nhau hoặc đúng như nhau. Chẳng có gì để chọn bởi vì nhân chứng vượt ra ngoài. Nó ở xung quanh thân thể và ở ngoài thân thể. Bạn có thể gắn với bất kì phần nào của thân thể và bắt đầu nghĩ rằng đây là phần chính. Không cần phải đi ra bởi vì bạn chưa bao giờ ở trong cả. Con ngỗng ở ngoài - đã ở ngoài rồi!

Quan sát... và khi bạn quan sát bạn phải nhớ rằng trong khi quan sát, đừng phán xét. Nếu bạn phán xét, quan sát bị mất. Trong khi quan sát, đừng đánh giá. Nếu bạn đánh giá, quan sát bị mất. Trong khi quan sát, đừng bình phẩm. Nếu bạn bình phẩm, bạn đã lỡ mất vấn đề. Trong khi quan sát, chỉ quan sát... dòng sông chảy, dòng suối tâm thức chảy, ý nghĩ nguyên tử nổi lên tựa bọt nước, và bạn đang ngồi trên bờ quan sát. Dòng suối cứ chảy mãi. Bạn không nói cái này tốt, bạn không nói cái này xấu, và bạn không nói điều này không

nên như thế, mà bạn cũng không nói điều này phải như thế. Bạn không nói gì cả - bạn đơn giản quan sát. Không ai yêu cầu bạn phải bình luận. Bạn không phải là quan toà - chỉ là người quan sát.

Thế rồi xem điều xảy ra. Quan sát dòng sông, bỗng nhiên bạn sẽ vượt ra ngoài... và con ngỗng sẽ ở ngoài. Một khi bạn biết điều này tức là bạn ở ngoài, bạn có thể vẫn ở ngoài. Và thế rồi bạn có thể di chuyển trên trái đất mà không đầu óc.

Cho nên đây là cách cắt bỏ đầu óc. Mọi người đều quan tâm tới việc cắt bỏ đầu óc người khác - điều đó chẳng ích gì. Bạn đã làm việc đó quá nhiều rồi. Cắt bỏ đầu óc của chính bạn ấy. Không đầu óc chính là trong thiền sâu sắc.

Đủ cho hôm nay.

Mọi hi vọng đều sai

Osho kính yêu,

Thầy đã nói cho chúng tôi thật dễ dàng vứt bỏ bản ngã và trở thành một với mây trắng. Thầy cũng đã bảo chúng tôi rằng chúng tôi đã trải qua hàng triệu kiếp và nhiều kiếp trong số đó chúng tôi đã cùng thời với các Phật, các Krishna và các Christ - ấy vậy mà chúng tôi vẫn không dứt bỏ bản ngã. Thầy có đang tạo ra hi vọng sai trong chúng tôi không?

Mọi hi vọng đều sai cả. Cứ hi vọng là sai rồi. Cho nên vấn đề không phải là việc tạo ra hi vọng sai: bất cứ điều gì bạn có thể hi vọng đều sẽ sai. Hi vọng bắt nguồn từ cái sai của bạn về sự hiện hữu. Nếu bạn là thực, chẳng cần gì phải hi vọng cả. Thế thì bạn chẳng bao giờ nghĩ về tương lai, về cái gì sắp xảy ra. Bạn thực, chân thực đến mức tương lai biến mất.

Khi bạn không thực, thế thì tương lai trở thành rất có ý nghĩa, thế thì bạn sống trong tương lai. Thế thì thực tại của

bạn không ở đây và bây giờ, thực tại của bạn ở đâu đó trong mơ của bạn, và bạn làm cho mơ đó có vẻ thực vì thông qua những mơ đó bạn thu được thực tại của mình. Như bạn đang đây, bạn không thực. Đó là lí do tại sao bao nhiêu hi vọng cứ tiếp diễn. Mọi hi vọng đều sai cả; *bạn* mới là thực. Toàn bộ nỗ lực của tôi là làm sao ném bạn về chính bản thân bạn.

Bản ngã là tất cả những hi vọng sai được tổ hợp lại với nhau. Bản ngã không phải là thực tại, nó là tuyển tập tất cả các mơ mộng của bạn, của mọi thứ không thực, của mọi thứ giả tạo. Bản ngã không thể tồn tại trong hiện tại. Nhìn vào hiện tượng này. Bản ngã tồn tại hoặc trong quá khứ hoặc trong tương lai, không bao giờ ở đây và vào lúc này - không bao giờ, không bao giờ cả. Điều đó là không thể được. Bất kì khi nào bạn nghĩ về quá khứ, bản ngã đến, cái tôi đến. Bất kì khi nào bạn nghĩ về tương lai, cái tôi đến.

Nhưng khi bạn đang ở đây, không nghĩ về quá khứ và tương lai, cái tôi của bạn ở đâu? Ngồi dưới gốc cây, không nghĩ về quá khứ và tương lai, chỉ hiện hữu ở đó, bạn ở đâu? Cái tôi ở đâu? Bạn không thể cảm thấy nó được. Nó không có đó. Bản ngã không bao giờ tồn tại trong hiện tại. Quá khứ không còn nữa, tương lai sắp tới. Cả hai đều không có. Quá khứ đã biến mất, tương lai chưa xuất hiện. Cả hai đều không có. Chỉ hiện tại đang có và trong hiện tại thì chẳng tìm được gì giống như bản ngã cả.

Cho nên khi tôi nói vứt bỏ bản ngã, tôi muốn nói điều gì? Tôi không định cho các bạn hi vọng mới, tôi đang lấy đi tất cả hi vọng của bạn. Và đó là điều khó khăn: bạn sống qua hi vọng, cho nên bạn cảm thấy rằng nếu mọi hi vọng đều bị lấy đi, bạn sẽ chết. Thế là câu hỏi sẽ nảy sinh: Tại sao lại sống? Để làm gì? Tại sao lại chuyển từ khoảnh khắc này sang khoảnh khắc khác? Để làm gì? Mục đích đã biến mất với sự

tan biến của hi vọng. Cho nên tại sao lại cứ tiếp tục mãi nếu không có đâu mà đạt tới cả? Bạn không thể sống được mà không hi vọng. Đó là lí do tại sao lại khó vứt bỏ bản ngã đến thế. Hi vọng đã trở nên đồng nghĩa với sống.

Cho nên bất kì khi nào một người đang hi vọng, thì người đó dường như sinh động hơn, dường như sống hơn, dường như rất mạnh mẽ. Khi người đó không hi vọng gì, người đó dường như yếu đuối, thất vọng, bị ném trở về với chính mình, không biết phải làm gì, phải đi đâu. Và bất kì khi nào không còn hi vọng nữa bạn đều cảm thấy sự vô nghĩa tới trong bạn. Ngay lập tức bạn tạo ra hi vọng khác, một thứ thay thế được tạo ra. Nếu hi vọng này bị thất bại, lập tức hi vọng khác sẽ thế vào - vì bạn không thể sống trong lỗ hổng, bạn không thể sống một cách vô vọng được.

Tôi nói với bạn rằng đó là cách duy nhất để sống.

Không hi vọng gì, cuộc sống mới là thực, lần đầu tiên cuộc sống mới chân thực.

Cho nên điều thứ hai cần phải hiểu là: khi tôi nói dễ dàng vứt bỏ bản ngã, tôi không định nói rằng việc vứt bỏ bản ngã là dễ dàng *đối với* bạn. Tôi ngụ ý dễ dàng vứt bỏ bản ngã vì chính hiện tượng bản ngã là không thực đến thế. Nếu bản ngã là giả, làm sao lại khó vứt bỏ nó? Nếu mơ chỉ là mơ, làm sao lại phải khó khăn mới thoát ra khỏi đó? Bạn có thể thoát được! Mơ không thể bắt giữ được bạn, mơ không thể ngăn cản được bạn. Mơ không thể trở thành rào chắn. Mơ không có uy lực - đó là lí do tại sao chúng ta gọi nó là mơ. Thật dễ dàng thoát ra khỏi mơ. Đó là điều tôi ngụ ý khi tôi nói dễ dàng vứt bỏ bản ngã. Nhưng tôi không ngụ ý rằng điều đó sẽ dễ dàng với *bạn*, vì mơ vẫn là thực tại với bạn, nó lại không phải là mơ. Bản ngã đối với bạn là không giả, nó là thực tại duy nhất. Mọi thứ khác đều giả.

Chúng ta đang sống quanh bản ngã. Chúng ta đang tìm tòi ngày càng nhiều vị kỉ - người qua cửa cái, người qua địa vị, quyền lực, danh vọng, người qua chính trị, người qua tôn giáo, tầng lầu. Có cả triệu cách thức. Nhưng chung cuộc, kết quả, mục đích vẫn là một: tìm ngày càng nhiều cái tôi, tìm ngày càng nhiều bản ngã.

Với bạn nó là thực tại; với bạn, tôi nói, nó là thực tại duy nhất. Cái giả đã trở thành cái thực. Cái bóng đã trở thành thực chất. Đó là lí do tại sao lại khó - không khó bởi vì bản ngã rất mạnh, không; khó chính bởi vì bạn vẫn tin vào nó, vào sức mạnh của nó. Nếu bạn tin vào nó, vấn đề sẽ trở nên khó khăn, bởi vì một mặt bạn muốn vứt bỏ nó, nhưng mặt khác bạn lại cứ níu bám nó. Vấn đề thành khó khăn. Khi tôi nói với bạn nó là mơ, bạn muốn tin vào nó bởi vì bạn đã phải chịu đựng quá nhiều qua nó - bởi vì bạn cảm thấy chân lí của điều tôi đang nói. Nếu bạn cảm thấy chân lí của điều tôi đang nói, bạn sẽ vứt bỏ nó ngay tức khắc. Bạn sẽ không hỏi làm sao. Không có làm sao cho nó. Bạn thấy đúng vấn đề và bạn vứt bỏ nó!

Bạn không thấy chân lí của điều tôi đang nói. Khi tôi nói bạn đã không hiểu rằng bản ngã là giả tạo và có thể được vứt bỏ, khi tôi nói rằng bản ngã có thể bị vứt bỏ, bạn lại tạo ra hi vọng từ điều đó. Vì bạn đã chịu đựng quá nhiều qua nó, nên bạn tạo ra hi vọng là nếu bản ngã *có thể* bị vứt bỏ thì mọi đau khổ sẽ bị vứt bỏ. Bạn trở nên hạnh phúc với hi vọng này.

Tôi không tạo ra hi vọng này, *bạn* đang tạo ra hi vọng này. Tôi đơn giản phát biểu một sự kiện rằng đây là cách tạo dựng nên bản ngã. Đây là cách bản ngã được cấu tạo nên, đây là cách bản ngã được tạo ra và đây là cách nó có thể bị vứt bỏ! Và bởi vì nó là giả tạo, nên chẳng cần đến nỗ lực. Chỉ cần thấy đúng điểm là nó biến mất.

Một người đang chạy, hoảng hốt, sợ đến chết và cứ chạy bởi sợ cái bóng của mình. Bạn ngăn người đó lại và nói với người đó: Anh ngu lắm! Đây chỉ là cái bóng của anh - không ai đuổi theo anh và cũng chẳng ai định ám hại anh. Không ai ngoài chính anh. Anh đã trở nên hoảng sợ vì cái bóng của mình.

Nhưng một khi bạn bắt đầu chạy, cái bóng cũng chạy nhanh hơn. Bạn chạy càng nhanh, cái bóng cũng theo bên gót bạn. Thế thì tâm trí logic có thể nói rằng bạn đang bị nguy hiểm, và tâm trí logic sẽ nói: Nếu bạn muốn thoát được, phải chạy càng nhanh hơn. Nhưng bất kì khi nào bạn làm như vậy, cái bóng sẽ bám sát theo bạn luôn. Và nếu bạn không thể gạt bỏ được nó, bạn sẽ ngày càng hoảng sợ hơn. Bạn đang tạo ra toàn bộ mọi thứ từ bản thân mình.

Nhưng nếu tôi nói với bạn: Đây chỉ là cái bóng thôi, không ai đuổi theo bạn đâu - và bạn hiểu ra vấn đề, bạn nhìn lại cái bóng và bạn cảm nhận được vấn đề - liệu bạn có hỏi tôi cách vứt bỏ cái bóng này đi không? Bạn có hỏi về một kĩ thuật, một phương pháp, một loại yoga nào đó, một cách thức nào đó để vứt bỏ nó không? Bạn sẽ chỉ cười phá lên thôi. Bạn đã vứt bỏ được nó rồi! Chính vào khoảnh khắc bạn thấy rằng đây chỉ là cái bóng và không có ai đuổi theo bạn thì nó đã được vứt bỏ. Không có vấn đề về làm sao. Bạn sẽ cười thoải mái. Toàn bộ sự việc là vô nghĩa.

Điều hoàn toàn tương tự cũng xảy ra đối với bản ngã. Nếu bạn có thể thấy được chân lí của điều tôi đang nói, sự việc đã xảy ra. Trong chính việc thấy ra nó, sự việc đã xảy ra. Không còn làm sao về nó nữa. Nếu bạn vẫn còn hỏi làm sao, sự việc chưa xảy ra và bạn vẫn chưa thấy được đúng vấn đề - nhưng bạn đã tạo ra hi vọng từ nó, vì bạn đã từng đau khổ thông qua bản ngã này. Bạn bao giờ cũng muốn vứt bỏ

nó, nhưng điều mong muốn này bao giờ cũng chỉ được một nửa trong tâm trí bạn.

Mọi đau khổ của bạn đều tới từ bản ngã, nhưng mọi vui thích của bạn cũng đến từ bản ngã. Đám đông tán thưởng bạn, ca ngợi bạn - bạn cảm thấy thích thú. Đó là phúc lạc duy nhất mà bạn đã biết. Bản ngã của bạn dâng lên cao, đạt tới đỉnh, trở thành đỉnh Everest. Bạn tận hưởng nó! Và thế rồi đám đông lên án bạn còn bạn thì cảm thấy bị tổn thương. Đám đông trở nên dửng dưng; bạn bị nghiền nát bởi điều đó. Bạn rơi vào thung lũng, chán nản. Bạn đã được vui thích qua bản ngã, bạn đã bị đau khổ qua nó. Bởi vì đau khổ nên bạn muốn vứt bỏ nó, nhưng bởi vì vui thích nên bạn không thể vứt bỏ được nó.

Cho nên khi tôi nói rằng bản ngã có thể bị vứt bỏ dễ dàng, hi vọng được tạo ra trong bạn. Không phải tôi đang tạo ra nó, mà tham lam của bạn làm điều đó. Điều đó không trở thành hiểu biết, nó trở thành tham lam mới, tìm kiếm mới cho sự mãn nguyện. Bạn cảm thấy rằng bây giờ có một cách, và có một người có thể giúp bạn vứt bỏ bản ngã cùng mọi khổ mà nó tạo ra. Nhưng bạn có sẵn sàng vứt bỏ cả mọi vui thích mà bản ngã cũng tạo ra không? Nếu bạn sẵn sàng thì đó là một việc dễ dàng đến thế - giống như vứt bỏ cái bóng. Nhưng bạn không thể vứt bỏ một nửa nó, và bạn cũng không thể giữ một nửa nó. Hoặc toàn bộ phải vứt bỏ đi hoặc toàn bộ vẫn níu bám bạn. Đây là vấn đề và đây là khó khăn.

Mọi vui thích và mọi đau khổ của bạn đều liên quan tới một hiện tượng duy nhất: bạn muốn giữ lấy vui thích và bạn muốn vứt bỏ đau khổ. Bạn đang đòi hỏi điều không thể được. Thế thì đó là khó khăn - không chỉ khó khăn, đó là điều không thể được. Điều đó sẽ không xảy ra cho bạn. Bất

kì điều gì bạn làm cũng sẽ vô ích, chẳng kết quả gì sẽ tới từ đó.

Bạn tạo ra hi vọng từ đó... cõi trời, phúc lạc mãnh liệt của vị Phật. Khi nghe tôi hay nghe một Jesus hay một Phật, hi vọng được tạo ra. Nhưng tôi không tạo ra nó, bạn đang tạo ra nó. Bạn đang phóng chiếu hi vọng lên nó. Và đây mới là vấn đề, sự phức tạp: mọi hi vọng đều là thức ăn nữa cho bản ngã. Cho dù hi vọng để đạt tới thiên đường, cõi trời, trở thành chứng ngộ, cũng là hi vọng. Và mọi hi vọng đều là thức ăn cho bản ngã.

Ai đang cố trở thành chứng ngộ? Người đang cố gắng trở nên chứng ngộ chính là vấn đề. Không ai đã từng trở nên chứng ngộ cả. Chứng ngộ xảy ra, nhưng không ai trở nên chứng ngộ cả. Khi căn buồng trống rỗng, chứng ngộ xảy ra liền. Khi không có ai đạt tới chứng ngộ, chứng ngộ liền có ở đó. Bởi vì ngôn ngữ chúng ta, bởi tính nhị nguyên của ngôn ngữ, bất kì điều gì nói được về những vấn đề sâu sắc như vậy đều trở thành sai cả.

Chúng ta nói: Phật Gautam trở nên chứng ngộ. Điều đó là sai. Phật Gautam chưa bao giờ trở nên chứng ngộ cả. Phật Gautam vẫn chưa chứng ngộ. Khi ông ấy không có đó, khi ông ấy trở thành vắng mặt, chứng ngộ xảy ra. Khi bỗng nhiên một hôm ông ấy hiểu ra rằng mình đã theo đuổi một mẫu hình ngớ ngẩn, khi ông ấy hiểu: Ta chính là vấn đề, cho nên bất kì điều gì ta làm đều sẽ tạo ra nhiều vấn đề hơn... Sự thể không phải là làm điều phải hay trái, thế này hay thế kia. Bất kì điều gì bạn làm cũng chỉ làm mạnh thêm bản ngã. Một khi Phật hiểu ra điều này - nhưng việc hiểu này cũng phải mất nhiều năm trời nỗ lực - khi ông ấy hiểu ra rằng: Bất kì điều gì ta làm cũng chỉ giúp cho bản ngã mình ngày càng mạnh, ông ấy đơn giản vứt bỏ việc làm. Trong khoảnh khắc

của hiểu ra đó ông ấy đơn giản trở thành người không làm, tuyệt đối bất hoạt.

Nhớ đây chính là vấn đề: bạn thậm chí có thể tạo ra hoạt động từ bất hoạt của mình, hoặc bạn có thể tạo ra hoạt động chỉ để giúp cho bất hoạt đến với bạn. Nhưng thế thì bạn lỡ. Bạn có thể đứng yên, bạn có thể ngồi im lặng, nhưng nếu bạn đang thực hiện nỗ lực đứng yên, việc đứng của bạn thành giả. Bạn không đứng, bạn đang chuyển động. Nếu bạn đang ngồi im lặng và có nỗ lực, nếu bạn cố gắng im lặng, thì im lặng đó là giả. Bạn không im lặng.

Khi Phật hiểu ra rằng mình là vấn đề, và rằng mọi hoạt động của mình đem lại chất liệu cho bản ngã, ông ấy đơn giản vứt bỏ. Thế thì ông ấy chẳng nỗ lực gì để tạo ra trạng thái bất hoạt. Ông ấy không làm gì cả. Bất kì cái gì xảy ra, cứ xảy ra. Gió vẫn thổi, và cây phải lay động; thế rồi trăng tròn lên, và toàn bộ sự tồn tại đang tôn vinh. Và hơi thở đi vào, đi ra, và máu tuần hoàn trong mạch, và tim đập, và mạch đập - mọi thứ đang xảy ra, nhưng ông ấy không làm gì cả. Trong cái không làm này Gautam Siddhartha biến mất.

Trước khi trời sáng không còn ai để nhận chứng ngộ, nhưng chứng ngộ đã có đó. Dưới gốc cây bồ đề đó một phương tiện vắng lặng vẫn đang ngồi đó - tất nhiên vẫn thờ, tất nhiên tim vẫn đập, còn mạnh hơn bình thường. Mọi thứ đều vận hành hoàn hảo, nhưng không có người làm ở đó. Máu vẫn tuần hoàn, toàn bộ sự tồn tại xoay quanh - sinh động, nhảy múa. Mọi nguyên tử trong thân thể Phật vẫn đang nhảy múa, sinh động. Nó chưa bao giờ sống động như vậy, nhưng bây giờ năng lượng đang chuyển vận theo sự hài hoà của nó - không ai thúc đẩy, không ai thao túng nó. Phật trở thành mây trắng. Chứng ngộ đã xảy ra.

Điều đó cũng có thể xảy ra cho bạn nữa, nhưng đừng tạo ra hi vọng nào về nó. Thay vì thế, khi thấy ra vấn đề, vứt bỏ mọi hi vọng. Trở thành vô hi vọng, hoàn toàn vô hi vọng. Thật khó để trở thành hoàn toàn vô hi vọng. Nhiều lần bạn đạt tới vô hi vọng nhưng nó chưa bao giờ là hoàn toàn. Một hi vọng được vứt bỏ, bạn cảm thấy vô hi vọng. Nhưng ngay lập tức để che đậy nó bạn lại tạo ra một hi vọng khác, và vô hi vọng mất đi.

Mọi người cứ chuyển từ thầy nọ sang thầy kia; đó là việc chuyển từ hi vọng nọ sang hi vọng kia. Họ đi tới thầy này với hi vọng rằng thầy sẽ ban cho qua ân huệ của thầy, rằng qua năng lượng của thầy mà sự việc sẽ xảy ra. Thế rồi họ cố gắng, thế rồi họ chờ đợi với tâm trí rất miễn cưỡng, bởi vì tâm trí đầy hi vọng chẳng bao giờ thấy thoải mái; với tâm trí rất nôn nóng, bởi vì tâm trí đầy hi vọng không thể kiên nhẫn được. Và thế rồi họ bắt đầu cảm thấy không thoải mái vì điều họ trông chờ không xảy ra. Vậy là thầy này là giả, họ phải chuyển sang ai đó khác. Đây không phải là việc chuyển từ thầy nọ sang thầy kia, đây là việc chuyển từ hi vọng nọ sang hi vọng kia. Mọi người chuyển từ tôn giáo nọ sang tôn giáo kia; có những chuyển đổi chỉ bởi vì hi vọng. Bạn có thể cứ làm điều đó trong nhiều, nhiều kiếp. Bạn vẫn đang làm điều đó.

Bây giờ cố nhìn ra vấn đề đi. Đây không phải là vấn đề về thầy, cũng không phải là vấn đề phương pháp đúng. Đây là vấn đề sáng suốt trực tiếp, hiểu thấu tức khắc vào bên trong hiện tượng của điều đang xảy ra, của việc tại sao bạn hi vọng, của việc tại sao bạn không thể sống được mà không hi vọng. Và bạn thu được cái gì từ tất cả những hi vọng của mình? Thấy nó. Tự nó vứt bỏ nó. Thậm chí bạn không được yêu cầu phải vứt bỏ nó. Đó là lí do tại sao tôi nói việc đó dễ dàng, và tôi biết rõ việc đó rất khó. Khó bởi vì bạn, dễ bởi vì

bản thân việc đó. Hiện tượng thì dễ dàng, bạn là khó khăn thôi.

Và điều này có thể xảy ra vào bất kì khoảnh khắc nào. Khi tôi nói điều này có thể xảy ra vào bất kì khoảnh khắc nào, tôi muốn nói về hiện tượng chứng ngộ, về vô ngã, không được gây ra bởi bất kì cái gì. Không nguyên nhân nào cần tới cả. Nó không phải là kết quả của nhiều nguyên nhân, nó không phải là sản phẩm phụ. Nó đơn giản là sự sáng suốt. Nó có thể xảy ra cho tội nhân; nó có thể không xảy ra cho thánh nhân. Cho nên không điều kiện cần nào là thực sự cần tới cả. Nếu người đó có thể thấy, thì điều đó có thể xảy ra ngay cả đối với tội nhân. Nếu người đó trở thành vô hi vọng, nếu người đó cảm thấy rằng chẳng có gì cần phải thu được hay đạt tới, nếu người đó nhận ra rằng toàn bộ vấn đề chỉ là trò chơi ngớ ngẩn, điều đó có thể xảy ra. Nó có thể không xảy ra cho thánh nhân, bởi vì thánh nhân đang cố gắng để đạt tới. Người đó vẫn chưa vô hi vọng. Thế giới này đã trở thành vô ích, nhưng thế giới khác lại trở nên có nghĩa. Người đó hiểu rằng mình phải rời bỏ trái đất này, nhưng vẫn còn bầu trời bên ngoài - người đó phải đạt tới đấy.

Và thậm chí những người cận kề một Jesus hay một Phật vẫn cứ hỏi về những điều như vậy. Vào ngày đêm cuối cùng, khi Jesus sắp sửa bị bắt và ngày hôm sau thì bị giết, đệ tử của ông ấy đã hỏi ông ấy: Thưa thầy, xin thầy chỉ bảo cho chúng tôi: trong vương quốc của Thượng đế, khi thầy ngồi bên phải ngai của Thượng đế, đâu là vị trí của chúng tôi ở đó? Chúng tôi sẽ ngồi ở đâu, theo thứ tự nào? Thượng đế vẫn ngồi trên ngai, Jesus bên phải, đứa con duy nhất của cha, và thế rồi mười hai đệ tử: Chúng tôi sẽ ngồi ở đâu và thứ tự thế nào?

Mọi người xung quanh Jesus đều hỏi những câu hỏi ngu xuẩn như vậy! Nhưng đây chính là cách thức của tâm trí con

người. Họ không hỏi điều gì về thế giới này - họ đã trở thành những kẻ ăn xin, nhưng họ hỏi về thế giới khác. Họ không phải là những kẻ ăn xin thực sự, họ vẫn đang hi vọng. Họ đã đặt cược thế giới này, nhưng đó chỉ là mặc cả: Tại đó chúng ta sẽ ở đâu? Ai sẽ là người ngồi tiếp sau bạn?

Nhất định phải có tranh giành trong số mười hai đệ tử. Nhất định phải có chính trị, tham vọng, ai đó được lên, ai đó phải xuống, ai đó lên cấp trưởng. Nhất định phải có nhiều xung đột, chính trị tay trong, mạch ngầm bạo hành và hung hăng. Thậm chí với cả Jesus người ta cũng bắt đầu hi vọng. Hi vọng bắt rễ sâu trong bạn. Dù bất kì điều gì được nói ra, bạn cũng chuyển nó thành hi vọng. Bạn là cái máy tạo hi vọng, và cái máy tạo hi vọng này chính là bản ngã.

Vậy phải làm gì? Thực tế, chẳng có gì cần phải làm cả. Bạn chỉ cần đôi mắt sáng tỏ hơn, đôi mắt cảm nhận hơn, đôi mắt thấu suốt hơn. Tất cả những điều đó là cần để có cái nhìn tươi tắn về bạn, về bản thể của bạn, về bất kì cái gì bạn đang làm, đang hi vọng - cái nhìn tươi tắn.

Và tôi nói với bạn, trong cái nhìn tươi tắn đó, trong cái nhìn hồn nhiên đó, bản ngã tự vứt bỏ chính nó, theo cách riêng của nó. Đó là hiện tượng dễ dàng nhất, và đồng thời cũng khó khăn nhất. Nhưng nhớ cho kĩ, tôi không tạo ra bất kì hi vọng nào trong bạn.

*Osho kính yêu,
Liên quan tới điều thầy vừa nói,*

Thiền có câu ngạn ngữ: nỗ lực vô nỗ lực. Xin thầy nói cho chúng tôi về điều đó, và cách áp dụng nó trong Thiền động

Thiền là hiện tượng năng lượng. Một điều rất cơ bản cần phải hiểu rõ về mọi kiểu năng lượng. Đây là luật cơ bản: năng lượng chuyển theo hai cực. Đó là cách thức duy nhất nó chuyển vận; không có cách thức nào khác cho chuyển động của nó. Nó chuyển theo hai cực. Để cho bất kì năng lượng nào trở thành động đều cần có cực đối diện. Cũng tựa như điện chuyển giữa cực âm và cực dương. Nếu chỉ có cực âm, điện sẽ không xảy ra; hay nếu chỉ có cực dương, điện cũng không xảy ra. Cả hai cực đều cần có. Và khi hai cực gặp nhau, chúng tạo ra điện. Thế thì tia lửa phóng ra.

Và điều này cũng như vậy cho mọi kiểu hiện tượng. Cuộc sống tiếp diễn... giữa đàn ông và đàn bà, các cực. Đàn bà là năng lượng sống âm; đàn ông là cực dương. Họ là điện, do đó mới có nhiều hấp dẫn đến thế. Chỉ đàn ông thôi thì cuộc sống sẽ biến mất; chỉ đàn bà thôi thì cũng không thể có cuộc sống được, chỉ cái chết. Giữa đàn ông và đàn bà có sự cân bằng. Giữa đàn ông và đàn bà - hai cực này, hai bờ sông này - dòng sông cuộc sống tuôn chảy. Bạn nhìn bất kì đâu, cũng đều thấy cùng năng lượng chuyển giữa các cực, tự nó cân bằng.

Cực này là rất có ý nghĩa cho thiền bởi vì tâm trí mang tính logic còn cuộc sống mang tính biện chứng. Khi tôi nói tâm trí mang tính logic điều đó có nghĩa là tâm trí chuyển theo đường thẳng. Khi tôi nói cuộc sống mang tính biện chứng, điều đó có nghĩa là cuộc sống chuyển theo cái đối

lập, không theo đường thẳng. Nó dich dắc từ âm sang dương, từ dương sang âm, từ âm sang dương. Nó dich dắc. Nó dùng các cái đối lập.

Tâm trí chuyển theo đường thẳng, một đường thẳng đơn giản, trực tiếp. Nó chẳng bao giờ chuyển sang cái đối lập. Nó phủ nhận cái đối lập. Nó tin vào một còn cuộc sống tin vào hai. Cho nên bất kì cái gì tâm trí tạo ra, nó bao giờ cũng chọn một. Nếu tâm trí chọn im lặng, nếu tâm trí đã chán với mọi tiếng động được tạo ra trong cuộc sống và nó quyết định phải im lặng, thế thì tâm trí đi lên Himalaya. Nó muốn được im lặng, không muốn bất kì cái gì phải làm với bất kì kiểu tiếng động nào. Ngay cả tiếng chim hót cũng quấy nhiễu nó; tiếng gió xào xạc qua cây cối cũng sẽ là nhiễu loạn. Tâm trí muốn im lặng. Nó đã chọn đường thẳng; bây giờ cái đối lập phải bị chối bỏ hoàn toàn. Nhưng người đang sống trên Himalaya, đang tìm kiếm im lặng, tránh né người khác, cái đối lập sẽ trở thành chết, người đó chắc chắn sẽ trở nên dờ dẩn. Và người đó càng chọn im lặng, người đó càng trở nên dờ dẩn hơn - bởi vì cuộc sống cần cái đối lập, thách thức của cái đối lập.

Còn có một kiểu im lặng khác tồn tại giữa hai cái đối lập. Cái im lặng thứ nhất là im lặng chết, im lặng của nghĩa địa. Người chết thì im lặng, nhưng bạn không muốn giống như người chết. Người chết thì tuyệt đối im lặng, chẳng ai có thể quấy rầy được người đó. Sự tập trung của người đó là hoàn hảo, bạn không thể làm được gì để phân tán tâm trí người đó. Tâm trí người đó là tuyệt đối cố định. Cho dù khắp thế giới có phát khùng, người đó vẫn duy trì trong sự tập trung của mình. Nhưng dù có như thế bạn vẫn không thích là người chết. Im lặng, tập trung, hay dù gọi nó là gì đi chăng nữa, bạn vẫn không thích là người chết - vì nếu bạn im lặng khi chết thì cái im lặng đó vô nghĩa.

Im lặng phải xảy ra trong khi bạn tuyệt đối sinh động, sống động, sôi động với cuộc sống và năng lượng. Thế thì im lặng mới có nghĩa. Nhưng thế thì im lặng sẽ có phẩm chất khác, hoàn toàn khác hẳn cho nó. Nó sẽ không dờ dẩn, nó sẽ sống động. Nó sẽ là cân bằng tinh tế giữa hai cực.

Thế thì một kiểu người như vậy, người đang tìm kiếm cân bằng sống, im lặng sống, sẽ thích tới cả bãi chợ và tới Himalaya. Người đó sẽ thích tới bãi chợ để tận hưởng tiếng động, rồi người đó cũng thích cả việc lên Himalaya để tận hưởng im lặng. Người đó sẽ tạo ra cân bằng giữa hai cực đối lập này, và người đó sẽ vẫn còn trong cân bằng đó. Mà cân bằng đó không thể đạt tới được qua nỗ lực tuyến tính.

Đây chính là điều được ngụ ý qua kỹ thuật thiền nỗ lực vô nỗ lực. Thiền dùng các từ đối nhau chan chát - nỗ lực vô nỗ lực, hay công vô môn, hay đường vô lộ. Thiền bao giờ cũng dùng các từ mâu thuẫn nhau, chỉ để cho bạn hướng dẫn rằng quá trình đang xảy ra là biện chứng, không phải tuyến tính. Cái đối lập không được chối bỏ mà phải được hấp thu. Cái đối lập không bị gạt sang bên - nó phải được dùng. Gạt nó sang bên, nó bao giờ cũng sẽ là gánh nặng cho bạn. Gạt nó sang bên, nó sẽ treo với bạn, không được dùng tới. Bạn sẽ bỏ lỡ nhiều. Năng lượng này có thể được hoán chuyển và sử dụng. Và thế thì, bằng cách dùng nó, bạn sẽ hoạt bát hơn, sinh động hơn. Cái đối lập phải được hấp thu, thế thì quá trình này mới trở thành biện chứng.

Vô nỗ lực nghĩa là không làm gì cả, bất hoạt - vô nghiệp *akarma*. Nỗ lực nghĩa là làm nhiều, hoạt động - nghiệp *karma*. Cả hai đều phải có đây. Làm nhiều, nhưng đừng là người làm; thế thì bạn đạt được cả hai. Đi vào trong thế giới, nhưng đừng là một phần của nó. Sống trong thế giới nhưng đừng để thế giới sống trong bạn. Thế thì mâu thuẫn đã được

hấp thu. Thế thì bạn không bác bỏ điều gì, không chối bỏ điều gì. Thế thì toàn bộ sự tồn tại đều được chấp nhận.

Và đó là điều tôi đang làm đây. Thiền Động là mâu thuẫn. Động nghĩa là cố gắng, nhiều cố gắng, hoàn toàn cố gắng, còn thiền nghĩa là im lặng, không cố gắng, không hoạt động. Bạn có thể gọi nó là thiền biện chứng. Hoạt động đến mức toàn bộ năng lượng trở thành chuyển động, không năng lượng nào còn lại tĩnh tại trong bạn. Toàn bộ năng lượng đã được huy động ra, không còn lại gì ở sau. Tất cả các phần đông cứng của năng lượng đều tan ra, chảy ra. Bạn bây giờ không còn là một thứ đông cứng, bạn đã trở thành năng động. Bạn bây giờ không giống chất liệu nữa, bạn giống năng lượng hơn. Bạn không là vật chất, bạn trở thành điện. Đem toàn bộ năng lượng ra làm việc, để hoạt động, chuyển động.

Khi mọi thứ đang chuyển động và bạn đã trở thành cơn xoáy lốc, trở nên tỉnh táo. Nhớ lấy, lưu tâm - và trong cơn xoáy lốc này bỗng nhiên bạn tìm thấy một trung tâm tuyệt đối im lặng. Đó là tâm cơn lốc. Đó là bạn - bạn trong tính thiêng liêng của mình, bạn như một thượng đế.

Tất cả xung quanh bạn là hoạt động. Thân thể bạn đã trở thành cơn lốc hoạt động - mọi thứ đang chuyển động nhanh, nhanh hơn. Tất cả mọi phần đông cứng đều đã tan ra, bạn đang chảy ra. Bạn đã trở thành núi lửa, lửa, điện. Nhưng ngay trong trung tâm, ở giữa tất cả những chuyển động này có một điểm không chuyển động, điểm tĩnh lặng.

Điểm tĩnh lặng này không phải là được tạo ra. Nó vẫn có đó, bạn không làm gì về nó cả. Nó bao giờ cũng có đó. Nó là chính bản thể của bạn, chính nền tảng của bản thể bạn. Đây là điều người Hindus đã gọi là *atman*, linh hồn. Nó vẫn có đó, nhưng chừng nào thân thể bạn, chừng nào sự tồn tại vật

chất của bạn còn chưa trở nên hoàn toàn hoạt động, bạn sẽ không nhận biết về nó. Với toàn bộ hoạt động, toàn bộ bất hoạt trở thành rõ ràng. Hoạt động cho bạn sự tương phản. Nó trở thành tấm bảng đen, và trên bảng đen là chấm trắng. Trên bức tường trắng bạn không thể thấy được chấm trắng; trên bảng đen chấm trắng hiện ra cho bạn.

Cho nên khi thân thể bạn đã trở nên hoạt động, năng động, thành chuyển động, bỗng nhiên bạn trở nên nhận biết về một điểm vốn vẫn tĩnh lặng, tuyệt đối tĩnh lặng - tâm điểm không chuyển động của toàn bộ thế giới chuyển động. Đó là vô nỗ lực. Không nỗ lực nào được thực hiện cho nó. Không nỗ lực nào được cần tới, nó đơn giản được lộ ra. Nỗ lực ở ngoại vi, không có nỗ lực ở trung tâm. Chuyển động tại ngoại vi, tĩnh lặng tại trung tâm. Hoạt động ở ngoại vi, tuyệt đối bất hoạt ở trung tâm. Và giữa hai điều này...

Điều này sẽ hơi khó, bởi vì bạn có thể bị đồng nhất với trung tâm, người Hindu gọi là *atman*, linh hồn. Nếu bạn bị đồng nhất với trung tâm đang tĩnh lặng, bạn đã chọn cái gì đó giữa hai điều này. Bạn đã chọn cái gì đó và bác bỏ cái gì đó.

Có một phát hiện của phương Đông rất tinh tế, và đó là: nếu bạn đạt được đồng nhất với điểm tĩnh lặng, bạn sẽ không bao giờ biết Thượng đế; bạn sẽ biết cái ta nhưng bạn sẽ không bao giờ biết Thượng đế. Và có nhiều tín ngưỡng, đặc biệt là Jainas, người đã trở nên quá đồng nhất với cái ta - cho nên họ nó không có Thượng đế, cái ta là Thượng đế duy nhất.

Người Hindu, người đã thực sự thâm nhuần sâu sắc, họ nói về điểm tĩnh lặng này và về hoạt động này trên ngoại vi rằng bạn là cả hai hay bạn không là gì cả. Hoặc bạn là cả hai hoặc bạn không là gì cả - cả hai nghĩa là như nhau. Đây là

hai cực. Đây là hai cực biện chứng, chính đề và phản đề. Đây là hai bờ và bạn ở đâu đó giữa hai bờ này - không chuyển động cũng không vô chuyển động. Đây là điều siêu việt tối thượng. Đây chính là điều Hindu gọi là *Brahman*.

Nỗ lực và vô nỗ lực, chuyển động và không chuyển động, hoạt động và không hoạt động, vật chất và linh hồn - chúng đều là hai bờ. Và giữa hai bờ đó cái vô hình cuộn chảy. Hai bờ là thấy được. Giữa hai bờ này điều vô hình cuộn chảy. Cái đó là bạn. Như Upanishad nói, *Tattwamasi Swetketu*. Cái chảy giữa hai bờ này, cái không thể thấy được, cái thực sự là sự cân bằng tinh tế, không cái gì khác - giữa hai bờ này, cái đó là người. Cái đó đã được gọi là *Brahman*, cái ta tối cao.

Cân bằng cần phải được đạt tới, và cân bằng có thể đạt được chỉ khi bạn dùng cả hai cực. Nếu bạn dùng một cực, bạn sẽ trở thành chết. Nhiều người đã làm điều đó; thậm chí cả xã hội đã trở nên chết. Điều này đã xảy ra cho Ấn Độ. Nếu bạn chọn một cực thì không cân bằng, không cân xứng xảy ra. Nó đã xảy ra ở Ấn Độ, ở phương Đông, rằng phần im lặng, điểm tĩnh lặng đã được chọn và phần hoạt động bị chối bỏ. Cho nên toàn bộ phương Đông trở nên mù mịt buồn tẻ. Cái sắc bén bị mất đi. Cái sắc bén của thông minh, cái sắc bén của thân thể tráng kiện, mọi thứ đều mất đi. Phương Đông ngày càng trở nên buồn chán, xấu xí, dường như cuộc sống chỉ còn là gánh nặng phải mang đi bằng cách nào đó và phải bị vứt bỏ, là một nghĩa vụ phải hoàn thành, một nghiệp phải chịu đựng - không phải là tận hưởng, không phải là vũ điệu mãnh liệt mà là chuyển động lờ phờ, buồn tẻ.

Và điều đó có hậu quả của nó. Phương Đông trở nên yếu ớt, vì với một điểm tĩnh lặng bạn không thể duy trì khỏe mạnh mãi được, trong thời gian dài. Sức mạnh cần hoạt

động, sức mạnh cần chuyển động. Nếu bạn chối từ hoạt động, sức mạnh sẽ biến mất. Phương Đông mất hoàn toàn cơ bắp của mình; thân thể trở nên mềm nhẽo. Cho nên bất kì ai muốn cũng đều có thể chinh phục được phương Đông. Trong hàng nghìn năm, nô lệ đã là định mệnh duy nhất cho phương Đông. Bất kì ai mới chỉ có một ý tưởng làm ai đó thành nô lệ đều quay sang phương Đông. Phương Đông bao giờ cũng sẵn sàng bị chinh phục, bởi vì tâm trí phương Đông đã chọn một điểm chống lại cực đối diện. Phương Đông trở nên im lặng nhưng cũng chết và ù lì. Kiểu im lặng này không giá trị gì.

Điều đối lập đang xảy ra ở phương Tây. Nó cũng đã xảy ra ở các xã hội khác. Họ đã chọn phần hoạt động, ngoại vi, và họ nghĩ rằng không có linh hồn. Họ nghĩ hoạt động này là tất cả, và phải hoạt động và tận hưởng, phải thành đạt và tham vọng và phải chinh phục, cuộc sống phải bao gồm tất cả những điều đó. Kết quả chung cuộc là phương Tây đang ngày một trở nên điên rồ - bởi vì không có điểm tĩnh lặng bạn không thể giữ được lạnh mạnh. Bạn sẽ trở nên điên khùng. Chỉ có điểm tĩnh lặng bạn không thể giữ được sinh động, bạn trở thành dốt nát vô giác; chỉ với hoạt động, bạn trở nên điên khùng. Với những người điên, điều gì sẽ xảy ra cho họ? Họ đã mất mọi tiếp xúc với điểm tĩnh lặng của mình. Đó chính là cái điên khùng của họ.

Phương Tây đang biến thành nhà thương điên lớn. Ngày càng nhiều người bị tâm thần phân liệt, phải điều trị tâm thần; ngày càng nhiều người bị đưa vào nhà thương điên. Còn những người ở ngoài thì không phải vì họ lạnh mạnh mà chỉ vì có quá đông người không thể đưa xuể vào trong nhà thương điên; nếu không thì phải đưa toàn bộ xã hội vào nhà tù. Họ vẫn là người bình thường, làm việc bình thường. Nhưng tâm lí học phương Tây nói rằng bây giờ khó mà nói

được ai là bình thường, và họ có lẽ cũng phải. Điều đó đã xảy ra ở phương Tây: không người nào bình thường. Hoạt động một mình nó tạo ra ra điên rồ; cân bằng không thể có. Nên văn minh hoạt động rút cục trở thành điên rồ; nên văn minh bất hoạt trở thành dốt nát vô giác. Điều này xảy ra cho các xã hội, điều này xảy ra cho các cá nhân.

Với tôi, cân bằng là tất cả. Đừng chọn lựa, đừng bác bỏ. Chấp nhận cả hai - và tạo ra cân bằng bên trong. Thiền Động là nỗ lực hướng tới cân bằng đó. Hoạt động... tận hưởng nó, cực lạc, tràn đầy với nó. Thế rồi im lặng... tận hưởng nó, cực lạc về nó. Chuyển giữa hai cực này sao cho thật tự do mà đừng tạo ra bất kì chọn lựa nào. Đừng nói: Tôi là thế này hay thế kia. Đừng đồng nhất với cái nào. Nói: tôi là cả hai. Đừng sợ tự bản thân mâu thuẫn. Cứ mâu thuẫn, là cả hai và di chuyển dễ dàng.

Và khi tôi nói điều này, tôi nói điều đó vô điều kiện - không chỉ cho hoạt động và bất hoạt. Dù bất kì cái gì được gọi là xấu và tốt, điều đó nữa cũng được bao hàm; dù bất kì cái gì được gọi là ác độc và thiêng liêng, điều đó nữa cũng được bao hàm.

Luôn nhớ: mọi nơi đều có đôi bờ, và nếu bạn muốn là dòng sông, dùng cả hai bờ một cách vô điều kiện. Đừng nói: vì tôi hoạt động làm sao tôi có thể bất hoạt được? Đừng nói: vì tôi bất hoạt, làm sao bây giờ tôi có thể hoạt động được? Đừng nói: tôi là thế này, vậy làm sao tôi có thể là thế kia được? Bạn là cả hai và không cần gì phải chọn. Điều duy nhất cần phải nhớ là phải được cân bằng giữa hai điều đó. Thế thì bạn sẽ siêu việt lên trên cả hai. Thế thì cả ác độc lẫn thiêng liêng đều sẽ được siêu việt lên. Khi cả hai được siêu việt lên, đó là Brahman. Brahman không có cực nào chống

lại mình, bởi vì nó chính là cân bằng giữa hai cực. Không có cực nào chống lại nó.

Đi vào trong cuộc sống thật tự do thoải mái nhất có thể được, và dùng cả hai phía đối lập, cả hai bờ, nhiều nhất có thể được. Đừng tạo ra bất kì mâu thuẫn nào. Chúng không mâu thuẫn, chúng chỉ dường như là mâu thuẫn thôi. Sâu bên dưới chúng là một. Chúng giống hệt như chân bạn, phải và trái. Bạn dùng chân phải, bạn dùng chân trái. Khi bạn giơ chân phải, chân trái vẫn tựa trên đất để đỡ. Đừng trở thành thuận chân. Đừng thiên tả hay thiên hữu. Cả hai chân đều là của bạn và trong cả hai chân năng lượng của bạn tuôn chảy - không phân chia. Đã bao giờ bạn cảm thấy rằng chân phải có năng lượng này và chân trái có năng lượng khác không? Bạn đang chảy trong cả hai. Nhắm mắt lại: bên trái biến mất, bên phải biến mất. Cả hai chúng đều là bạn, và trong khi di động bạn có thể dùng chúng. Dùng cả hai! Nếu bạn trở nên thuận bên phải hơn, như nhiều người trở thành như vậy, bạn sẽ bị què quặt, bạn không thể dùng bên trái được. Thế thì bạn vẫn có thể đứng nhưng bạn sẽ bị què, và dần dần bạn sẽ trở nên chết.

Di động và thường xuyên nhớ đến trung tâm bất động. Làm và thường xuyên nhớ tới người không làm. Nỗ lực và vẫn còn vô nỗ lực. Một khi bạn biết thuật bí mật về việc dùng cực đối lập, dùng mâu thuẫn, bạn được tự do; nếu không bạn chỉ tạo nên tù túng bên trong.

Có những người đến tôi và nói: Làm sao tôi có thể làm được việc này? Tôi chưa bao giờ làm việc này cả. Mới hôm nọ có ai đó nói với tôi: Làm sao tôi có thể thực hiện thiện tích cực được, bởi vì bao nhiêu năm qua tôi vẫn ngồi im lặng?

Người đó đã chọn lựa, và người đó chẳng đạt đến đâu cả; nếu không thì đã chẳng cần tới tôi. Nhưng người đó không thể thực hiện thiện tích cực vì người đó đã trở nên đồng nhất với tư thế bất hoạt. Điều này ngày một trở nên đông cứng.

Trở nên chuyển động hơn đi. Chuyển động và cho phép cuộc sống tuôn chảy. Một khi bạn biết rằng giữa các cực đối lập cân bằng có thể có, một khi bạn đã thoáng thấy nó, thế thì bạn biết được nghệ thuật giữ cân bằng. Thế thì ở bất kì đâu trong cuộc sống, trong mọi chiều hướng cuộc sống, bạn đều có thể đạt được cân bằng đó rất dễ dàng. Quả thực, nói rằng bạn có thể đạt tới là chưa tốt. Một khi bạn biết cái mẹo về nó, thì dù bạn làm bất kì cái gì, cân bằng vẫn theo sát bạn như cái bóng. Cân bằng bên trong này giữa các cực đối lập là điều có ý nghĩa nhất có thể xảy ra cho con người.

Đủ cho hôm nay.

5

Vứt bỏ bản ngã bây giờ

*Osho kính yêu,
Thầy đã nói bản ngã có thể bị vứt bỏ ngay khoảnh khắc này.
Liệu bản ngã có thể bị vứt bỏ dần được không?*

Vứt bỏ bao giờ cũng xảy ra vào khoảnh khắc này và bao giờ cũng vào khoảnh khắc này. Không có quá trình dần dần, tiệm tiến tới nó. Không thể có như vậy được. Điều xảy ra là tức khắc. Bạn không thể dần sẵn sàng với nó, bạn không thể chuẩn bị cho nó, vì bất kì điều gì bạn làm - và tôi nói *bất kì điều gì* - đều sẽ làm mạnh cho bản ngã. Mọi quá trình dần dà đều sẽ là nỗ lực, cái gì đó được làm về phần của bạn. Cho nên bạn sẽ mạnh hơn ngày một nhiều qua nó. Bạn sẽ trở nên mạnh hơn. Mọi thứ dần dần đều giúp cho bản ngã. Chỉ cái gì đó tuyệt đối không dần dần, cái gì đó tựa bước nhảy, không

phải như quá trình, cái gì đó gián đoạn với quá khứ, không liên tục với nó - chỉ thế thì bản ngã mới bị vứt bỏ.

Vấn đề nảy sinh bởi vì chúng ta không thể hiểu được bản ngã này là gì. Bản ngã là quá khứ, là sự liên tục, là tất cả những gì bạn đã làm, tất cả những gì bạn đã tích lũy, tất cả nghiệp, tất cả mọi ước định, tất cả các ham muốn, tất cả các mơ mộng của quá khứ. Toàn bộ quá khứ đó là bản ngã. Và nếu bạn nghĩ theo kiểu quá trình dần dần, bạn đang đem quá khứ vào. Vứt bỏ là không dần dần, là bất thần; nó là gián đoạn. Quá khứ không còn nữa, tương lai không còn nữa. Bạn được bỏ lại một mình ở đây và bây giờ. Thế thì bản ngã không thể tồn tại được.

Bản ngã chỉ có thể tồn tại thông qua kí ức: bạn là ai, bạn từ đâu tới, bạn thuộc về ai, quốc gia, giống nòi, tôn giáo, gia đình, truyền thống và mọi nỗi đau, vết thương, vui thích - tất cả những gì xảy ra trong quá khứ. Tất cả những gì đã xảy ra đều là bản ngã. Và bạn là người mà tất cả những điều này đã xảy ra. Phân biệt này phải được hiểu: bạn là người mà tất cả mọi thứ đã xảy ra cho, còn bản ngã là cái đã xảy ra. Bản ngã bao quanh bạn; bạn ở trung tâm, vô ngã.

Một đứa trẻ mới sinh ra hoàn toàn tươi tắn và non trẻ - không quá khứ, không bản ngã. Đó là lí do tại sao trẻ con lại đẹp đến thế. Chúng không có quá khứ nào; chúng trẻ trung và tươi tắn. Chúng không thể nói tôi, bởi vì chúng đem cái tôi từ đâu đến được? Cái tôi phải phát triển dần dần. Chúng sẽ nhận được giáo dưỡng, chúng sẽ được thưởng, phạt, chúng sẽ được khen ngợi, bị chê bai - thế thì cái tôi sẽ tụ hội lại.

Đứa trẻ đẹp bởi vì bản ngã không có đó. Người già trở nên xấu xí, không phải bởi vì tuổi già mà vì quá nhiều quá khứ, quá nhiều bản ngã. Người già cũng có thể lại trở nên

đẹp đẽ, thậm chí còn đẹp hơn cả trẻ thơ, nếu như người đó có thể vứt bỏ bản ngã. Thế thì có tuổi thơ thứ hai, thế thì có tái sinh.

Đây cũng chính là ý nghĩa về phục sinh của Jesus. Đó không phải là sự kiện lịch sử, đó là ngụ ngôn. Jesus bị đóng đinh thế rồi ông ấy phục sinh. Người đã bị đóng đinh không còn nữa; đó là đứa con của người thợ mộc, Jesus. Bây giờ Jesus đã chết, đã bị đóng đinh. Một thực thể mới nảy sinh từ đó ra. Từ cái chết này một cuộc sống mới được sinh ra. Đây là Christ - không phải là đứa con của người thợ mộc đặc biệt vùng Bethlehem, không phải là người Do Thái, thậm chí không phải là một con người. Đây là Christ, cái gì đó mới mẻ, vô ngã.

Và cùng điều đó sẽ xảy ra cho bạn bất kì khi nào bản ngã bạn bị lên cây thập tự. Bất kì khi nào bản ngã bạn bị đóng đinh, đều có phục sinh, tái sinh. Bạn được sinh ra lần nữa. Và tuổi thơ này là vĩnh hằng, bởi vì đây là tái sinh của linh hồn, không phải là của thân thể. Bây giờ bạn sẽ không bao giờ già nữa. Bạn bao giờ và bao giờ cũng tươi tắn và trẻ trung - tươi tắn như giọt sương sớm, tươi sáng như ngôi sao đầu tiên trong đêm. Bạn bao giờ cũng còn tươi tắn, trẻ trung, trẻ thơ, hồn nhiên - bởi vì đây là phục sinh của linh hồn. Điều này bao giờ cũng xảy ra vào một khoảnh khắc.

Bản ngã là thời gian - càng nhiều thời gian, càng nhiều bản ngã. Bản ngã cần thời gian. Nếu bạn hiểu thấu sâu sắc, bạn thậm chí còn có thể quan niệm rằng thời gian tồn tại chỉ bởi vì bản ngã. Thời gian không phải là một phần của thế giới vật lí quanh bạn, nó là một phần của thế giới tâm lí bên trong bạn, thế giới tâm trí. Thời gian tồn tại giống như không gian cho bản ngã tiến hoá và trưởng thành. Cần phải có chỗ; thời gian cung cấp chỗ.

Nếu người ta nói với bạn rằng đây là khoảnh khắc cuối của cuộc đời bạn, khoảnh khắc tiếp bạn sắp bị bắn chết, bỗng nhiên thời gian biến mất. Bạn cảm thấy rất khó chịu. Bạn vẫn sống, nhưng bỗng nhiên bạn cảm thấy dường như bạn đang chết, và bạn không thể nghĩ được phải làm gì nữa. Ngay cả nghĩ cũng trở thành điều khó khăn, bởi vì thậm chí đề nghĩ thời gian là cần có, tương lai là cần có. Không có ngày mai - thế thì lấy đâu mà nghĩ, làm sao ham muốn, làm sao hi vọng? Không có thời gian. Thời gian đã kết thúc.

Đau khổ tinh thần lớn nhất có thể xảy đến cho một người là khi cái chết của người đó được ấn định mà người đó không thể tránh được, đó là một điều chắc chắn. Một người bị kết án tử hình, bị tù, đang đợi cái chết - người đó không thể làm được gì về điều đó, cái chết đã được ấn định. Sau một thời kì nào đó người đó sẽ chết; bên kia thời gian đó không có ngày mai cho người đó. Bây giờ người đó không thể ham muốn, người đó không thể nghĩ, không thể phóng chiếu, thậm chí không thể mơ. Rào chắn luôn có đó. Thế thì nhiều phiền não theo sau. Phiền não đó là dành cho bản ngã. Bởi vì bản ngã không thể tồn tại không có thời gian - bản ngã thở trong thời gian, thời gian là hơi thở cho bản ngã - càng nhiều thời gian, càng nhiều khả năng cho bản ngã.

Tại phương Đông nhiều điều đã được tiến hành, nhiều việc đã được làm để hiểu bản ngã, rất nhiều thăm dò đã được tiến hành. Và một trong những phát kiến là ở chỗ chừng nào thời gian còn chưa bị vứt bỏ khỏi bạn, bản ngã sẽ không bị vứt bỏ. Nếu ngày mai tồn tại, bản ngã sẽ tồn tại. Nếu không có ngày mai, làm sao bạn có thể kéo tiếp bản ngã? Điều này cũng tựa như việc kéo chiếc thuyền không có sông. Điều đó sẽ trở thành gánh nặng. Sông được cần tới, thế thì thuyền mới có thể vận hành được.

Dòng sông thời gian là cần cho bản ngã. Đó là lí do tại sao bản ngã bao giờ cũng nghĩ dưới dạng dần dần, dưới dạng có mức độ. Bản ngã nói: tốt, chứng ngộ là điều có thể - nhưng cần phải có thời gian, bởi vì bạn phải làm việc vì điều đó, phải chuẩn bị, phải sẵn sàng. Đây là điều rất logic. Với mọi thứ thời gian đều cần. Nếu bạn gieo hạt, thời gian là cần để cây mọc lên. Nếu đứa trẻ được sinh ra, nếu đứa trẻ được tạo ra, thời gian là cần thiết. Bụng mẹ sẽ cần thời gian. Đứa trẻ sẽ phải trưởng thành. Mọi thứ đều trưởng thành quanh bạn. Để trưởng thành, thời gian là cần thiết, cho nên dường như logic là trưởng thành tâm linh cũng sẽ cần tới thời gian.

Nhưng đây là vấn đề cần hiểu: trưởng thành tâm linh không thực sự là trưởng thành như hạt mầm. Hạt mầm phải lớn lên để trở thành cây. Giữa hạt mầm và cây là lỗ hổng. Lỗ hổng đó cần phải được vượt qua, có khoảng cách. Bạn không trưởng thành như hạt mầm; bạn đã là sự trưởng thành. Đó chỉ là sự bộc lộ. Không có khoảng cách giữa bạn như bạn hiện hữu và bạn như bạn sẽ là. Không có khoảng cách nào cả! Cái lí tưởng, cái hoàn hảo đều đã có đây.

Cho nên vấn đề thực sự không phải là ở trưởng thành mà chỉ là vấn đề về việc tháo bỏ lớp vỏ che dấu. Đó là khám phá. Cái gì đó bị che dấu - bạn lột bỏ tấm màn và nó có ở đó. Hệt như là bạn vẫn đang ngồi với đôi mắt nhắm: mặt trời vẫn đó trên đường chân trời nhưng bạn đang trong bóng tối. Bỗng nhiên bạn mở mắt ra và đó là ban ngày, đó là ánh sáng.

Trưởng thành tâm linh không hẳn là trưởng thành. Từ này sai. Trưởng thành tâm linh là sự bộc lộ. Cái gì đó bị che kín bỗng nhiên lộ ra. Cái gì đó vẫn có đó, bạn nhận ra là nó vẫn ở đó; cái gì đó bạn chưa bao giờ bỏ lỡ, đơn giản quên lãng, bạn nhớ ra. Đó là lí do tại sao các nhà huyền môn vẫn cứ dùng từ nhớ lại. Họ nói điều thiêng liêng không phải là

thành đạt, nó đơn giản là nhớ lại. Điều gì đó bạn đã quên, bạn nhớ lại.

Quả thực chẳng cần đến thời gian. Nhưng tâm trí nói, bản ngã nói, mọi thứ đều cần tới thời gian, để mọi thứ phát triển cần phải có thời gian. Và nếu bạn trở thành nạn nhân của suy nghĩ logic này, thế thì bạn sẽ không bao giờ đạt được nó. Thế thì bạn sẽ cứ trì hoãn. Bạn sẽ nói ngày mai rồi ngày mai và ngày mai, và nó sẽ chẳng bao giờ tới vì ngày mai chẳng bao giờ tới.

Nếu bạn có thể hiểu được điều tôi đang nói, rằng bản ngã có thể bị vứt bỏ ngay khoảnh khắc này, và nếu điều đó là đúng thì vấn đề nảy sinh: tại sao không vứt bỏ nó? Tại sao bạn không thể vứt bỏ được nó? Nếu không có vấn đề trưởng thành dần, thế thì tại sao bạn lại không vứt bỏ nó? Bởi vì bạn không *muốn* vứt bỏ nó. Điều này sẽ gây chần chừ cho bạn, vì bạn cứ nghĩ rằng bạn muốn bỏ nó. Xét lại điều đó đi, nghĩ lại đi. Bạn không muốn bỏ nó, do đó nó tiếp tục. Vấn đề không phải là thời gian. Bởi vì bạn không muốn bỏ nó, chẳng cái gì có thể làm được cả.

Bí ẩn là cách thức của tâm trí. Bạn nghĩ rằng bạn muốn vứt bỏ nó, và sâu bên dưới bạn không muốn vứt bỏ nó. Bạn có thể muốn trau chuốt nó thêm chút nữa, bạn có thể muốn làm mịn nó thêm chút nữa, nhưng bạn thực sự không muốn bỏ nó. Nếu bạn muốn bỏ nó, chẳng ai ngăn cản bạn. Không rào chắn nào tồn tại cả. Chỉ muốn là nó có thể bị vứt bỏ. Nhưng nếu bạn không muốn vứt bỏ nó, chẳng cái gì làm được cả. Cho dù có hàng nghìn vị phật làm việc vì bạn thì cũng sẽ thất bại, bởi vì chẳng cái gì có thể được làm từ bên ngoài.

Bạn đã suy nghĩ thực sự về nó chưa, bạn đã bao giờ thiên về nó chưa, liệu bạn có muốn vứt bỏ nó không? Bạn có thực

sự muốn trở thành không là ai, cái không không? Ngay cả trong các phóng chiếu tôn giáo của mình, bạn vẫn muốn là cái gì đó, bạn muốn đạt tới cái gì đó, muốn tới đâu đó, là cái gì đó. Ngay cả khi bạn nghĩ về khiêm tốn, khiêm nhường của bạn, nhún nhường của bạn cũng chỉ là chỗ che giấu bí mật cho bản ngã chứ không là gì khác.

Nhìn vào người vẫn được gọi là khiêm tốn ấy. Họ nói họ khiêm tốn và họ cố gắng chứng tỏ rằng họ là người khiêm tốn nhất trong thành phố, trong nơi cư ngụ của mình - người khiêm tốn nhất. Và nếu bạn tranh cãi và nếu bạn nói: Không, ai đó khác khiêm tốn hơn ông, họ sẽ cảm thấy bị tổn thương. Ai cảm thấy bị tổn thương?

Tôi vừa đọc về một vị thánh Ki tô giáo. Hàng ngày ông ta nói với thượng đế trong lời cầu nguyện của mình: Con là người độc ác nhất trên trái đất này, tội nhân lớn nhất. Dường như ông ta là người rất khiêm tốn, nhưng ông ấy không phải vậy. Ông ta nói ông ta là tội nhân lớn nhất trên trái đất, và cho dù nếu Thượng đế có tranh luận với ông ta thì ông ta cũng cãi cho bằng được. Mỗi quan tâm, mỗi quan tâm sâu xa, là cái lớn nhất chứ không phải là tội nhân. Bạn có thể là tội nhân nếu bạn được phép là tội nhân lớn nhất. Bạn có thể tận hưởng điều đó. Tội nhân lớn nhất - thế thì bạn trở thành đỉnh. Đức hạnh hay tội lỗi chẳng quan trọng; bạn phải là ai đó. Dù lí do cho điều đó là gì, bản ngã của bạn phải ở trên đỉnh.

Người ta đồn George Bernard Shaw đã từng nói: Tôi thà làm người đầu tiên xuống địa ngục còn hơn làm người thứ hai lên cõi trời. Địa ngục chẳng phải nơi tồi nếu bạn là người đầu tiên, người tiên phong. Thậm chí cõi trời cũng có vẻ buồn tẻ nếu bạn phải đứng đầu đó trong hàng đợi, là người

không quan trọng. Và Bernard Shaw cũng phải. Đây là cách tâm trí con người vận hành.

Không ai muốn vứt bỏ bản ngã. Nếu không, chẳng có vấn đề gì nữa cả - bạn có thể đơn giản vứt bỏ nó ngay bây giờ. Và nếu bạn cảm thấy rằng thời gian là cần, thế thì thời gian chỉ cần cho hiểu biết của bạn rằng bạn đang níu bám vào nó. Và khoảnh khắc bạn có thể hiểu ra rằng đó là níu bám của mình, sự việc sẽ xảy ra.

Bạn có thể phải trải qua nhiều kiếp sống để hiểu sự kiện đơn giản này. Bạn đã trải qua nhiều kiếp mà bạn vẫn chưa hiểu được. Điều này có vẻ kì lạ. Có cái gì đó đang đè nặng lên bạn, đem đến cho bạn khổ cực, khổ sở tiếp diễn, nhưng bạn vẫn níu bám nó. Dứt khoát phải có lí do sâu sắc nào cho việc đó, một nguyên nhân bất rỗi rất sâu. Tôi muốn nói về nó một chút. Bạn có thể trở nên nhận biết.

Cách thức tâm trí của con người là nó bao giờ cũng chọn bạn bịu hơn là rảnh rỗi. Cho dù bạn bịu có đau đớn, cho dù đó là sự chịu đựng, tâm trí vẫn chọn bạn bịu hơn là rảnh rỗi - vì với rảnh rỗi bạn bắt đầu cảm thấy bạn đang tan biến.

Các nhà tâm lí nói rằng khi người ta về hưu khỏi công việc của mình, dịch vụ hay kinh doanh, họ chết sớm. Cuộc sống của họ bị rút ngắn ngay lập tức gần mười năm. Trước cái chết của họ, họ đã bắt đầu chết. Không còn bạn bịu gì nữa, họ rảnh rỗi. Khi bạn rảnh rỗi, bạn bắt đầu cảm thấy vô nghĩa, vô tích sự. Bạn bắt đầu cảm thấy rằng bạn không được cần tới nữa, rằng không có bạn thế giới vẫn tiếp diễn thoải mái. Khi bạn bạn bịu bạn cảm thấy rằng thế giới không thể tiếp tục nếu thiếu bạn, rằng bạn là phần rất cơ bản của nó, phần rất có ý nghĩa - không có bạn mọi thứ sẽ dừng lại.

Nếu bạn rảnh rồi, bỗng nhiên bạn trở nên nhận ra rằng không có bạn thế giới vẫn cứ đẹp đẽ. Chẳng có gì thay đổi cả. Bạn đã bị thải bỏ. Bạn bị vứt vào đồng đồng nát. Bạn không được cần tới nữa. Khoảnh khắc bạn cảm thấy bạn không được cần tới nữa, bản ngã trở nên khó chịu - bởi vì nó tồn tại chỉ khi bạn được cần tới. Cho nên tất cả xung quanh bản ngã cứ áp đặt thái độ này lên mọi người: bạn phải có, bạn là cần thiết; không có bạn không gì có thể xảy ra, không có bạn thế giới sẽ tan biến.

Được rảnh rồi, bạn nhận ra rằng trò chơi vẫn tiếp tục. Bạn không phải là phần chủ yếu. Bạn có thể bị vứt bỏ dễ dàng. Chẳng ai sẽ bận tâm về bạn, chẳng ai sẽ nghĩ đến bạn. Thay vì thế, họ có thể còn cảm thấy nhẹ nhõm. Điều đó làm tan nát bản ngã. Cho nên mọi người muốn bạn bịu - về cái này hay cái khác, nhưng họ phải duy trì bạn bịu. Họ phải tiếp tục ảo tưởng rằng họ là cần thiết.

Thiền là trạng thái rảnh rồi của tâm trí. Nó là nghỉ ngơi sâu lắng. Đây không phải là nghỉ ngơi giả tạo tựa như đi lên Himalaya. Điều đó có thể không phải là nghỉ ngơi chút nào, bởi vì lần nữa bạn lại có thể trở nên bận tâm trên Himalaya. Bạn có thể bịa ra những chuyện tưởng tượng ở đó rằng bạn đang cứu cả thế giới. Ngồi trên Himalaya thiền, bạn đang cứu cả thế giới khỏi cuộc chiến thứ ba; hay bởi vì bạn đang tạo ra những rung động mà thế giới đang tiến tới điều không tưởng, trạng thái thanh bình của xã hội. Và bạn có thể tận hưởng bạn bịu này ở đó. Không ai định tranh cãi vì bạn chỉ có một mình. Không ai định tranh luận sự kiện là bạn đang trong ảo tưởng hay trong trạng thái ảo giác. Bạn có thể thực sự tham dự vào đó. Bản ngã sẽ tự khẳng định lại nó theo một cách tinh tế mới.

Thiền không phải là nghỉ ngơi nông cạn. Đó là nghỉ ngơi thực sự, thân mật, sâu lắng, rút lui - rút lui khỏi bạn tâm. Không phải là bạn sẽ không còn bận bịu nữa; bạn vẫn có thể tiếp tục bất cứ cái gì bạn đang làm, nhưng bạn rút chính mình và rút đầu tư của mình vào bạn rộn. Bây giờ bạn bắt đầu cảm thấy rằng khát khao thường xuyên này về việc được cần tới là điên rồ, ngu xuẩn. Thế giới có thể tiếp tục hoàn toàn tốt mà không có bạn. Và chẳng có gì buồn phiền trong nó cả. Nó vẫn tốt đẹp. Cho đến chừng ấy mọi việc vẫn tốt lành... thế giới có thể tiếp tục không cần có bạn. Điều này có thể trở thành một thứ tự do nếu bạn hiểu ra. Nếu bạn không hiểu thế thì bạn sẽ cảm thấy mình bị tan nát.

Cho nên mọi người tiếp tục phải bận bịu, và bản ngã đem cho họ bận tâm lớn nhất. Cả hai mươi bốn giờ bản ngã đều đem lại cho họ bận tâm. Họ đang nghĩ cách trở thành nghị viên, họ đang nghĩ cách trở thành thứ trưởng, rồi bộ trưởng, rồi thủ tướng, làm sao trở thành tổng thống. Bản ngã cứ tiếp tục như thế mãi. Nó cho bạn bận tâm thường xuyên - làm sao được giàu hơn nữa, làm sao tạo ra cả vương quốc. Bản ngã cho bạn mơ mộng, bận tâm bên trong liên tục, và bạn cảm thấy nhiều thứ đang tiếp diễn. Được rảnh rồi thốt nhiên bạn trở nên nhận thấy cái trống rỗng bên trong. Những mơ mộng này rót đầy cái trống rỗng bên trong đó.

Bây giờ các nhà tâm lý học nói rằng một người có thể sống không ăn gì trong ít nhất chín mươi ngày, nhưng người đó không thể sống mà không mơ trong chín mươi ngày. Người đó sẽ phát điên mất. Nếu mơ mà không được phép trong vòng ba tuần, bạn sẽ phát điên. Không ăn gì, ba tuần không làm hại bạn - thậm chí nó còn có thể tốt cho sức khỏe bạn. Ba tuần không ăn, nhịn ăn tốt sẽ làm hồi phục lại toàn bộ hệ thống của bạn, bạn sẽ sinh động và trẻ trung hơn. Nhưng ba tuần không mơ... bạn sẽ phát điên.

Mơ phải đáp ứng cho một nhu cầu bất rĩ sâu xa nào đó. Nhu cầu là ở chỗ nó cho bạn bận tâm; không có bận tâm thực, nó chỉ cho bạn bận tâm thế thôi. Bạn có thể ngồi đó mà mơ và làm bất cứ cái gì bạn muốn, rồi toàn bộ thế giới sẽ dịch chuyển theo bạn - ít nhất là trong mơ của bạn. Chẳng ai gây ra vấn đề gì. Bạn có thể giết bất kì ai, bạn có thể ám sát. Bạn có thể thay đổi tùy thích. Bạn là chủ ở đó mà.

Bản ngã cảm thấy có sức sống nhất trong khi mơ, bởi vì không ai có thể chống bạn, ai dám nói: Không, điều này sai. Bạn là toàn bộ và duy nhất. Bất kì điều gì bạn muốn bạn đều tạo ra. Bất kì điều gì bạn không muốn bạn đều phá bỏ đi. Bạn là tuyệt đối mạnh mẽ. Bạn là đấng toàn năng trong mơ của mình.

Mơ chỉ dừng lại khi bản ngã bị vứt bỏ. Cho nên đây là một dấu hiệu, thực sự; trong kinh sách yoga cổ xưa đây là dấu hiệu về một người đã trở thành chứng ngộ. Người đó không thể mơ. Việc mơ chấm dứt vì không có nhu cầu. Đây là nhu cầu của bản ngã. Bạn muốn được bận tâm. Đó là lí do tại sao bạn không thể vứt bỏ được bản ngã.

Chùng nào bạn còn chưa sẵn sàng là trống rỗng, rảnh rỗi, chùng nào bạn còn chưa sẵn sàng là không ai cả, chùng nào bạn còn chưa sẵn sàng tận hưởng và mở hội cuộc sống, cả khi bạn không còn cần thiết nữa, chùng ấy bản ngã không thể bị vứt bỏ. Bạn có nhu cầu được cần tới. Ai đó phải cần bạn - thế thì bạn cảm thấy thoải mái. Nếu càng nhiều người cần bạn, bạn càng cảm thấy tốt hơn. Đó là lí do tại sao người ta lại thích làm lãnh đạo đến thế, bởi vì nhiều người thế cần đến bạn. Nhà lãnh đạo có thể trở thành rất khiêm tốn. Không cần phải khẳng định về bản ngã của người đó nữa; bản ngã của người đó đã được đáp ứng sâu sắc bởi vì bao nhiêu người cần tới người đó, bao nhiêu người phụ thuộc vào

người đó. Người đó đã trở thành cuộc sống của biết bao người, cho nên người đó có thể khiêm tốn, người đó có thể đảm đương được việc khiêm tốn.

Bạn phải nhớ sự kiện này, rằng người khẳng định bản ngã của mình quá nhiều, bao giờ cũng là người không thể ảnh hưởng được tới người khác. Thế thì họ trở thành hay khẳng định bởi vì đó là cách duy nhất để nói: Tôi là ai đó. Nếu họ có thể ảnh hưởng tới người khác, nếu họ có thể thuyết phục, họ sẽ chẳng bao giờ khẳng định cả. Họ sẽ rất khiêm tốn, ít nhất cũng gần như vậy. Họ sẽ không tỏ ra bản ngã, bởi vì theo một cách rất tinh tế, bao nhiêu người đã phụ thuộc vào họ - họ đã trở thành có ý nghĩa, cuộc đời của họ dường như có ý nghĩa cho họ. Nếu bản ngã của bạn là ý nghĩa của bạn, nếu bản ngã của bạn là có ý nghĩa cho bạn, làm sao bạn có thể vứt bỏ nó được?

Nghe tôi bạn bắt đầu nghĩ tới vứt bỏ nó. Nhưng mới chỉ nghĩ thôi, bạn không thể vứt bỏ được bản ngã. Bạn phải đi đến hiểu được tận gốc rễ - nó là ở đâu, nó tồn tại chỗ nào, tại sao nó tồn tại. Đây là những lực vô thức làm việc bên trong bạn mà không có tri thức của bạn. Chúng phải được làm thành có ý thức. Bạn phải đem tất cả gốc rễ đó của bản ngã mình lên khỏi mặt đất để cho bạn có thể nhìn và thấy được.

Nếu bạn có thể vẫn rảnh rỗi, nếu bạn có thể vẫn còn được thỏa mãn không có việc được cần tới, bản ngã có thể được vứt bỏ ngay khoảnh khắc này. Nhưng những cái nếu này lại lớn. Thiên sẽ chuẩn bị cho bạn về những cái nếu lớn đó. Điều xảy ra sẽ xảy ra trong khoảnh khắc, nhưng hiểu biết cần có thời gian. Cũng giống như khi bạn đun nước. Nước cứ nóng dần, nóng dần; rồi đến một độ đặc biệt, đến một trăm độ, nó bắt đầu bay hơi. Việc bay hơi xảy ra trong khoảnh khắc. Nó không phải là dần dần, nó là đột nhiên. Từ nước

thành hơi nước có bước nhảy. Đột nhiên nước biến mất, nhưng thời gian có can dự vào bởi vì nước phải được đun nóng đến điểm sôi. Việc bốc hơi xảy ra đột nhiên, nhưng việc đun nóng cần thời gian. Hiểu biết cũng tựa như đun nóng. Nó cần thời gian. Vứt bỏ bản ngã xảy ra tựa như bốc hơi. Nó xảy ra bất thành linh.

Cho nên đừng cố vứt bỏ bản ngã. Thay vì thế, cố làm sâu sắc thêm hiểu biết của bạn. Đừng cố làm cho nước biến thành hơi. Cứ đun nó. Điều thứ hai sẽ tự động theo sau, nó sẽ xảy ra.

Trưởng thành trong hiểu biết đi. Làm cho việc này thêm mãnh liệt, thêm tập trung. Đem tất cả năng lực của bạn để hiểu hiện tượng bản thể bạn, bản ngã bạn, tâm trí bạn, vô thức bạn. Ngày càng trở nên tỉnh táo, và bất kì điều gì xảy ra, làm cho nó thành một điểm để cố gắng hiểu nó. Ai đó xúc phạm bạn và bạn cảm thấy giận dữ. Đừng bỏ lỡ cơ hội này; cố gắng hiểu tại sao, tại sao lại có giận dữ này. Và đừng làm nó thành vấn đề triết học. Đừng tới thư viện tra cứu về giận dữ. Giận dữ đang xảy ra cho bạn - nó là một kinh nghiệm, một kinh nghiệm sống. Tập trung toàn bộ chú ý của bạn vào nó và cố gắng hiểu tại sao nó đang xảy ra cho bạn. Nó không phải là vấn đề triết học; bạn không thể tư vấn bất kì Freud nào về điều đó. Không cần! Thật là ngu xuẩn mà đi hỏi ai đó khác trong khi giận dữ đang xảy ra cho bạn. Bạn có thể chạm nó, bạn có thể ném nó. Bạn sẽ bị nó thiêu đốt.

Thử hiểu xem tại sao nó lại xảy ra, nó đến từ đâu, gốc rễ của nó ở đâu, nó xảy ra như thế nào, nó vận hành ra sao, nó áp đảo bạn ra sao, trong cơn giận dữ bạn phát khùng thế nào. Giận dữ đã xảy ra trước đó, nó đang xảy ra bây giờ; nhưng bây giờ thêm vào nó một phần tử mới, phần tử của hiểu biết - và thế thì chất sẽ đổi. Thế thì, dần dần bạn sẽ thấy rằng bạn

càng hiểu nhiều về giận, nó lại càng ít xảy ra. Và khi bạn hiểu hoàn toàn nó, nó sẽ biến mất. Hiểu biết cũng tựa như đun nóng. Khi đun nóng tới một điểm đặc biệt - một trăm độ - nước biến mất. Dục có đó - cố hiểu nó. Càng có nhiều hiểu biết, bạn càng ít dục hơn. Và thời điểm sẽ đến khi hiểu biết được hoàn hảo - dục biến mất.

Đây là tiêu chuẩn của tôi: bất kì hiện tượng năng lượng bên trong nào, nếu nó biến mất qua hiểu biết, đó là tội lỗi; nếu nó trở nên sâu sắc hơn qua hiểu biết, đó là đức hạnh. Bạn càng hiểu nhiều, cái sai quấy càng biến đi và cái đúng phải càng trở thành bất rề chắc chắn hơn. Dục sẽ biến đi và tình yêu sẽ sâu sắc hơn. Giận dữ sẽ biến đi và từ bi sẽ sâu sắc hơn. Tham lam sẽ biến đi, chia sẻ sẽ sâu sắc hơn.

Cho nên bất kì cái gì biến đi qua hiểu biết đều là trái; bất kì cái gì trở nên bất rề chắc chắn hơn đều là phải. Và đây là cách tôi xác định thiện và ác, đức hạnh và tội lỗi - *punya* và *paap*. Thánh nhân là người của hiểu biết, không gì khác. Tội nhân là người không hiểu biết, có thể thôi. Giữa thánh nhân và tội nhân sự phân biệt không phải là tội lỗi hay điều thánh thiện, đó là ở hiểu biết.

Hiểu biết vận hành tựa như quá trình đun nóng. Một khoảnh khắc sẽ tới, một thời điểm đúng, khi việc đun nóng đã tới điểm sôi. Đột nhiên bản ngã bị vứt bỏ. Bạn không thể vứt bỏ nó một cách trực tiếp - bạn có thể chuẩn bị cho tình huống này để nó xảy ra. Tình huống này cần có thời gian.

Bao giờ cũng tồn tại hai trường phái. Một trường phái về đốn ngộ, nói rằng chứng ngộ xảy ra bất thần; không có trung gian. Trường phái kia, mâu thuẫn hẳn với trường phái đầu, là tiệm ngộ. Nó nói rằng chứng ngộ đến dần, chẳng có gì xảy ra bất thần cả. Và cả hai đều phải, bởi vì cả hai đều chọn một phần của hiện tượng này.

Trường phái tiệm ngộ đã chọn phần đầu, phần hiểu biết. Họ nói phải thông qua thời gian, hiểu biết sẽ tới qua thời gian - và họ phải. Họ nói bạn không nên lo nghĩ về sự đột nhiên; bạn đơn giản tuân theo quá trình này, và nếu nước được đun nóng đúng độ nó sẽ bay hơi. Bạn không cần phải bận tâm tới việc bay hơi; bạn đơn giản để cho nó hoàn toàn ra ngoài tâm trí bạn. Bạn đơn giản đun nóng nước.

Trường phái kia, hoàn toàn đối lập, nói chứng ngộ là bất thần, đã chọn phần cuối. Họ nói rằng điều đầu không phải thật là bản chất: điều thực sự là ở chỗ sự bùng nổ đó xảy ra trong lỗ hổng vô thời gian. Điều đầu chỉ là ngoại vi. Điều thực sự, điều thứ hai, mới là trung tâm.

Nhưng tôi bảo bạn cả hai đều phải. Chứng ngộ xảy ra bất thần, nó bao giờ cũng xảy ra bất thần, nhưng hiểu biết cần thời gian. Cả hai đều phải và cả hai cũng đều có thể bị diễn giải sai. Bạn có thể thủ đoạn với chính mình, bạn có thể tự đánh lừa mình. Nếu bạn không muốn làm gì, điều hay hơn cả là tin vào đốn ngộ. Thế thì bạn nói: Chẳng cần phải làm gì cả. Nếu nó xảy ra bất thần, nó sẽ xảy ra bất thần - tôi có thể làm gì được? Tôi có thể đơn giản đợi. Đó có thể là tự lừa dối. Bởi điều này, đặc biệt ở Nhật Bản, tôn giáo đơn giản biến mất.

Nhật Bản có truyền thống lâu dài về đốn ngộ. Thiền nói chứng ngộ là bất thần. Bởi vì điều này, toàn bộ đất nước trở thành phi tôn giáo. Dần dần, mọi người đi đến tin rằng đốn ngộ là khả năng duy nhất. Chẳng cái gì có thể được làm về nó cả - bất kì khi nào nó định xảy ra, nó sẽ xảy ra. Nếu nó định xảy ra, nó sẽ xảy ra. Nếu nó không định xảy ra, nó sẽ không xảy ra, và chúng ta không thể làm gì được cả, vậy thì sao phải bận tâm?

Tại phương Đông, Nhật Bản là nước duy vật nhất. Tại phương Đông, Nhật Bản tồn tại như một phần của phương Tây. Điều này cũng kì lạ vì Nhật Bản có một trong những truyền thống đẹp đẽ nhất về *dhyana, ch'an* - thiền. Tại sao nó đã biến mất? Nó biến mất bởi vì khái niệm này về đốn ngộ. Mọi người bắt đầu tự lừa dối mình. Tại Ấn Độ một hiện tượng khác đã xảy ra... và đó là lí do tại sao tôi cứ nói đi nói lại mãi rằng tâm trí con người lừa dối và tinh ranh thế. Bạn phải thường xuyên tỉnh táo, nếu không bạn sẽ bị lừa.

Ở Ấn Độ chúng ta có một truyền thống khác, truyền thống về tiệm ngộ. Đó chính là điều yoga có ý nghĩa gì. Bạn phải làm việc vì nó, làm việc vất vả qua nhiều kiếp. Kỉ luật là cần thiết, làm việc là cần thiết, và chừng nào bạn còn chưa làm việc thật vất vả, bạn sẽ không đạt được nó. Cho nên đó là một quá trình dài, một quá trình rất dài - dài đến độ người Ấn Độ nói một kiếp sống chưa đủ, bạn sẽ cần tới nhiều kiếp sống. Không có gì sai với điều này. Chừng nào còn có liên quan tới hiểu biết, điều đó là đúng. Nhưng thế rồi Ấn Độ tin rằng nếu nó kéo dài như vậy, chẳng cần gì phải vội vã cả: thế thì tại sao phải vội cơ chứ? Cứ tận hưởng thế giới này... chẳng gì phải vội vàng và vắn đủ thời gian mà. Đó là quá trình dài đến mức bạn không thể đạt tới nó hôm nay. Và nếu bạn không thể đạt được nó hôm nay thế thì mối quan tâm bị mất đi. Chẳng ai lại nhiệt tình đến mức có thể đợi trong nhiều kiếp. Người đó sẽ đơn giản quên nó đi. Khái niệm dần dần đã huỷ hoại Ấn Độ; khái niệm bất thần đã huỷ hoại Nhật Bản.

Đối với tôi, cả hai đều đúng, vì cả hai đều là một nửa của toàn bộ quá trình. Và bạn phải thường xuyên tỉnh táo để cho bạn không tự lừa dối mình. Điều này sẽ có vẻ mâu thuẫn, nhưng đây là điều tôi muốn nói với bạn: Nó có thể xảy ra chính khoảnh khắc này, nhưng chính khoảnh khắc này có thể

mất nhiều kiếp để đi tới. Nó có thể xảy ra vào chính khoảnh khắc này, nhưng bạn có thể phải đợi nhiều kiếp cho khoảnh khắc này tới.

Cho nên làm việc cần cù, dường như nó sắp xảy ra vào chính khoảnh khắc này. Và kiên nhẫn chờ đợi, bởi vì không thể dự đoán được nó. Không ai có thể nói khi nào điều này xảy ra - điều này có thể không xảy ra trong nhiều kiếp. Cho nên kiên nhẫn chờ đợi dường như toàn bộ quá trình là sự phát triển dần lâu dài, và làm việc cần cù, cần cù nhất có thể được, dường như điều này có thể xảy ra vào chính khoảnh khắc này.

*Osho kính yêu,
Xin Thầy nói cho chúng tôi về cách dùng năng lượng
dục để trưởng thành, vì đây dường như là một trong
những mối bận tâm chính của chúng tôi ở phương
Tây.*

Dục là năng lượng. Cho nên tôi sẽ không nói năng lượng dục - bởi vì không có năng lượng khác. Dục là năng lượng duy nhất bạn có. Năng lượng này có thể được biến đổi - nó có thể trở thành năng lượng cao hơn. Nó càng chuyển lên cao, tính dục lại càng ít trong nó. Và có đỉnh nơi nó trở thành đơn giản là tình yêu và từ bi. Việc nở hoa tối thượng mà chúng ta có thể gọi là năng lượng thiêng liêng, nhưng cơ sở, vị trí gốc rễ vẫn còn là dục. Cho nên dục là tầng đầu tiên,

tầng đáy của năng lượng - và Thượng đế là tầng ngọn. Nhưng cùng một năng lượng chuyển động.

Điều đầu tiên cần hiểu là ở chỗ tôi không phân chia năng lượng. Một khi bạn phân chia, thế thì nhị nguyên được tạo ra. Một khi bạn phân chia, thế thì xung đột và tranh đấu được tạo ra. Một khi bạn phân chia năng lượng, *bạn* bị phân chia; thế thì bạn sẽ ủng hộ hay phản đối dục. Tôi không ủng hộ cũng chẳng phản đối, bởi vì tôi không phân chia. Tôi nói dục là năng lượng, cái tên của năng lượng; gọi năng lượng đó là x. Dục là một cái tên của năng lượng x đó, một năng lượng chưa biết, khi bạn dùng nó chỉ như một lực sinh sản sinh vật. Nó trở thành thiêng liêng một khi nó thoát khỏi giam cầm sinh vật, một khi nó trở thành phi vật lí - thế thì đó là tình yêu của Jesus hay từ bi của Phật.

Phương Tây ngày nay bị ám ảnh quá nhiều bởi Ki tô giáo. Hai nghìn năm của kìm nén Ki tô giáo về năng lượng dục đã làm cho tâm trí phương Tây bị ám ảnh quá nhiều về nó. Trước hết, trong hai nghìn năm ám ảnh là làm sao diệt được nó. Bạn không thể diệt được nó - không năng lượng nào có thể bị huỷ diệt, năng lượng chỉ có thể được biến đổi. Không cách nào để huỷ diệt năng lượng. Trong thế giới này không cái gì có thể bị huỷ diệt, nó chỉ có thể được biến đổi, thay đổi, chuyển đổi vào cõi giới và chiều mới. Huỷ diệt là không thể được. Bạn không thể tạo ra năng lượng mới mà bạn cũng không thể nào phá huỷ được năng lượng cũ. Sáng tạo và huỷ diệt cả hai đều ở bên ngoài bạn. Chúng không thể được thực hiện. Bây giờ, các nhà khoa học đồng ý về điều này - thậm chí đến một nguyên tử cũng không thể bị huỷ diệt nổi.

Trong suốt hai nghìn năm Ki tô giáo đã cố gắng huỷ diệt năng lượng dục. Tôn giáo bao hàm việc trở thành tuyệt đối

không dục. Điều đó đã tạo ra điên cuồng. Bạn càng tranh đấu với nó, bạn càng kìm nén, bạn càng trở nên dục hơn. Và thế thì dục chuyển sâu hơn vào trong vô thức, nó đầu độc toàn bộ con người bạn. Cho nên nếu bạn đọc về cuộc đời của các vị thánh Ki tô giáo, bạn sẽ thấy họ đều bị ám ảnh bởi dục. Họ không thể cầu nguyện, họ không thể thiền. Bất kì điều gì họ làm, dục đều chen vào. Và họ cho là quý dữ đang giở trò với họ. Chẳng ai giở trò cả. Nếu bạn kìm nén, *bạn* chính là quý.

Sau hai nghìn năm liên tục kìm nén dục, phương Tây trở nên chán ngán nó. Nó thành quá nhiều. Toàn bộ bánh xe quay lại. Bây giờ, thay vì kìm nén, thì mê đắm, mê đắm dục trở thành ám ảnh mới. Từ cực này tâm trí chuyển sang cực kia. Căn bệnh vẫn còn nguyên như cũ. Một thời nó bị kìm nén, bây giờ nó là cách để mê đắm ngày càng nhiều về nó. Cả hai đều là thái độ bệnh hoạn.

Dục phải được biến đổi - không bị kìm nén cũng chẳng mê đắm điên cuồng. Và cách duy nhất có thể để biến đổi dục là làm dục với nhận biết thiền sâu sắc. Cũng giống hết như tôi đã nói về giận dữ. Đi vào dục, nhưng với sự hiện hữu chăm chú, có ý thức, tỉnh táo. Đừng cho phép nó trở thành lực vô thức. Đừng bị nó kéo và đẩy đi. Đi một cách có hiểu biết, có tri thức, có tình yêu. Làm cho kinh nghiệm dục thành kinh nghiệm thiền. Thiền trong nó. Đây là điều phương Đông đã làm qua Mật tông.

Một khi bạn mang tính thiền trong kinh nghiệm dục, phẩm chất của nó bắt đầu thay đổi. Cùng năng lượng ấy, đang chuyển vào kinh nghiệm dục, bắt đầu hướng vào tâm thức. Bạn có thể trở thành tỉnh táo trong cực thích dục mà trước đây bạn chưa hề đạt tới - bởi vì không kinh nghiệm nào khác sâu sắc được như vậy, không kinh nghiệm nào khác

cuốn hút như vậy, không kinh nghiệm nào khác toàn bộ được đến như vậy. Trong cực đỉnh dục bạn hoàn toàn bị cuốn hút, từ gốc rễ đến tất cả mọi thứ - toàn bộ con người bạn rung động, toàn bộ con người bạn đều trong đó. Thân thể, tâm trí - cả hai đều trong đó, và suy nghĩ dừng lại hoàn toàn. Cho dù chỉ một giây, khi cái thích đạt tới cực điểm, suy nghĩ dừng lại hoàn toàn, bởi vì bạn là toàn bộ đến độ bạn không thể nghĩ được nữa.

Trong cực điểm dục bạn *hiện hữu*. Hiện hữu có đó mà không có suy nghĩ. Trong khoảnh khắc này, nếu bạn có thể trở nên tỉnh táo, có ý thức, thế thì dục có thể trở thành cánh cửa hướng tới điều thiêng liêng. Và nếu trong khoảnh khắc này bạn có thể trở nên tỉnh táo, thì tỉnh táo đó có thể được mang sang các khoảnh khắc khác nữa, trong các kinh nghiệm khác nữa. Nó có thể trở thành một phần của bạn. Thế thì ăn, đi, làm việc gì đó, bạn có thể mang tỉnh táo đó. Qua dục mà tỉnh táo đã chạm tới cốt lõi sâu kín nhất của bạn. Nó đã thấm nhuần vào bạn. Bây giờ bạn có thể mang nó đi. Và nếu bạn trở nên có tính thiền, bạn sẽ nhận ra sự kiện mới. Sự kiện đó là ở chỗ không phải là dục cho bạn phúc lạc, không phải là dục cho bạn cực lạc. Thay vì thế, chính là trạng thái vô suy nghĩ của tâm trí và sự tham dự hoàn toàn trong hành động đem lại cho bạn cảm giác phúc lạc.

Một khi bạn hiểu điều này thế thì dục sẽ ngày càng ít được cần tới, vì trạng thái vô suy nghĩ đó của tâm trí có thể được tạo ra mà không cần dục. Đó chính là điều thiền nghĩa là gì. Và cái toàn bộ của bản thể cũng có thể được tạo ra không cần dục. Một khi bạn biết rằng cùng một hiện tượng có thể xảy ra không cần dục, dục sẽ ngày càng ít được cần tới hơn. Một khoảnh khắc sẽ tới khi dục không còn cần thiết chút nào nữa.

Nhớ lấy, dục bao giờ cũng phụ thuộc vào người kia. Cho nên trong dục tù túng, cảnh nô lệ vẫn còn. Một khi bạn có thể tạo ra hiện tượng cực thích toàn bộ này mà không phụ thuộc vào bất kì người nào khác, khi nó đã trở thành nguồn bên trong, bạn được độc lập, bạn thành tự do. Đó chính là điều được ngụ ý khi ở Ấn Độ chúng ta nói chỉ *brahmachari*, người vô dục tuyệt đối, mới có thể là tự do - bởi vì giờ đây người đó không phụ thuộc vào bất kì ai khác, cực lạc của người đó là của riêng người đó.

Dục biến mất qua thiền, nhưng điều này không phá huỷ năng lượng. Năng lượng không bao giờ bị phá huỷ cả; chỉ có dạng của năng lượng là thay đổi. Bây giờ nó không còn là dục nữa. Và khi dạng không còn là dục, bạn trở thành việc yêu.

Cho nên thực sự, một người còn dục thì không thể yêu được. Tình yêu của người đó chỉ có thể là sự trưng bày. Tình yêu của người đó chỉ là phương tiện để hướng tới dục. Một người còn dục thì hay dùng tình yêu như kĩ thuật để hướng tới dục. Đó là phương tiện. Một người còn dục không thể yêu thực sự, người đó chỉ có thể khai thác người khác, và tình yêu trở thành cách duy nhất để tiếp cận đến người khác.

Một người đã trở thành vô dục, và năng lượng chuyển vào trong, đều trở thành người tự cực lạc. Cực lạc của người đó là của riêng người đó. Một người như vậy sẽ đáng yêu ngay lần đầu tiên. Tình yêu của người đó sẽ là việc mưa rào thường xuyên, chia sẻ thường xuyên, việc cho thường xuyên. Nhưng để đạt tới điều này bạn không cần phải phản dục. Để đạt đến điều này bạn phải chấp nhận dục là một phần cuộc sống, của cuộc sống tự nhiên. Di chuyển với nó - chỉ di chuyển với nhiều ý thức hơn. Ý thức là cây cầu, cây cầu

vàng, từ thế giới này sang thế giới kia, từ địa ngục lên thiên đàng, từ bản ngã tới điều thiêng liêng.

Đủ cho hôm nay.

6

Bác vẫn còn đeo mang cô ấy à?

Osho kính yêu,

Có một câu chuyện thiền về hai sư đang trở về thiền viện. Trong khi bước đi trước, sư già tới một dòng sông. Trên bờ sông có một cô gái trẻ đẹp. Cô ấy sợ phải qua sông một mình. Sư già nhìn lướt qua cô gái và đi qua sông. Khi ông ta sang bờ bên kia và nhìn lại, ông ta khiếp hãi thấy sư trẻ đang cõng cô gái trên vai đi qua sông. Hai sư tiếp tục cuộc hành trình bên nhau. Khi họ tới ngay bên ngoài cổng thiền viện sư già nói với sư trẻ: Điều đó là không tốt, điều đó là phạm giới luật; sư chúng ta không được chạm tới đàn bà. Sư trẻ đáp: Tôi đã bỏ cô ấy lại bên bờ sông. Bác vẫn còn đeo mang cô ấy à?

Xin thầy giảng cho chúng tôi về cách kìm nén hay bày tỏ xúc động của mình.

Con người là sinh linh duy nhất có thể kìm nén năng lượng của mình - hoặc có thể làm biến đổi chúng. Không sinh vật nào khác có thể làm được điều đó. Kìm nén và biến đổi, chúng tồn tại như hai khía cạnh của cùng một hiện tượng, đó là điều mà con người có thể làm được cái gì đó về chính mình.

Cây cối tồn tại, con vật tồn tại, chim chóc tồn tại, nhưng chúng không thể làm được gì về sự tồn tại của chúng - chúng là một phần của nó, chúng không thể đứng ra ngoài nó. Chúng không thể là người làm. Chúng đã hoà nhập với năng lượng của chúng, chúng không thể tách rời bản thân chúng. Con người có thể làm được việc đó. Người đó có thể làm được điều gì đó về chính mình. Người đó có thể quan sát mình từ một khoảng cách - người đó có thể nhìn vào năng lượng của riêng mình dường như chúng là tách bạch khỏi mình. Và thế thì hoặc người đó có thể kìm nén chúng hoặc người đó có thể biến đổi chúng. Kìm nén có nghĩa là chỉ cố gắng che dấu những năng lượng nào đó vẫn đang có đó - không cho phép chúng có sự hiện hữu riêng của chúng, không cho phép chúng có sự biểu lộ của chúng. Biến đổi có nghĩa là sự chuyển biến, thay đổi năng lượng theo chiều hướng mới.

Chẳng hạn, dục có đó. Có cái gì đó trong dục khiến cho bạn cảm thấy ngượng ngùng về nó. Ngượng ngùng này không chỉ bởi xã hội đã dạy điều đó cho bạn. Trên khắp thế giới nhiều kiểu xã hội tồn tại, đã từng tồn tại, nhưng không xã hội nào, không xã hội con người nào lại thấy dễ dàng với dục. Có cái gì đó trong chính hiện tượng dục làm cho bạn ngượng ngùng, mặc cảm, tự kỉ. Đó là gì vậy? Cho dù không ai dạy bạn bất kì điều gì về dục, không ai nói đạo đức với

bạn về nó, không ai tạo ra bất kì khái niệm nào về nó, vẫn có cái gì đó trong chính hiện tượng này làm cho bạn cảm thấy không thoải mái. Đó là gì vậy?

Thứ nhất, dục phơi bày sự phụ thuộc sâu sắc nhất của bạn. Nó chỉ ra rằng ai đó khác cần cho hoan lạc của bạn. Không có người khác ấy thì không thể có được hoan lạc. Cho nên bạn phụ thuộc, độc lập của bạn bị mất. Điều này làm tổn thương đến bản ngã. Cho nên một người càng nhiều bản ngã thì lại càng chống dục. Cái gọi là các thánh nhân của bạn là những người chống lại dục - không phải vì dục là xấu mà vì bản ngã của họ. Họ không thể quan niệm được mình phụ thuộc vào ai đó, phải cầu xin điều gì đó từ ai đó. Dục làm tổn thương bản ngã nhiều nhất.

Thứ hai, trong chính hiện tượng dục khả năng bác bỏ có đó - người kia có thể bác bỏ bạn. Không chắc chắn là liệu bạn sẽ được chấp nhận hay bị bác bỏ; người kia có thể nói không. Và đây là bác bỏ sâu sắc nhất có thể có, khi bạn tiếp cận một ai đó vì tình còn người kia thì bác bỏ bạn. Bác bỏ này tạo ra nỗi sợ. Bản ngã nói thà đừng thử còn hơn là bị bác bỏ.

Sự phụ thuộc, sự bác bỏ, khả năng của việc bác bỏ... và vẫn còn điều sâu sắc hơn, trong dục bạn trở thành giống hệt con vật. Điều đó làm tổn thương tới bản ngã con người lắm lắm, bởi vì thế thì chẳng có gì khác biệt giữa một con chó làm tình và bạn làm tình. Khác biệt là gì? Bỗng nhiên bạn trở thành giống con vật, và mọi nhà thuyết giáo, nhà đạo đức, họ cứ nói với con người: Đừng là con vật! Đừng giống con vật! Đó là kết án lớn nhất có thể có.

Trong dục bạn giống con vật hơn bất kì một điều gì khác, bởi vì không trong cái gì khác bạn lại tự nhiên như thế - trong mọi thứ khác bạn có thể không tự nhiên. Bạn ăn thức

ăn. Chúng ta đã tạo ra biết bao thứ tinh tế cho việc ăn đến mức bạn không giống con vật. Điều cơ sở thì vẫn giống con vật; nhưng bàn ăn, cách ăn trên bàn, toàn bộ văn hoá, nhân hiệu bạn đã tạo ra xung quanh thức ăn làm cho nó hoàn toàn phân biệt với con vật.

Con vật thích ăn một mình. Cho nên mọi xã hội đều tạo ra trong tâm trí từng cá nhân rằng ăn một mình là không tốt. Phải chia sẻ, ăn với gia đình, ăn với bạn bè, mời khách. Không con vật nào quan tâm tới khách khứa, bạn bè, gia đình. Bất kì khi nào con vật ăn, nó không muốn ai tới gần; nó ăn một mình. Nếu một người muốn ăn một mình thì bạn sẽ nói người đó giống con vật, người đó không muốn chia sẻ với người khác. Thói quen ăn uống của người đó là tự nhiên, không phức tạp. Quanh thức ăn chúng ta đã tạo ra quá nhiều thứ phức tạp đến mức cái đói trở thành kém quan trọng, vị ngon trở thành quan trọng hơn. Chẳng con vật nào bận tâm tới ăn ngon. Đói là nhu cầu cơ bản - đói được đáp ứng thì con vật thoả mãn. Nhưng con người thì không - dường như đói không phải là vấn đề; cái gì đó khác mới là vấn đề. Quan trọng hơn là vị ngon, quan trọng hơn là cách thức, quan trọng hơn là *cách* bạn ăn, không phải cái bạn ăn.

Trong mọi thứ khác con người tạo ra thế giới nhân tạo của riêng mình xung quanh mình. Con vật ở trần - đó là lí do tại sao chúng ta không muốn ở trần truồng. Và nếu ai đó ở trần truồng, bỗng nhiên người đó động chạm tới toàn bộ nền văn minh của chúng ta, người đó chọc ngay vào tận chính góc rể. Đó là lí do tại sao có nhiều đối kháng chống lại những người trần truồng trên khắp thế giới.

Nếu bạn ra đường và trần truồng trên phố, bạn chẳng làm hại ai cả, không làm bất kì hành vi bạo lực nào với bất kì ai; bạn hoàn toàn vô tội. Nhưng ngay lập tức cảnh sát sẽ tới, tất

cả lảng giềng sẽ trở nên bị khuấy động. Bạn sẽ bị bắt, bị đánh và tống vào giam. Nhưng bạn có làm gì đâu! Tội phạm xảy ra khi bạn *làm* điều gì đó. Bạn đã chẳng làm điều gì cả - đơn giản trần truồng đi phở! Nhưng tại sao xã hội lại giận đến thế? Xã hội không giận đến thế ngay cả với một kẻ giết người. Điều này thật lạ. Nhưng một người trần truồng... và xã hội lại rất giận dữ. Đó là vì kẻ giết hại vẫn là người. Không con vật nào là kẻ giết hại. Chúng giết để ăn nhưng chúng không ám sát. Và không con vật nào ám hại đồng loại mình, trừ con người. Cho nên chính với con người, xã hội có thể chấp nhận điều đó. Nhưng trần truồng, xã hội không thể chấp nhận được - bởi vì bỗng nhiên người trần truồng làm cho bạn nhận ra là tất cả các bạn cũng là con vật. Dù dấu kín sau các bộ quần áo thể nào, con vật vẫn có đó, trần truồng, con vật trần truồng có đó, con đười ươi trần truồng ở đó.

Bạn chống lại người trần truồng không phải bởi vì người đó ở trần truồng mà bởi vì người đó làm cho bạn nhận ra sự trần truồng của mình, và bản ngã bị tổn thương. Mặc quần áo, con người không phải là con vật. Với thói quen ăn uống, cách thức ăn uống, con người không phải là con vật. Với ngôn ngữ, đạo đức, triết học, tôn giáo, con người không phải là con vật. Điều mang tính tôn giáo nhất là đi nhà thờ, đến đền chùa cầu nguyện. Tại sao điều đó lại mang tính tôn giáo đến vậy? - bởi vì không con vật nào đi nhà thờ và cũng không con vật nào cầu nguyện cả; điều ấy chỉ riêng có ở con người. Đến đền chùa để cầu nguyện, điều này tạo ra phân biệt hoàn toàn, rằng bạn không phải là con vật.

Nhưng dục lại là một hoạt động thú vật. Dù bạn làm cái gì, dù bạn che dấu nó thế nào, dù bạn tạo ra những gì xung quanh nó, sự kiện cơ sở vẫn y nguyên như con vật. Và khi bạn chuyển vào nó bạn trở thành giống con vật. Bởi sự kiện này mà nhiều người không thể tận hưởng dục. Họ không thể

trở thành con vật hoàn toàn, bản ngã của họ không cho phép điều đó.

Cho nên bản ngã và dục, đây là xung đột - dục đối chọi với bản ngã. Người càng nhiều bản ngã, người đó càng chống dục. Người càng ít bản ngã, người đó càng tham dục nhiều vào dục. Nhưng ngay cả người ít bản ngã cũng thấy mặc cảm - ít cảm thấy, nhưng vẫn còn cảm thấy có điều gì đó trái. Khi người ta chuyển sâu vào bên trong dục, bản ngã bị mất, và ngay khoảnh khắc gần đến lúc bản ngã biến mất, nỗi sợ lại kéo níu bạn.

Cho nên người ta làm tình, đi vào dục không được sâu sắc, không thực sự. Họ chỉ làm việc trưng bày nông cạn rằng họ đang làm tình, bởi vì nếu bạn thực sự làm tình, mọi văn minh sẽ phải bị vứt bỏ. Tâm trí bạn sẽ phải bị gạt sang một bên - nào tôn giáo, triết học, mọi thứ. Bỗng nhiên bạn sẽ cảm thấy một con vật hoang dã được sinh ra bên trong bạn. Tiếng gầm gừ sẽ đến với bạn. Bạn có thể thực tế bắt đầu gầm gừ như con vật hoang dã - rống lên, rên rỉ. Và nếu bạn cho phép điều đó, ngôn ngữ sẽ biến mất. Âm thanh vẫn có đó, hết như chim chóc hay thú vật phát ra âm thanh. Bỗng nhiên toàn bộ nền văn minh hàng triệu năm bị vứt bỏ. Bạn lại đang đứng ngang hàng con vật trong thế giới hoang dã.

Có nỗi sợ, bởi vì nỗi sợ đó mà tình yêu đã trở thành gần như không thể có được. Và nỗi sợ là thực - bởi vì khi bạn đánh mất bản ngã, bạn gần như điên rồ; bạn trở nên hoang dã, và thế thì mọi thứ có thể xảy ra. Và bạn *biết* rằng mọi thứ đều có thể xảy ra. Bạn thậm chí có thể giết người, sát hại người yêu, bạn có thể bắt đầu ăn thịt cô ấy, bởi vì thế thì sự kiểm soát đã bị dẹp bỏ. Kim nén dường như là cách dễ nhất để tránh mọi điều này. Kim nén dường như là cách dễ nhất để tránh mọi điều này. Kim nén, hoặc cho phép một khoảng

giới hạn nào đó dường như không dẫn bạn tới nguy hiểm - chỉ một phần của nó mà bao giờ cũng có thể kiểm soát được - và bạn vẫn còn trong kiểm soát. Bạn thao túng. Bạn cho phép đến một chừng mực nào đó thế rồi bạn không cho phép nữa. Thế thì bạn đóng bản thân mình, chốt bản thân mình lại.

Kìm nén tồn tại như bảo vệ, như canh gác, như phương tiện an ninh, và tôn giáo đã dùng biện pháp an ninh này. Họ đã khai thác nỗi sợ dục này và họ đã làm cho bạn sợ hơn. Họ đã tạo ra run rẩy bên trong. Họ đã làm cho dục trở thành tội lỗi cơ bản, và họ nói: Chừng nào dục chưa biến mất, bạn sẽ không có khả năng vào vương quốc của Thượng đế. Họ đứng theo một nghĩa nào đó, nhưng vẫn sai. Tôi cũng nói chừng nào dục chưa biến mất, bạn sẽ không có khả năng vào vương quốc của Thượng đế. Nhưng dục chỉ biến mất khi bạn đã chấp nhận nó toàn bộ - không bị kìm nén mà được biến đổi.

Tôn giáo đã khai thác nỗi sợ của con người và khuynh hướng trở thành bản ngã. Họ đã tạo ra nhiều kỹ thuật để kìm nén. Không phải rất khó khăn để kìm nén nhưng điều đó rất đắt - bởi vì toàn bộ năng lượng của bạn trở thành bị phân chia chống lại chính nó, vật lộn và thế thì toàn bộ cuộc đời bị tiêu tan.

Dục là năng lượng sống động nhất, tôi nói, là năng lượng duy nhất mà bạn có. Đừng tranh đấu với nó - điều đó sẽ là lãng phí cuộc sống và thời gian thôi - thay vì thế, biến đổi nó. Nhưng làm điều đó như thế nào? Làm sao biến đổi nó? Chúng ta có thể làm được gì? Nếu bạn đã hiểu nỗi sợ, thế thì bạn có thể hiểu được manh mối, cái gì có thể được làm.

Nỗi sợ có còn đó bởi vì bạn cảm thấy rằng việc kiểm soát sẽ bị mất và một khi kiểm soát bị mất, bạn không thể làm được gì cả. Tôi dạy bạn kiểm soát mới: kiểm soát việc chứng kiến cái ta, không phải là kiểm soát thao tác tâm trí

mà là kiểm soát việc chứng kiến cái ta. Và tôi nói với bạn rằng kiểm soát đó là khả năng cao nhất, và kiểm soát đó là tự nhiên đến độ bạn chưa bao giờ cảm thấy bạn đang kiểm soát. Kiểm soát xảy ra một cách tự phát với chứng kiến.

Đi vào trong dục nhưng là một nhân chứng. Điều duy nhất phải nhớ là: mình phải đương đầu với toàn bộ quá trình, mình phải thấy qua nó, mình phải vẫn còn là một nhân chứng, mình phải không trở thành vô ý thức - có thể thôi. Trở nên hoang dại nhưng không trở thành vô ý thức. Thế thì không có gì nguy hiểm với hoang dại đó; thế thì việc chứng kiến trở thành đẹp đẽ. Quả thực, chỉ người hoang dại mới có thể đẹp đẽ. Một phụ nữ không hoang dại thì không thể đẹp được - bởi vì càng nhiều hoang dại thì càng sống động. Thế thì bạn giống như một con hổ hoang dã, hay một con hươu hoang dã chạy trong rừng... và cái đẹp là ở đó!

Nhưng vấn đề là, đừng trở nên vô ý thức. Nếu bạn trở nên vô ý thức thế thì bạn đang dưới các lực vô ý thức, thế thì bạn đang dưới lực của nghiệp. Bất kỳ điều gì bạn làm trong quá khứ được đều tích lũy ở đó. Ước định đã tích lũy đó có thể nắm giữ bạn và đẩy bạn theo những hướng nào đó sẽ nguy hiểm cho bạn và cho những người khác. Nhưng nếu bạn vẫn còn là nhân chứng thì ước định quá khứ đó không thể can thiệp được.

Cho nên toàn bộ phương pháp, hay toàn bộ quá trình của việc trở thành nhân chứng, là quá trình biến đổi năng lượng dục. Khi chuyển vào trong dục, hãy tỉnh táo. Bất kỳ điều gì xảy ra, quan sát nó, thấy qua nó; đừng bỏ lỡ điểm cơ bản. Bất kỳ điều gì xảy ra trong thân thể bạn, trong tâm trí bạn, trong năng lượng bên trong của bạn, vòng mạch mới đang được tạo ra, điện thân thể đang chuyển theo cách mới, theo cách tuần hoàn mới; bây giờ điện thân thể đã trở thành một

với bạn tình, với vợ, với chồng. Và bây giờ một vòng mạch mới được tạo ra - và bạn có thể cảm thấy được nó. Nếu bạn tỉnh táo bạn có thể cảm thấy điều đó. Bạn sẽ cảm thấy rằng bạn đã trở thành phương tiện chuyển năng lượng sống.

Tỉnh táo. Chẳng mấy chốc bạn sẽ trở nên nhận biết rằng vòng mạch càng được tạo ra nhiều, càng nhiều ý nghĩ rơi rụng đi; chúng đang bị rụng đi tựa như lá vàng rụng khỏi cây. Ý nghĩ đang bị rụng đi... tâm trí ngày một trở nên trống rỗng. Tỉnh táo và chẳng mấy chốc bạn sẽ thấy rằng bạn hiện hữu nhưng không có bản ngã. Bạn không thể nói tôi đây. Cái gì đó lớn hơn bạn đã xảy ra cho bạn. Bạn và người tình của mình đã tan biến trong năng lượng lớn hơn đó.

Nhưng việc hội nhập này không nên trở thành vô ý thức; nếu không bạn sẽ lỡ vấn đề. Thế thì nó là hành động dục đẹp, nhưng không phải là biến đổi. Nó đẹp, chẳng có gì sai trong đó cả, nhưng nó không phải là biến đổi. Và nếu nó là vô ý thức thế thì bạn bao giờ cũng sẽ đi vào lối mòn. Lần này tiếp lần khác bạn sẽ muốn có kinh nghiệm này. Kinh nghiệm là đẹp khi nó xảy ra nhưng nó sẽ trở thành thường lệ. Và mỗi lần bạn có nó, lại thêm ham muốn được tạo ra. Bạn càng có nó nhiều, bạn lại càng có thêm ham muốn về nó, và bạn đi trong cái vòng luẩn quẩn. Bạn không trưởng thành, bạn chỉ xoay tròn.

Xoay tròn là xấu, bởi vì trưởng thành không xảy ra. Thế thì năng lượng đơn giản bị phí hoài. Cho dù kinh nghiệm là tốt, năng lượng vẫn bị lãng phí bởi vì còn nhiều thứ khác có thể có. Nó chỉ ở quanh góc đây - chỉ việc quay lại và nhiều điều nữa là có thể. Với cùng năng lượng này bạn có thể đạt tới được điều thiêng liêng. Với cùng năng lượng này cực lạc tối thượng là có thể có, và bạn đang lãng phí năng lượng đó trong kinh nghiệm nhất thời. Và dần dần những kinh nghiệm

đó sẽ trở nên nhàm chán, bởi vì cứ lặp đi lặp lại mãi thì mọi thứ đều trở nên nhàm chán. Khi tính mới mẻ bị mất đi, cái nhàm chán được tạo ra.

Nếu bạn giữ được tỉnh táo, bạn sẽ thấy: thứ nhất là sự thay đổi của năng lượng trong thân thể; thứ hai là vứt bỏ các ý nghĩ khỏi tâm trí; và thứ ba, vứt bỏ bản ngã từ tận tâm. Ba điều này phải được quan sát, phải được quan sát cẩn thận. Và khi điều thứ ba đã xảy ra, năng lượng dục đã trở thành năng lượng thiêng. Bây giờ bạn không còn trong dục nữa. Bạn có thể nằm với người yêu, thân thể gắn với nhau, nhưng bạn không còn ở đó nữa - bạn đã được chuyển sang một thể giới mới.

Đây là điều Shiva cứ nói tới trong Vigyan Bhairav Tantra và trong các sách mật tông khác. Ông ấy cứ nói về hiện tượng này: bạn đang được chuyển hoá, chuyển biến đã xảy ra. Điều này sẽ xảy ra qua việc chứng kiến.

Nếu bạn theo đuổi kìm nén, bạn có thể trở thành cái gọi là con người - rỗng, hời hợt, rỗng tuếch bên trong; chỉ là người nộm, không chân thật, không thực. Nếu bạn không theo việc kìm nén mà theo đuổi mê đắm, bạn sẽ trở thành giống con vật - đẹp đẽ, còn đẹp hơn cái gọi là con người văn minh, nhưng cũng chỉ là con vật - không tỉnh táo, không nhận biết, không ý thức về sự trưởng thành, về tiềm năng con người.

Nếu bạn biến đổi năng lượng này thế thì bạn trở thành điều thiêng liêng. Và nhớ, khi tôi nói điều thiêng liêng thì cả hai điều được bao hàm trong đó. Con vật hoang sơ với toàn bộ vẻ đẹp của bản thể có đó. Con vật hoang sơ đó không bị bác bỏ và chối từ. Người đó có đó - giàu có hơn, bởi vì người đó tỉnh táo hơn. Cho nên tất cả mọi cái hoang sơ đều có đó với cái đẹp của nó, và tất cả những gì mà nền văn minh

đang cố áp đặt cũng có đó, nhưng tự phát, không bó buộc. Một khi năng lượng này được biến đổi, thì tự nhiên và Thượng đế gặp nhau trong bạn - tự nhiên với cái đẹp của nó, Thượng đế với niềm ân huệ hoàn toàn.

Đây chính là điều hiền nhân là gì. Hiền nhân nghĩa là gặp gỡ của tự nhiên và điều thiêng liêng, gặp gỡ của cái được sáng tạo và đáng sáng tạo, gặp gỡ của thân thể và linh hồn, gặp gỡ của cái ở dưới và cái ở trên, gặp gỡ của đất và trời.

Lão Tử nói: Đạo xảy ra khi đất trời gặp gỡ. Đây là sự gặp gỡ.

Chứng kiến là cội nguồn cơ bản. Nhưng sẽ khó để trở thành nhân chứng trong dục nếu bạn không cố gắng trở thành nhân chứng trong các hành động khác trong cuộc sống của mình. Cho nên cố gắng điều đó trong cả ngày, nếu không bạn sẽ trong tự lừa dối. Nếu bạn không thể trở thành nhân chứng trong khi bước trên đường, đừng cố gắng lừa dối mình, bạn không thể trở thành nhân chứng trong khi làm tình được. Nếu chỉ có đi trên đường, một quá trình đơn giản đến vậy mà bạn cũng không thể trở thành nhân chứng, bạn trở thành vô ý thức trong nó, thì làm sao bạn có thể trở thành nhân chứng trong khi làm tình được? Quá trình này sâu sắc thế, bạn sẽ rơi vào vô ý thức.

Bạn rơi vào vô ý thức trong khi bước đi trên đường. Thử điều đó - ngay cả chỉ với vài giây bạn cũng sẽ không có khả năng nhớ được. Thử điều đó - bước trên đường chỉ thử: mình sẽ nhớ mình đang bước, mình đang bước, mình đang bước. Sau vài giây bạn quên mất. Một điều khác đã nảy ra trong tâm trí, bạn đã theo một hướng khác, bạn đã hoàn toàn quên mất. Rồi bỗng nhiên bạn nhớ lại: mình đã quên. Cho nên nếu một hành động nhỏ như việc bước đi mà không thể được làm

có ý thức, thì vấn đề sẽ khó khăn để làm cho tình yêu thành thiên có ý thức.

Cho nên thử với những điều đơn giản, các hoạt động đơn giản. Trong khi ăn, thử nó. Trong khi bước, thử nó. Trong khi nói, khi nghe, thử nó. Thử ở mọi nơi. Làm cho nó là việc thường xuyên bên trong; để cho toàn bộ thân thể và tâm trí bạn biết rằng bạn đang nỗ lực tỉnh táo. Chỉ thế thì một ngày nào đó trong tình yêu sự chứng kiến sẽ xảy ra. Và khi nó xảy ra, niềm cực lạc đã xảy ra cho bạn - thoáng nhìn đầu tiên về điều thiêng liêng đã giáng xuống bạn. Từ khoảnh khắc đó trở đi dục sẽ không còn là dục chút nào nữa. Sớm hay muộn dục sẽ biến mất. Sự biến mất này đem cho bạn brahmacharya - thế thì bạn trở thành vô dục.

Các tu sĩ trong tu viện Ki tô giáo, hay các tu sĩ theo tín ngưỡng Jaina, hay các kiểu tu sĩ khác, đều chỉ là những người vô dục theo tên gọi, bởi vì tâm trí họ vẫn tiếp tục làm tình - còn làm tình nhiều hơn tâm trí bạn. Đối với họ dục trở thành việc trí não, là điều tồi tệ nhất có thể xảy ra, bởi vì đó là đòi bại. Nếu bạn nghĩ về dục, đó là đòi bại. Làm tình là tự nhiên; nghĩ về nó, thường xuyên vương vấn trong tâm trí, là đòi bại. Cái gọi là các tu sĩ đó là những người đòi bại, không phải bởi vì họ là tu sĩ mà bởi vì họ đã chọn con đường kim nén, con đường sai, chẳng dẫn đến đâu cả.

Jesus, Mahavira và Phật đều theo con đường của chứng kiến. Thế thì brahmacharya xảy ra. Từ brahmacharya này rất hay. Chính từ này nghĩa là: cách thức điều thiêng liêng cư xử. Cách thức điều thiêng liêng cư xử - brahmacharya. Nó chẳng nói gì chống dục cả; nó không chống lại dục chút nào. Từ này đơn giản nói đây là cách điều thiêng liêng hành động, cư xử, chuyển động, bước đi. Một khi bạn đã biết tỏ ngộ là có thể qua việc chứng kiến hành động dục thì toàn bộ cuộc

đời bạn sẽ được biến đổi, bạn sẽ bắt đầu cư xử giống như thượng đế.

Đâu là đặc trưng trong ứng xử của thượng đế? Điều thiêng liêng ứng xử như thế nào? Một điều: người đó không phụ thuộc, người đó hoàn toàn độc lập. Người đó đem tình yêu đến cho bạn, nhưng đây không phải là nhu cầu. Người đó đem cho sự dư thừa của mình, người đó có quá nhiều. Bạn đơn giản đỡ gánh nặng cho người đó nếu bạn nhận nó, nhưng đây không phải là nhu cầu. Và thượng đế là đáng sáng tạo: bất kì khi nào dục đã trở thành lực biến đổi thì cuộc sống bạn trở thành sáng tạo. Dục là lực sáng tạo. Ngay bây giờ nó đi vào trong sinh vật; nó tạo ra con người mới, nó cho sự sinh thành. Khi không còn dục và năng lượng đang biến đổi thì nó đi vào thế giới sáng tạo mới. Thế thì nhiều chiều hướng sáng tạo trở nên mở ra với bạn.

Không phải là bạn sẽ bắt đầu vẽ hay làm thơ hay làm cái gì khác - không phải điều đó. Nó có thể xảy ra, nó có thể không xảy ra, nhưng bất kì điều gì bạn làm đều sẽ trở thành hành động sáng tạo, bất kì điều gì bạn làm cũng đều trở thành có tính nghệ thuật. Ngay cả Phật, đang ngồi dưới gốc cây bồ đề chẳng làm gì cả, cũng là sáng tạo. Cách ông ấy ngồi, chính cách ông ấy ngồi đó, ông ấy đang sáng tạo ra một lực, một năng lượng, các rung động tất cả xung quanh ông ấy.

Nhiều nghiên cứu gần đây đã được tiến hành về kim tự tháp Ai cập, và người ta đã nhận ra nhiều sự kiện bí ẩn. Một trong những sự kiện đó là ở chỗ hình dạng của kim tự tháp, chính hình dạng, là điều bí ẩn. Bỗng nhiên các nhà khoa học trở nên nhận biết rằng nếu bạn đặt một xác chết vào kim tự tháp, nó sẽ được bảo toàn mà không cần hoá chất nào; chỉ có hình dạng giúp cho việc bảo quản.

Rồi một nhà khoa học ở Đức nghĩ: Nếu hình dạng có thể có tác dụng đến mức tự động gìn giữ thân thể - chỉ bởi hình dạng, chỉ bởi sức nén của hình dạng... Thế là ông ta thử trên lưỡi dao cạo của mình. Ông ta làm một kim tự tháp nhỏ, một kim tự tháp chõ trên xe được, và thử nó bằng lưỡi dao cạo cũ của mình. Trong vài giờ lưỡi dao cạo lại sẵn sàng để dùng được. Hình dạng đã đem lại tính sắc bén cho lưỡi dao cạo. Thế rồi ông ta nhận bằng phát minh về điều đó. Một lưỡi dao cạo có thể được dùng trong cả đời bạn; bạn chỉ cần đặt nó vào trong kim tự tháp. Chẳng phải làm gì cả; chỉ hình dạng tạo ra sự sắc bén - và cứ tạo ra sự sắc bén mãi. Bây giờ các nhà khoa học nói rằng mọi hình dạng đều tạo ra môi trường đặc biệt.

Một Phật ngồi dưới gốc cây bồ đề: cách ông ấy ngồi, tư thế, điệu bộ, chính hiện tượng bản thể ông ấy ở đó không còn bản ngã đang tạo ra hàng triệu rung động xung quanh. Chúng sẽ cứ lan toả mãi. Thậm chí khi Phật đã biến mất khỏi cái cây này, các rung động vẫn cứ tiếp tục và tiếp diễn mãi - chúng sẽ chạm tới các hành tinh khác và những ngôi sao khác. Bất kì khi nào rung động của vị Phật chạm tới nó đều là sáng tạo, nó cho bạn xúc động, nó cho bạn cơn gió thoảng mới.

Khi năng lượng dục được biến đổi, toàn bộ cuộc đời bạn trở thành sáng tạo - độc lập, tự do, sáng tạo. Bất kì điều gì bạn làm bạn cũng đều sáng tạo qua nó. Thậm chí bạn không làm gì cả, việc không làm cũng trở thành sáng tạo. Chính sự hiện hữu của bạn tạo ra bao nhiêu điều đẹp đẽ, bao nhiêu điều đúng đắn, bao nhiêu điều tốt lành.

Bây giờ đến câu chuyện này. Sư già, người nói với sư trẻ: thế là phạm giới luật, anh không được chạm vào cô gái ấy, không chỉ nói như thế bởi vì giới luật đâu. Nhiều điều

còn được hàm ý trong đó. Ông ta hợp lí hoá; ông ta cảm thấy ghen tị. Và đây cũng là cách thức tâm trí con người vận hành - bạn không thể nói trực tiếp điều bạn cảm thấy ghen tị.

Cô gái này, cô gái đẹp, đang đứng gần sông. Mặt trời đang lặn xuống dần, và cô gái sợ hãi. Thế rồi sư già này tới khi trở về thiền viện. Ông ta nhìn cô gái... bởi vì rất khó cho sư bỏ qua cô gái và không nhìn cô ấy. Rất khó cho sư, ông ta bị ám ảnh bởi đàn bà đến thế! Ông ta phải tranh đấu vất vả. Ông ta thường nhận biết rằng kẻ thù có đó trong đàn bà. Bạn có thể bỏ lỡ người bạn nhưng bạn không thể bỏ lỡ được kẻ thù - bạn *phải* thấy người đó. Nếu bạn đi trên phố và kẻ thù có đó thì không thể nào không thấy người đó. Bạn bè có thể đi ngang qua mà thậm chí không trở nên biết rằng họ có đó. Nhưng kẻ thù thì không đời nào - bởi vì với kẻ thù là nỗi sợ. Và một cô gái đẹp, đứng một mình, không ai khác ở đó! Cô gái muốn ai đó giúp cô - dòng sông chưa từng được biết mà cô ấy sợ phải đi qua nó.

Ông già này phải cố gắng nhắm mắt, phải cố gắng khép trái tim mình, phải cố gắng đóng trung tâm dục của mình lại, bởi vì đó là cách bảo vệ duy nhất chống lại kẻ thù. Ông ta phải vội vã, ông ta phải tránh nhìn lại sau. Nhưng khi bạn tránh né, thì bạn nhìn; khi bạn cố không nhìn, thì bạn lại đang nhìn. Toàn bộ tâm trí ông ta tràn đầy với cô gái. Toàn bộ bản thể ông ta bao quanh cô gái. Ông ta đã qua sông, nhưng ông ta lúc này đâu có nhận biết về dòng sông nữa - ông ta không thể nhận biết. Ông đang đi về thiền viện nhưng bây giờ ông ta không quan tâm tới thiền viện; toàn bộ mối quan tâm của ông bị bỏ lại đằng sau.

Rồi bỗng nhiên ông nhớ lại rằng người đồng hành mình, một sư trẻ khác, đang tới. Họ đã đi cùng nhau trong chuyến khát thực. Ông ta ngoái lại sau, và không chỉ thấy có sư trẻ ở

đó, mà sư trẻ đang cống cô gái trên vai! Điều này phải tạo ra ghen tị sâu sắc trong ông già này. Đây chính là điều *ông ấy* muốn làm. Bởi vì giới luật nên ông ta không thể làm việc đó. Nhưng ông ta phải trả thù! Họ bước đi hàng dặm trong im lặng, và đến cổng thiền viện ông già này bỗng nhiên nói: Điều này là không tốt - điều này là phạm giới luật.

Cái im lặng đó chỉ là giả tạo. Trong ngàn ấy dặm đường ông già này đã nghĩ cách trả thù, cách kết án chàng thanh niên này. Ông ta liên tục bị ám ảnh; nếu không thì đã không có gì xảy ra bất thành linh như vậy. Tâm trí là sự liên tục. Trong hai hay ba dặm đường ông ta liên tục suy nghĩ điều phải làm, và chỉ đến lúc này ông ấy mới nói. Điều ấy không phải là bất ngờ. Bên trong đã có một dòng suối, dòng suối chảy. Và ông ta nói: Điều ấy là không tốt, như thế là phạm giới luật, và tôi sẽ phải báo cáo lên trưởng thiền viện, người phụ trách, báo lên thầy. Anh đã phá giới luật, một giới luật rất cơ bản là không sư nào được chạm tới đàn bà. Anh đã không chỉ chạm tới cô ấy mà còn cống cô ấy trên vai.

Sư trẻ phải cảm thấy buồn cười. Cho nên bỗng nhiên... vì bây giờ không còn cô gái nữa, không còn dòng sông nữa, không còn ai cống cô ấy hết cả. Toàn bộ sự việc xảy ra trong quá khứ. Trong suốt ba dặm đường họ đã hoàn toàn im lặng. Và sư trẻ nói: Tôi đã bỏ lại cô gái đó ở bờ sông nhưng bác vẫn còn đeo mang cô ấy mãi.

Đây là sáng suốt sâu sắc. Bạn có thể đeo mang nhiều thứ mà bạn không mang; bạn có thể bị trĩu nặng bởi nhiều thứ không có đó; bạn có thể bị đè nguyền bởi những cái không tồn tại. Sư già đang trên con đường kìm nén. Sư trẻ là biểu tượng cho nỗ lực hướng tới biến đổi, bởi vì biến đổi chấp nhận đàn bà, đàn ông, người khác. Vì biến đổi phải xảy ra thông qua người khác, người khác sẽ tham dự vào đó. Kim

nén, kìm hãm, bác bỏ người khác là chống lại người khác. Người khác phải bị phá huỷ.

Câu chuyện này thật hay. Sư mới là con đường. Đừng trở thành sư cũ, trở thành sư mới đi. Chấp nhận cuộc sống như nó hiện thể và cố gắng tỉnh táo. Sư trẻ phải còn tỉnh táo khi công cô gái trên vai. Và nếu bạn tỉnh táo, cô gái có thể làm được gì?

Có một giai thoại nhỏ: Một sư sắp rời khỏi Phật. Ông ta sắp đi một chuyến để lan truyền thông điệp. Cho nên ông hỏi Phật: Tôi phải làm gì với đàn bà? Điều ấy bao giờ cũng là vấn đề với các sư.

Phật nói: Đừng nhìn vào họ. Đây là cách đơn giản nhất: đóng bản thân mình lại. Đừng nhìn vào họ có nghĩa là đóng bản thân mình lại, quên đi họ đang hiện hữu. Hỡi ôi, vấn đề đâu có đơn giản như thế. Nếu nó dễ dàng như thế thì tất cả những người biết cách đóng bản thân mình đã được biến đổi.

Một trong các đệ tử của Phật, Ananda, biết vấn đề này không dễ dàng như thế... Với Phật điều đó có vẻ dễ dàng. Đây là vấn đề. Bạn mang vấn đề đến tôi; nó có thể dễ dàng với tôi, nhưng điều đó lại chẳng ích gì. Ananda biết Phật đã trả lời theo nguyên lý nhân quả: Đừng nhìn vào họ. Với Phật điều đó mới dễ dàng làm sao! Ananda nói: Nhưng vấn đề không dễ dàng như vậy. Và ông ấy hỏi: Nếu có tình huống mà chúng tôi phải nhìn, nếu chúng tôi không thể nào tránh được việc nhìn, thì phải làm gì?

Phật nói: Đừng chạm. Nhìn cũng là chạm - thông qua mắt. Bạn đặt tới qua ánh mắt và chạm. Đó là lý do tại sao nếu bạn nhìn vào một người đàn bà lâu hơn ba giây, cô ấy sẽ cảm thấy khó chịu. Ba giây là giới hạn tối đa được phép. Nó là được phép bởi vì trong cuộc sống chúng ta phải nhìn vào lẫn

nhau. Nhưng lâu hơn ba giây, người đàn bà sẽ cảm thấy khó chịu bởi vì bạn đang chạm vào cô ấy. Bây giờ bạn đang dùng đôi mắt mình như đôi tay. Cho nên Phật nói: Đừng chạm.

Nhưng Ananda vẫn kiên trì. Ananda đã làm công việc rất lớn lao cho toàn bộ loài người bởi vì ông bao giờ cũng kiên trì. Ông nói: Đôi khi thậm chí có những tình huống chúng tôi phải chạm. Thế thì thầy sẽ nói gì? Nếu người đàn bà đó ốm hay bị ngã trên phố và không còn ai khác giúp đỡ và chúng tôi phải chạm vào. Nếu tình huống là vậy thì chúng tôi phải làm gì?

Phật cười to và nói: Thế thì hãy tỉnh táo!

Điều Phật nói cuối cùng chính là điều đầu tiên. Nhắm mắt lại chẳng ích gì, không chạm cũng chẳng ích gì - bởi vì bạn có thể chạm trong tưởng tượng, bạn có thể thấy trong hình dung. Không nhất thiết phải có người đàn bà thật, người đàn ông thật. Chỉ cần nhắm mắt lại và bạn có ngay thế giới tưởng tượng các đàn bà và đàn ông, và bạn có thể chạm và bạn có thể thấy. Cuối cùng, chỉ có một điều có ích: Tỉnh táo.

Sư giả này đã không thể nghe được toàn bộ câu chuyện này, cả ba câu trả lời của Phật. Ông ta chỉ còn nhớ hai câu trả lời đầu. Sư trẻ đã hiểu được sự việc - phải tỉnh táo. Anh ta phải đã tới gần cô gái... ham muốn phát sinh... tỉnh táo biết được ham muốn đã phát sinh. Vấn đề không phải là cô gái, bởi vì làm sao cô gái lại có thể là vấn đề của bạn được? Cô ta là vấn đề của cô ta, không phải vấn đề của bạn. Ham muốn nảy sinh trong bạn, ham muốn về người đàn bà - đó mới là vấn đề. Cô gái không phải là vấn đề chút nào. Bất kỳ cô gái nào, bất kỳ người đàn bà nào cũng xảy ra cùng điều như vậy. Cô ta chỉ là một điểm tham chiếu. Nhìn cô gái, ham muốn nảy sinh. Tỉnh táo có nghĩa là tỉnh táo với ham muốn này, tức là: Ham muốn đã đến với tôi.

Bây giờ, người trên con đường kim hãm sẽ kim nén ham muốn này, nhắm mắt lại không nhìn đối tượng và chạy trốn. Đó là phương pháp chạy trốn. Nhưng bạn có thể trốn đi đâu? - bởi vì bạn đang trốn chạy khỏi chính bản thân mình. Bạn có thể trốn khỏi người đàn bà này, người đang đứng bên bờ sông, nhưng bạn không thể chạy trốn khỏi ham muốn đang nảy sinh trong bạn. Dù bạn có đi đâu, ham muốn cũng sẽ ở đó. Tỉnh táo rằng ham muốn đã nảy sinh. Đừng thực sự làm bất kì cái gì với người đàn bà. Nếu cô ấy yêu cầu: Giúp tôi với! - giúp cô ấy. Nếu cô ấy nói: Tôi sợ và tôi không thể qua được dòng sông này, hãy cõng tôi trên vai anh - cõng cô ấy! Cô ấy đang cho bạn một cơ hội vàng để tỉnh táo. Và hãy cảm ơn cô ấy. Chỉ tỉnh táo, cảm thấy cái đang nảy sinh trong bạn. Điều gì xảy ra trong bạn? Bạn đang cõng cô gái, điều gì đang xảy ra trong bạn?

Nếu bạn tỉnh táo, không có người đàn bà - chỉ có một ít sức nặng trên vai bạn, có thể thôi. Nếu bạn không tỉnh táo, có người đàn bà. Nếu bạn tỉnh táo, đó chỉ là xương, sức nặng, trọng lượng. Nếu bạn không tỉnh táo, đó là tất cả những gì ham muốn có thể tạo ra, hư cấu, ảo vọng, ảo tưởng. Cõng cô gái trên vai, cả hai điều đều có thể. Nếu bạn mất tỉnh táo chỉ trong một khoảnh khắc, bỗng nhiên ảo vọng đang ngồi trên vai bạn. Nếu bạn tỉnh táo, chỉ có một chút trọng lượng, thể thôi... đang mang một trọng lượng.

Người thanh niên này đi qua sông là đã vượt qua cả một kỉ luật lớn. Không né tránh tình huống là cuộc sống - không né tránh cuộc sống; đi qua nó với tâm trí tỉnh táo. Nhiều lần người đó có thể lỡ. Nhiều lần người đó có thể quên mất hoàn toàn. Thế thì toàn bộ ảo tưởng và ảo vọng có đó. Nhiều lần người đó có thể lấy lại được tỉnh táo khi bỗng nhiên có ánh sáng và bóng tối biến mất. Nhưng việc kinh nghiệm ra sự tỉnh táo này phải rất đẹp đẽ.

Thế rồi anh ta vút bỏ cô gái trên bờ sông và bắt đầu bước về thiền viện, vẫn tỉnh táo - bởi vì không còn vấn đề liệu người đàn bà có đó hay không nữa: kí ức có thể theo sau. Anh ta có thể không hưởng thú vui về người đàn bà, cái động chạm của cô ấy, trong khi qua sông - nhưng anh ta có thể thích thú về điều đó bây giờ trong kí ức.

Anh ta phải vẫn còn tỉnh táo. Anh ta im lặng, im lặng của anh ta là đúng. Im lặng đúng đắn bao giờ cũng đến từ tỉnh táo. Đó là lí do tại sao anh ta nói: tôi đã bỏ lại cô ấy ở đây, bên bờ sông. Tôi không còn đeo mang cô ấy chút nào. Bác vẫn còn đeo mang cô ấy. Trong tâm trí của sư già mọi thứ vẫn còn tiếp tục - và ông ta chẳng làm được gì, ông ta thậm chí còn không động được vào cô gái.

Cho nên việc làm không phải là vấn đề; vấn đề là ở tâm trí, cách tâm trí bạn vận hành. Tỉnh táo và dần dần năng lượng được biến đổi. Cái cũ chết đi và cái mới sinh ra.

Đủ cho hôm nay.

Bí ẩn của quan hệ

*Osho kính yêu,
Xin Thầy nói cho chúng tôi về người bạn đời của mình - về vợ, chồng và người yêu. Khi nào chúng tôi cần phải gìn giữ người bạn đời, và khi nào chúng tôi nên bỏ mối quan hệ vì vô vọng - hay thậm chí còn mang tính phá hoại?
Và liệu mối quan hệ của chúng tôi có bị ảnh hưởng bởi các kiếp trước không?*

Quan hệ là một trong những bí ẩn. Và bởi vì nó tồn tại giữa hai người, nên nó phụ thuộc vào cả hai. Bất kì khi nào hai người gặp nhau, một thế giới mới được tạo ra. Chính bởi sự gặp nhau của họ mà một hiện tượng mới đi vào sự tồn tại mà trước đây chưa từng có, chưa bao giờ tồn tại trước đây.

Và qua hiện tượng mới đó mà cả hai người được thay đổi và biến chuyển.

Không có quan hệ gì, bạn là một đối tượng; có quan hệ, lập tức bạn trở thành cái gì đó khác. Một điều mới đã xảy ra. Người đàn bà khi trở thành người yêu thì không còn là người đàn bà cũ nữa. Người đàn ông khi trở thành người bố cũng không còn là người đàn ông cũ nữa. Một đứa trẻ được sinh ra, nhưng chúng ta bỏ lỡ hoàn toàn một điểm: khoảnh khắc đứa trẻ được sinh ra, người mẹ cũng được sinh ra. Điều này chưa bao giờ tồn tại trước đó. Người đàn bà tồn tại, nhưng người mẹ, chưa bao giờ. Và người mẹ là cái gì đó hoàn toàn mới.

Quan hệ được bạn tạo ra, nhưng thế rồi đến lượt nó, quan hệ lại tạo ra bạn. Hai người gặp nhau, điều đó có nghĩa là hai thế giới gặp nhau. Nó không phải là sự việc đơn giản mà là rất phức tạp, phức tạp nhất. Mỗi người đều là một thế giới của riêng mình, một bí ẩn phức tạp với quá khứ dài và tương lai vĩnh cửu.

Ban đầu chỉ có ngoại vi gặp gỡ. Nhưng nếu mỗi quan hệ trở thành thân mật, trở nên gần gũi hơn, trở nên sâu sắc hơn, thì dần dần các trung tâm bắt đầu gặp nhau. Khi các trung tâm gặp nhau điều đó được gọi là yêu. Khi các ngoại vi gặp nhau đấy mới chỉ là quen biết. Bạn chạm vào một người từ bên ngoài, mới từ biên giới, thế thì đó là làm quen. Nhiều lần bạn bắt đầu coi quen biết của mình là yêu. Thế thì bạn đang trong ảo tưởng. Quen biết không phải là yêu.

Tình yêu rất hiếm hoi. Gặp gỡ một người tận trung tâm người đó là phải trải qua cuộc cách mạng chính bản thân bạn, bởi vì nếu bạn muốn gặp một người tận trung tâm người đó thì bạn sẽ phải cho phép người đó cũng đạt tới trung tâm của bạn nữa. Bạn sẽ phải trở nên mong manh, hoàn toàn mong

manh, mở toang. Đó là mạo hiểm. Cho phép ai đó đạt tới trung tâm của bạn là mạo hiểm, nguy hiểm, bởi vì bạn chẳng bao giờ biết người đó sẽ làm gì với bạn. Và một khi tất cả bí mật của bạn đều được biết, một khi điều che giấu của bạn đã trở thành không được che giấu, một khi bạn bị phơi bày hoàn toàn, bạn chẳng bao giờ biết được người kia sẽ làm gì. Nỗi sợ có đó, đó là lí do tại sao bạn chẳng bao giờ cởi mở.

Mới quen biết và chúng ta nghĩ rằng tình yêu đã xảy ra. Các ngoại vi gặp nhau và chúng ta nghĩ chúng ta đã gặp nhau. Bạn không phải là ngoại vi của mình. Thực sự, ngoại vi là biên giới nơi bạn kết thúc, chỉ là hàng rào quanh bạn; nó không phải là bạn. Ngoại vi là nơi bạn kết thúc và là nơi thế giới bắt đầu. Thậm chí những người chồng và vợ, có thể đã sống với nhau nhiều năm trời, cũng có thể mới chỉ là quen biết nhau. Họ có thể không biết lẫn nhau. Và bạn càng sống nhiều với một người nào đó, bạn càng quên hoàn toàn rằng các trung tâm vẫn còn chưa được biết tới.

Cho nên điều đầu tiên cần phải hiểu là: đừng lấy quen biết làm tình yêu. Bạn có thể làm tình, bạn có thể có quan hệ dục, nhưng dục cũng là ngoại vi. Chừng nào các trung tâm còn chưa gặp nhau, dục chỉ là gặp gỡ của hai thân thể, và gặp gỡ của hai thân thể thì không phải là sự gặp gỡ *của bạn*. Dục vẫn còn là sự quen biết - vật lí, thân thể, nhưng vẫn chỉ là quen biết. Bạn có thể cho phép ai đó đi vào trung tâm của bạn chỉ khi bạn không e dè, khi bạn không sợ hãi.

Cho nên tôi nói với bạn rằng có hai kiểu sống. Một đẳng, sống theo sợ hãi; một đẳng, sống theo tình yêu. Sống theo sợ hãi chẳng bao giờ đưa bạn vào mối quan hệ sâu sắc. Bạn vẫn còn sợ hãi và người kia không thể được phép - không thể được phép thâm nhập vào tận cốt lõi bạn. Bạn cho phép

người khác tới một mức độ nào đó thế rồi tới bức tường và mọi thứ dừng lại.

Người sống theo tình yêu là người tôn giáo. Người theo tình yêu có nghĩa là người không sợ hãi tương lai, người không sợ kết quả hay hậu quả, người sống ở đây và bây giờ.

Đó chính là điều Krishna nói với Arjuna trong Gita: Đừng bận tâm về kết quả. Đây là tâm trí hướng sợ hãi. Đừng nghĩ về điều sẽ xảy ra từ nó. Hãy ở đây, và hành động toàn bộ. Đừng tính toán. Người theo sợ hãi bao giờ cũng tính toán, lập kế hoạch, thu xếp, bảo vệ. Theo cách này toàn bộ cuộc sống của người đó bị mất.

Tôi đã từng nghe nói về một thiền sư già. Ông ấy đang nằm trên giường chết. Ngày cuối cùng đã tới, còn ông ấy tuyên bố rằng buổi tối ông sẽ không còn nữa. Cho nên tín đồ, đệ tử, bè bạn bắt đầu tới. Khắp nơi xa gần, mọi người tụ tập lại.

Một trong những đệ tử già của ông, khi biết rằng thầy sắp chết, đã chạy ra chợ. Ai đó hỏi: Thầy sắp chết trong lều, sao ông lại ra chợ?

Đệ tử già nói: Tôi biết thầy tôi rất thích một kiểu bánh đặc biệt cho nên tôi định đi mua bánh đó.

Thật khó mà tìm thấy bánh, vì lúc đó đã gần hết kiểu bánh này, nhưng trước khi trời tối bằng cách nào đó ông ấy cũng tìm được bánh. Ông chạy về nhà với chiếc bánh. Và mọi người đều lo nghĩ - dường như thầy đang đợi ai đó. Thầy mở mắt và nhìn, rồi nhắm mắt lại. Và khi đệ tử này tới, thầy nói: Tốt quá, vậy là con đã tới. Bánh đâu rồi?

Đệ tử này đưa cái bánh ra - và ông ta rất hạnh phúc thấy rằng thầy mình đang hỏi về cái bánh. Gần chết, thầy cảm

bánh trong tay nhưng tay không run chút nào. Thầy đã quá già, nhưng tay thầy không run. Cho nên ai đó hỏi: Thầy quá già rồi và gần chết nữa. Hơi thở cuối cùng chẳng mấy chốc sẽ rời bỏ thầy, nhưng tay thầy không run...?

Thầy nói: Ta không bao giờ run cả, bởi vì không có sợ. Thân thể ta đã trở nên già cỗi nhưng ta vẫn trẻ trung, và ta sẽ vẫn còn trẻ trung ngay cả khi cái thân thể này tan biến đi.

Thế rồi thầy cắn một miếng, nhai trệu trạo miếng bánh. Và thế rồi ai đó hỏi: Lời trời chẳng của thầy thế nào, thưa thầy? Chẳng mấy chốc thầy sẽ rời bỏ chúng tôi. Thầy muốn chúng tôi nhớ lại điều gì?

Thầy mỉm cười và nói: Chà, cái bánh này ngon tuyệt.

Đây là con người đang sống ở đây và bây giờ: Cái bánh này ngon tuyệt. Thậm chí cái chết cũng chẳng liên quan. Khoảnh khắc tiếp là vô nghĩa. Khoảnh khắc này cái bánh ngon tuyệt.

Nếu bạn có thể hiện hữu trong khoảnh khắc này, trong khoảnh khắc hiện tại này, trong hiện tại này, sung mãn, chỉ thế thì bạn mới có thể yêu. Tình yêu là việc nở hoa hiếm hoi. Chỉ đôi lần nó mới xảy ra. Hàng triệu và hàng triệu người sống trong thái độ giả tạo rằng họ là những người yêu. Họ tin rằng họ yêu, nhưng đó chỉ là niềm tin của họ mà thôi.

Tình yêu là sự nở hoa hiếm hoi. Đôi khi nó xảy ra. Nó hiếm bởi vì nó chỉ có thể xảy ra khi không có sợ hãi, chưa bao giờ trước đó. Điều đó có nghĩa là tình yêu có thể xảy ra chỉ với người tôn giáo, tâm linh rất sâu sắc. Dục là có thể cho mọi người, quen biết là có thể có cho mọi người, nhưng không thể với tình yêu.

Khi bạn không sợ hãi, chẳng có gì phải che giấu; thế thì bạn có thể cởi mở, thế thì bạn có thể rút bỏ mọi biên giới, và thế thì bạn có thể mời người khác thấm nhuần vào tận cốt lõi bạn. Và nhớ, nếu bạn cho phép ai đó thấm nhuần vào bạn sâu sắc, người kia cũng sẽ cho phép bạn thấm nhuần sâu vào người đó, bởi vì khi bạn cho phép ai đó được thấm nhuần vào bạn, tin cậy được tạo ra. Khi bạn không sợ hãi, người kia cũng trở nên bạo dạn.

Trong tình yêu của bạn, nỗi sợ hãi bao giờ cũng có đó. Chồng sợ vợ, vợ sợ chồng. Những người yêu bao giờ cũng sợ hãi. Thế thì đó không phải là tình yêu, thế thì đó chỉ là thu xếp của hai con người sợ hãi phụ thuộc vào lẫn nhau, đấu tranh, lợi dụng, thao túng, kiểm soát, chi phối, sở hữu - nhưng đó không phải là tình yêu. Nếu bạn có thể cho phép tình yêu xảy ra, chẳng cần phải cầu nguyện, chẳng cần thiền, chẳng cần nhà thờ, đền chùa. Bạn có thể hoàn toàn quên Thượng đế nếu bạn có thể yêu, bởi vì qua tình yêu mà mọi điều sẽ xảy ra cho bạn: thiền, cầu nguyện, Thượng đế, mọi thứ sẽ xảy ra cho bạn.

Đây chính là điều Jesus ngụ ý khi ông ấy nói: Tình yêu là Thượng đế.

Nhưng tình yêu là khó khăn. Nỗi sợ phải bị vứt bỏ. Và đây là điều kì lạ, rằng bạn sợ đến thế mà bạn chẳng có gì để mất cả.

Kabir đã nói ở đâu đó: Tôi nhìn vào con người. Họ có nhiều nỗi sợ hãi đến thế, nhưng tôi chẳng thấy được tại sao - bởi vì họ chẳng có gì để mất cả. Kabir nói: Họ giống như người trần trụi nhưng chẳng bao giờ đi tắm sông vì họ sợ - họ sẽ phơi khô quần áo ở đâu? Đây là tình huống của bạn - trần trụi, không quần áo nhưng luôn luôn sợ về quần áo.

Bạn có gì mà mất nào? Chẳng có gì cả. Thân thể này sẽ bị cái chết đem đi. Trước khi cái chết đem nó đi, hãy cho nó tình yêu. Bất kì thứ gì bạn có cũng đều sẽ bị lấy đi. Trước khi nó bị lấy đi tại sao lại không chia sẻ nó? Đây là cách duy nhất để sở hữu nó. Nếu bạn có thể chia sẻ và cho đi thì bạn sẽ là người chủ. Nó sắp sửa bị lấy đi. Chẳng có gì bạn có thể giữ lại mãi mãi được. Cái chết sẽ phá huỷ mọi thứ.

Cho nên nếu bạn theo tôi đúng đắn thì cuộc đấu tranh là giữa cái chết và tình yêu. Nếu bạn có thể cho đi thì sẽ không có cái chết. Trước khi mọi thứ có thể bị lấy đi từ bạn, bạn đã cho nó rồi, bạn đã biến nó thành món quà.

Không thể có cái chết được. Với người yêu, không có cái chết.

Với người không yêu mọi khoảnh khắc đều là cái chết, vì vào mọi khoảnh khắc đều có cái gì đó tuột khỏi người đó. Thân thể đang biến đi, người đó đang mất mọi khoảnh khắc. Và thế rồi sẽ có cái chết, và mọi thứ sẽ bị triệt tiêu.

Nỗi sợ là gì? Tại sao bạn lại sợ thế? Thậm chí nếu mọi thứ đều được biết về bạn và bạn là cuốn sách để mở, thì sao phải sợ? Làm sao điều đó làm hại bạn được? Đây chỉ là quan niệm giả dối, chỉ là những ước định mà xã hội đã trao cho... rằng bạn phải che dấu, rằng bạn phải bảo vệ chính bạn, rằng bạn phải thường xuyên trong trạng thái tranh đấu, rằng mọi người đều là kẻ thù, rằng mọi người đều chống lại bạn.

Chẳng ai chống lại bạn hết! Cho dù bạn cảm thấy ai đó đang chống lại bạn, cả người đó nữa cũng không chống bạn - vì mọi người chỉ quan tâm tới chính mình, không tới bạn. Chẳng có gì để sợ hãi cả. Điều này phải được hiểu trước khi quan hệ thực sự có thể xảy ra. Không có gì để sợ cả.

Thiên về điều đó đi. Và thế rồi cho phép người khác đi vào trong bạn, mời người khác vào bạn. Đừng tạo ra bất kì rào chắn nào ở bất kì đâu; trở thành lối đi luôn luôn mở, không khoá, không cửa trong bạn, không cửa nào đóng trong bạn cả. Thế thì tình yêu là có thể.

Khi hai trung tâm gặp nhau, có tình yêu. Và tình yêu là hiện tượng giả kim thuật - giống như hydro và ô xi gặp nhau và một chất mới, nước, được tạo ra. Bạn có thể có hydro, bạn có thể có ô xi, nhưng nếu bạn khát thì chúng vô dụng. Bạn có thể có bao nhiêu ô xi tùy ý, bao nhiêu hydro tùy thích, nhưng khát vẫn hoàn khát.

Khi hai trung tâm gặp nhau, một điều mới được tạo ra. Điều mới đó là tình yêu. Nó giống như nước vậy. Con khát của bao nhiêu, bao nhiêu kiếp được thỏa mãn. Bỗng nhiên bạn trở nên hài lòng. Đó là dấu hiệu thấy được của tình yêu; bạn trở nên hài lòng, dường như bạn đã đạt được mọi thứ. Bây giờ chẳng còn gì phải đạt tới nữa; bạn đã đạt tới mục đích. Không còn mục đích thêm nữa, định mệnh đã được hoàn thành. Hạt mầm đã trở thành bông hoa - đã tới độ nở hoa hoàn toàn của nó.

Mãn nguyện sâu sắc là dấu hiệu thấy được của tình yêu. Bất kì khi nào một người đang yêu, người đó đều trong mãn nguyện sâu sắc. Tình yêu không thể thấy được nhưng có thể thấy sự mãn nguyện, sự thỏa mãn sâu sắc quanh người đó... mọi hơi thở của người đó, mọi khoảnh khắc của người đó, chính sự hiện hữu của người đó - sự hài lòng.

Bạn có thể ngạc nhiên khi tôi nói với bạn rằng tình yêu làm cho bạn vô ham muốn, nhưng ham muốn đi kèm với không thỏa mãn. Bạn ham muốn bởi vì bạn không có. Bạn ham muốn bởi vì bạn nghĩ nếu bạn có được cái gì đó, nó sẽ đem lại cho bạn mãn nguyện. Ham muốn bắt nguồn từ không

thoả mãn. Khi có tình yêu, và hai trung tâm đã gặp nhau, tan biến và hợp nhất và một chất kim đan mới được sinh ra, sự mãn nguyện có đó. Đường như toàn bộ sự tồn tại đều dừng lại - không còn chuyển động nữa. Thế thì khoảnh khắc hiện tại là khoảnh khắc duy nhất. Và thế thì bạn có thể nói: A, cái bánh này ngon tuyệt. Thậm chí cái chết cũng chẳng có ý nghĩa gì đối với người đang yêu.

Cho nên tôi nói với bạn, tình yêu sẽ làm cho bạn vô ham muốn. Bạo dạn lên, vứt bỏ nỗi sợ, cởi mở. Cho phép trung tâm nào đó gặp với trung tâm bên trong bạn. Bạn sẽ được tái sinh qua nó, phẩm chất mới của hiện hữu sẽ được tạo ra. Phẩm chất này của sự hiện hữu nói: Đây là Thượng đế. Thượng đế không phải là lí lẽ, đó là sự hoàn thành, cảm giác về sự hoàn thành. Bạn có thể đã quan sát rằng bất kì khi nào bạn không thoả mãn, bạn đều muốn chối từ Thượng đế. Bất kì khi nào bạn không được thoả mãn, toàn bộ sự hiện hữu của bạn muốn nói ra: Không có Thượng đế.

Vô thần không phải bắt nguồn từ logic, nó bắt nguồn từ không thoả mãn. Bạn có thể hợp lí hoá nó - đó là việc khác. Bạn không thể nói bạn là người vô thần vì bạn không thoả mãn. Bạn có thể nói: Không có Thượng đế và tôi có bằng chứng. Nhưng đó không phải là điều đúng. Nếu bạn được thoả mãn, bỗng nhiên toàn bộ sự hiện hữu của bạn nói: Có Thượng đế. Bỗng nhiên bạn cảm thấy điều đó. Toàn bộ sự tồn tại trở thành thiêng liêng. Nếu tình yêu có đó, lần đầu tiên bạn sẽ thực sự cảm thấy rằng sự tồn tại là thiêng liêng và mọi thứ đều là ân huệ. Nhưng nhiều điều phải làm trước khi điều này có thể xảy ra. Nhiều điều phải phá huỷ trước khi điều này có thể xảy ra. Bạn phải phá huỷ tất cả những gì tạo nên rào chắn trong bạn.

Làm cho tình yêu thành *sadhana*, kỉ luật bên trong đi. Đừng cho phép nó chỉ là thứ phù phiếm. Đừng cho phép nó chỉ là bận tâm của tâm trí. Đừng cho phép nó chỉ là sự thoả mãn thân thể. Làm cho nó thành việc tìm kiếm bên trong, và coi người kia là sự giúp đỡ, như người bạn.

Nếu bạn đã nghe nói đôi điều về Mật tông thì bạn sẽ biết rằng Mật tông nói: Nếu bạn có thể tìm thấy người bạn tình, người bạn, đàn bà hay đàn ông, người sẵn sàng cùng bạn đi tới trung tâm bên trong, người sẵn sàng cùng bạn đi tới đỉnh cao nhất của mối quan hệ, thế thì mối quan hệ này sẽ trở thành thiền. Thế thì qua mối quan hệ này bạn sẽ đạt tới mối quan hệ tối thượng. Thế thì người kia trở thành chỉ là cánh cửa.

Để tôi giải thích điều ấy: nếu bạn yêu một người, đầu tiên ngoại vi của người này dần dần tan biến, hình dạng của người này tan biến. Bạn ngày càng đi tới mỗi tiếp xúc với cái vô hình, cái bên trong. Dần dần hình thể mờ đi và biến mất. Và nếu bạn đi sâu hơn, thế thì thậm chí cá nhân vô hình này cũng bắt đầu tan ra và biến đi. Thế thì cõi bên kia mở ra. Thế thì cá nhân đặc biệt đó chỉ còn là cánh cửa, lối mở. Và qua người yêu của mình bạn tìm thấy điều thiêng liêng.

Bởi vì chúng ta không thể yêu nên chúng ta cần biết bao nghi lễ tôn giáo. Chúng đều là cái thay thế, cái thay thế rất nghèo nàn. Meera chẳng cần đi đến đền thờ. Toàn bộ sự tồn tại là đền thờ của cô. Cô có thể nhảy múa trước một cái cây và cây trở thành Krishna. Cô có thể hát trước một con chim và chim trở thành Krishna. Cô tạo ra Krishna của mình ở mọi nơi quanh cô. Tình yêu của cô đến độ bất kì khi nào cô nhìn, cánh cửa cũng mở và Krishna lộ ra, người được yêu hiện lộ ra.

Nhưng cái thoáng nhìn ban đầu bao giờ cũng đến qua một cá nhân. Thật khó để tiếp xúc với cả vũ trụ. Nó quá lớn, quá bao la, vô thủy vô chung - nó bắt đầu từ đâu? Từ đâu mà chuyển vào nó? Cá nhân là cánh cửa. Đắm vào tình yêu đi.

Và đừng biến nó thành cuộc tranh đấu. Làm cho nó thành sự cho phép sâu sắc đối với người kia, hết như lời mời. Cho phép người kia được thăm sâu vào bạn vô điều kiện, và bỗng nhiên người kia biến mất còn Thượng đế có đó. Nếu người yêu của bạn không thể trở thành thiêng liêng, thế thì chẳng có gì trong thế giới này có thể trở thành thiêng liêng được cả. Thế thì mọi bài nói tôn giáo của bạn đều chỉ là vô nghĩa. Điều này có thể xảy ra với trẻ con. Điều này có thể xảy ra với con vật, con chó của bạn. Nếu bạn có thể trong mối quan hệ sâu sắc với một con chó, thì điều đó có thể xảy ra - con chó trở thành thiêng liêng!

Cho nên vấn đề không phải chỉ là đàn ông hay đàn bà. Đó là một trong những cội nguồn thiêng liêng sâu sắc nhất và nó tự nhiên vươn tới bạn, nhưng nó có thể xảy ra từ mọi nơi. Điều mấu chốt cơ bản là thế này: bạn phải cho phép người kia thăm sâu vào bạn tới chính cốt lõi sâu nhất của bạn, tới chính nền tảng sự hiện hữu của bạn.

Nhưng chúng ta cứ tự lừa dối mình. Chúng ta nghĩ là chúng ta yêu. Và nếu bạn nghĩ rằng bạn yêu, thế thì không có khả năng cho tình yêu xảy ra - bởi vì nếu đây là tình yêu thế thì mọi thứ đều đóng lại. Làm nỗ lực tươi mới đi. Cố tìm ra trong người kia sự hiện hữu thực sự đang ẩn mình. Đừng coi bất kì ai là đương nhiên vậy. Mọi cá nhân đều là một bí ẩn đến mức mà nếu bạn cứ tiếp tục tìm hiểu mãi về người đó thì chẳng bao giờ kết thúc.

Nhưng rồi chúng ta cũng đến chán về người khác - bởi vì chỉ ngoại vi, và bao giờ cũng chỉ ngoại vi ...

Tôi đã đọc một mẩu chuyện... Một người đàn ông rất ốm yếu và người đó đã thử đủ mọi "liệu pháp" nhưng chẳng kết quả gì. Thế là anh ta tới hỏi một nhà thôi miên và người này cho anh ta một câu mật chú cần phải niệm liên tục: Ta không ốm. Phải niệm mật chú này ít nhất mười lăm phút buổi sáng và mười lăm phút buổi đêm: Ta không ốm, ta mạnh khỏe. Và trong cả ngày bất kì khi nào nhớ tới là phải niệm nó.

Trong vòng vài ngày anh ta bắt đầu thấy khá hơn. Và trong vòng vài tuần anh ta đã hoàn toàn bình phục. Rồi anh ta kể với vợ: Điều này là phép màu! Có lẽ anh phải đến nhà thôi miên này để tìm phép màu khác?... bởi vì gần đây anh cảm thấy không hứng thú làm tình và quan hệ tình dục gần như dừng hẳn lại. Chẳng còn ham muốn nữa.

Chị vợ rất hoan hỉ. Chị ta nói: Anh đi ngay đi - vì chị ta cảm thấy rất thất vọng.

Người này lại đến nhà thôi miên đó. Anh ta quay lại, vợ anh ta hỏi: câu mật chú gì vậy, ông ấy đã cho anh điều gì gọi ý gì bây giờ? Người này chẳng nói gì với vợ. Nhưng trong vài tuần khả năng tình dục của anh ta bắt đầu trở lại. Anh ta bắt đầu cảm thấy ham muốn nữa.

Cho nên chị vợ thấy rất phân vân. Chị ta tiếp tục nài nỉ hỏi chồng, nhưng người đàn ông chỉ cười mà chẳng nói gì cả. Rồi một hôm chị ta thử - khi anh chồng đang trong buồng tắm vào buổi sáng để thực hành thiền câu mật chú trong mười lăm phút, chị ta cố gắng lắng nghe điều anh ta lầm nhảm niệm.

Anh ta niệm : Nó không phải là vợ ta, nó không phải là vợ ta, nó không phải là vợ ta.

Chúng ta coi mọi người như họ mặc nhiên là vậy. Ai đó là vợ bạn - mối quan hệ liền chấm dứt. Ai đó là chồng bạn -

mối quan hệ liên chấm dứt. Bây giờ không còn thám hiểm gì nữa. Người kia đã trở thành một thứ đồ, một món hàng. Người kia bây giờ không còn là bí ẩn cần tìm hiểu, người kia không còn mới nữa.

Nhớ lấy, mọi thứ đều chết đi theo tuổi tác. Ngoại vi bao giờ cũng già đi, còn trung tâm luôn luôn mới. Ngoại vi không thể giữ mới mãi được, bởi vì vào mọi khoảnh khắc nó đều trở nên già cỗi, cũ rích. Trung tâm bao giờ cũng tươi tắn và trẻ trung. Linh hồn bạn không phải trẻ con, không phải thanh niên cũng chẳng phải ông già. Linh hồn bạn đơn giản tươi trẻ vĩnh viễn. Nó không có tuổi.

Bạn có thể thực nghiệm với nó: bạn có thể trẻ, bạn có thể già, nhưng nhắm mắt lại và tìm xem. Thử cảm thấy xem trung tâm của bạn thế nào - già? trẻ? Bạn sẽ cảm thấy rằng trung tâm chẳng thế nào cả. Nó bao giờ cũng mới, nó chưa bao giờ già đi. Tại sao? - bởi vì trung tâm không thuộc về thời gian.

Trong quá trình thời gian mọi thứ đều trở nên già cỗi. Một người sinh ra - thân thể đã bắt đầu già đi. Khi chúng ta nói rằng đứa trẻ được một tuần, điều đó có nghĩa là một tuần của tuổi già đã thấm vào đứa trẻ. Đứa trẻ đã đi qua bảy ngày hướng tới cái chết, nó đã hoàn thành bảy ngày của việc chết. Nó đang chuyển dần về phía cái chết - dù sớm hay muộn nó cũng sẽ chết.

Bất kì cái gì xảy ra theo thời gian đều trở nên già cỗi. Khoảnh khắc nó bước vào thời gian là nó đã trở nên già đi. Thân thể bạn già cỗi, ngoại vi của bạn già cỗi. Bạn không thể yêu mến nó vĩnh viễn. Nhưng trung tâm của bạn bao giờ cũng tươi trẻ, nó vĩnh viễn trẻ trung. Một khi bạn đã tiếp xúc với nó, tình yêu là khám phá vào mọi khoảnh khắc. Và thế thì tuần trăng mật không bao giờ kết thúc. Nếu nó kết thúc,

đó không phải là tuần trăng mật chút nào - đó chỉ là quen biết.

Và điều cuối cùng cần phải nhớ là: trong quan hệ của tình yêu, bạn bao giờ cũng trách người kia nếu có điều gì đó đi sai. Nếu điều gì đó không xảy ra như nó đáng phải xảy ra, người kia chịu trách nhiệm. Điều này sẽ phá huỷ toàn bộ khả năng của trưởng thành tương lai. Nhớ bạn bao giờ cũng có trách nhiệm, và tự thay đổi mình. Vứt bỏ những cá tính gây ra rắc rối. Làm cho tình yêu thành việc tự biến đổi mình.

Như người ta hay nói trong các giáo trình cho người bán hàng: Khách hàng bao giờ cũng đúng. Tôi muốn nói với bạn: Trong thế giới quan hệ và tình yêu, bạn bao giờ cũng trái, người kia bao giờ cũng phải. Và đó là cách thức những người yêu nhau bao giờ cũng cảm thấy. Nếu có tình yêu họ bao giờ cảm thấy: cái gì đó sai với mình nếu mọi sự không xảy ra như chúng đáng phải xảy ra. Và cả hai đều cảm thấy theo cùng cách! Thế thì mọi thứ lại phát triển, thế thì các trung tâm mở ra, thế thì biên giới hợp lại.

Nhưng nếu bạn nghĩ rằng người kia là sai, bạn đang tự đóng mình lại với người kia. Và người kia cũng nghĩ rằng *bạn* là sai. Suy nghĩ có tính truyền nhiễm. Nếu bạn nghĩ người kia sai thì cho dù bạn không nói ra điều đó, cho dù bạn vẫn mỉm cười và biểu lộ rằng bạn không nghĩ người kia sai - người kia vẫn nhận được vấn đề qua đôi mắt bạn, qua cử chỉ bạn, qua khuôn mặt bạn. Cho dù bạn có là nghệ sĩ, nghệ sĩ lớn, và bạn có thể hoá trang khuôn mặt mình, điệu bộ mình theo ý bạn, thì thế nữa phần vô thức vẫn cứ gửi ra tín hiệu: Đang áy sai. Và khi bạn nói rằng người kia sai, người kia bắt đầu cảm thấy rằng bạn sai.

Quan hệ bị phá huỷ khi gặp khó khăn và thế thì người ta trở nên đóng. Nếu bạn nói ai đó là sai, người đó bắt đầu đề

phòng, canh gác. Thế rồi việc đóng kín xảy ra. Luôn nhớ: trong tình yêu bạn bao giờ cũng sai. Và thế thì khả năng sẽ mở ra và người kia cũng sẽ cảm thấy cùng điều đó. Chúng ta tạo ra cảm giác trong người kia. Khi những người yêu không cởi mở, lập tức ý nghĩ nhảy từ người nọ sang người kia. Cho dù họ không nói lời nào, họ im lặng, họ vẫn trao đổi. Ngôn ngữ chỉ dành cho những người không yêu, những người không trong tình yêu. Với những người yêu nhau, im lặng cũng đủ là ngôn ngữ. Không nói điều gì nhưng họ vẫn cứ nói với nhau.

Nếu bạn coi tình yêu là sadhana, thế thì đừng nói người kia là sai. Cố tìm xem: ở đâu đó có cái gì đó trong bạn chắc là sai, và vứt bỏ cái sai đó. Vấn đề trở nên khó khăn bởi vì sẽ phải chống lại bản ngã. Vấn đề trở nên khó khăn bởi vì nó làm tổn thương tới tự ái của bạn. Vấn đề trở nên khó khăn bởi vì điều này không chỉ phôi, không sở hữu. Bạn sẽ không mạnh hơn qua việc sở hữu người kia. Điều này sẽ phá huỷ bản ngã của bạn - đó là lí do tại sao vấn đề lại trở nên khó khăn.

Nhưng phá huỷ bản ngã mới là vấn đề, là mục đích. Từ bất kì nơi nào bạn muốn tiếp cận tới thế giới bên trong - từ tình yêu, từ thiền, từ yoga, từ lời cầu nguyện - bất kì con đường nào bạn chọn, mục đích cũng chỉ là một: phá huỷ bản ngã, vứt bản ngã đi.

Thông qua tình yêu việc này có thể được thực hiện rất dễ dàng. Và nó tự nhiên làm sao! Tình yêu là tôn giáo tự nhiên. Mọi thứ khác đều ngày một phi tự nhiên. Nếu bạn không thể làm việc được qua tình yêu, sẽ khó khăn cho bạn để làm việc qua bất kì cái gì khác. Đừng nghĩ nhiều về các kiếp sống quá khứ, và đừng nghĩ nhiều về tương lai. Hiện tại là đủ rồi. Đừng nghĩ rằng mối quan hệ đến từ quá khứ - nó *quả* đến từ

quá khứ, nhưng đừng nghĩ về nó bởi vì thế thì bạn sẽ gặp nhiều phức tạp hơn. Làm mọi thứ dễ dàng đi.

Nó đang tiến triển - từ các kiếp sống quá khứ của bạn mọi thứ đều có sự liên tục, cho nên tôi không phủ nhận sự kiện này, nhưng đừng bị nặng gánh về nó. Nó sẽ tiếp tục trong tương lai nhưng đừng nghĩ về nó. Hiện tại là quá đủ. Nhắm nháp miếng bánh và nói: Bánh này ngon tuyệt. Đừng nghĩ về quá khứ và đừng nghĩ về tương lai, chúng tự lo liệu được cả. Không có gì là gián đoạn cả. Bạn đã sống trong các quan hệ trong quá khứ. Bạn đã yêu, bạn đã ghét, bạn đã làm bạn và bạn đã làm kẻ thù. Điều đó vẫn tiếp tục; dù bạn có biết hay không, nó bao giờ cũng có đó. Nhưng nếu bạn bắt đầu suy nghĩ liên miên về nó, bạn sẽ lỡ mất khoảnh khắc hiện tại.

Cho nên cứ nghĩ dường như không có quá khứ và nghĩ dường như không có tương lai. Khoảnh khắc này là tất cả những gì được trao cho bạn. Làm việc từ đó, dường như khoảnh khắc này là tất cả. Hành xử dường như khoảnh khắc này là tất cả và tìm ra cách thức bạn có thể biến đổi được năng lượng của mình thành hiện tượng tình yêu - chính vào khoảnh khắc này.

Mọi người đến tôi và họ muốn biết về các kiếp quá khứ của mình. Họ đã có các kiếp quá khứ, nhưng đó là điều không liên quan. Tại sao lại đòi hỏi về điều này? Bạn định làm gì về quá khứ? Bây giờ chẳng có thể làm được gì. Quá khứ là quá khứ và không thể làm lại được. Bạn không thể thay đổi được nó. Bạn không thể quay lui được. Đó là lí do tại sao tự nhiên, với trí huệ của nó, không cho phép bạn nhớ lại các kiếp quá khứ; nếu không bạn sẽ điên mất.

Bạn có thể yêu một cô gái. Nếu bỗng nhiên bạn biết rằng người con gái đó đã là mẹ bạn trong kiếp trước thì mọi việc

trở nên rất phức tạp. Thế thì phải làm gì? Và khi người con gái đó đã từng là mẹ bạn trong kiếp trước, thì làm tình với cô ấy bây giờ sẽ tạo ra mặc cảm. Không làm tình với cô ấy cũng tạo ra mặc cảm, bởi vì bạn yêu cô ấy.

Đó là lí do tại sao tôi nói tự nhiên trong trí huệ của nó không bao giờ cho phép bạn nhớ lại các kiếp sống quá khứ - trừ phi bạn đã tới điểm mà tại đó điều đó là được phép. Khi bạn trở thành thiên đến mức không còn gì quấy rối bạn, thế thì mọi cánh cửa mở ra và mọi kiếp sống quá khứ đều ở trước bạn. Đó là một cơ cấu tự động, mặc dầu đôi khi cơ cấu này không vận hành. Qua tai nạn nào đó một số trẻ con được sinh ra có thể nhớ được kiếp trước, nhưng cuộc sống hiện tại của chúng lại bị phá huỷ.

Vài năm trước đây một cô gái được đưa đến tôi. Cô này nhớ được hai kiếp trước của mình. Lúc đó cô ấy mới chỉ mười ba tuổi, nhưng nếu bạn nhìn vào mắt cô ấy thì chúng có vẻ quăng bảy mươi - bởi vì cô nhớ được bảy mươi năm, hai kiếp sống. Thân thể cô ấy mới mười ba nhưng tâm trí cô ấy đã bảy mươi. Cô ấy không thể chơi với tụi trẻ con khác, vì làm sao một bà lão bảy mươi lại chơi được với trẻ con? Cô nói và cư xử như một bà lão. Và cô nặng trĩu gánh lo, nỗi lo âu của ngàn ấy năm trời trong tâm trí. Cô ấy nhớ chính xác đến mức có thể tìm lại được hai gia đình quá khứ của cô. Một gia đình ở Assam, gia đình kia ở Madhya Pradesh. Khi cô tới tiếp xúc với các gia đình cũ, cô thấy gần bó với họ đến mức trở thành vấn đề: bây giờ cô nên sống ở đâu?

Tôi đã nói với bố mẹ cô bé: Để cháu gái lại với tôi trong ít nhất ba tuần lễ. Tôi sẽ cố gắng giúp cô ấy quên đi, bởi vì cuộc đời cô bé này sẽ bị suy đồi. Cô không thể yêu một ai đó - cô quá già. Cái già của bạn có liên quan tới kí ức bạn. Nếu kí ức trải ra bảy mươi năm, thế thì bạn cảm thấy như bảy

mươi tuổi. Và cô ấy dường như bị tra tấn - khuôn mặt, hình dáng, tất cả đều bị tra tấn. Cô dường như ốm yếu từ trung tâm - không thoải mái, không thuận tiện. Mọi thứ dường như bị sai.

Nhưng bố mẹ cô vẫn thích toàn bộ sự việc, vì mọi người bắt đầu tới xem và báo chí bắt đầu đưa bài viết. Họ thích thú về toàn bộ vấn đề. Họ không nghe tôi và tôi bảo với họ: Cô gái này sẽ điên mất.

Họ chẳng bao giờ đưa cô gái đến chỗ tôi nữa. Nhưng sau bảy năm họ quay lại - cô gái đã điên. Họ nói: Bây giờ ông hãy làm điều gì đi. Tôi nói: Bây giờ thì chẳng thể làm được gì nữa. Bây giờ chỉ có cái chết mới giúp được cô ta.

Bạn không nhớ bởi vì sẽ khó cho bạn xoay xở. Ngay trong cuộc đời này bạn đã làm thành đồng lộn xộn đến thế - nếu bạn nhớ được nhiều kiếp trước, bạn đơn giản phát điên. Đừng nghĩ về nó nữa. Nó cũng chẳng có liên quan.

Một điểm có liên quan là: ở đây và bây giờ và tìm ra cách thức của bạn. Nếu bạn có thể tìm ra nó thông qua quan hệ, thì tuyệt vời. Nếu bạn không thể tìm ra nó thông qua quan hệ, tìm nó trong sự một mình của bạn. Đó là hai con đường. Tình yêu có nghĩa là tìm ra con đường của bạn thông qua quan hệ. Còn thiên: tìm ra nó trong sự một mình của bạn. Tình yêu và thiên - đây là hai con đường. Cảm thấy con đường nào sẽ phù hợp với bạn. Thế rồi đem toàn bộ năng lượng của bạn cho nó, và đi trên con đường đó.

*Osho kính yêu,
Lời thầy hay làm sao,
ấy vậy mà chúng tôi cảm thấy cũng còn có một giao
cảm khác xảy ra khi thầy nói với chúng tôi.
Xin thầy nói cho chúng tôi về giao cảm im lặng và
cách chúng tôi có thể trở nên cởi mở hơn với điều đó.*

Nó bao giờ cũng có đó. Trong khi tôi nói với bạn, tôi cũng đang ‘hiện hữu’ với bạn. Việc nói đang đặt quan hệ với bạn thông qua tâm trí, còn việc hiện hữu đặt quan hệ bạn với cái toàn bộ của tôi. Trong khi bạn đang lắng nghe tôi, nếu bạn thực sự lắng nghe, thế thì đây không chỉ là việc lắng nghe lời nói. Lắng nghe tôi, tâm trí bạn dừng lại. Lắng nghe tôi, bạn không nghĩ. Khi bạn không nghĩ, bạn cởi mở. Và khi bạn không nghĩ và tâm trí bạn không hoạt động, bạn bắt đầu cảm. Thế thì tôi có thể tràn ngập bạn, tôi có thể đi vào và rót đầy bạn. Lời nói chỉ được dùng như phương tiện.

Bản thân tôi không quan tâm nhiều lắm đến lời nói. Nhưng tôi phải nói, bởi vì đây đã từng là cảm giác của tôi: trong khi tôi đang nói bạn trở nên im lặng. Nếu tôi không nói, thế thì bạn nói bên trong và bạn không im lặng. Nếu bạn im lặng không cần lời nói của tôi thế thì sẽ không cần phải nói. Tôi đang đợi khoảnh khắc mà bạn có thể ngồi cạnh tôi, ngồi sát gần tôi, không suy nghĩ. Thế thì không cần nói chuyện - bởi vì nói chuyện là bộ phận. Thế thì tôi có thể đến với bạn trong sự toàn bộ của tôi, trực tiếp, không cần bất kì lời trung gian nào.

Nhưng nếu tôi bảo bạn ngồi im lặng cạnh tôi, bạn sẽ không thể nào ngồi im lặng được. Bạn sẽ cứ huyền thuyên,

bạn sẽ cứ nói bên trong. Việc nói chuyện bên trong sẽ tiếp tục. Để dừng việc nói bên trong của bạn tôi phải nói với bạn, cho nên trong khi tôi đang nói, bạn bị cuốn hút vào. Việc nói của tôi chỉ giống như đồ chơi được trao cho đứa trẻ. Nó tới và chơi với đồ chơi và trở nên im lặng, cuốn hút. Tôi trao cho bạn lời tôi như những thứ đồ chơi. Bạn chơi với chúng, và trong khi bạn chơi với chúng, bạn bị cuốn hút đến độ bạn trở nên im lặng. Bất kì khi nào im lặng xảy ra tôi cũng đều có thể tuôn chảy vào trong bạn.

Lời nói có thể hay nhưng chúng chẳng bao giờ có thể đúng. Cái hay là giá trị thẩm mĩ. Bạn có thể thích thú nó, hết như bức vẽ đẹp, nhưng chẳng có gì nhiều lắm sẽ xảy ra từ thích thú đó. Điều đó tốt khi nó xảy ra. Nhưng lời nói chẳng bao giờ đúng - chúng không thể đúng được bởi chính bản chất của chúng. Chân lí có thể được cảm thấy chỉ trong im lặng. Nhưng đây là điều ngược đời: những người cứ nhất quyết rằng chân lí có thể được cảm thấy chỉ qua im lặng, tất cả đều phải dùng lời nói. Điều này thật đáng xấu hổ, nhưng chẳng có thể làm được gì về nó cả. Lời phải được dùng để làm cho bạn im lặng. Trong khi lắng nghe tôi bạn trở nên im lặng. Cái im lặng đó là có ý nghĩa, và cái im lặng đó sẽ cho bạn thoáng nhìn về chân lí.

Cho dù bạn có thoáng nhìn về chân lí qua lời tôi, thoáng nhìn đó cũng đến qua im lặng của bạn, không phải là qua lời tôi. Cho dù bạn có cảm thấy tuyệt đối chắc chắn rằng bất kì điều gì tôi nói cũng đều đúng, cảm giác về cái chắc chắn tuyệt đối đó cũng đến qua im lặng của bạn, không phải qua lời tôi. Bất kì khi nào bạn im lặng, chân lí có đó. Bất kì khi nào bạn huyền thuyên bên trong, con khi huyền thuyên đó cứ diễn ra bên trong, bạn sẽ lỡ chân lí vốn bao giờ cũng hiện hữu.

Bất kì cái gì tôi làm - nói với bạn, giúp bạn thiện với tôi, buộc bạn thanh tâm, hay thuyết phục bạn nhảy múa, mở hội - bất kì cái gì tôi làm, đều chỉ nhằm một mục đích: bằng cách nào đó giúp bạn trở nên im lặng, vì bất kì khi nào bạn im lặng, cánh cửa đều mở; bạn trong ngôi đền. Cách bạn trở nên im lặng là không liên quan. Bạn trở nên im lặng và thế thì tôi trong bạn, bạn trong tôi. Im lặng không biết tới biên giới. Trong im lặng tình yêu xảy ra. Tôi trở thành người yêu của bạn; bạn trở thành người yêu của tôi. Trong im lặng tất cả mọi điều có ý nghĩa đều xảy ra. Nhưng việc đem đến im lặng là cả một vấn đề, gay go đấy.

Cho nên tôi không quan tâm lắm tới điều tôi nói với bạn. Tôi quan tâm tới điều xảy ra cho bạn trong khi tôi đang nói về bất kì cái gì - x, y, z. Đôi khi tôi cứ tự mâu thuẫn. Hôm nay tôi nói điều gì đó, ngày mai tôi sẽ nói điều gì đó khác, bởi vì điều tôi nói không phải là vấn đề. Chuyện trò của tôi tựa như thơ ca. Tôi không phải là triết gia. Tôi có thể là nhà thơ nhưng tôi không là triết gia. Ngày mai tôi sẽ nói một điều gì đó khác, ngày kia lại một thứ gì đó khác. Đây không phải là vấn đề chủ yếu. Lời nói của tôi có thể mâu thuẫn, nhưng *tôi* không mâu thuẫn - vì hôm nay tôi nói điều gì đó và bạn trở nên im lặng; ngày mai tôi nói điều gì đó hoàn toàn mâu thuẫn và bạn trở nên im lặng; ngày kia tôi lại nói điều gì đó hoàn toàn mâu thuẫn - tất cả những điều tôi nói đều mâu thuẫn với nhau - nhưng bạn trở nên im lặng.

Im lặng của bạn là nhất quán của tôi. Tôi nhất quán, thường xuyên nhất quán - mâu thuẫn trên bề mặt, nhưng dòng chảy bên trong vẫn còn là một.

Và nhớ, nếu tôi nói cùng một điều hàng ngày cho bạn thì bạn sẽ không im lặng. Thế thì bạn sẽ đâm chán và việc nói chuyện bên trong của bạn sẽ bắt đầu. Nếu tôi cứ nói cùng

một điều, nó sẽ trở thành cũ rích. Khi nó thành cũ rích, bạn chẳng cần lắng nghe nó, hay thậm chí không lắng nghe bạn cũng biết điều tôi đang nói, cho nên bạn có thể tiếp tục việc nói chuyện bên trong của mình. Tôi phải bịa ra nói nhiều thứ, đôi lúc làm chán động bạn. Nhưng nhất quán bên trong vẫn giữ nguyên: đó là tạo ra im lặng trong bạn - bởi vì thế thì tôi có thể cùng bạn và bạn có thể cùng tôi. Tình yêu, chân lí có thể nở hoa ở đó.

Bất kì khi nào có im lặng, chân lí nở hoa.

Chân lí là việc nở hoa của im lặng.

Đủ cho hôm nay.

8

Chỉ trái chín mới rụng

Osho kính yêu,

Tôi cảm thấy rằng qua việc phát triển thái độ chịu đựng với những khó khăn, tôi đã trở nên cam chịu quá nhiều với cuộc sống. Việc cam chịu này tựa như một sức nặng đẩy lùi nỗ lực của tôi để trở nên sống động hơn trong thiền.

Liệu điều này có nghĩa là tôi đã kìm nén bản ngã mình không, và có nghĩa là tôi phải tìm nó lần nữa trước khi tôi có thể thực sự mất nó?

Đây là một trong những vấn đề lớn nhất. Dường như rất nghịch lý, nhưng điều này lại đúng: trước khi bạn có thể làm mất bản ngã của mình, bạn phải đạt được nó. Chỉ trái chín mới rụng xuống. Mọi trái đều chín. Bản ngã chưa chín không thể bị bỏ đi, không thể bị tiêu diệt. Và nếu bạn đấu tranh với

bản ngã chưa chín để tiêu diệt và làm tan biến nó, toàn bộ nỗ lực đó sẽ đi đến thất bại. Thay vì tiêu diệt nó, bạn sẽ thấy nó được làm mạnh hơn theo những cách thức mới, tinh tế.

Đây là điều gì đó cơ bản cần phải được hiểu: bản ngã phải lên đến đỉnh, nó phải mạnh mẽ, nó phải đạt tới một độ toàn vẹn nào đó - chỉ thế thì bạn mới có thể làm tan biến nó. Bản ngã yếu ớt không thể nào bị tan biến được. Và điều này trở thành vấn đề.

Tại phương Đông mọi tôn giáo đều thuyết giảng về vô ngã, cho nên ở phương Đông mọi người đều chống lại bản ngã ngay từ đầu. Vì thái độ chống đối này mà bản ngã chưa bao giờ trở nên mạnh mẽ, chưa bao giờ lên đến đỉnh toàn vẹn để tại đó có thể bị vứt bỏ. Nó chưa bao giờ chín cả. Cho nên ở phương Đông rất khó làm tan biến bản ngã, gần như không thể được.

Tại phương Tây... toàn bộ truyền thống phương Tây về tôn giáo và tâm lý đều đề xuất, thuyết giảng, khuyên nhủ mọi người phải có bản ngã mạnh - bởi vì chừng nào bạn còn chưa có bản ngã mạnh, làm sao bạn có thể tồn tại được? Cuộc sống là cuộc vật lộn; nếu bạn không bản ngã, bạn sẽ bị tiêu diệt. Thế thì ai sẽ kháng cự? Ai sẽ tranh đấu? Ai sẽ cạnh tranh? Và cuộc sống là cuộc tranh đua liên tục. Tâm lý học phương Tây nói: Hãy đạt tới bản ngã, hãy mạnh mẽ trong nó.

Nhưng ở phương Tây lại rất dễ làm tan biến bản ngã. Cho nên bất kì khi nào một người tìm kiếm phương Tây đạt tới việc hiểu rằng bản ngã là vấn đề, người đó có thể dễ dàng làm tan biến nó, dễ hơn bất kì người tìm kiếm phương Đông nào. Đây là điều ngược đời: ở phương Tây bản ngã được dạy, ở phương Đông vô ngã được dạy. Nhưng ở phương Tây dễ dàng làm tan biến bản ngã, ở phương Đông điều đó lại rất khó khăn.

Điều này sẽ là nhiệm vụ khó khăn cho bạn, trước hết phải đạt được thể rồi phải làm mất - bởi vì bạn chỉ có thể mất cái gì đó bạn có. Nếu bạn không có nó, làm sao bạn có thể mất nó được? Bạn có thể nghèo chỉ nếu bạn giàu. Nếu bạn không giàu, cái nghèo nàn của bạn không thể có cái đẹp mà Jesus thuyết giảng: Nghèo trong tâm linh. Cái nghèo của bạn không thể có ý nghĩa mà Phật Gautam có khi ông ấy trở thành kẻ ăn xin. Chỉ người giàu mới có thể trở nên nghèo được, vì bạn có thể mất chỉ những cái bạn có. Nếu bạn chưa bao giờ giàu, làm sao bạn có thể nghèo được? Cái nghèo của bạn sẽ chỉ trên bề mặt, nó chẳng bao giờ trong tâm linh cả. Trên bề mặt bạn sẽ nghèo, còn sâu bên dưới bạn sẽ khao khát giàu có. Tâm linh bạn sẽ khao khát hướng về giàu có, nó sẽ là tham vọng, nó sẽ là ham muốn thường xuyên để đạt tới giàu có. Bạn sẽ nghèo chỉ trên bề mặt thôi. Và bạn thậm chí còn có thể tự an ủi mình bằng cách nói rằng nghèo là tốt.

Nhưng bạn không thể nghèo được - chỉ người giàu, người thực giàu mới có thể là nghèo. Có sự giàu có của cải vẫn chưa đủ là thực sự giàu. Bạn có thể vẫn là nghèo. Nếu tham vọng vẫn còn đó, bạn vẫn là nghèo. Cái bạn có không phải là vấn đề. Nếu bạn có đủ thể thì ham muốn biến mất. Khi bạn đủ giàu, ham muốn biến mất. Việc biến mất của ham muốn là tiêu chuẩn cho sự đầy đủ. Thế thì bạn giàu - bạn có thể vứt bỏ nó, bạn có thể trở thành nghèo, bạn có thể trở thành kẻ ăn xin như Phật. Và thế thì cái nghèo của bạn lại là giàu có; thế thì cái nghèo của bạn lại có vương quốc của riêng nó.

Và điều tương tự cũng xảy ra cho mọi thứ. Upanishad hay Lão Tử hay Jesus hay Phật - tất cả họ đều dạy rằng tri thức là vô dụng. Tích lũy ngày càng nhiều tri thức cũng chẳng ích gì. Không chỉ không ích lợi gì lắm, nó còn trở thành rào chắn. Tri thức là không cần thiết. Nhưng điều đó

không có nghĩa là bạn vẫn còn dốt nát. Dốt nát của bạn sẽ không thực. Khi bạn đã thu thập đủ tri thức và bạn vứt bỏ nó, thế thì dốt nát mới được đạt tới. Thế thì bạn mới thực sự trở thành người dốt nát - giống như Socrates người có thể nói: tôi biết chỉ mỗi một điều, là tôi không biết gì cả. Tri thức này, hay dốt nát này - bạn có thể gọi nó là gì tùy thích - là hoàn toàn khác, phẩm chất khác hẳn, tâm vóc đã thay đổi.

Nếu bạn đơn giản dốt nát bởi vì bạn chưa bao giờ đạt đến bất kì tri thức nào, cái dốt nát của bạn không thể là khôn ngoan được, nó không thể là trí tuệ được - nó đơn giản là việc thiếu vắng tri thức. Và khát khao vẫn còn bên trong: Làm sao thu được nhiều tri thức hơn? Làm sao thu được nhiều thông tin hơn?

Khi bạn biết quá nhiều - bạn đã biết các kinh sách, bạn đã biết quá khứ, truyền thống, bạn đã biết tất cả những cái có thể được biết - thế thì bỗng nhiên bạn trở nên nhận biết về cái vô ích của tất cả những điều đó, bỗng nhiên bạn trở nên nhận biết rằng đây không phải là tri thức, đây là vay mượn! Đây không phải là kinh nghiệm tồn tại của riêng bạn, đây không phải là điều bạn đã đi tới biết. Những người khác có thể đã biết nó, bạn đơn giản chép nhặt nó thôi. Việc chép nhặt của bạn là máy móc; nó không nảy sinh từ bạn, nó không phải là trưởng thành. Nó chỉ là rác rưởi gom nhặt từ người khác, thứ vay mượn, chết dí.

Nhớ lấy, việc biết là sống động chỉ khi *bạn* biết, khi nó là kinh nghiệm trực tiếp, tức khắc của bạn. Nhưng khi bạn biết từ người khác, đó chỉ là kí ức, không phải là tri thức. Kí ức là chết. Khi bạn chép nhặt nhiều - giàu có tri thức, kinh sách, mọi thứ quanh bạn, thư viện dày đặc trong tâm trí bạn, và bỗng nhiên bạn trở nên nhận biết rằng bạn chỉ đang mang gánh nặng của người khác, chẳng có gì thuộc về bạn, bạn đã

không biết - thế thì bạn có thể vứt bỏ nó, bạn có thể bỏ tất cả những tri thức này. Trong việc vứt bỏ đó, một kiểu đốt nát mới nảy sinh bên trong bạn. Đốt nát này không phải là đốt nát của người đốt nát; đây là cách thức người khôn ngoan là thế nào, trí huệ là thế nào.

Chỉ người trí huệ mới có thể nói: tôi không biết. Nhưng trong khi nói: tôi không biết, người đó không khao khát về tri thức, người đó đơn giản phát biểu một sự kiện. Và khi bạn có thể nói với toàn bộ tấm lòng mình: tôi không biết, chính trong khoảnh khắc đó mắt bạn trở nên mở ra, cánh cửa của việc biết được mở ra. Chính trong khoảnh khắc đó khi bạn có thể nói với tính toàn bộ của mình: tôi không biết, bạn trở nên có khả năng hiểu biết. Đốt nát này thật đẹp, nhưng nó được đạt tới được qua tri thức. Nó là cái nghèo được đạt tới qua cái giàu. Và điều tương tự cũng xảy ra cho bản ngã - bạn có thể làm mất nó nếu bạn có nó.

Khi Phạt từ ngai vàng bước xuống, trở thành kẻ ăn xin... đâu là sự cần thiết cho Phạt? Ông ấy đã là vua, đang trong ngôi báu, đang ngự tại đỉnh của bản ngã - tại sao từ cực điểm này, bước từ cung điện xuống phố, trở thành kẻ ăn xin? Nhưng Phạt có cái đẹp trong việc ăn xin của mình. Trái đất này chưa bao giờ biết tới một kẻ ăn xin đẹp đẽ như thế, một kẻ ăn xin giàu có như thế, một kẻ ăn xin vương giả như thế, một hoàng đế như thế.

Điều gì đã xảy ra khi ông ấy từ ngai vàng bước xuống? Ông ấy đã bước xuống từ bản ngã của mình. Ngai vàng chẳng là gì ngoài biểu tượng, biểu tượng của bản ngã, của quyền lực, của danh vọng, địa vị. Ông ấy đã bước xuống và rồi vô ngã xảy ra. Vô ngã này không phải là khiêm tốn; vô ngã này không phải là khiêm nhường. Bạn có thể tìm được

1

nhiều người khiêm tốn, nhưng dưới cái khiêm nhường đó bản ngã tinh vi vẫn hoạt động.

Tương truyền rằng có lần Diogenes đến thăm Socrates. Diogenes sống như một kẻ ăn xin; ông ta bao giờ cũng mặc quần áo bẩn thỉu với nhiều vết vá và lỗ hổng. Cho dù bạn có tặng cho ông ta một bộ quần áo mới ông ta cũng không dùng nó - trước hết ông ta phải làm cho nó bẩn đi, cũ đi, sờn đi và thế rồi ông ta mới mặc. Ông tới thăm Socrates và ông ta bắt đầu nói về vô ngã. Nhưng con mắt thấu suốt của Socrates phải nhận ngay ra rằng con người này không phải là người vô ngã. Cách thức ông ta nói về khiêm nhường là rất bản ngã. Tương truyền rằng Socrates đã nói: Qua bộ đồ bẩn thỉu của ông, qua những lỗ thủng trên quần áo ông, tôi chẳng thấy gì ngoài bản ngã cả. Ông nói về khiêm tốn, nhưng câu chuyện đó lại bắt nguồn từ trung tâm sâu của bản ngã.

Điều này sẽ xảy ra, đây là cách thói đạo đức giả xảy ra. Bạn có bản ngã, bạn che dấu nó qua cái đối lập; bạn trở nên khiêm tốn trên bề mặt. Khiêm tốn bề mặt này chẳng lừa được ai. Nó có thể lừa được bạn, nhưng nó không thể lừa được người khác. Từ những lỗ thủng trên bộ quần áo bẩn, bản ngã của bạn vẫn tiếp tục lộ ra. Nó bao giờ cũng có đó. Đó là tự lừa dối và chẳng có gì hơn. Không ai khác bị lừa cả. Điều này xảy ra nếu bạn bắt đầu vứt bỏ bản ngã chưa chín muồi.

Điều tôi dạy sẽ có vẻ mâu thuẫn nhưng nó đúng cho cuộc sống. Mâu thuẫn là điều cố hữu trong cuộc sống. Tôi dạy bạn phải là người có bản ngã để cho bạn có thể trở thành vô ngã. Tôi dạy bạn phải là người có bản ngã hoàn hảo. Đừng che dấu nó, nếu không đạo đức giả sẽ sinh ra. Và cũng đừng đấu tranh với hiện tượng chưa chín muồi. Để cho nó chín muồi - và giúp nó, đưa nó tới đỉnh! Đừng sợ hãi - chẳng có gì phải sợ cả. Đây chính là cách bạn đi đến hiểu cái đau khổ cực độ

của bản ngã. Khi nó đã lên đến đỉnh của nó, thế thì bạn sẽ không cần tới một Phật hay tôi bảo bạn rằng bản ngã là địa ngục. Bạn sẽ hiểu nó, vì đỉnh của bản ngã sẽ là đỉnh của kinh nghiệm đau khổ của bạn, nó sẽ là cơn ác mộng. Và thế thì chẳng cần ai phải bảo bạn: Vứt nó đi! Sẽ rất khó khăn để mang nó đi tiếp.

Người ta đạt tới tri thức chỉ qua gian khổ. Bạn không thể vứt bỏ bất kì cái gì chỉ bằng lập luận logic. Bạn có thể ném bỏ cái gì đó chỉ khi nó đã trở thành nỗi đau đớn đến độ không thể mang thêm được nữa. Bản ngã của bạn còn chưa trở thành nỗi đau như thế - do đó bạn còn mang được nó. Đó là điều tự nhiên. Tôi không thể thuyết phục bạn vứt bỏ nó được. Ngay cả nếu bạn cảm thấy bị thuyết phục thì bạn sẽ giấu biến nó đi, có thể thôi.

Không thể ném bỏ được cái gì chưa chín muồi. Trái xanh vẫn bám trên cành và cây vẫn còn nín giữ quả xanh. Nếu bạn buộc nó phải tách ra thì sẽ để lại vết thương. Vết sẹo đó vẫn tiếp tục, vết thương đó vẫn còn xanh và bao giờ bạn cũng cảm thấy đau. Nhớ lấy, mọi thứ đều có thời gian để phát triển, để chín muồi, để rụng xuống và tan biến. Bản ngã của bạn cũng có thời gian. Nó cần chín muồi.

Cho nên đừng sợ là người bản ngã. Bạn có đấy, nếu không bạn đã biến mất từ lâu. Đây là cơ chế của cuộc sống: bạn phải là người bản ngã, bạn phải tranh đấu theo cách của bạn, bạn phải tranh đấu với hàng triệu ham muốn quanh bạn, bạn phải vật lộn, bạn phải sống còn.

Bản ngã là phương tiện cho sự sống còn. Nếu đứa trẻ được sinh ra mà không có bản ngã, nó sẽ chết. Nó không thể sống còn được, đó là điều không thể được, bởi vì nếu nó cảm thấy đói, nó sẽ không cảm thấy: tôi đói. Nó sẽ cảm thấy có cơn đói nhưng không liên quan gì tới nó cả. Khoảnh khắc

cơn đói được cảm thấy, đứa trẻ cảm thấy: tôi đói. Nó bắt đầu khóc và làm mọi cố gắng để được cho ăn. Đứa trẻ trưởng thành qua việc trưởng thành của bản ngã.

Cho nên với tôi, bản ngã là một phần của trưởng thành tự nhiên. Nhưng điều đó không có nghĩa là bạn phải còn lại với nó mãi mãi. Nó là trưởng thành tự nhiên, và thế rồi có bước thứ hai khi nó phải bị vứt bỏ. Điều đó nữa cũng là tự nhiên. Nhưng bước thứ hai này chỉ có thể thực hiện được khi bước thứ nhất đã đi tới cao trào của nó, tới tột đỉnh của nó, khi bước thứ nhất đã đạt tới đỉnh của nó. Cho nên tôi dạy cả hai: tôi dạy bản ngã và tôi dạy vô ngã.

Trước hết, là người bản ngã, bản ngã hoàn hảo, bản ngã tuyệt đối, dường như toàn bộ sự tồn tại chỉ dành cho bạn và bạn là trung tâm; tất cả các ngôi sao đều quay quanh bạn và mặt trời mọc lên vì bạn; mọi thứ chỉ tồn tại cho bạn, chỉ để giúp bạn ở đây. Là trung tâm và đừng sợ, bởi vì nếu bạn sợ, thế thì bạn sẽ không bao giờ chín muồi. Chấp nhận nó. Nó là một phần của sự trưởng thành. Tận hưởng nó và đưa nó tới đỉnh.

Khi nó tới đỉnh rồi, bỗng nhiên bạn sẽ trở nên nhận biết rằng bạn không phải là trung tâm. Điều này đã là ảo tưởng, điều này đã là thái độ ấu trĩ. Nhưng nếu bạn là trẻ thơ thì chẳng có gì sai trong đó cả. Bây giờ bạn đã trở nên chín chắn, và bây giờ bạn thấy rằng bạn không là trung tâm.

Quả thực, khi bạn thấy rằng mình không còn là trung tâm, bạn cũng thấy chẳng có trung tâm nào trong sự tồn tại cả, hay mọi nơi đều là trung tâm. Hoặc không có trung tâm nào và sự tồn tại tồn tại như một toàn bộ, cái toàn thể không có trung tâm nào như một điểm kiểm soát, hoặc mọi nguyên tử đều là trung tâm.

Jakob Bohme đã nói rằng toàn bộ thế giới đầy các trung tâm, mọi nguyên tử đều là một trung tâm, và không có chu vi - trung tâm ở mọi nơi và chu vi không đâu cả. Hai điều này đều có thể. Cả hai đều có nghĩa là một; chỉ có lời nói là khác nhau và mâu thuẫn. Nhưng trước hết trở thành trung tâm.

Cũng giống thế này: bạn đang trong mơ; nếu mơ lên đến đỉnh thì nó sẽ tan vỡ. Bao giờ điều này cũng xảy ra - bất kì khi nào mơ lên đến tột đỉnh nó đều tan vỡ. Vậy tột đỉnh của mơ là gì? Tột đỉnh của mơ là cảm giác rằng đây là thật. Bạn cảm thấy đây là thật, không phải là mơ, và bạn cứ tiếp tục mãi đi lên đỉnh cao hơn và mơ trở thành gần như thật. Nó không bao giờ trở thành thật cả; nó trở thành *gần như* thật thôi. Nó tới gần thực tại đến mức bây giờ bạn không thể đi xa thêm được nữa, bởi vì thêm một bước nữa thì mơ sẽ trở thành thực - mà nó không thể trở thành thực được vì đó là mơ! Khi nó đến gần thực tại như vậy thì giấc ngủ bị phá vỡ, giấc mơ tan vỡ bạn tỉnh dậy hoàn toàn.

Điều tương tự cũng xảy ra cho mọi kiểu ảo tưởng. Bản ngã là giấc mơ lớn nhất. Nó có vẻ đẹp, có nỗi đau của nó. Nó có cực lạc, có nỗi đau của nó. Nó có cả cõi trời lẫn địa ngục, cả hai đều có đó. Mơ đôi khi đẹp đẽ và đôi khi ác mộng, nhưng cả hai đều là mơ cả.

Cho nên tôi không bảo bạn phải ra khỏi giấc mơ của mình trước khi thời điểm tới. Không, đừng bao giờ làm gì trước thời điểm này. Cho phép mọi thứ trưởng thành, cho phép mọi thứ có thời gian cho mọi việc xảy ra một cách tự nhiên. Bản ngã sẽ bị vứt bỏ. Nó cũng có thể được vứt bỏ theo cách riêng của nó. Nếu bạn đơn giản cho phép nó trưởng thành và giúp nó trưởng thành, sẽ không cần phải vứt bỏ nó.

Điều này rất sâu sắc. Nếu *bạn* vứt bỏ nó, bản ngã sẽ vẫn còn bên trong. Ai sẽ vứt bỏ nó? Nếu bạn nghĩ *bạn* sẽ vứt bỏ

nó thì bạn là bản ngã, cho nên bất cứ cái gì bạn vứt bỏ đều sẽ không phải là thứ thật. Thứ thật sẽ được để dành và bạn sẽ vứt cái gì đó khác. Bạn không thể làm mình thành vô ngã được. Ai sẽ làm việc đó? Nó xảy ra, nó không phải là việc làm. Bạn trưởng thành trong bản ngã và một điểm xảy đến khi toàn bộ sự việc trở thành như địa ngục đến mức giấc mơ bị phá vỡ. Bỗng nhiên bạn thấy con ngỗng ở ngoài - nó chưa bao giờ ở trong lọ cả. Bạn chưa bao giờ là bản ngã. Nó chỉ là mơ quanh bạn. Tôi nói, mơ cần thiết, cho nên tôi không lên án nó - một phần cần thiết của trưởng thành.

Trong cuộc sống mọi thứ đều cần thiết. Không có gì là không cần thiết, không có gì có thể là không cần thiết cả. Bất kì cái gì đã xảy ra đều đã phải xảy ra. Bất kì cái gì đang xảy ra thì cũng đang xảy ra vì những nguyên nhân sâu xa nào đó. Bạn cần nó cho nên bạn có thể vẫn còn trong ảo tưởng. Nó cũng giống như cái kén giúp bạn, bảo vệ bạn, giúp bạn sống còn. Người ta không thể ở trong cái kén đó mãi được. Khi bạn sẵn sàng, phá vỡ cái kén, chui ra. Bản ngã là lớp vỏ trứng, nó bảo vệ bạn. Nhưng khi bạn sẵn sàng, phá vỡ lớp vỏ, chui ra ngoài quả trứng. Bản ngã là lớp vỏ. Nhưng đợi đấy. Vội vã chẳng ích gì nhiều; nhanh nhẩu chẳng ích gì - điều đó có thể lại cản trở. Cho phép thời gian, và đừng lên án nó... bởi vì ai sẽ lên án nó?

Tới cái gọi là các thánh nhân; họ nói về khiêm tốn, khiêm nhường. Nhìn vào mắt họ: bạn sẽ không thấy bản ngã được trau chuốt như vậy ở chỗ nào khác nữa. Bây giờ bản ngã của họ đã mang trang phục tôn giáo, yoga, tính thánh nhân - nhưng bản ngã vẫn còn đó. Họ có thể không thu thập của cải, họ có thể đang tụ tập tín đồ; đồng tiền đã đổi và họ cứ đếm bao nhiêu tín đồ...

Họ có thể không theo đuổi những thứ của thế giới này, họ đi theo những thứ của thế giới kia; nhưng dù thế này hay thế kia, cả hai cũng vẫn là thế giới. Và họ thậm chí còn tham lam hơn, bởi vì họ nói những thứ nhất thời này, những thứ nhất thời của thế giới này, bao gồm các thú vui nhất thời - và họ muốn những niềm vui vĩnh cửu. Lham lam của họ là tối cao. Họ không thể được thoả mãn với những niềm vui nhất thời, họ muốn có niềm vui vĩnh cửu. Chừng nào một điều gì đó còn chưa là vĩnh cửu, họ còn chưa toại nguyện. Tham lam của họ thật sâu xa, tham lam của họ thật tuyệt đối, và tham lam thuộc về bản ngã. Tham lam là cơn đói của bản ngã.

Cho nên điều đôi khi xảy ra là thánh nhân lại còn nhiều bản ngã hơn là tội nhân, và thế thì họ xa rời điều thiêng liêng. Và đôi khi tội nhân có thể đạt tới Thượng đế dễ dàng hơn những người được gọi là thánh nhân, vì bản ngã là rào chắn. Đây đã từng là kinh nghiệm của tôi, rằng tội nhân có thể vứt bỏ bản ngã của mình dễ dàng hơn thánh nhân, bởi vì tội nhân chưa bao giờ chống lại bản ngã. Họ đã nuôi dưỡng nó, họ đã tận hưởng nó, họ đã sống với nó toàn bộ. Còn thánh nhân bao giờ cũng tranh đấu với bản ngã, cho nên họ chẳng bao giờ cho phép nó được chín muồi.

Cho nên đây là thái độ của tôi: bản ngã cần phải được vứt bỏ, nhưng điều đó có thể phải chờ đợi lâu; và bạn có thể vứt bỏ nó chỉ nếu bạn trau dồi nó. Đây là gian khổ gay go của toàn bộ hiện tượng này, bởi vì tâm trí nói: nếu chúng ta phải vứt bỏ nó, tại sao ta phải trau dồi nó? Tâm trí nói: Khi chúng ta phải phá huỷ nó, thế thì tại sao lại tạo ra nó? Nếu bạn lắng nghe tâm trí bạn sẽ gặp rắc rối. Tâm trí bao giờ cũng logic còn cuộc sống bao giờ cũng phi logic, cho nên chúng chẳng bao giờ gặp nhau. Đây là logic đơn giản, toán học thông thường, rằng nếu bạn định phá huỷ ngôi nhà này, thế thì sao lại xây nó? Tại sao lại có toàn bộ cái rắc rối này?

Tại sao lại có cố gắng này và lãng phí thời gian và năng lượng? Ngôi nhà không có đó, vậy sao phải xây nó thế rồi phá nó?

Ngôi nhà không phải là vấn đề thực sự - bạn mới là vấn đề. Xây ngôi nhà bạn sẽ thay đổi, và thế rồi phá huỷ ngôi nhà bạn sẽ thay đổi hoàn toàn, bạn sẽ không còn như xưa nữa - bởi vì việc tạo ra ngôi nhà, toàn bộ quá trình của nó sẽ chứng tỏ trường thành của bạn. Thế rồi khi ngôi nhà đã sẵn sàng bạn kéo đổ nó. Điều đó sẽ là chuyển hoá.

Tâm trí là logic còn cuộc sống là biện chứng. Tâm trí chuyển theo đường thẳng đơn giản còn cuộc sống chuyển động bao giờ cũng nhảy từ cực nọ sang cực kia, từ điều này sang chính điều đối lập. Cuộc sống là biện chứng. Làm ra, và thế rồi cuộc sống nói: Phá đi! Được sinh ra, và thế rồi cuộc sống nói: Chết đi! Đạt tới, và thế rồi cuộc sống nói: Mất đi! Trở nên giàu có, và thế rồi cuộc sống nói: Nghèo đi! Hãy lên tới đỉnh, đỉnh Everest của bản ngã, và rồi trở thành vực thẳm của vô ngã. Thế thì bạn biết được cả hai - cả ảo tưởng lẫn hiện thực, cả ảo vọng và Brahman.

Gần như mọi ngày điều ấy đều xảy ra, ai đó tới để được điểm đạo mang tính sannyas và thế rồi tâm trí người đó bắt đầu vận hành và người đó nói với tôi: Mặc áo thụng da cam làm cho tôi có nhiều bản ngã hơn bởi vì thế thì tôi sẽ cảm thấy rằng tôi là ai đó khác, phân biệt - tôi là một sannyasin, người đã từ bỏ. Cho nên mặc áo da cam làm cho tôi thêm bản ngã, người đó nói, và tôi nói với người đó: Cứ trở thành điều đó đi! Cứ trở thành bản ngã đi, nhưng có ý thức.

Bản ngã là bệnh tật nếu bạn vô ý thức về nó, nếu bạn che dấu nó trong vô thức. Bản ngã là trò chơi nếu bạn ý thức về nó. Bạn có thể tận hưởng nó. Bạn có thể chơi nó. Có ý thức đi, lưu tâm, và chơi trò chơi này. Trò chơi cũng chẳng tồi,

nhưng khi bạn quên rằng nó là trò chơi và trở thành quá nghiêm chỉnh thế thì vấn đề nảy sinh.

Cho nên tôi nói tính chất sannyas không phải là nghiêm chỉnh; nó là trò chơi - trò chơi tôn giáo, tất nhiên. Nó có luật lệ riêng của nó, bởi vì mọi trò chơi đều phải có qui tắc luật lệ; không luật lệ không thể chơi được. Cuộc sống có thể không có luật lệ, nhưng trò chơi không thể không có luật lệ.

Nếu ai đó nói: tôi không định tuân theo luật lệ này - thế thì bạn không thể chơi trò chơi đó. Bạn có thể chơi bài, thế thì bạn phải theo luật chơi. Và bạn không bao giờ nói: Những luật lệ này là tùy tiện, giả tạo, tại sao chúng ta không thể thay đổi được chúng? Bạn *có thể* thay đổi chúng, nhưng thế thì trò chơi sẽ khó khăn. Và nếu mọi cá nhân đều theo luật lệ của riêng mình, thế thì trò chơi là không thể được.

Cuộc sống là có thể! Bạn có thể chơi tùy thích vì cuộc sống chẳng bao giờ tin vào luật lệ - nó nằm ngoài các luật lệ. Nhưng trò chơi phải có luật lệ. Nhớ lấy, bất kì khi nào bạn thấy có luật lệ, ngay tức khắc biết rằng đây là trò chơi. Đây là tiêu chuẩn: bất kì khi nào bạn thấy có luật lệ, ngay lập tức biết đây là trò chơi, bởi vì trò chơi tồn tại qua luật lệ.

Cho nên nếu tôi nói: Mặc áo da cam, cầm tràng hạt - đây là trò chơi, hiển nhiên. Chơi thật tận tâm tận lực - và đừng coi đó là điều nghiêm chỉnh, nếu không bạn sẽ bỏ lỡ vấn đề. Là bản ngã - hoàn hảo, được vun đắp, được trau chuốt. Cứ làm việc trên bản ngã của bạn và làm cho nó thành bức tượng đẹp, bởi vì trước khi bạn trả lại nó cho sự tồn tại, nó phải là cái gì đó đáng giá đem tặng, nó phải là một món quà.

*Osho kính yêu,
Thầy đã nói rằng nhiều năng lượng là cần để đạt tới
phép luyện vàng bên trong.
Xin thầy hãy nói cho chúng tôi về năng lượng: làm
sao chúng tôi có thể xây dựng được nó, và làm sao
chúng tôi có thể giữ được nó? Bằng cách nào chúng
tôi để mất nó và liệu chúng tôi có thể lấy lại nó từ
các nguồn bên ngoài không?*

Điều đầu tiên: bạn là một phần của năng lượng vô tận, một con sóng trong đại dương vô hạn. Nếu bạn có thể nhớ được điều này, bạn chẳng bao giờ mất năng lượng cả, bởi vì nguồn vô tận bao giờ cũng có sẵn. Bạn chỉ là một con sóng, và sâu bên trong là đại dương ẩn mình.

Bạn được sinh ra - ai trao cho bạn sự sinh thành? Ai trao cho bạn năng lượng để đi vào thân thể này? Ai trao năng lượng vào thân thể này để nó trở thành một cơ cấu, một tổ chức tự động, tinh vi? Trong bảy mươi hay tám mươi năm, hay thậm chí một trăm năm, thân thể này vẫn tiếp tục sống. Và bây giờ các nhà khoa học nói rằng cái chết là tai nạn thôi, thân thể có thể tiếp tục vô hạn. Các nhà khoa học nói không cần cái chết tồn tại. Nó tồn tại bởi vì chúng ta không có khả năng dùng được năng lượng vô hạn quanh mình.

Cho nên điều đầu tiên phải nhớ là: bạn là một phần của năng lượng vô hạn. Liên tục nhớ điều đó và cảm thấy điều đó. Di chuyển, bước đi, ăn, ngủ - cảm thấy bạn là vô hạn. Đây là điều Upanishad nói: luôn luôn cảm thấy bạn là Brahman, cái vĩnh hằng. Nếu bạn có thể cảm thấy điều này ngày càng nhiều, bạn sẽ trở nên nhận biết rằng bạn không mất năng lượng nào cả. Cội nguồn trở thành có sẵn. Bạn trở

thành phương tiện. Thế thì làm bất kì điều gì bạn muốn. Bằng việc làm, không ai mất năng lượng cả.

Đây là một trong những ảo tưởng của tâm trí con người, rằng nếu bạn làm cái gì đó, bạn mất năng lượng. Không. Nếu bạn có ý tưởng này, rằng làm điều gì đó, mình mất năng lượng, thì bạn mất năng lượng thật, không phải bởi việc làm mà bởi việc có ý tưởng đó. Bằng không, chính thông qua việc làm bạn có thể thu được năng lượng - nếu bạn có ý tưởng này. Nếu bạn không có ý tưởng nào, thế thì cũng chẳng năng lượng nào bị mất.

Khi mọi người về hưu họ bắt đầu nghĩ rằng bây giờ họ có ít năng lượng nên họ phải nghỉ ngơi và thanh thoi nhiều hơn; họ không nên làm gì, nếu không năng lượng của họ bị mất. Và thế thì họ chết sớm hơn là họ sẽ phải chết. Các thống kê nói rằng thời gian sống bị rút lại quãng mười năm: một người đang làm việc có thể sống đến bảy mươi; về hưu, người đó sẽ chết lúc sáu mươi.

Thân thể bạn là cỗ máy phát điện. Bạn càng dùng nó nhiều, càng nhiều năng lượng từ nguồn vô hạn lại được cung cấp. Nếu bạn không dùng nó, không có nhu cầu cấp năng lượng mới. Thế thì dần dần nguồn cung cấp dừng lại. Càng nhiều hoạt động và bạn sẽ có nhiều năng lượng. Càng ít hoạt động và bạn sẽ mất nhiều năng lượng. Qua hoạt động mà năng lượng không mất đi, qua hoạt động bạn làm mới nó. Bạn dùng năng lượng, thế thì từ cội nguồn, nhiều năng lượng hơn trở thành sẵn có cho bạn.

Nhìn vào cây cối. Mặt trời lên và nước bắt đầu bốc hơi qua lá trên cây. Khoảnh khắc lá bắt đầu bốc hơi, nước mới tuần hoàn từ rễ lên. Đó là một quá trình dài. Lá nhả nước ra, thế rồi ngay gần lá việc khô ráo phát sinh. Sự khô ráo đó lập tức hút nước từ cành nhỏ; thế rồi cành nhỏ bị khô đi, cành

nhỏ lại hút nước từ cành cây. Việc này tiếp tục xuống tới rễ; thế rồi rễ hút nước từ đất. Nếu lá nghĩ: Nếu ta cho bay hơi nước ta sẽ chết, ta sẽ cảm thấy khát - thì cây sẽ chết, bởi vì thế thì cội nguồn mới sẽ không có sẵn, thế thì rễ sẽ không có khả năng vận hành.

Bạn cũng có gốc rễ ở vô tận. Khi bạn dùng năng lượng bạn hút năng lượng từ cái vô tận. Gốc rễ của bạn bắt đầu hoạt động. Một hoang tưởng trong tâm trí con người là thông qua hoạt động chúng ta mất năng lượng. Không. Càng hoạt động, bạn càng sẽ có nhiều năng lượng; càng ít hoạt động, càng ít năng lượng. Và điều này đúng cho mọi chiều hướng cuộc sống. Càng yêu nhiều bạn càng có nhiều tình yêu để cho. Trở thành người keo kiệt và nghĩ: nếu mình yêu nhiều, thế thì tình yêu của mình sẽ tiêu tán, sớm hay muộn mình sẽ không còn tình yêu nào nữa, cho nên tốt hơn cả là gìn giữ nó. Thế thì tình yêu của bạn sẽ chết và bạn sẽ không có khả năng để yêu.

Yêu, và nhiều tình yêu trở thành sẵn có; dùng nhiều và bạn có nhiều. Đây là luật của cuộc sống. Bạn có thể ăn chiếc bánh và lại có nó nữa. Từ bi, tình yêu, hoạt động, bất kì chiều hướng nào, cùng luật này đều áp dụng được. Bất kì cái gì bạn muốn nhiều hơn, cứ làm cùng điều đó. Nếu bạn muốn trở thành cội nguồn tình yêu vô hạn, thế thì cứ chia sẻ tình yêu nhiều nhất có thể được. Đừng là người keo kiệt; chỉ người keo kiệt mới mất năng lượng. Và tất cả chúng ta đều là người keo kiệt, đó là lí do tại sao chúng ta bao giờ cũng cảm thấy bị tiêu tán.

Nhưng ý tưởng này có thể là nguy hiểm, độc hại. Nếu bạn có một ý tưởng, thì ý tưởng đó vận hành. Tâm trí làm việc thông qua thôi miên. Chẳng hạn, chỉ mới vài thập kỉ trước đây trên toàn thế giới người ta dạy rằng bạn có một

lượng hữu hạn năng lượng dục. Bạn làm tình, năng lượng bị mất đi. Ý tưởng đó tạo ra những người keo kiệt dục trên khắp thế giới. Toàn bộ ý tưởng này là hoang tưởng. Nhưng nếu bạn mang ý tưởng đó trong tâm trí mình, thế thì bất kì khi nào bạn làm tình bạn cũng liên tục thôi miên mình rằng bạn đang mất năng lượng. Thế thì năng lượng bị phí hoài. Ý tưởng này trở thành hằn sâu trong tâm trí bạn. Và rồi khi bạn làm tình, bạn mong manh, dễ tiếp nhận, bạn mềm yếu đến mức phải nói là bất kì điều gì bạn nghĩ cũng hằn sâu vào bạn. Và thế thì hậu quả đi theo sau: bạn cảm thấy bị tiêu tán, bạn cảm thấy năng lượng bị mất. Và khi bạn cảm thấy bị tiêu tán và năng lượng bị mất thì ý nghĩ cũ lại càng được làm mạnh thêm. Điều này trở thành cái vòng luẩn quẩn.

Bây giờ các nhà khoa học, các nhà sinh học nói rằng dục là năng lượng vô hạn. Bạn không thể mất nó, vì hàng ngày nó được tạo ra từ thức ăn, từ hơi thở, từ hoạt động của bạn. Nó được tạo ra. Nó không phải là đồ cất giữ để cho khi bạn lấy ra một lượng đặc biệt thì sẽ mất nhiều, bạn còn lại ít. Không phải như vậy. Nó không phải là thứ gì đó được cất giữ ở đây, nó vẫn đang được tạo ra vào mọi khoảnh khắc. Nếu bạn không dùng nó, nó thành cứt rích và chết. Nếu bạn không dùng nó, nó sẽ làm cho bạn cũ đi và chết. Thế thì luồng chảy đã dừng. Nhưng nếu bạn cứ tuôn chảy, càng ngày sẽ càng có nhiều năng lượng sẵn có cho bạn.

Jesus nói ở đâu đó - một trong những điều cơ bản nhất ông ấy nói: Nếu bạn cố níu bám cuộc sống, bạn sẽ làm mất nó; còn nếu bạn sẵn sàng mất nó, bạn sẽ có nó càng phong phú.

Trên khắp thế giới này cho đến tận thế kỉ này trẻ con vẫn được dạy rằng mọi việc xuất tinh theo cách nào đó đều rất tai hại: Bạn có thể phát điên, bạn có thể trở thành què quặt; ít

nhất trí thông minh cũng bị giảm sút, và có thể còn trở nên hâm hâm hay lập dị, thường hơn cả là bất lực. Điều này hoàn toàn sai! Nhưng việc dạy dỗ đã làm cho nhiều người thành hâm, nhiều người bất lực, nhiều người ngớ ngẩn, lập dị, bởi ý tưởng này... Và đây là quả là một ý tưởng nguy hại thế. Khi đứa trẻ lớn lên và trở nên thành thực, vào độ tuổi mười bốn hay mười lăm, nó thường xuất tinh. Nó không thể làm được gì về việc này. Nó sẽ thủ dâm, hay nếu còn đạo đức quá nhiều thì nó sẽ không thủ dâm nhưng mộng tinh sẽ có đó, trong đêm nó sẽ xuất tinh. Và khắp nơi tuyên truyền vẫn tiếp tục: Nếu bạn xuất tinh thì sẽ mất mọi thứ.

Ở Ấn Độ người ta hay nói - nếu bạn đến gặp các thánh nhân già và tín đồ của họ, thì họ vẫn nói - rằng một giọt tinh có nghĩa bốn mươi ngày làm việc của thân thể. Vậy trong bốn mươi ngày thân thể phải làm việc để tạo ra được một giọt tinh. Cho nên nếu mất đi một giọt tức là bốn mươi ngày của cuộc đời bị phí hoài.

Trẻ nhỏ chẳng biết gì, và chúng rất dễ tiếp nhận. Khi toàn bộ xã hội dạy điều này, chúng sẽ bị thôi miên bởi điều đó. Thế thì chúng không thể làm gì được vì tinh vẫn chảy ra; khi thân thể đã trưởng thành, tinh nhất định xuất ra. Việc dạy dỗ này có trên khắp thế giới và trẻ con không thể nói với ai được rằng chúng đang xuất tinh. Chúng che dấu điều đó. Chúng chịu đựng bên trong, chúng trải qua sự hành hạ thường xuyên. Và chúng nghĩ chúng là các ngoại lệ, bởi vì chúng không thể biết rằng mọi người khác cũng trải qua cùng điều đó, bởi vì không ai kể về điều đó, không ai nói về điều đó. Còn bất kì ai nói về điều đó thì nói chống lại điều đó.

Nhiều người vẫn cứ viết thư cho tôi nói rằng cuộc sống của họ bị lãng phí bởi vì họ mất quá nhiều tinh, họ mất quá

163

nhieu năng lượng dục. Ý tưởng đó rất nguy hiểm, và nếu ý tưởng có đó thì mọi điều sẽ xảy ra. Nó xảy ra qua thôi miên.

Bất kì ý tưởng nào cũng có thể trở nên có ích hoặc gây cản trở. Thật khó mà sống trong vô ý tưởng. Cho nên trước khi bạn có thể đạt tới tâm trí vô ý nghĩ, khi mọi thứ bỗng nhiên trở thành tự phát - trước khi đó, tốt hơn cả là nên có ý tưởng này trong tâm trí: rằng bạn là một phần của năng lượng vô hạn, và bằng việc làm bạn lại thu được, không mất đi năng lượng. Bằng cách cho bạn lại được, không mất đi.

Tình yêu, dục, hoạt động - bất kì cái gì, luôn nhớ và chất đầy ý tưởng rằng bất kì khi nào bạn cho đi thứ gì, từ gốc rễ lại có nhiều thứ hơn sẵn có cho bạn, nhiều thứ hơn được trao cho bạn. Thượng đế là người cho, người cho vô điều kiện.

Nếu bạn cũng là người cho, tay bạn sẽ rỗng không và Thượng đế có thể cho bạn nhiều nữa. Nếu bạn là kẻ keo kiệt, mối quan hệ của bạn với điều thiêng liêng bị cắt đứt. Thế thì bạn sống như một con sóng nhỏ, luôn luôn sợ hãi về mất mát.

Cuộc sống như đại dương. Hãy là đại dương! Đừng bao giờ nghĩ tới mất mát, về mọi thứ. Chẳng cái gì bị mất đi cả, chẳng cái gì có thể bị mất. Và bạn không phải là một cá nhân, bạn chỉ xuất hiện như một cá nhân. Cái toàn thể vẫn đang được nối với bạn; bạn chỉ là một khuôn mặt của cái toàn thể, chỉ là một cách để cái toàn thể xảy ra. Đừng lo nghĩ về nó. Nó chẳng bao giờ đi đến kết thúc. Sự tồn tại này là vô thủy và vô chung.

Tận hưởng, hân hoan, hoạt động và bao giờ cũng là người cho. Là người cho toàn bộ đến mức bạn chẳng bao giờ nghĩ về việc giữ lại bất kì cái gì mới là lời cầu nguyện thực

164

duy nhất. Cho là cầu nguyện. Cho là yêu. Và những người có thể cho, họ bao giờ cũng được cho nhiều hơn.

Đủ cho hôm nay.

9

Buông xuôi và tôi sẽ lo phần còn lại

*Osho kính yêu,
Thầy đã nói: Phải hàng nghìn và hàng nghìn năm mới có cơ hội tới trái đất này.
Và thầy cũng đã nói: Thời đại này cũng giống như mọi thời đại khác.
Thầy đã nói: Buông xuôi theo tảng đá và sự việc sẽ xảy ra.
Và thầy đã nói: Điều cơ bản khi dấn bước vào con đường nguy hiểm này là phải có hướng dẫn của một thầy thực sự.
Thầy đã nói: Buông xuôi và tôi sẽ lo phần còn lại.
Và thầy lại nói: Ta chẳng làm gì cả.
Đối với chúng tôi ở đây và bây giờ, và đối với những người ở phương Tây, những người sẽ đọc những lời*

này, xin thầy nói cho chúng tôi thêm đôi điều về hiện tượng thầy/đệ tử.

Tôi tự mâu thuẫn và tôi làm việc đó một cách có chủ ý. Chân lý là vô hạn đến mức, vĩ đại đến mức không phát biểu bộ phận nào có thể hàm chứa được nó; điều đối lập phải được bao hàm ngay tức khắc. Cái toàn thể bao giờ cũng mâu thuẫn, chỉ bộ phận mới có thể nhất quán - bởi vì cái toàn thể phải xem xét cả cái đối lập nữa. Cái đối lập vẫn có đó. Nó vẫn tồn tại.

Các triết gia có thể nhất quán bởi vì hiểu biết của họ là bộ phận. Họ có thể gọn gàng và ngăn nắp, họ có thể đảm đương được tính logic. Tôi không thể đảm đương được điều đó, bởi vì nếu tôi cố gắng nhất quán, ngay lập tức toàn bộ mọi việc trở thành không đúng. Cái đối lập phải được tham gia vào, cái đối lập phải được hấp thu.

Chẳng hạn, khi tôi nói: Buông xuôi và tôi sẽ lo phần còn lại, đây mới là một phần. Và tại sao tôi lại nói điều đó? Tôi nói điều đó để bạn có thể buông xuôi hoàn toàn. Nếu bạn có thể cảm thấy điều này và tin cậy điều này, rằng phần còn lại sẽ được thực hiện, buông xuôi của bạn có thể hoàn toàn.

Nếu bạn còn sợ, còn chưa tin, thế thì thậm chí sau khi buông xuôi bạn sẽ phải làm cái gì đó, việc buông xuôi này không thể là hoàn toàn được. Nếu sau khi buông xuôi bạn vẫn phải làm cái gì đó, thế thì bạn phải giữ lại bản thân mình, bạn phải cầm lại - buông xuôi không thể là toàn bộ. Và khi buông xuôi không toàn bộ thì nó không phải là buông xuôi chút nào. Buông xuôi chỉ có thể là toàn bộ, bạn không thể buông xuôi một phần. Bạn không thể nói: tôi buông xuôi một

nửa - bởi vì một nửa đã được giữ lại sẽ chống lại việc buông xuôi. Nó chỉ có thể được duy trì chống lại nó.

Cho nên buông xuôi chỉ có thể là toàn bộ. Cũng giống như một vòng tròn, một vòng tròn hình học. Nó không thể là một nửa; bạn không thể vẽ ra nửa vòng tròn. Nếu bạn vẽ nó ra bạn không thể gọi nó là vòng tròn được. Vòng tròn phải hoàn chỉnh. Một nửa, thế thì nó là cái gì đó khác, không phải là vòng tròn chút nào. Buông xuôi chỉ có thể là toàn bộ. Nó cũng là vòng tròn, vòng tròn tâm linh. Bạn buông xuôi từ đầu cuối tới đầu cuối. Không còn gì bỏ lại phía sau.

Để giúp làm rõ điều này, tôi nói: Buông xuôi đi, và phần còn lại tôi sẽ làm. Điều nhấn mạnh là *tôi* sẽ làm - bạn đơn giản buông xuôi - là để làm cho việc buông xuôi của bạn là toàn bộ. Nhưng *tôi* biết rằng nếu bạn đã buông xuôi, chẳng cần phải làm gì nữa cả, thậm chí cả phần *tôi*. Buông xuôi bản thân nó là toàn bộ một việc, không cần gì khác nữa. Chính hiện tượng buông xuôi là đủ. Không cần thêm giúp đỡ nào nữa. Mọi thứ sẽ được thực hiện bởi bản thân việc buông xuôi. Buông xuôi có nghĩa là bạn không còn nữa, buông xuôi nghĩa là bản ngã đã bị vứt bỏ. Buông xuôi nghĩa là bây giờ trung tâm đã giải tán; bạn tồn tại nhưng không có trung tâm. Nếu không có trung tâm, chẳng cái gì cần bảo vệ; bức tường sẽ tự vứt bỏ nó. Nếu không có ai, toàn bộ cấu trúc phòng vệ của bạn biến dần đi; nó trở thành vô ích. Bạn trở thành không gian mở.

Không gian mở này sẽ làm mọi thứ, tính mở này sẽ làm mọi điều. Thượng đế sẽ xuyên qua bạn không bị ngăn trở gì. Thượng đế có thể đi qua bạn, vào và ra - không ai tạo ra bất kì rào chắn nào. Buông xuôi, bạn trở thành để mở cho các lực thiêng liêng. Mọi thứ xảy ra tự phát sau đó.

Vấn đề là buông xuôi. Sau khi buông xuôi không còn vấn đề gì nữa. Cho nên tôi cũng chẳng cần để giúp bạn. Chẳng cái gì cần cả. Đó là lí do tại sao tôi cứ mâu thuẫn với chính mình và tôi nói tôi chẳng làm gì cả. Không có nhu cầu! Bây giờ bạn có thể nhìn vào cái toàn thể.

Nếu tôi nói tôi sẽ không làm, tôi không thể làm được điều gì, không có nhu cầu - nếu tôi chỉ nói thế, thì việc buông xuôi của bạn sẽ không thể có được. Bạn sẽ sợ - một mình, đi vào cái chưa biết, không ai giúp đỡ, không ai hướng dẫn, và người này nói: tôi không định làm gì cả - làm sao bạn có thể buông xuôi toàn bộ được? Điều đó sẽ khó cho bạn. Nếu tôi chỉ nói rằng tôi sẽ làm mọi thứ không mâu thuẫn với nó, điều đó sẽ không đúng, vì, quả thực, tôi không định làm gì cả. Cho nên phải làm gì bây giờ? Làm sao nói cái toàn thể này? Chỉ có một cách, mâu thuẫn một cách nhất quán.

Quan hệ thầy và đệ tử là hiện tượng rất phức tạp - theo cách này thì rất đơn giản, theo cách khác lại rất phức tạp. Nó đơn giản bởi vì quan hệ chỉ tồn tại về phần đệ tử. Về phần thầy không có quan hệ, bởi vì thầy không tồn tại. Thầy không có đó. Thầy là không ai cả. Đối với bạn dường như là thầy có đấy. Dáng vẻ này cứ còn mãi chừng nào bạn còn chưa buông xuôi. Một khi bạn buông xuôi, một khi bạn trở thành vô hiện hữu, bỗng nhiên bạn sẽ thấy rằng thầy chưa bao giờ có đấy cả.

Thầy là sự vắng mặt. Nhưng sự vắng mặt chỉ có thể thấy được khi bạn cũng đã trở thành sự vắng mặt. Chỉ hai sự vắng mặt mới gặp nhau. Nếu bạn hiện diện, bạn cứ phóng chiếu lên thầy rằng thầy có đấy. Đấy chỉ là phóng chiếu của bạn, bởi vì bản ngã của bạn không thể thấy được cái không bản ngã. Chỉ cái tương tự mới có thể đáp ứng với cái tương tự. Bản ngã của bạn chỉ có thể thấy bản ngã ở mọi nơi. Đó là

cách bảo vệ cái ta riêng của bạn. Bất kì khi nào bạn nhìn, lập tức bạn phóng chiếu bản ngã. Cho nên ngay thầy cũng giống như một ai đó, một bản ngã nào đó. Và bạn sẽ tìm ra cách thức và phương tiện để chứng minh cho mình rằng thầy cũng là một bản ngã. Việc hợp lí hoá của bạn có thể hoàn toàn logic, nhưng tôi nói chúng ngớ ngẩn, bởi vì bạn không thể thấy hiện tượng của không có bản ngã như bạn đang hiện hữu. Buông xuôi, bỗng nhiên bạn sẽ thấy rằng thầy không có đó. Nếu bạn buông xuôi ngay khoảnh khắc này bạn sẽ thấy cái ghế này trống rỗng. Con người này đang ngồi nói với bạn không ở đây. Con người này chỉ là sự trống rỗng. Nhưng chỉ sự vắng mặt mới làm cho bạn có khả năng thấy được sự vắng mặt này.

Mối quan hệ không thể tồn tại về phần thầy. Nếu nó tồn tại, người đó không phải là thầy chút nào - ông ta vẫn còn có đó. Ông ta không thể hướng dẫn bạn, ông ta chỉ có thể dẫn sai đường cho bạn. Giáo huấn có thể hay nhưng ông ta sẽ hướng dẫn sai cho bạn, bởi vì bất kì điều gì ông ta làm - tôi nói bất kì điều gì, vô điều kiện - đều sẽ sai. Vấn đề không phải là điều này sai còn điều kia đúng. Bất kì cái gì phát xuất từ bản ngã cũng đều sai. Nó có thể đức hạnh, nó có thể phi bạo lực, nó có thể là tình yêu - nhưng bất kì cái gì bắt nguồn từ bản ngã cũng đều sai. Bản ngã xuyên tạc mọi thứ. Bản ngã là kẻ xuyên tạc lớn nhất.

Nếu thầy yêu bạn và bản ngã có đó, tình yêu của ông ấy sẽ trở thành sở hữu. Ông ấy sẽ phá huỷ bạn, ông ấy sẽ giết chết bạn. Mối quan hệ sẽ bị đầu độc. Quan hệ tình yêu thông thường sẽ có đó. Ông ta sẽ không cho phép bạn được đến với thầy khác. Ông ta sẽ tranh đấu, ông ta sẽ tạo ra rào chắn để cho bạn không thể rời xa ông ta - bởi vì ông ta phụ thuộc vào bạn, bản ngã của ông ta phụ thuộc vào bạn.

Thầy, nếu còn bản ngã, không thể tồn tại mà không có tín đồ. Tín đồ là cần để nuôi dưỡng. Đám đông càng lớn thầy càng cảm thấy dễ chịu hơn. Nếu mọi người rời bỏ ông ta, ông ta đơn giản sẽ chết. Thế thì bản ngã bị tổn thương. Cho nên cái gọi là thầy ấy cứ tranh đấu, cạnh tranh với cái gọi là thầy khác. Điều đó trở thành cái chợ. Toàn bộ sự cạnh tranh của bãi chợ bước vào.

Nếu thầy có bản ngã, điều đó có nghĩa là ông ta không thực là thầy - chỉ giả vờ. Thế thì từ bi của ông ấy sẽ chỉ là từ bi nhân danh. Ông ta sẽ độc ác, ông ta sẽ hành hạ bạn - tất nhiên, theo cách mà bạn cảm thấy sự hành hạ này là kỉ luật. Ông ta sẽ buộc bạn phải làm những điều đau đớn và không cần thiết, nhưng ông ta tận hưởng đau đớn đó. Ông ta sẽ hợp lí hoá nó. Ông ta sẽ nói: nhịn ăn, vì nếu không nhịn ăn, con không thể đạt tới được. Và khi bạn nhịn ăn, bạn bị hành hạ, ông ta sẽ sung sướng. Từ bi của ông ta chỉ là độc ác được che dấu. Nhân danh từ bi, ông ta là kẻ bạo ác. Hành hạ, ông ta sẽ cảm thấy sung sướng. Nhìn vào bạn, thấy bạn buồn bã, bị hành hạ, chán nản, ông ta sẽ nói: *Vairagya* đã thắng - bạn đã trở thành không gắn bó.

Bạn càng buồn, ông ta sẽ càng sung sướng. Nếu ông ta nhận ra nụ cười trên khuôn mặt bạn, ông ta sẽ lên án nó ngay lập tức. Nếu ông ta cảm thấy bạn đang có phúc lạc, lập tức ông ta sẽ tìm ra cái gì đó đi sai, bởi vì làm sao bạn có thể được phúc lạc trong thế giới này, trong thế giới sai trái này? Làm sao bạn có thể hạnh phúc được? Cuộc sống là khổ. Làm sao bạn có thể cực lạc được? Thế thì bạn phải tận hưởng những ý nghĩa đó ở đâu đó, bằng cách nào đó. Nếu bạn còn trông trẻ trung và tươi tắn, sinh động, thế thì bạn còn quá nhiều gắn bó với thân thể.

Ông ta sẽ bắt đầu phá huỷ thân thể bạn. Ông ta là kẻ bạo ác và là kẻ bạo ác rất tinh vi, còn tinh vi hơn cả Hitler hay Mussolini - bởi vì chúng giết người ngay lập tức, cách giết người của chúng đơn giản. Nhưng con người này sẽ giết bạn, nhưng trong nhiều khoảnh khắc - dần dần, dần dần. Đi khắp đất nước này mà xem: bạn sẽ thấy nhiều người đang giết người khác.

Và nhớ: ông ta có thể giết bạn chỉ nếu ông ta cũng tự tử, bằng không thì không có chuyện ấy được. Nếu ông ta thích ăn ngon, ông ta không thể buộc bạn nhịn ăn được - không thể được. Nếu ông ta sống trong nhà đẹp, ông ta không thể bảo bạn sống trong lều, trong nhà tranh. Cho nên điều này tuyệt đối logic: nếu ông ta muốn phá huỷ bạn, ông ta sẽ phải phá huỷ chính mình. Ông ta càng tự hành hạ mình, ông ta càng kiểm soát việc hành hạ bạn. Ông ta sẽ nhịn ăn, ông ta sẽ tự huỷ hoại bản thân mình. Và ông ta càng huỷ hoại bản thân mình, ông ta càng siết chặt cổ bạn. Bây giờ ông ta có thể nghiền nát bạn hoàn toàn và nghiền nát với ý thức rõ rệt.

Đây là một hiện tượng. Với thầy giả, với thầy đầy bản ngã, bất kì cái gì xảy ra cũng đều sai; kỉ luật của ông ta trở nên bạo ác, cuộc đời riêng của ông ta trở thành bạo chúa, toàn bộ hiện hữu ông ta trở thành huỷ diệt. Bản ngã mang tính huỷ diệt. Thế thì mỗi quan hệ có thể tồn tại. Với thầy giả, mỗi quan hệ có thể tồn tại, bởi vì về phần thầy cũng có bản ngã, và bản ngã muốn tạo quan hệ. Bản ngã không thể tồn tại không quan hệ.

Nhưng nếu có thầy thực, quan hệ chỉ tồn tại ở phần đệ tử. Bạn yêu thầy. Bạn vâng lời thầy. Thầy không bận tâm tới vâng lời của bạn. Thầy không bận tâm tới tình yêu của bạn. Điều đó không có nghĩa là thầy không quan tâm. Thầy chăm nom vô hạn, nhưng không ai có thể có quan hệ. Chăm nom

của thầy là tự nhiên - giống như nước chảy xuống, chăm nom của thầy cũng chảy xuống bạn. Cho dù bạn không có đó, chăm nom của thầy vẫn cứ tuôn chảy.

Dù cái gì chẳng nữa tôi vẫn ở đây với bạn, khi bạn không ở đây, tôi vẫn thế, sự hiện hữu tôi vẫn cứ tuôn chảy theo cùng cách. Khi không ai có đó tôi vẫn thế. Khi bạn có đó tôi vẫn thế. Nếu tôi thay đổi thế thì bản ngã có đó, bởi vì bản ngã tồn tại trong quan hệ. Khi bạn đến, bản ngã đến theo, trở nên hoạt động và sống động. Khi bạn đi, bản ngã trở nên lười biếng, rơi vào giấc ngủ. Thế thì có sự thay đổi.

Cùng bạn hay không cùng bạn, sự trống rỗng của tôi vẫn thế. Chăm nom vẫn cứ tuôn chảy. Tình yêu vẫn cứ tuôn chảy. Không có người yêu. Tôi không thể chọn yêu hay không yêu. Nếu tôi có thể chọn, thế thì tôi có đó. Quan hệ tồn tại về phần bạn, và nó sẽ còn tiếp tục tồn tại chừng nào bạn chưa buông xuôi.

Cho nên buông xuôi là quan hệ lớn nhất và sâu sắc nhất - và cũng là kết thúc của quan hệ. Nếu bạn buông xuôi bạn đã đi tới quan hệ sâu sắc nhất có thể có. Bên ngoài việc đó, quan hệ biến mất. Buông xuôi, bạn không còn nữa; còn thầy thì chưa bao giờ có đó. Hai không gian trống rỗng không thể là hai. Bạn không thể vẽ được đường phân chia giữa hai không gian trống rỗng. Bạn không thể tạo ra biên giới quanh cái trống rỗng. Hai cái trống rỗng trở thành một, và quan hệ không thể tồn tại - bởi vì với quan hệ, hai là cần.

Cho nên vào khoảnh khắc cuối của buông xuôi - cố hiểu việc này - vào khoảnh khắc cuối của buông xuôi, quan hệ lớn nhất có thể có sẽ tồn tại. Quan hệ thân mật nhất, sâu sắc nhất tồn tại - tất nhiên, về phần bạn. Khoảnh khắc tiếp, khi bạn đã buông xuôi, mọi thứ đã biến mất. Bây giờ không thầy không đệ tử. Và bây giờ cả thầy lẫn đệ tử đều có thể cười to. Họ có

thể cười vỡ bụng. Họ có thể phá lên cười âm ỉ về toàn bộ những điều vô nghĩa vừa mới có ở ngay khoảnh khắc trước.

Nỗ lực để giúp đỡ, nỗ lực để nhận giúp đỡ, việc buông xuôi, cuộc vật lộn thường xuyên của bản ngã không chịu buông xuôi, mọi điều giải thích, mọi giáo huấn - toàn bộ mọi thứ trở thành ngớ ngẩn. Nhiều, nhiều kiếp sống của bạn trở thành tựa mơ. Và bây giờ bạn có thể cười, bởi vì bạn có thể tỉnh thức mọi lúc. Bạn có thể đã trở thành chứng ngộ, bạn có thể thoát ra khỏi mơ của mình bất kì khoảnh khắc nào trong bất kì kiếp sống nào.

Một khi bạn đạt tới chứng ngộ này... bởi vì buông xuôi là một khía cạnh, chứng ngộ là mặt kia của đồng tiền. Nó là cùng một cánh cửa. Khi bạn đi vào, trên một cánh cửa viết: Buông xuôi. Khi bạn bước vào và nhìn lại, phía bên kia cửa viết: Chứng ngộ. Vẫn trên cùng một cánh cửa! Từ một phía đó là lối vào; phía bên kia là lối ra. Đó là lí do tại sao có nhiều nhân mạnh tới buông xuôi đến thế - *samarpan*.

Quan hệ rất phức tạp, bởi vì chỉ một bên tồn tại. Phía bên kia không có đó. Cho nên mọi trò chơi với thầy đều thực sự chỉ là trò chơi của bạn. Bạn đang chơi, đó là trò chơi về lòng kiên nhẫn. Phía bên kia đơn giản quan sát bạn chơi. Bạn thay đổi chiến thuật, bạn thử cách này rồi cách khác. Bạn thử nhiều cách, nhưng không cần thiết, bởi vì nỗ lực duy nhất sẽ có ích là buông xuôi. Mọi nỗ lực khác đều chỉ để chuẩn bị cho bạn đi đến khoảnh khắc nhận ra khi nào bạn thấy toàn bộ ngớ ngẩn của mọi nỗ lực và đơn giản vứt bỏ nó.

Có nhiều kĩ thuật được dùng. Những kĩ thuật đó không thực sự có ích lắm. Chúng chỉ có ích để giúp cho bạn nhận ra rằng bạn phải buông xuôi. Chúng sẽ đơn giản chứng tỏ sự vô ích của mọi nỗ lực. Nhưng bạn đang chơi trò chơi. Bạn cứ thay đổi chiến thuật. Bản ngã sử dụng mọi kiểu mưu lược -

đối với bản ngã đó là vấn đề sống và chết. Nó sẽ lừa dối bạn, nó sẽ liên tục lừa dối bạn. Và bản ngã là nhà duy lí hoàn hảo. Khi nó lừa dối nó nêu cho bạn lí do. Bạn không thể tranh biện với nó, và nếu bạn cố gắng tranh luận bạn sẽ thất bại. Do đó mới có uy quyền tối cao của tin tưởng và đức tin. Chỉ với niềm tin người ta mới có thể buông xuôi, và chỉ với niềm tin người ta mới có thể đạt tới tột đỉnh của sự tồn tại, tới cực đỉnh của phúc lạc.

Ở phương Tây một trong những nhà tâm lí học sâu sắc nhất thế kỉ này là Abraham Maslow. Toàn bộ cuộc đời ông dành cho nghiên cứu quanh hiện tượng về kinh nghiệm tột đỉnh. Ông công hiến toàn bộ cuộc đời cho hiện tượng về một số kinh nghiệm mà ông gọi là tột đỉnh, tối thượng, chung cuộc - chứng ngộ của Phật, hay vô thức chói lọi của Ramakrishna, hay cực lạc của Meera, Bohme, Eckhart - tột đỉnh, nơi cao nhất có thể xảy ra cho tâm thức con người.

Thử thăm dò vào trong hiện tượng này, Maslow trở nên nhận biết rằng có hai kiểu người. Một kiểu người ông gọi là người trên đỉnh; kiểu kia ông gọi là người phi đỉnh. Người trên đỉnh là những người đã sẵn sàng, cởi mở và dễ đón nhận; người phi đỉnh là những người bị thuyết phục rằng không kinh nghiệm tột đỉnh nào là có thể có. Trong những người phi đỉnh ông kể cả các nhà khoa học, nhà duy lí, nhà logic học, nhà duy vật, nhà kinh doanh, chính khách - các kiểu người thực hành, cái gọi là những người thực hành, đối với họ mục đích là vô nghĩa; họ là người hướng phương tiện. Những người này tạo ra các bức tường xung quanh họ, và bởi vì những bức tường đó mà họ không thể có bất kì cực lạc nào. Khi họ không thể có bất kì cực lạc nào, quan điểm nguyên thủy của họ được xác nhận. Thế thì họ lại tạo ra nhiều bức tường hơn, và điều đó trở thành cái vòng luẩn quẩn.

Có những người trên đỉnh... Nhà thơ, vũ công, nhạc sĩ, người điên, người phiêu lưu phi thực tế - đó là những người trên đỉnh. Họ không bận tâm, họ không tranh biện với tâm trí của mình - họ đơn giản cho phép mọi việc xảy ra. Và thế thì thậm chí trong cuộc sống đời thường đôi khi những cực đỉnh nào đó được đạt tới.

Tôi đã nghe nói về một nhà phân tâm học người đang được một nhà phân tâm học khác phân tích. Nhà phân tâm thứ nhất, người đang được phân tích, đi nghỉ. Từ nơi nghỉ người đó gửi bức điện tín cho người kia, nói: tôi cảm thấy rất hạnh phúc - tại sao?

Kiểu người này không thể chấp nhận ngay cả hạnh phúc. Họ sẽ hỏi: Tại sao? Tại sao tôi lại cảm thấy hạnh phúc? Phải có điều gì sai. Họ có khái niệm rằng hạnh phúc là không thể có.

Nhà tâm lý học vĩ đại Freud nói rằng hạnh phúc là không thể có cho con người. Ông nói chính cấu trúc tâm trí con người là sao cho hạnh phúc không thể có được; nhiều nhất bạn chỉ có thể có bất hạnh dung thứ được. Nếu đây là thái độ - và Freud đã tự thuyết phục mình, ông đã tự củng cố mình bằng đủ loại luận cứ - nếu đây là khái niệm, quan niệm, ý tưởng rằng hạnh phúc là không thể có được, thế thì bạn bị đóng kín. Thế thì hạnh phúc sẽ không thể có cho bạn. Và khi nó là không thể có, khái niệm nguyên thủy của bạn lại được làm mạnh thêm nữa, rằng bạn đúng. Thế thì càng ít có khả năng cho hạnh phúc. Thế rồi khái niệm nguyên thủy của bạn lại được làm mạnh thêm nữa, và rồi lại càng ít khả năng cho hạnh phúc hơn. Cuối cùng một khoảnh khắc sẽ tới khi bạn nói rằng bất hạnh là khả năng duy nhất.

Đệ tử nên là người trên đỉnh... và sự cởi mở lớn nhất sẽ tới cùng với buông xuôi. Nhưng người trên đỉnh nên có gì?

Người đó nên cấu trúc tâm trí mình ra sao để người đó cởi mở? Ít lập luận đi, nhiều tin cậy vào; ít thực tế đi, nhiều phiêu lưu vào; ít văn xuôi, nhiều thơ ca. Phi logic đi; nếu không hạnh phúc sẽ không dành cho bạn.

Logic là kẻ thù. Logic sẽ chứng minh rằng cuộc sống là khổ. Logic sẽ chứng minh rằng không có ý nghĩa. Logic sẽ chứng minh rằng không có Thượng đế. Logic sẽ chứng minh rằng không có khả năng cho bất kì cực lạc nào. Logic sẽ chứng minh rằng cuộc sống chỉ là điều ngẫu nhiên, và trong cái ngẫu nhiên này không có khả năng nào hết. Giữa sinh và chết, nhiều nhất nếu bạn có thể xoay xở được theo cách nào đó để tồn tại, thế là đủ.

Logic là tự tử. Nếu bạn đi với nó, cuối cùng nó sẽ cho bạn chìa khoá để ra khỏi cuộc đời. Cuối cùng nó sẽ nói rằng tự tử là bước logic nhất cần phải thực hiện, bởi vì cuộc sống là vô nghĩa. Bạn đang làm gì ở đây, cứ lặp đi lặp lại các việc thường lệ thế? Buổi sáng dậy khỏi giường - chẳng cần thiết, vì ngày nào bạn cũng dậy mà chẳng có gì xảy ra cả. Vậy tại sao hôm nay lại phải dậy nữa? Và thế rồi ăn sáng - bạn vẫn ăn sáng cả đời, và chẳng có gì xảy ra về nó. Thế rồi đọc báo, đi tới văn phòng, lại quay về nhà, lại làm toàn những việc vô nghĩa! Và thế rồi lại ăn, thế rồi đi ngủ, thế rồi sáng hôm sau lại thế... vòng tròn luẩn quẩn, chẳng dẫn đến đâu, đi trong đường mòn. Nếu bạn thực sự logic, tâm trí bạn sẽ nói: Tự tử quách đi cho rồi! Tại sao kéo dài toàn bộ điều vô nghĩa này?

Logic dẫn tới tự tử; niềm tin dẫn tới cuộc sống tối cao. Và niềm tin thì phi logic - nó không hỏi, nó không tranh biện, nó đơn giản đi vào cái chưa biết, nó thử để kinh nghiệm. Kinh nghiệm là cách biện minh duy nhất cho người có niềm tin. Người đó sẽ thử nếm trải nó, người đó sẽ thử kinh nghiệm nó. Không kinh nghiệm người đó không nói

điều gì. Người đó sẽ không quyết định, người đó sẽ còn để mở.

Từ một bước, rồi bước nữa, bước nữa, niềm tin dẫn bạn tới buông xuôi - bởi vì bạn càng thử với niềm tin bạn càng hiểu biết, bạn càng kinh nghiệm nhiều hơn. Cuộc đời của bạn trở nên mãnh liệt. Mỗi bước đều nói với bạn: Vượt ra ngoài nó, còn nhiều điều được giấu kín ở bên kia. Bên kia trở thành mục đích. Siêu việt lên mọi thứ và đi sang bên kia. Và cuộc sống trở thành cuộc phiêu lưu, việc khám phá liên tục về điều chưa biết. Thế thì thêm niềm tin cây lại được tạo nên.

Khi mọi bước dẫn tới cái chưa biết đem lại cho bạn thoáng nhìn phúc lạc, khi mọi bước dẫn tới điên khùng đem lại cho bạn hình thái cực lạc cao hơn, khi mọi bước dẫn tới cái chưa biết giúp cho bạn nhận ra rằng cuộc sống không chỉ bao gồm tâm trí, nó là hiện tượng tổ chức toàn bộ, toàn bản thể bạn đều được cần tới và được vẫy mời - thế thì dần dần bản thể bên trong của bạn trở nên được thuyết phục. Và đó không phải là thuyết phục logic, đó là kinh nghiệm của bạn, đó là thực nghiệm; hay bạn có thể nói đó là sự tồn tại, không phải là trí năng - đó là toàn bộ. Thế thì một thời điểm sẽ tới khi bạn có thể buông xuôi.

Buông xuôi là bạo dạn lớn nhất. Buông xuôi nghĩa là gạt tâm trí hoàn toàn sang một bên. Buông xuôi có nghĩa phát điên. Tôi nói buông xuôi có nghĩa phát điên, bởi vì tất cả những người sống trong logic và trong tâm trí sẽ coi bạn đã phát điên. Đối với tôi đây không phải là điên khùng. Với tôi, điên khùng, kiểu điên khùng này, là cách sống dũng cảm duy nhất. Đối với tôi điên khùng này là bước nhảy sâu sắc nhất. Với tôi, điên khùng này là tất cả những gì xứng đáng để gọi đó là một con người. Nhưng với các nhà logic tin cậy của

bạn sẽ tựa như điên khùng. Đây là một trong những hiện tượng cần phải được hiểu thấu rất sâu sắc.

Tất cả mọi tôn giáo vĩ đại đều nảy sinh xung quanh một người khùng nào đó. Một Jesus là một người khùng, hoàn toàn điên rồ. Một Phật là một người khùng. Nhưng những người tụ tập xung quanh không phải tất cả đều điên khùng. Nhiều người tới không phải là người trên đỉnh, họ là các nhà trí thức. Họ bị hấp dẫn tới Jesus và cũng tới cả Phật. Chính sự hiện hữu Phật đến tận bây giờ vẫn có sức hấp dẫn, tràn đầy bao nhiêu năng lượng vô hạn đến mức họ bị hấp dẫn tới. Tâm trí họ lập luận rằng con người này đã đạt tới cái gì đó - nhưng họ không phải là người trên đỉnh, họ là những người phi đỉnh. Họ bị hấp dẫn đến về mặt trí tuệ. Chính hiện tượng về một Phật và bản thể ông ấy đã trở thành một luận chứng logic cho họ. Họ lắng nghe Phật, họ hợp lý hoá những lời ông ấy nói, họ tạo ra siêu hình quanh chúng, thế rồi tôn giáo được sinh ra. Tại cơ sở là một người khùng, nhưng trong cấu trúc lại là các nhà logic. Họ là những con người mâu thuẫn, tuyệt đối mâu thuẫn, đối lập với Phật. Họ tạo ra Phật giáo và triết học.

Jesus là người khùng, thánh Paul thì không. Ông này là nhà logic hoàn hảo. Nhà thờ do thánh Paul tạo nên, không phải là Jesus. Toàn bộ Ki tô giáo đều được thánh Paul tạo ra, không phải là Jesus. Và đây là một trong những điều nguy hiểm nhất đã từng xảy ra. Không có cách nào ngăn cản được nó. Đó là bản chất của mọi vật.

Nếu Jesus được sinh ra bây giờ, nhà thờ sẽ từ chối ông ngay lập tức. Nhà thờ sẽ không cho phép bất kì người điên khùng nào. Eckhart hay Bohme, nhà thờ sẽ từ chối họ - họ là người khùng. Họ sẽ bị trục xuất khỏi tổ chức. Họ sẽ không được chấp nhận bởi vì họ có thể chứng tỏ phá huỷ. Họ nói

những điều mà, nếu mọi người lắng nghe họ và tin họ thì họ sẽ phá huỷ toàn bộ cấu trúc, toàn bộ tổ chức.

Tôn giáo được sinh ra. Tại cơ sở là một người khủng, và rồi nó được kế tục bởi các nhà logic, những người đối lập. Họ tạo ra mọi tổ chức. Người trên đỉnh cho sinh thành, rồi đứa trẻ được những người phi đỉnh nhận làm con nuôi. Cho nên mọi tôn giáo tại cội nguồn sinh thành đều đẹp đẽ - nhưng không bao giờ có lại lần nữa. Thế thì nó trở nên xấu xí. Thế thì, quả thực nó trở thành phi tôn giáo.

Bất kì điều gì tôi đang nói với bạn, bạn đều may mắn - bạn đang ở cội nguồn, đó là lí do tại sao tôi nói bạn may mắn. Và điều xảy ra là chỉ sau hàng nghìn năm bạn mới ở gần cội nguồn. Điều đó sẽ không như thế lại lần nữa. Ngay cả với ý tưởng của tôi điều đó cũng không như vậy nữa. Sớm hay muộn nhà logic sẽ bước vào, người phi đỉnh sẽ tới. Họ nhất định tới - họ đã trên đường rồi. Họ sẽ hệ thống hoá mọi điều, họ sẽ phá huỷ mọi thứ. Và thế thì cơ hội sẽ bị lỡ. Thế thì nó sẽ là một điều chết. Ngay bây giờ nó đang sống động và bạn đang gần cội nguồn. Đó là lí do tại sao tôi nói bạn may mắn.

Trong tâm trí của bạn cả hai khả năng đều có đó - người trên đỉnh và người phi đỉnh. Nếu bạn cho phép người trên đỉnh của mình, bạn sẽ buông xuôi. Nếu bạn cho phép người phi đỉnh của mình, thế thì bạn sẽ lắng nghe tôi, tranh cãi về nó, hợp lí hoá nó, triết lí nó. Thế thì hoặc bạn bị tôi thuyết phục, hoặc không bị tôi thuyết phục. Nếu bạn bị thuyết phục, bạn sẽ quanh quẩn bên tôi. Nếu bạn không bị thuyết phục, bạn sẽ bỏ đi. Nhưng cả hai trường hợp bạn đều bỏ lỡ. Dù bạn quanh quẩn bên tôi hay bỏ đi, chẳng can hệ gì.

Nếu bạn cố gắng để được thuyết phục về mặt trí tuệ thì bạn đã lỡ. Điều này có thể làm được khi tôi chết. Ngay bây

giờ cái gì đó khác là có thể và có thể được thực hiện - và đó là: cho phép người trên đỉnh của bạn, cho phép linh hồn tin cậy của bạn phiêu lưu. Đừng làm cho nó thành lập luận bên trong bạn. Làm nó thành bước nhảy. Cội nguồn hiếm khi xảy ra, và rất ít người có thể tận dụng được. Điều này đã từng bao giờ cũng như vậy; điều này bao giờ cũng sẽ như vậy. Xung quanh Jesus chỉ còn vài người; xung quanh Phật chỉ còn vài người. Và thế rồi trong nhiều thế kỉ họ kêu, họ khóc.

Khi Phật sắp chết nhiều người kêu khóc. Chỉ có vài người ngồi một cách phúc lạc xung quanh - chỉ có vài người. Đó là những người trên đỉnh, người ngồi một cách phúc lạc; họ đã trở thành một với cội nguồn. Họ đã trở thành một với Phật; đệ tử và thầy đã biến mất từ lâu và bây giờ không có cái chết xảy ra. Chỉ vài người - một Mahakashyapa, một Sariputta, đang ngồi im lặng, tận hưởng. Ngay cả Anada, đại đệ tử của Phật cũng kêu khóc.

Phật mở mắt và nói: Sao ông lại khóc, Ananda?

Ananda nói: Trong bao nhiêu, bao nhiêu năm tôi ở cùng thầy mà tôi đã bỏ lỡ cơ hội, nay thì thầy sắp không còn nữa. Điều gì sẽ xảy ra cho tôi bây giờ? Thầy đã có đó mà tôi không thể đạt tới. Bây giờ thầy sẽ không còn ở đây. Điều gì sẽ xảy ra cho tôi đây? Bây giờ tôi sẽ phải vắn vơ bao nhiêu kiếp nữa?

Ngay cả khi cội nguồn có sẵn cho bạn, bạn vẫn có thể bỏ lỡ. Bạn có thể bỏ lỡ bởi vì không buông xuôi. Buông xuôi đi và phần còn lại tôi sẽ lo cho.

*Osho kính yêu,
 Trước khi thầy bắt đầu nói chuyện, thầy mỉm cười.
 Khi thầy bắt đầu nói, nụ cười thầy biến mất và thầy
 không mỉm cười lại chừng nào thầy chưa kết thúc.
 Thầy có thể nói cho chúng tôi về điều đó không?*

Điều đó có liên quan đấy, bởi vì nói là một hoạt động cực nhọc và vô ích đến thế. Nó phải được làm bởi vì chẳng còn cách nào khác để đưa bạn tới cái im lặng đang tồn tại trong tôi. Bạn sẽ không lắng nghe nó; bạn chỉ có thể lắng nghe lời nói. Cho nên tôi mỉm cười khi tôi bắt đầu nói, nhưng khi tôi đang nói, khó mỉm cười được. Đây là một nỗ lực cực nhọc và vô ích để nói một điều gì đó vốn không thể nói được, để kể về cái gì đó vốn không thể kể được, để tiếp tục chỉ ngón tay liên tục lên mặt trăng mà vốn không thể chỉ được. Nhưng chẳng còn cách nào khác, cho nên tôi phải tiếp tục nói.

Dần dần bạn sẽ trở nên có khả năng lắng nghe điều không lời, không tiếng. Dần dần bạn sẽ trở nên có khả năng lắng nghe khi tôi không nói. Thế thì sẽ không có nhu cầu... thế thì tôi sẽ mỉm cười liên tục. Cho nên khi tôi kết thúc, tôi lại mỉm cười lần nữa - hết hành hạ rồi!

Đủ cho hôm nay.

10

Bạn là con đường

*Osho kính yêu,
Một tục lệ cổ của thiền là sư phải ở với thầy mình trong mười năm trước khi người đó đi thuyết giảng. Có một câu chuyện thiền về một sư đã hoàn tất mười năm trong thiền viện. Một ngày trời mưa sư tới thăm thầy mình, Nan-in. Sau khi Nan-in đã chào đón sư, ông nói với sư: Chắc là ông đã để dép ở tiền sảnh. Ông đã để dép ở phía bên nào của chiếc ô? Sư lưỡng lự trong chốc lát và qua việc lưỡng lự đó sư hiểu ra là mình đã không trong thiền mọi lúc. Thầy đã bảo chúng tôi rằng cuộc sống có nhịp đập - vào và ra, âm và dương. Liệu chúng tôi có phải cố gắng nhận biết từng giây phút, hay chúng tôi có thể cũng theo nhịp cuộc sống và có những lúc bỏ cố gắng của mình?*

Điều đầu tiên cần phải hiểu: nhận biết phải có từ khoảnh khắc này sang khoảnh khắc kia, nhưng nó chỉ có thể có khi nó trở thành phi nỗ lực. Với nỗ lực bạn sẽ mất tiếp xúc đi tiếp xúc lại, với nỗ lực bạn sẽ phải nghỉ. Nỗ lực không thể liên tục, đây là điều không thể được. Làm sao bạn có thể nỗ lực liên tục được? Bạn sẽ mệt và thế thì bạn sẽ phải thành thôi.

Mọi nỗ lực đều cần có thành thôi. Cho nên nếu nhận biết là thông qua nỗ lực, thế thì nhận biết không thể là luồng liên tục, thường xuyên. Sẽ có khoảnh khắc bạn sẽ mất nhận biết. Đây là những khoảnh khắc thành thôi khỏi nỗ lực.

Cuộc sống rung động. Cuộc sống bao giờ cũng chuyển sang phía đối lập. Nỗ lực, thế thì bạn phải nghỉ. Bạn lại nỗ lực, thế rồi bạn lại phải nghỉ. Nhưng có một nhận biết vượt ra bên kia cuộc sống - siêu việt. Thế thì không có rung động; nó là vô nỗ lực, nó là tự phát.

Điều gì đã xảy ra cho sư này, đệ tử của Nan-in? Thầy hỏi: Ông để dép ở đâu - bên phải hay bên trái? Người đó lưỡng lự. Và người đó nhận ra rằng trong khoảnh khắc bỏ dép mình đã không nhận biết - nếu không, người đó phải biết dép đã để chỗ nào, bên phải hay bên trái. Tâm thức của người đó chưa liên tục. Điều đó chỉ chứng tỏ rằng tâm thức của người đó vẫn chưa vô nỗ lực. Người đó vẫn còn phải nhớ, phải nỗ lực có ý thức. Sự chú tâm của người đó vẫn đi kèm với căng thẳng. Người đó vẫn chưa trở thành chú tâm. Đôi khi người đó thành công, đôi khi lại thất bại.

Nan-in đang hỏi: Nhận biết của ông bây giờ tự nhiên chưa? Ông không cần phải thao tác nó nữa chứ? Ông không cần phải làm gì về nó nữa chứ? Nó có đây - nó có đây dù bất

kì cái gì ông làm, hay ông phải nỗ lực thì nó mới có đấy? Nếu nỗ lực có đó, nó là điều phải ráng sức, mà điều phải ráng sức thì nhất định là phi tự nhiên. Nhận biết phi tự nhiên không thực là nhận biết - nó chỉ tồn tại ở ngoại vi, không phải bên trong ông. Nếu nó tồn tại trong ông, chẳng cần phải nỗ lực gì.

Điều tôi cố gắng nói là: Nỗ lực bao giờ cũng chỉ ở ngoại vi. Bạn không thể động chạm tới trung tâm thông qua nỗ lực. Bạn có thể làm điều gì đó ở ngoại vi - bạn có thể thay đổi hành vi của mình, bạn có thể thay đổi cái gọi là tính cách của bạn. Tại ngoại vi, với nỗ lực, bạn có thể trở thành người tốt từ việc xấu, bạn có thể trở thành đức hạnh từ việc là kẻ tội lỗi; thậm chí bạn có thể trở thành thánh nhân - tại ngoại vi, với nỗ lực.

Nhưng trung tâm không bao giờ có thể bị động chạm tới và bị thâm vào qua nỗ lực - bởi vì không hành động nào có thể dẫn tới *bạn*. Bạn đã ở đó rồi! Không cần phải làm gì cả. Bạn phải đơn giản im lặng, tự phát, và thế thì trung tâm nảy sinh. Nó lộ ra từ đám mây. Có một chỗ vỡ, một lỗ hổng. Bạn bỗng nhiên nhận ra nhận biết tự phát của mình. Bạn là nhận biết. Nó không là cái gì bạn làm, nó không là cái gì phải được làm - chính bản chất của bạn là nhận biết.

Người Hindu gọi bạn là *satchitananda*. Họ đã dùng ba từ - *sat*, *chit*, *ananda*. *Sat* nghĩa là sự tồn tại, cái không bao giờ đi vào không tồn tại. *Sat* nghĩa là chân lí, điều không bao giờ trở thành không đúng. *Sat* nghĩa là vĩnh hằng - điều đã là, đang là, sẽ là. *Chit* nghĩa là nhận biết, tâm thức. Đó là bản tính của bạn. Bạn bao giờ cũng là ý thức, bạn đang là ý thức, bạn sẽ là ý thức. Tâm thức đó không thể bị lấy đi từ bạn, nhưng nó tồn tại trong chính cốt lõi bản thể của bạn, không phải ở ngoại vi. Nó là bạn, nhưng bạn không trong tiếp xúc

với chính mình. Còn *ananda* có nghĩa là phúc lạc, cực lạc. Không phải là bạn phải đạt tới phúc lạc - nó là bạn. Bạn bao giờ cũng phúc lạc, bạn không thể là khác được; không có khả năng nào. Bạn không thể thay đổi được nó.

Bạn sẽ nói điều này dường như hoàn toàn ngớ ngẩn - vì chúng ta đang trong khổ. Bạn đang trong khổ vì bạn đã trở nên bị ám ảnh với ngoại vi quá nhiều. Bạn đã quên hoàn toàn trung tâm. Bạn đã trở nên dính líu quá nhiều với người khác, bận tâm quá nhiều tới người khác, tới mức toàn bộ chú ý được tập trung vào người khác, và bạn rơi vào trong bóng tối, trong vùng tối.

Bạn là *satchitananda*.

Thiền sư Nan-in đang hỏi đệ tử: Bây giờ ông đã trở nên tỉnh táo ông là ai chưa? Bây giờ ông đã bắt rễ vào bản tính của mình chưa?

Nếu đệ tử này đã thực sự bắt rễ vào bản tính mình, trường hợp này sẽ là gì?

Câu chuyện này rất khó hiểu. Đây không phải là câu hỏi về việc để dép bên trái hay bên phải; đây không phải là vấn đề của câu chuyện này. Điều đó dường như là vấn đề nhưng kì thực không phải. Vấn đề thực sự là: khi Nan-in hỏi điều này, đệ tử đã lưỡng lự. Đây mới là vấn đề thực sự. Và trong khoảnh khắc lưỡng lự đó người đó không nhận biết rằng mình đang lưỡng lự. Nếu người đó đã nhận biết rằng có lưỡng lự, người đó sẽ được chấp nhận. Nhưng vào chính khoảnh khắc đó người đó mất nhận biết.

Và bạn cũng không thể lừa được Nan-in. Nếu bạn tới gặp Nan-in bạn có thể nhớ rất rõ nơi đã bỏ dép, điều đó không khó. Nếu Nan-in hỏi bạn: Ông đã bỏ dép ở đâu, bên trái hay bên phải? Bạn có thể trả lời ngay lập tức: bên phải. Và bạn

vẫn thất bại. Đây không phải là vấn đề, đây chỉ là sự đánh lừa. Nan-in làm lạc hướng tâm trí chỉ để xem ngay bây giờ điều gì xảy ra trong đệ tử.

Trong chính khoảnh khắc khi Nan-in hỏi: Dép ông để đâu, bên phải hay bên trái? thì đệ tử bị lỡ. Trong chính khoảnh khắc đó người đó lưỡng lự - và người đó không nhận biết về sự lưỡng lự. Người đó bắt đầu nghĩ. Trong chính khoảnh khắc đó người đó trở nên không nhận biết, Nan-in nhìn vào người đó. Câu hỏi đó chỉ để làm lạc hướng hướng tâm trí, đây chỉ là sự đánh lừa.

Đệ tử này thất bại, cho nên người đó không thể được đi thuyết giảng cho người khác. Người đó vẫn còn chưa sẵn sàng, người đó vẫn còn chưa nhận biết. Làm sao một người chưa nhận biết có thể dạy được người khác? Bất kì điều gì người đó định dạy cũng đều sẽ sai. Có nhiều thầy không biết về chính bản thân mình. Họ có thể là thầy tốt, có hiệu quả, có nghệ thuật, nhưng đây không phải là vấn đề. Họ không thể có ích gì.

Một lần tôi đã đi trên một chuyến xe lửa. Trong toa có một chú bé rất quấy. Mọi hành khách trong toa đều bị làm phiền. Nó chạy hết góc này đến góc kia, làm đổ cốc chén, ngã vào mọi người, còn bố nó thì rất bối rối. Người đó cố gắng nhiều lần để ngăn cậu bé lại, nhưng đứa bé chẳng chịu nghe lời.

Cuối cùng người bố nói: Willy, nếu con không chịu nghe lời bố và nếu con không dừng lại thì bố sẽ phát dít con.

Đứa trẻ vẫn tiếp tục chạy. Nó đi tới đầu đằng kia toa và nó nói: Được rồi, bố phát dít con đi - nhưng thế thì con sẽ mách người soát vé con thực sự mấy tuổi rồi.

Người bố này không thể là thầy giáo. Thậm chí đến đứa trẻ cũng không chịu nghe lời người đó. Một người thầy mà không nhận biết được về bản thân mình thì không thể là thầy giáo được. Người đó không thể dạy người khác điều mà bản thân mình không đạt tới được.

Nhận biết là cái gì đó tựa như bệnh lây lan. Khi thầy tỉnh táo, nhận biết, bạn cũng sẽ nhiễm nhận biết của thầy. Đôi khi, chỉ ngồi bên cạnh thầy bạn bỗng nhiên trở nên nhận biết - dường như mây đã bay đi và bạn có thể thấy bầu trời rộng mở. Cho dù một khoảnh khắc... nhưng điều đó trở thành thay đổi sâu sắc trong chính phẩm chất con người bạn.

Cho dù không phải nỗ lực gì về phần bạn, chỉ có ở gần bên thầy, người là nguồn nhận biết im lặng, bỗng nhiên bạn trở nên im lặng. Thầy chạm tới bạn. Cánh cửa khép nay mở ra, hay dường như trong bóng đêm bỗng nhiên có tia chớp và bạn thấy toàn bộ. Nó biến mất vì nó không thể bị bạn giữ lại nữa. Nếu nó không được bạn đạt tới, bạn sẽ mất nó - nhưng bạn sẽ không bao giờ như cũ nữa. Bạn đã biết cái gì đó, cái gì đó mà trước đây chưa từng biết tới. Và bây giờ cái biết này sẽ còn lại như một phần của bạn. Sẽ nảy sinh ham muốn, sẽ nảy sinh tham vọng mới: để đạt tới điều này, để làm cho điều này thành thường hằng - bởi vì cho dù một khoảnh khắc nhưng nó phúc lạc làm sao, nó biểu lộ biết bao hạnh phúc cho bạn, biết bao niềm vui.

Nhưng nếu người thầy, nếu thầy giáo, bản thân mình lại không nhận biết, người đó có thể dạy về nhận biết nhưng người đó lại không thể dạy tính nhận biết được. Và việc dạy về tính nhận biết là vô dụng - đây chỉ là lời nói, đây chỉ là lí thuyết. Bạn có thể học lí thuyết với người đó, nhưng bạn không thể học được sự kiện. Do đó, trước khi đệ tử này rời

Nan-in, Nan-in phải nhìn vào người đó - và đây là một hiện tượng rất khác.

Trong lĩnh vực giáo dục, sinh viên bị kiểm tra, nhưng chỉ trí nhớ của người đó là được kiểm tra còn bản thân người đó thì chẳng bao giờ. Bao giờ trí nhớ người đó cũng được kiểm tra - không bao giờ là người đó. Nan-in không kiểm tra trí nhớ của đệ tử. Ông ấy không hỏi: Ông để dép ở đâu, bên phải hay bên trái? Ông ấy không yêu cầu trí nhớ tốt, bởi vì nơi đệ tử bỏ dép bây giờ là quá khứ. Ông ấy đang cố gắng nhìn vào bên trong bản thể của đệ tử ngay lúc đó. Ông ấy không kiểm tra trí nhớ mà cố nhìn vào tâm thức ngay khoảnh khắc này. Quá khứ không thành vấn đề. Hiện tại, tính hiện tại mới là vấn đề.

Tưởng tượng rằng đệ tử đang ngồi trước Nan-in đi. Nan-in hỏi, và đệ tử lạc trong quá khứ. Người đó cố nghĩ xem mình đã bỏ dép ở đâu. Người đó cố nghĩ xem liệu mình có thể nhớ được hay không. Người đó cố nghĩ xem liệu mình có mất nhận biết hay không. Ngay lúc này người đó đã trở nên lẫn lộn. Toàn bộ tâm thức của người đó đã trở nên u ám. Người đó không còn ở đây nữa. Người đó không có trong hiện diện của Nan-in, người đó đã đi vào quá khứ, người đó đã đi vào trong suy nghĩ - người đó không mang tính thiền. Lường lự, suy nghĩ, cố gắng thử ...

Bạn không thể thoát khỏi Nan-in. Ông ấy sẽ thấy qua bạn; ông ấy sẽ thấy mọi đám mây, ông ấy sẽ thấy bạn không ở đây và bây giờ. Thế thì bạn không thể được phép đi thuyết giảng. Bạn không thể được phép đi, vì bạn sẽ giảng cái gì? Điều bạn không có, bạn không thể giảng được. Bạn có thể giả vờ nhưng việc giả vờ đó sẽ là nguy hiểm, bởi vì nếu bạn giả vờ rằng bạn nhận biết và bạn lại không nhận biết, thì việc giả vờ đó sẽ trở thành truyền nhiễm. Thầy giả tạo ra trò giả,

và thế thì giống như gợn sóng lăn tăn, tính giả đó cứ lan rộng ra.

Tội lỗi nguy hiểm nhất mà con người có thể phạm phải là giả vờ nhận biết. Cho dù bạn giết người, đó vẫn chưa là tội lỗi lớn đến thế, bởi vì, quả thực, bạn không thể giết người. Bạn chỉ có thể phá hủy thân thể; linh hồn chuyển sang thân thể khác. Bạn chỉ phá hủy một trò chơi, trò mới bắt đầu ngay lập tức. Kẻ giết người không phải là kẻ tội phạm lớn nhất như thế. Nhưng nếu bạn giả vờ rằng bạn nhận biết mà bạn lại không nhận biết, nếu bạn giả vờ rằng bạn là thầy và bạn không phải như vậy, bạn đang làm một điều tệ hại, điều tệ hại vô cùng đến mức không tội lỗi nào có thể so sánh được với nó - vì người khác sẽ học cái giả vờ đó. Họ bắt đầu giả vờ, và thế thì điều đó sẽ tiếp diễn mãi - giống như khi bạn ném một hòn đá vào cái hồ im lặng, gợn sóng dậy lên và lan ra mãi. Một gợn sóng này tạo ra gợn sóng khác, đẩy gợn sóng kia đi, và việc đó tiếp diễn cho tới tận bờ hồ.

Hồ tâm thức không có biên giới. Gợn sóng được tạo ra sẽ lan đi mãi; nó còn tiếp tục mãi mãi. Bạn sẽ không ở đây, nhưng lừa dối của bạn, giả dối của bạn, vẫn sẽ tiếp tục và nhiều người sẽ bị ảo tưởng bởi nó.

Thầy giả là tội nhân lớn nhất trên thế giới. Đó là lí do tại sao Nan-in không cho phép bất kì ai được đi thuyết giảng chừng nào tự bản thân người đó còn chưa trở nên chứng ngộ. Thế thì chính ánh sáng cháy bên trong bạn sẽ giúp cho người khác được thắp sáng. Chính ngọn lửa cháy bên trong bạn sẽ làm cho người khác ấm áp. Chính cuộc sống đã xảy ra cho bạn sẽ giúp cho người khác thoát khỏi tính chết cứng của họ.

Nhưng phải nhớ: tỉnh táo, nhận biết hay tâm thức có thể liên tục chỉ khi nó đã trở thành vô nỗ lực. Ban đầu nỗ lực nhất định phải có đó, bởi vì nếu không làm sao bạn bắt đầu

được? Bạn sẽ phải nỗ lực, bạn sẽ phải cố chú tâm, bạn sẽ phải cố gắng đủ mọi cách để ý thức, nhưng nỗ lực sẽ tạo ra căng thẳng. Và bạn càng nỗ lực, bạn càng bị căng thẳng. Sẽ có thoáng nhìn nhỏ nhoi, nhưng bởi vì căng thẳng nên cực lạc sẽ bị bỏ lỡ. Bạn phải trải qua trạng thái này nữa, bằng nỗ lực.

Một điều sớm hay muộn bạn sẽ trở nên nhận biết: bất kỳ khi nào bạn nỗ lực, nhận biết tới với bạn nhưng đó là một nhận biết rất cực nhọc, ác mộng. Nó rất nặng nề, tựa như có hòn đá đè lên đầu bạn. Nó không đem lại vui sướng, không vô trọng lượng, không nhảy múa. Nhưng khi nỗ lực như vậy, đôi khi bỗng nhiên bạn trở nên nhận biết - khi bạn không nỗ lực gì cả. Và nhận biết đó sẽ nhẹ nhàng, vui thích, nhảy múa, cực lạc.

Điều này sẽ xảy ra chỉ cho những người đang nỗ lực. Trong khi nỗ lực, đôi khi, khi bạn không nỗ lực, thoáng nhìn này sẽ xảy ra cho bạn. Thế thì bạn sẽ trở nên nhận biết rằng qua nỗ lực bạn không thể đạt tới điều tối thượng - chỉ có thông qua vô nỗ lực nó mới xảy ra.

Đối với nhiều thiện nhân quanh tôi điều đó xảy ra. Họ đến nói với tôi rằng trong khi thiền vào buổi sáng, vào buổi tối, chẳng có gì xảy ra. Rồi bỗng nhiên trong đêm hay bỗng nhiên vào buổi trưa khi họ đang ngồi và cái gì đó bắt đầu - và họ đã không làm gì cả. Điều này sẽ xảy ra. Giống như khi bạn quên một cái tên mà bạn cảm thấy ngay trên đầu lưỡi, bạn phải cố gắng hết sức để nhớ ra, bạn nỗ lực để đem nó lại trong ý thức. Nó không đến, và bạn càng cố gắng, bạn càng cảm thấy mất tâm mất tích. Bạn biết là bạn có biết, bạn vẫn liên tục biết rằng bạn có thể nhớ được. Nó chỉ quanh quẩn đâu đây nhưng một rào chắn nào đó, cái gì giống như một khối chắn ở đó, và cái tên không tới với bạn - nó có thể

là tên của người bạn thân yêu! Và thế thì toàn bộ nỗ lực trở nên vô ích đến độ bạn phải từ bỏ nó. Bạn bắt đầu đọc báo hay ra hút thuốc, hay ra vườn đi dạo, hay bắt đầu đào xới trong vườn, và rồi bỗng nhiên nó bật ra. Bỗng nhiên cái tên có đó, người bạn đang đứng đó, khuôn mặt có đó.

Điều gì đã xảy ra? Khi bạn nỗ lực, bạn bị căng thẳng đến độ chính căng thẳng này trở thành khối chắn; chính căng thẳng làm hẹp lối đi. Cái tên muốn tới, kí ức đã gõ cửa, nhưng chính căng thẳng trở thành cái chốt đóng. Đó là lí do tại sao bạn cảm thấy nó ngay trên đầu lưỡi. Nó quả ngay đấy! Nhưng bởi vì bạn căng thẳng quá, lo nghĩ quá về nó, lo âu để đem nó ra nên mỗi lo âu trở thành khối chắn. Khi tâm trí rất lo âu, nó trở nên đóng.

Tất cả những gì đẹp đẽ và đúng đắn chỉ xảy ra khi bạn không lo lắng về nó. Tất cả những gì đáng yêu xảy ra chỉ khi bạn thậm chí không chờ đợi nó - không đòi hỏi, không yêu cầu. Thế thì tâm trí không có khối chắn nào. Đó là lí do tại sao nó xảy ra khi bạn quên nó. Nỗ lực là cần thiết, ban đầu nỗ lực là cái phải có - vô ích đấy, nhưng vẫn phải có. Cái vô ích sẽ được nhận ra từ từ. Khi bạn có thoáng nhìn, thoáng nhìn bất chợt, với cảm giác rằng bạn không làm nỗ lực nào, những thoáng nhìn đó đã mưa rào lên bạn, món quà từ điều thiêng liêng, thế thì bạn có thể bỏ nỗ lực - và khi bạn càng bỏ nỗ lực, lại càng nhiều quà tặng sẽ tới.

Tại phương Đông chúng ta bao giờ cũng tin, và tin đúng, rằng chúng ngộ chẳng phải là thành tựu. Nó giống như ân huệ, nó là món quà, nó là *prasad*. Thượng đế trao nó cho bạn, bạn không thể giành nó ở chỗ xa tay mình.

Với người tìm kiếm phương Tây điều này rất khó hiểu, bởi vì ở phương Tây trong vài thế kỉ qua toàn bộ tâm trí con người đã được chuyển vào điều tranh giành. Bạn đã giành

giật mọi thứ từ tự nhiên. Bất kì bí mật nào khoa học biết được đều không phải là thứ được đem cho, chúng đã được giành giật lấy. Bạn đã dùng vũ lực bạo hành buộc tự nhiên mở ra cánh cửa của những điều bí ẩn. Bởi vì bạn đã thành công với vật chất nên bạn nghĩ rằng điều tương tự cũng xảy ra với điều thiêng liêng. Điều đó không thể xảy ra được, điều đó là không thể được. Bạn không thể tấn công vào cõi trời và bạn cũng không thể đến đó với lưỡi lê. Bạn không thể buộc điều thiêng liêng mở trái tim cho bạn bởi vì kì khi nào bạn dùng vũ lực, bạn đều đóng. Đó là vấn đề: bất kì khi nào bạn dùng vũ lực bạn đều đóng, và nếu bạn đóng, điều thiêng liêng không thể lộ ra cho bạn.

Khi bạn không dùng vũ lực nhưng nổi tựa đám mây trắng, chỉ bông bênh, không nỗ lực gì để đạt tới bất kì đâu; khi không có mục đích và không nỗ lực; khi bạn không muốn đạt tới bất kì cái gì và không phải gắng sức về nó; khi bạn hạnh phúc như bạn hiện hữu, khi bạn cực lạc như thế giới hiện hữu; khi bạn chấp nhận mọi thứ như chúng hiện hữu và bạn không muốn thay đổi cái gì - thì bỗng nhiên bạn được đưa tới một chiều hướng khác của bản thể. Bạn nhận ra cánh cửa bao giờ cũng mở. Chúng chưa bao giờ đóng cả, chúng không thể đóng được. Bí ẩn thiêng liêng bao giờ cũng kề cận bên bạn. Nó chưa bao giờ ở rất xa cả. Nó không thể ở xa được, bởi vì bạn là một phần của điều thiêng liêng. Dù bạn có đi đâu, điều thiêng liêng cũng đi theo bạn.

Vấn đề không phải là ở chỗ dò tìm hay tìm kiếm; đây là vấn đề vẫn im lặng và cho phép. Khi bạn tìm kiếm, bạn bị lỡ, bởi vì người tìm kiếm bao giờ cũng mạnh bạo. Khi bạn tìm nó sẽ không đến với bạn, bởi vì tâm trí đang tìm kiếm quá bận bịu, nó không sẵn có. Nó chưa bao giờ ở đây và bây giờ, nó bao giờ cũng ở đâu đó trong tương lai - khi việc khám phá sẽ được tiến hành, khi tìm kiếm sẽ được hoàn tất, khi việc dò

tìm sẽ đi tới kết thúc. Nó bao giờ cũng ở đâu đó phía cuối, nó không ở đây. Điều thiêng liêng ở đây, cho nên bạn chẳng gặp được. Người tìm kiếm chẳng bao giờ đạt tới.

Điều đó không có nghĩa là bạn không nên là người tìm kiếm. Ban đầu bạn sẽ phải là người đi tìm, không có cách nào khác. Ban đầu bạn phải là người tìm kiếm, bạn phải đi tìm và làm đủ mọi nỗ lực. Chỉ có bằng tất cả nỗ lực và trở thành người tìm kiếm liên tục bạn mới nhận ra rằng điều đó chỉ xảy ra khi bạn đang trong tâm trí không tìm kiếm.

Đôi khi vào lúc nghỉ, điều đó sẽ đến với bạn. Đôi khi trong khi ngủ, điều đó sẽ giáng xuống bạn. Đôi khi chỉ bước trên đường nó sẽ có đó. Đôi khi chỉ nhìn mặt trời mọc buổi sớm - chẳng làm gì cả, chỉ là nhận biết thụ động - nhìn mặt trời mọc hay mặt trăng lung linh bóng trong đêm lạnh ven hồ, hay bông hoa xoè cánh, và bạn chỉ là nhận biết thụ động... Chẳng cần gì về phần bạn cả. Khi bông hoa nở ra, nó chẳng cần giúp đỡ của bạn.

Thế mà vẫn có những người đàn cô giúp cho hoa nở. Họ sẽ phá huỷ toàn bộ vẻ đẹp của hoa, và thế thì hoa sẽ không bao giờ nở được thực sự nữa. Cho dù bạn có buộc nó phải nở ra, nó vẫn là bông hoa đóng. Việc nở hoa đã không xảy ra, đó là việc bắt buộc. Mọi thứ bị bắt buộc đều chẳng bao giờ nở hoa được. Bạn không cần phải giúp mặt trời mọc. Có những người nghĩ rằng giúp đỡ của họ là cần thiết. Có những người tạo ra nhiều phiền hà, *nhiều* điều phiền hà bởi vì họ nghĩ giúp đỡ của họ là cần cho mọi nơi.

Trong cuộc sống thực, bất kì khi nào thực tại đang xảy ra, chẳng cần có giúp đỡ của ai hết cả. Nhưng rất khó cưỡng lại ý định giúp đỡ bởi vì khi bạn giúp bạn cảm thấy bạn đang làm điều gì đó. Khi bạn làm điều gì đó bạn tạo ra bản ngã. Khi bạn không làm gì cả, bản ngã không thể tồn tại được.

Trong khoảnh khắc không làm gì bản ngã biến mất. Nhìn vào mặt trời mọc, nhìn bông hoa nở, nhìn mặt trăng lung linh trong hồ lạnh, không làm gì cả - bỗng nhiên nó sẽ giáng xuống bạn. Bạn sẽ thấy toàn bộ sự tồn tại được rót đầy với điều thiêng liêng, mọi nhịp thở của bạn đều thiêng liêng.

Với nỗ lực, đạt tới vô nỗ lực.

Với tìm kiếm, đạt tới trạng thái vô tìm kiếm.

Với tâm trí, đi tới vô trí.

Có hai kiểu người. Với một kiểu người nếu tôi nói nỗ lực đi thì họ sẽ thật nỗ lực, nhưng rồi họ không cho phép có vô nỗ lực. Với kiểu người kia nếu tôi nói nó sẽ xảy ra chỉ trong vô nỗ lực, họ bỏ mọi nỗ lực. Cả hai đều đi sai. Cả hai đều đi chệch đường.

Đây là nhịp điệu cuộc sống: nỗ lực sao cho bạn có thể là vô nỗ lực nữa. Cố gắng hết sức đạt tới chính mục đích để cho bạn có thể đạt tới khoảnh khắc tâm thức không cố gắng. Chạy thật nhanh hết sức để cho đến khi ngồi nghỉ bạn thực sự ngồi nghỉ. Bị cạn kiệt trong nỗ lực để cho khi bạn nghỉ, nó là việc nghỉ thực sự.

Bạn có thể nghỉ với cái bất ổn bên trong. Bạn có thể nằm xuống đất, nhưng bất ổn cứ tiếp diễn bên trong. Cho nên bạn đơn giản nằm xuống, nhưng đây không phải là nghỉ. Bạn có thể ngồi giống như vị phật và bên trong trẻ con chạy tán loạn - tâm trí vẫn làm việc và hoạt động. Bên trong bạn đang phát điên, bên ngoài bạn ngồi theo tư thế phật. Bạn có thể hoàn toàn tĩnh tại bên ngoài, không chuyển động, không hoạt động, còn bên trong rối loạn tiếp diễn. Điều này chẳng ích gì. Kết thúc rối loạn trong nỗ lực đi. Chạy thật nhanh vào. làm thật cạn kiệt đi! Do đó, việc nhấn mạnh của tôi là vào Thiền

Động. Nó vừa cả nỗ lực và vô nỗ lực. Nó vừa cả hoạt động và bất hoạt. Nó có cả chạy và thể rồi ngồi - chỉ ngồi.

Nan-in nhìn vào trong đệ tử này. Người đó đã siêu việt lên trên nỗ lực chưa? Người đó đã tới vô nỗ lực chưa? Tâm thức đã trở thành điều tự nhiên, tự phát cho người đó chưa? Người đó không lẫn lộn chứ? Người đó có sáng tỏ như trời xanh không? Thế thì người đó có thể là thầy, người đó có thể được phép đi thuyết giảng cho người khác.

Nhớ điều này bất kì khi nào cảm dỗ đến với bạn để dạy ai đó. Nếu bạn muốn nói điều gì đó với ai đó, hãy nói rằng đây là về - về Thượng đế, về nhận biết. Làm cho người khác nhận biết rằng bạn còn chưa đạt tới - bạn đã nghe nói thôi. Bạn đã nghe về những điều đẹp để đến mức bạn muốn chia sẻ về điều đó, nhưng bạn chưa đạt tới. Thế thì bạn có thể giúp đỡ mà không đầu độc, không đầu độc người khác.

Bao giờ cũng nhớ: nếu bạn không biết, thì bạn không biết. Đừng bao giờ giả vờ, thậm chí đừng phủ nhận. Bởi vì bạn có thể đơn giản giữ im lặng, không nói rằng bạn còn chưa đạt tới. Cho dù như thế là không tốt, bởi vì trong im lặng người khác có thể mang cảm giác rằng bạn đã biết. Làm điều đó thành rõ ràng bạn chưa biết về nó, nhưng bạn biết những người quả thực là đã biết, bạn đã được nghe về nó.

Ở Ấn Độ có hai kiểu kinh. Một kiểu gọi là *shruti*, kiểu kia gọi là *smriti*. Smriti nghĩa là trí nhớ còn Shruti nghĩa là cái đã được nghe tới. Kinh được gọi là smriti thuộc về những người chính bản thân họ đã biết. Nó là của riêng họ. Họ kể lại trí nhớ riêng của mình, họ kể lại kinh nghiệm của riêng họ. Shruti là kiểu kinh thứ hai; nó bắt nguồn từ những người có may mắn được ở gần những người đã biết - họ được nghe thấy.

Bao giờ cũng nhớ điều này: nếu bạn đã nghe thấy, nói rằng đây là điều gì đó bạn đã nghe, và nó đẹp đến mức chỉ có nghe thôi, nó cũng trở thành kho báu cho bạn. Thậm chí việc nghe nó đã làm xúc động trái tim bạn và bạn muốn chia sẻ. Nhưng điều này cũng mới chỉ là sự thân thiết; bạn chưa trở thành người chủ. Nó chỉ như một cử chỉ yêu mến, chỉ là sự chia sẻ hạnh phúc của bạn, nhưng bạn không chia sẻ nhận biết. Chừng nào bạn còn chưa đạt tới, chừng nào bạn còn chưa nhận ra, chừng nào điều đó còn chưa trở thành của riêng bạn, đừng cố gắng hướng dẫn bất kì ai. Điều đó là thô bạo. Còn khi bạn đã chứng ngộ, chính sự hiện hữu của bạn sẽ trở thành hướng dẫn.

Đệ tử đến gặp thầy Nan-in ngay từ lúc đầu đã bước sai, bởi vì nếu người đó đã sẵn sàng, Nan-in sẽ phải gọi người đó. Không phải là phần của người đó để quyết định: mười năm đã hoàn tất và tôi nay cần đi thuyết giảng. Toàn bộ vấn đề là sai. Thầy sẽ biết trước đệ tử khi nào người đó sẵn sàng, bởi vì tất nhiên thầy có thể quan sát kĩ hơn là bạn tự quan sát bản thân mình.

Thầy theo bạn ngay cả trong đêm và trong giấc mơ của bạn. Thầy tựa như một hình bóng thường xuyên theo dõi mọi điều xảy ra, dù bạn biết về sự theo dõi của thầy hay không. Và bạn sẽ không nhận biết, bởi vì đây là điều tinh tế thế.

Bất kì khi nào đệ tử đã sẵn sàng, thầy sẽ gọi người đó đến và nói với người đó: Bây giờ ông hãy đi! Đệ tử không cần phải công bố, và nếu đệ tử quyết định công bố, điều đó nghĩa là người đó không sẵn sàng - bản ngã có đó.

Đệ tử này muốn làm thầy - mọi đệ tử đều muốn vậy - và chính điều mong muốn đó trở thành rào chắn. Mười năm đã hoàn tất; người đó phải đã tính toán. Người đó phải là một anh chàng rất tinh ranh; nếu không ai sẽ nhớ? Sống cùng

thầy phỏng có ích gì nếu bạn không thể quên được thời gian? Bạn định quên cái gì khác? Vội vàng là gì? Đệ tử này không buông xuôi. Người đó chỉ chờ đợi, tính toán. Số học có đó, logic có đó, và một thái độ cố định hướng tới mọi vật. Người đó biết về lịch sử của thiền viện, rằng trong thời gian mười năm một đệ tử sẽ sẵn sàng và thế rồi người đó ra đi.

Nhưng điều đó cũng còn tùy. Không phải mọi đệ tử đều sẵn sàng trong mười năm, một số đệ tử sẽ không sẵn sàng trong mười kiếp, và một số đệ tử thì sẵn sàng trong mười giây. Đây không phải là một điều máy móc. Nó tùy thuộc vào phẩm chất, sự mãnh liệt của tâm thức của đệ tử. Đôi khi điều đó xảy ra: chỉ một cái nhìn từ thầy mà đệ tử sẵn sàng. Nếu người đó cởi mở, nếu không có rào chắn, nếu người đó buông xuôi, thì chỉ một khoảnh khắc cũng đủ. Cho dù điều đó là không cần, sự việc xảy ra không cần thời gian.

Nhưng nếu bạn tính toán, suy nghĩ: Khi nào điều đó xảy ra nhỉ? Ta đã đợi đủ rồi. Mất một năm, hai năm, rồi mười năm trôi qua, thế mà ta vẫn chờ đợi hoài mà chẳng có gì xảy ra cả - bạn tính toán bên trong - thế thì ta phí hoài thời gian. Đệ tử cần phải vứt bỏ tâm thức thời gian. Thời gian thuộc về bản ngã. Thời gian thuộc về tâm trí. Thiền là vô thời gian.

Đệ tử này tới thầy chỉ để công bố: Mười năm giờ đã hoàn tất. Tôi được dự định đi đâu và tôi được dự định dạy ở đâu bây giờ? Tôi đã sẵn sàng... bởi vì mười năm đã qua. Không ai sẵn sàng theo cách đó. Đó là lí do tại sao thầy phải hỏi một câu hỏi, chỉ để làm cho đệ tử lộ ra cái đàn độn cho mình.

Các bậc thầy thiền sư là những người rất khó tính - rất thẳng thắn, hiểu thấu, và làm cho người khác lúng túng. Thế mới là câu hỏi cho người tìm kiếm vĩ đại đã mất cả chục năm trời chờ đợi: Ông bỏ dép ở đâu, bên phải hay bên trái? Kiểu

câu hỏi nào và kiểu người nào mới là người hỏi một câu hỏi như vậy cho nhà tìm kiếm vĩ đại? Điều này không siêu hình chút nào. Bạn không thể tìm được câu hỏi tầm thường hơn thế. Bạn không thể tìm được câu hỏi báng bổ hơn - hỏi về đôi dép. Nếu như thầy hỏi về Thượng đế thì đệ tử này đã sẵn sàng. Nếu như thầy hỏi về cõi trời, về địa ngục thì đệ tử chắc đã sẵn sàng. Đệ tử này phải đã nhồi nhét đủ thứ, đủ mọi câu trả lời. Đó là lí do tại sao người đó đã phí hoài cả mười năm trời đèn sách, học hỏi. Mọi kinh sách đều có trong người đó, và người đó đã sẵn sàng... thầy có thể hỏi bất kì câu hỏi nào!

Nhớ lấy: nếu bạn ở gần người đã chứng ngộ thì người đó sẽ không bao giờ hỏi những câu hỏi mà bạn có thể trả lời được. Vấn đề không phải là trả lời, vấn đề là đáp ứng bằng cả bản thể.

Thầy hỏi câu hỏi vô tích sự đến thế: Ông bỏ dép ở đâu? Toàn bộ cái siêu hình của đệ tử phải đã tan tành, và người đó phải đã nghĩ: Kiểu người gì thế này...? Ta đang đây này, sẵn sàng, sôi đầy các câu trả lời. Mọi kiểu câu hỏi thầy đưa ra ta sẽ trả lời. Ngay cả những câu hỏi mà Phật còn chưa trả lời ta sẽ trả lời. Ta thông lầu mọi sách vở, mọi kinh sách. Ta đã đọc mọi thứ; đã nghiền ngẫm và thuộc lầu mọi kinh cú.

Người đó đã sẵn sàng thế mà người kia lại hỏi về đôi dép! Nhưng quả thực thầy hỏi một câu hỏi không thể trả lời được, bởi vì bạn không thể sẵn sàng cho nó từ trước. Điều đó hoàn toàn không dự đoán được. Đệ tử cảm thấy lưỡng lự, và lưỡng lự là câu trả lời. Lưỡng lự nói lên mọi điều về đệ tử này; người đó vẫn không nhận biết, nếu không thì không thể có lưỡng lự. Bạn hành động. Người đó sẽ phải làm điều gì đó nếu người đó tỉnh táo. Người đó đáng phải đáp ứng theo cách toàn bộ, nhưng người đó trở nên phải suy nghĩ, giải đổ... lưỡng lự, lẫn lộn.

Câu chuyện thật hay. Khi lần đầu tiên thiền được phương Tây biết tới người ta không thể tin vào điều các bậc thầy này làm và hỏi - toàn hỏi về những điều ngớ ngẩn. Bạn hỏi thầy một câu hỏi và thầy đáp ứng. Không thầy thiền sư nào sẽ cho bạn câu trả lời, ông ấy sẽ đáp ứng.

Một người tìm kiếm, một người tìm kiếm triết học dĩ nhiên, đến gặp một bậc thầy thiền sư, Bokuju, và hỏi: Con đường là gì?

Bokuju nhìn ra mây quả núi gần đó và nói: Núi rất đẹp.

Dường như ngớ ngẩn! Ông ấy hỏi: Con đường là gì? còn Bokuju lại nói: Núi đẹp. Thất vọng, người tìm kiếm bỏ đi ngay lập tức. Thế rồi Bokuju mới cười phá lên.

Một đệ tử nói: Thưa thầy, người đầy chắc phải coi thầy là điên.

Bokuju nói: Một trong chúng ta chắc chắn là điên. Hoặc là ông ta điên... bởi vì ông không thể hỏi về con đường được, ông phải đi qua nó. Qua hành trình, con đường mới được khám phá. Nó không sẵn có đó, làm sẵn, cho nên ta không thể nói nó ở đâu được. Nó không giống như đường cái quan, làm sẵn, đang đợi ông: Đến và đi! Không có con đường nào giống thế, nếu không mọi người đã đạt tới từ lâu rồi. Nếu con đường mà được làm sẵn, mọi người đều đã đi qua được nó hết. Con đường được tạo ra qua cuộc hành trình của ông, nó không có đấy chờ đợi ông. Khoảnh khắc ông bắt đầu hành trình, nó được tạo ra. Nó xuất phát từ ông tựa như mạng nhện. Nó đến qua ông. Ông tạo ra nó, thế rồi ông du hành qua nó. Khi ông du hành qua nó ông lại tạo ra thêm về nó. Và nhớ, con đường biến mất cùng ông. Không người nào khác có thể đi trên con đường đó; nó không thể được vay mượn.

Cho nên thầy mới nói: Nó không thể nào được hỏi, chỉ người ngu mới hỏi những câu hỏi như vậy, Con đường là gì? Ông là con đường!

Thế rồi đệ tử này nói: Con hiểu điều đó, nhưng tại sao thầy lại nói về núi?

Thầy nói: Thầy phải nói về núi bởi vì chừng nào ông chưa đi qua núi, không có con đường nào được tìm ra. Con đường ở bên kia ngọn núi, và núi đẹp đến mức không ai muốn đi qua chúng. Chúng duyên dáng, quyến rũ đến độ mọi người đều bị lạc trong núi - còn con đường tồn tại bên kia.

Thầy đáp ứng. Thầy đùng tới sự cần thiết thực sự của bạn. Thầy không lo nghĩ về câu hỏi của bạn. Câu hỏi của bạn có thể có liên quan hay không có liên quan - nhưng bạn bao giờ cũng có liên quan. Thầy nhìn vào bạn. Thầy đùng vào bạn. Nhưng người trí thức bao giờ cũng bỏ lỡ kiểu câu trả lời đó.

Đủ cho hôm nay.

11

Bạn là điểm gặp gỡ

Osho kính yêu,

Khi chúng tôi đang ngồi trước thầy, nghe lời thầy và cảm thấy sự hiện diện của thầy, mọi thứ đều cảm thấy có thể được.

Nhưng khi chúng tôi quay về cuộc sống đời thường, mọi thứ dường như không rõ ràng như vậy và chúng tôi cảm thấy bị cắt rời khỏi thầy.

Thầy đã bảo chúng tôi rằng chúng tôi không nên từ bỏ thế giới mà thiên bên trong nó.

Thầy cũng đã nói rằng chúng tôi nên tự phát và điên khùng.

Làm sao chúng tôi có thể tổ hợp cả hai điều như thế mà không xa lánh gia đình, bè bạn và xã hội quanh mình?

Một khi bạn bắt đầu nghĩ dưới dạng hai điều mâu thuẫn và cách làm cho chúng gặp nhau, bao giờ bạn cũng gặp khó khăn. Thế thì mọi thứ sẽ là thỏa hiệp, và với thỏa hiệp không ai cảm thấy được thỏa mãn. Cái gì đó bao giờ cũng thiếu, vắng. Nếu bạn làm cái này, thế thì ở cực bên kia cái gì đó phải bị mất. Nếu bạn làm cái kia, thế thì bên cực này cái gì đó phải bị mất, và bất kì cái gì bạn mất đều cứ lơ lửng trong tâm trí. Nó không bao giờ cho phép bạn được phúc lạc.

Cho nên điều đầu tiên là: đừng bao giờ nghĩ dưới dạng thỏa hiệp. Nếu bạn nghĩ dưới dạng mâu thuẫn và cách làm cho chúng gặp nhau, bạn nhất định nghĩ dưới dạng thỏa hiệp. Vậy tôi là gì để gợi ý cho bạn?

Điều đầu tiên là: bao giờ cũng được tích hợp bên trong và không nghĩ tới bất kì tích hợp bên ngoài nào - bởi vì bạn là điểm gặp gỡ. Một mình bạn ngồi im lặng. Trong cuộc sống bạn phải tích cực, tham dự. Im lặng và tham dự là mâu thuẫn nhau, nhưng chúng cả hai đều gặp gỡ trong bạn. Bạn là im lặng và bạn là tham dự.

Nếu bạn được tích hợp, cả im lặng lẫn tham dự của bạn đều sẽ được tích hợp. Một mình bản thân bạn, và bản thân bạn cùng vợ hay chồng bạn hay bạn bè bạn, là hai điều, mâu thuẫn, nhưng bạn là trong cả hai. Nếu bạn được tích hợp, bạn sẽ hạnh phúc một mình. Nếu bạn được tích hợp, bạn sẽ hạnh phúc với người khác. Hạnh phúc sẽ là phẩm chất của bạn. Hạnh phúc không phụ thuộc vào việc sống một mình hay với người khác. Nếu nó phụ thuộc, sẽ có vấn đề. Nếu bạn cảm thấy rằng khi bạn một mình bạn hạnh phúc và hạnh phúc của bạn phụ thuộc vào việc được một mình, sẽ có khó khăn. Thế thì một mình sẽ là điều cần thiết. Thế thì khi cùng với người khác bạn sẽ cảm thấy bất hạnh và bạn bắt đầu nghĩ cách làm

cho hai điều đối lập gặp nhau. Vấn đề nảy sinh bởi vì bạn bị phụ thuộc vào sự một mình của bạn để làm cho mình hạnh phúc.

Đừng bị phụ thuộc. Hạnh phúc khi một mình đi. Để hạnh phúc là phẩm chất của bạn, và khi bạn chuyển từ một mình sang tham dự, vào trong trao đổi, quan hệ, đem theo cả phẩm chất hạnh phúc đó, vốn có trong một mình - mang theo điều đó đi. Ban đầu điều đó là khó khăn, bởi vì bạn thường xuyên quên mất. Điều đó sẽ khó khăn bởi vì hay quên, bởi vì không thường xuyên nhận biết, nhưng dần dần bạn có thể mang được phẩm chất đó. Khi sống với ai đó, bạn vẫn có thể một mình như bạn đã trong cái một mình của bạn. Bạn vẫn còn là một linh hồn được tích hợp. Trong khi không làm điều gì bạn cảm thấy hạnh phúc, thoải mái. Thoải mái này nên trở thành phẩm chất của *bạn*, không phải là của bất hoạt.

Mang phẩm chất này vào trong hoạt động và sẽ không có vấn đề gì. Ban đầu sẽ có khó khăn, nhưng vấn đề là phải nhớ rằng hạnh phúc của bạn, phúc lạc của bạn, cực lạc của bạn không nên phụ thuộc vào bất kì điều kiện bên ngoài nào. Nếu nó là vậy thế thì sẽ có mâu thuẫn bởi vì điều đó sẽ là phụ thuộc. Mọi người cảm thấy rằng họ hạnh phúc khi họ ở cùng bạn bè; thế thì khi họ một mình họ thấy chán, khổ - ai đó cần phải có. Những người này là người hướng ngoại. Kiểu người khác là người hướng nội. Bất kì khi nào người đó một mình, người đó đều cảm thấy sung sướng; bất kì khi nào người đó đi cùng ai đó, bất hạnh lại chen vào. Cả hai đều trong cảnh tù túng của kiểu người mình. Kiểu người là tù túng. Bạn nên thoát khỏi các kiểu người. Bạn không nên là hướng nội cũng chẳng hướng ngoại mà là cả hai. Thế thì bạn thoát ra khỏi kiểu người.

Vậy phải làm gì? Đừng bao giờ bị mắc cố định với một tình huống; bao giờ cũng chuyển sang phía đối lập và mang theo phẩm chất này cùng mình. Chuyển nhiều nhất có thể được từ phía đối lập này sang phía đối lập kia và mang theo cả phẩm chất này. Chẳng mấy chốc bạn sẽ trở nên nhận biết rằng phẩm chất này có thể được đem đi bất kì đâu. Thế thì bạn chẳng thể nào bị ném xuống địa ngục, vì cho dù bạn có bị ném xuống đó bạn sẽ mang theo cả niềm hạnh phúc của bạn xuống đó. Thế thì bạn chẳng bao giờ sợ hãi cả.

Người tôn giáo sợ địa ngục, và họ tìm kiếm và khát khao cõi trời. Những người đó không phải là người tôn giáo chút nào, bởi vì cõi trời và địa ngục cả hai đều là điều kiện bên ngoài - chúng không phải là phẩm chất của riêng bạn. Những người này là phàm nhân. Đó chính là điều phàm nhân đang làm. Họ nói: Nếu điều kiện này được đáp ứng, thế thì tôi sẽ hạnh phúc. Cho nên hạnh phúc tùy thuộc vào điều kiện. Nếu lâu đài có đó thì tôi hạnh phúc; nhiều tiền trong ngân hàng, thế thì tôi sẽ hạnh phúc; vợ xinh như vậy, thế thì tôi sẽ hạnh phúc, hay nếu có người chồng tốt, đáng yêu, thế thì tôi hạnh phúc. Bạn hạnh phúc chỉ khi cái gì đó được đáp ứng bên ngoài, và bạn nói: Nếu điều này không được thoả mãn tôi bất hạnh. Đây là điều người phi tôn giáo là gì. Và cái gọi là người tôn giáo cũng cứ tìm kiếm cõi trời, tránh địa ngục. Họ làm cùng một thứ như nhau.

Với bạn, điều này nên là *sadhana* - kỉ luật: chuyển sang phía đối lập thật nhiều nhất có thể được và cố gắng đem theo sự toàn vẹn bên trong của mình. Ngồi im lặng, cảm thấy phẩm chất bên trong là gì. Thế rồi đi vào hoạt động với phẩm chất đó vẫn còn bên trong. Điều đó sẽ bị mất nhiều lần, nhưng đừng lo nghĩ. Nếu dù chỉ có một lần bạn mang được nó vào cực đối lập, bạn đã trở thành người chủ của nó. Thế thì bạn biết mẹo về nó.

Đôi khi lên núi; chúng đẹp. Thế rồi quay trở lại thế giới; nơi này nữa cũng đẹp. Nếu núi đẹp, tại sao người không đẹp? Người cũng là núi theo đúng nghĩa riêng của họ. Đôi khi sống một mình, đôi khi sống cùng người khác. Và nếu bạn tỉnh táo, không chỉ sẽ không có mâu thuẫn, mà sự giúp đỡ sẽ đến từ phía đối lập.

Nếu bạn có thể đem phẩm chất của hạnh phúc từ một mình sang xã hội, bỗng nhiên bạn sẽ trở nên nhận biết một hiện tượng mới, một điều mới xảy ra bên trong bạn - đó là xã hội giúp bạn được một mình, còn một mình lại giúp cho bạn có quan hệ sâu sắc với mọi người. Người chưa bao giờ sống trong một mình không thể biết được cái đẹp của mỗi quan hệ; không thể biết được, tôi nói, bởi vì người đó chưa bao giờ một mình cả. Người đó chưa bao giờ là cá nhân - làm sao người đó có thể biết được cái đẹp của mỗi quan hệ? Người chưa bao giờ sống trong xã hội không thể biết được niềm cực lạc của một mình. Người được sinh ra tại nơi đơn độc, rồi được lớn lên trong một nơi đơn độc, bạn có nghĩ rằng người đó cực lạc không? Bạn nghĩ người đó sẽ tận hưởng nỗi niềm một mình? Người đó chỉ trở thành ù lì và dằn dặt.

Lên núi, lên Himalaya đi. Mọi người đang sống ở đây - họ đã sống ở đây hàng nghìn năm nay, họ được sinh ra ở đây - nhưng tuy bạn cảm thấy Himalaya đẹp làm sao thì họ lại không cảm thấy điều đó. Trong khi bạn thích thú im lặng ở đó, họ không thể tận hưởng được điều đó. Họ thậm chí còn không biết rằng im lặng tồn tại. Khi họ đến thành phố họ cảm thấy xúc động - hết xúc động như bạn cảm thấy khi lên núi. Những người sống ở Bombay, London và New York cảm thấy xúc động khi họ lên Himalaya. Khi đến Bombay, New York hay London, thế thì những người sống ở Himalaya cảm thấy thế giới mới đẹp làm sao. Cái đối lập là cần để cảm thấy - nó trở thành sự tương phản. Ngày là đẹp

bởi vì có đêm. Cuộc sống có niềm vui như thế bởi vì có cái chết. Yêu trở thành điệu vũ bên trong bởi vì có ghét.

Tình yêu dẫn bạn tới đỉnh cao của tâm thức, bởi vì tình yêu có thể bị mất. Bạn chẳng thể dựa vào cái gì được cả. Khoảnh khắc này nó có đó rồi khoảnh khắc tiếp lại không có. Khả năng của sự thiếu vắng nó đem lại chiều sâu cho sự hiện diện của nó. Im lặng trở thành im lặng hơn khi trong bối cảnh có tiếng ồn. Một chiếc máy bay mới bay ngang qua khoảnh khắc trước đây. Bạn có thể nhìn nó theo hai cách: nếu bạn là người bị rối loạn bên trong, bạn sẽ cảm thấy nó như quấy rối cho im lặng; nếu bạn được tích hợp bên trong, tiếng ồn của máy bay sẽ làm sâu sắc thêm cho cái im lặng ở đây. Tiếng ồn trở thành nền tảng; nó tạo dạng, tạo hình cho im lặng. Nó cho sự sắc nét. Im lặng khi máy bay bay qua còn nhiều hơn nó trước đó. Điều đó phụ thuộc vào bạn.

Bao giờ cũng nhớ: đừng bị phụ thuộc vào mọi vật, tình huống, điều kiện. Thế thì bạn có thể di chuyển. Đừng tránh chuyển động, nếu không bạn sẽ trở nên cố định. Mọi người đều sợ chuyển động bởi vì bạn bị phụ thuộc. Bạn không thể ra khỏi núi của mình, ra khỏi cái một mình của bạn để tới thế giới của bãi chợ, bởi vì bạn biết bạn sẽ bị rối loạn. Đây là kiểu im lặng gì mà có thể bị bãi chợ làm cho rối trí? Nó mang giá trị nào? Nó đáng giá gì? Nếu chợ có thể phá hủy nó, nếu thế giới này, thế giới nhàm chán này có thể phá hủy nó thì im lặng của bạn là rất bất lực. Nếu im lặng của bạn thực sự có hiệu lực, nếu bạn đã đạt tới nó thì không gì có thể phá hủy được nó.

Không khó hiểu lắm về điều tôi đang nói về im lặng, nhưng đây là thái độ của tôi trong mọi phạm vi cuộc sống. Nếu bạn thực sự là *brahmachari*, người vô dục thực sự, thì bạn có thể chuyển vào trong dục và điều đó vẫn không phá

huỷ vô dục của bạn. Điều này sẽ rất khó khăn để theo đuổi. Nếu dục quấy rầy vô dục của bạn thì nó chẳng có giá trị gì. Mang phẩm chất này vào bên trong đi.

Nếu bạn thực sự sống động, tràn đầy năng lượng, bạn có thể chết một cách hạnh phúc. Chỉ những người yếu đuối mới chết bất hạnh - bởi vì họ chưa bao giờ sống cả. Họ chưa bao giờ thưởng thức niềm vui của cuộc sống. Họ bao giờ cũng hi vọng và hi vọng và hi vọng, và cuộc sống chẳng bao giờ xảy ra cho họ. Đó là lí do tại sao họ lại kinh hoàng cái chết.

Một người đã sống, bao giờ cũng sẵn sàng chết. Một người đã thực sự sống, cũng sẵn sàng mọi lúc để chấp nhận cái chết. Từ chấp nhận này không hay lắm - tốt hơn là chúng ta nói *đón chào* cái chết, đón nhận nó một cách hạnh phúc, vui vẻ. Thế thì chết là cuộc phiêu lưu. Nó phải là như vậy nếu bạn đã sống thực sự. Thế thì chết không phải là kẻ thù, chết là người bạn. Cuộc sống sâu sắc cho phép cái chết, cuộc sống nông cạn lần tránh nó. Điều này là như vậy trong mọi phạm vi cuộc sống.

Nếu bạn đã biết tình bạn là gì thì bạn sẽ không hoảng sợ kẻ thù. Bạn sẽ không hoảng sợ! Thế thì sự thù nghịch có cái đẹp của riêng nó. Nó cũng là một loại tình bạn - theo cực đối lập. Nó là chuyện tình theo cực đối lập. Nó là sự tham dự, nó là cam kết. Nếu bạn đã biết về tình bạn thì bạn sẽ yêu kẻ thù.

Đó chính là điều Jesus muốn nói khi ông ấy nói: Hãy yêu kẻ thù của bạn. Không phải là điều người Ki tô giáo đã diễn giải tất cả điều này qua nhiều thế kỉ. Bạn không thể yêu được kẻ thù của mình - làm sao bạn có thể yêu được kẻ thù của mình?

Nhưng tôi nói với bạn: Nếu bạn đã yêu những người bạn, bạn sẽ yêu kẻ thù của mình - bởi vì một khi bạn biết được cái

đẹp của tình bạn thì bạn cũng đi đến biết được cái đẹp của sự thù nghịch. Đó chính là tình bạn theo chiều ngược lại. Cả hai đều cho, cả hai làm giàu cho cuộc sống bạn.

Các cực đối lập không thực sự là đối lập, sâu bên dưới chúng có hài hoà lớn. Chúng là những bộ phận của toàn thể. Đây chính là điều người Trung quốc nói: âm và dương, chúng là bộ phận của một chuyển động, bộ phận của một bánh xe - chúng không phải là hai. Chúng xuất hiện như hai bởi vì chúng ta đã không nhìn sâu xuống dưới. Đó là vì con mắt nông cạn của chúng ta, tâm trí không hiểu thấu, tâm thức hời hợt của ta - đó là lí do tại sao chúng có vẻ như đối lập, nếu không chúng đã không thế.

Cuộc sống và cái chết là bạn bè. Chúng tồn tại thông qua lẫn nhau, chúng đóng góp cho nhau. Không có nhau cả hai chúng đều không thể có đó chút nào. Cuộc sống có thể tồn tại mà không có cái chết được không? Con người đã từng mơ ước mãi về cách tiêu diệt cái chết. Đây là thái độ của tâm trí, tâm trí tuyến tính, tâm trí logic - làm sao tiêu diệt cái chết. Tâm trí logic nói: nếu không có cái chết thì sự sống sẽ dư dật. Logic đơn giản thế! Ngay cả đứa trẻ cũng hiểu số học này: nếu không có cái chết thì sẽ có nhiều thêm sự sống. Nhưng tôi bảo bạn: nếu không có cái chết thì cũng sẽ không có sự sống.

Đó là lí do tại sao logic đơn giản bao giờ cũng là ảo tưởng. Rõ ràng nó có vẻ phải : nếu không có kẻ thù thì toàn bộ thế giới sẽ là bạn bè của bạn. Bạn nhầm. Nếu không có kẻ thù thì sẽ không thể có tình bạn. Logic nói: nếu không có hận thù thì tình yêu, tình yêu và thêm tình yêu sẽ có đó. Cho nên các nhà logic đã cố gắng tiêu diệt phía đối lập. Họ không thể tiêu diệt được nó, bởi vì cuộc sống còn lớn hơn mọi logic. Điều may mắn là họ không thể nào tiêu diệt được phía đối

lập, bởi vì họ không biết họ đang làm gì. Nếu phía đối lập không có đó, thế thì đừng cứ tin rằng cuộc sống sẽ thêm nữa, tình yêu sẽ thêm nữa, tình bạn sẽ thêm nữa, hạnh phúc sẽ thêm nữa - không. Sẽ không có khả năng nào, bởi vì chính nền tảng đã bị phá huỷ.

Biện chứng nói điều gì đó hoàn toàn mâu thuẫn, và biện chứng thì đúng hơn cho cuộc sống. Biện chứng nói: Nếu bạn muốn cuộc sống nhiều hơn, thế thì phải sẵn sàng hơn cho cái chết.

Bạn có thể không nhận biết nhưng điều này vẫn xảy ra. Khi bạn đang lái xe và bạn ngày một tăng thêm tốc độ, bạn đang dính líu vào với tốc độ. Một điểm sẽ tới khi vào bất kì khoảnh khắc nào cái chết có thể xảy ra. Thế thì bạn sống động, thế thì ngọn lửa cuộc sống bùng cháy nhanh, sắc nét. Đó là lí do tại sao tốc độ lại có sức hấp dẫn và từ lực thế - bởi vì tốc độ đưa bạn tới gần với cái chết hơn. Khi bạn gần với cái chết hơn, thì cuộc sống cũng gần hơn; nó tăng theo tỉ lệ. Đó là lí do tại sao có quá nhiều hấp dẫn với chiến tranh đến vậy - bởi vì trong chiến tranh cái chết ở ngay mọi xó xỉnh, bao giờ cũng gần với bạn.

Bạn có thể nghĩ rằng người lính đi đánh nhau trên chiến trường phải rất khổ. Bạn nhầm; nếu không thì chẳng ai muốn đánh nhau làm gì. Họ không khổ. Điều thực là hoàn toàn đối lập lại: khi họ quay lại thế giới thông thường họ mới khổ. Khi họ trên chiến trường, trận đánh đang ở phía trước, họ không khổ. Mọi nỗi khổ biến mất. Họ gần cái chết tới mức lần đầu tiên họ cảm thấy sống động, và sự sống động của họ ngày càng trở nên nhiều hơn khi cái chết càng tới gần hơn. Khi tất cả xung quanh là bom đạn, pháo dọt chỗ này chỗ kia và bất kì khoảnh khắc nào chúng cũng có thể gieo rắc cái chết, vào những khoảnh khắc đó họ cảm thấy niềm cực lạc.

Họ đang va chạm, va chạm sâu sắc nhất với cuộc sống. Khi cái chết hôn bạn, đấy cũng là cái hôn của cuộc sống. Đó là lí do tại sao có nhiều hấp dẫn tới việc liều mình, dũng cảm. Nếu bạn sợ bạn sẽ không thu được cuộc sống.

Tôi bảo bạn rằng thiên là dũng cảm nhất và cũng là mạo hiểm nhất, bởi vì ngay cả trên chiến trường bạn cũng không gần cái chết đến thế. Cho dù bạn có cảm thấy gần cái chết, đó chỉ là cái chết vật lí. Cái chết vật lí có nghĩa là một cái chết nông cạn - của lớp vỏ, của thân thể. Ngôi nhà của bạn gần cái chết, không phải bạn; chỗ trú ẩn của bạn sắp bị phá huỷ - không phải bạn. Nhưng trong thiên bạn sắp bị huỷ diệt - không chỉ chỗ trú ẩn, mà người chủ, không chỉ ngôi nhà mà là người chủ. Bản ngã sắp bị huỷ diệt. Cho nên người chiến binh vĩ đại nhất bao giờ cũng quan tâm tới thiên.

Tôi muốn nói với bạn về một hiện tượng đã xảy ra ở Ấn Độ, đã xảy ra ở Nhật Bản và sẽ xảy ra cho bất kì quốc gia nào sản sinh ra các chiến binh. Tất cả các thiên nhân vĩ đại ở Ấn Độ đều là *kshatriya*, chiến binh, không phải là brahmin. Điều này có vẻ lạ kì. Brahmin đáng phải là thiên nhân vĩ đại. Họ đã viết những lời bình chú về Upanishad, Gita, Veda. Họ đã tạo ra siêu hình, và họ là các nhà siêu hình lớn nhất mà thế giới đã từng biết tới. Không một ai, ở bất kì đâu trên thế giới, có thể so sánh với brahmin trong những vấn đề có liên quan tới trình bày bằng lời, liên quan đến logic. Họ rất tinh tế nhưng họ không phải là thiên nhân lớn.

Phật là một thiên nhân vĩ đại; ông ấy là *kshatriya*, chiến binh. Mahavira là một thiên nhân vĩ đại; ông ấy là *kshatriya* - chiến binh - không phải là brahmin. Tất cả hai mươi bốn *tirthankara* của Jaina giáo đều là chiến binh. Điều này có vẻ lạ. Tại sao? Tại Nhật Bản, võ sĩ đạo samurai đã tồn tại - chiến binh - những chiến binh vĩ đại nhất mà thế giới đã từng

biết tới. Võ sĩ đạo là tuyệt đỉnh, khả năng tối thượng cho việc là chiến binh. Trong mọi khoảnh khắc, võ sĩ đạo đều sẵn sàng chết. Cả với những điều tầm thường võ sĩ đạo cũng sẵn sàng chết, bạn không thể tưởng tượng nổi.

Tôi đã nghe một sự kiện lịch sử đã xảy ra ba trăm năm trước đây. Một võ sĩ đạo samurai, một chiến binh vĩ đại, rất, rất say. Bỗng nhiên ông ta được vua triệu hồi vì một lí do nào đó, cho nên ông ta tới đó. Ông ta cố gắng tỉnh táo nhưng say quá. Ông ta quên mất nghi lễ thông thường phải quỳ xuống khá kiểu cách để lạy tạ nhà vua. Tất nhiên ông ta quỳ xuống, nhưng không đúng như việc đáng phải thế.

Sáng hôm sau khi ông ta tỉnh lại ông lập tức tự xử mình. Hara-kiri là một từ chắc bạn đã nghe thấy. Hara-kiri thuộc về võ sĩ đạo, chiến binh. Khoảnh khắc họ cảm thấy có cái gì đó sai - dù chỉ là một nghi lễ thông thường, mà nhà vua cũng chẳng nói gì... Người chiến binh đó vĩ đại đến mức nhà vua cũng không dám động đến điều đó chút nào - nhưng ông ta tự xử mình. Ngày hôm sau, khi nhà vua biết được người chiến binh đó đã tự xử mình, nhà vua đã khóc. Người chiến binh đó có ba trăm đệ tử. Họ lập tức tự xử mình, bởi vì nếu thầy đã làm điều sai thì đệ tử cũng phải làm theo.

Và bạn sẽ ngạc nhiên, điều đó dường như không thể tin được, thế mà điều đó còn kéo dài cả trăm năm, một việc nhỏ như vậy - nhiều đệ tử, và đệ tử của đệ tử, bởi vì một lần một bậc thầy... Và đó là điều chưa bao giờ được nghe nói tới: một võ sĩ đạo tới gặp vua bị quá say và làm sai điều gì đó. Với những việc tầm thường, cái chết dường dễ dàng thế và trong lòng bàn tay! Những võ sĩ đạo này đã tạo ra thiền Zen, một truyền thống thiền *dhyana* vĩ đại nhất trên thế giới. Những võ sĩ đạo này đã thiền sâu sắc.

Đây là cảm giác của tôi, rằng chừng nào bạn còn chưa sẵn sàng chết, bạn không thể sẵn sàng thiền được. Chiến tranh và thiền là đồng nghĩa, theo nghĩa sâu. Bất kì khi nào có khả năng con người bạn bị phá huỷ, trong khoảnh khắc đó ngọn lửa cuộc sống của bạn bùng cháy trong sự toàn bộ của nó. Sự mãnh liệt tràn đầy đến với bạn.

Các phía đối lập đã gặp nhau. Bạn không cần phải cố cho bất kì việc gặp nhau nào, cho bất kì sự tổng hợp nào của chúng; chúng đã hội ngộ, chúng đã trong hài hoà sâu sắc. Bạn không trong hài hoà, đó là vấn đề.

Cho nên khi bạn mạnh khoẻ, bạn cảm thấy hoạt bát, đem hoạt bát đó vào cả lúc bạn ốm đau, không khoẻ. Tôi bảo bạn rằng cảm giác hoạt bát không phụ thuộc gì vào sức khoẻ. Cảm giác hoạt bát là cảm giác bên trong; nó không phụ thuộc vào thân thể. Bạn có thể mang nó ngay cả khi ốm.

Ramana Maharshi sắp chết. Ông ấy bị ung thư, ung thư họng, và ông gần như không thể nói, không thể ăn được thứ gì. Nhưng tất cả mọi người quanh ông ấy trong những ngày cuối của ông ấy đều ngạc nhiên - ông ấy hạnh phúc thế. Mắt ông ấy tràn đầy sự hoạt bát tinh tế. Điều kiện thân thể ông ấy đang tàn lụi, toàn bộ thân thể ông ấy tàn lụi - nhưng Ramana thì không; ông vẫn khoẻ mạnh như thường.

Có lần một bậc thầy sắp chết. Ông ấy đã già lắm, gần một trăm tuổi. Các đệ tử đều ở đó - họ không thể khóc được vì ông ấy đang cười. Họ không thể khóc bởi vì điều đó có vẻ vô lí quá. Người này hạnh phúc, sôi sục hạnh phúc như đứa trẻ - tận hưởng hơi thở cuối cùng. Họ chỉ có thể khóc khi ông ấy đã chết.

Và một ai đó hỏi: Khi thầy còn sống, tại sao các ông không khóc?

Họ đáp: Khóc dường như ngớ ngẩn thế. Nhìn vào khuôn mặt thầy, nhìn vào mắt thầy, dường như là thầy đang đi vào cõi giới cao hơn của sự hiện hữu, dường như là cái chết chỉ là cánh cửa đi tới điều thiêng liêng, dường như là thầy không chết đi, thay vì thế thầy đang tái sinh. Và thầy không phải là ông già; nếu bạn nhìn vào mắt thầy, thầy là đứa trẻ - thân thể thầy là già thôi.

Sự hoạt bát có thể được đem theo. Ngay cả khi bạn ốm nguy kịch bạn vẫn có thể duy trì hoạt bát bên trong. Bạn biết điều khác: ngay cả khi hoàn toàn mạnh khoẻ bạn vẫn còn không hoạt bát. Bạn biết điều đó, cho nên điều khác là có thể: hoàn toàn mạnh khoẻ và bạn lại khô; hoàn toàn trẻ trung và sinh động mà dường như trên giường chết, bằng cách nào đó bạn mang công việc cuộc sống như gánh nặng, sức nặng chết trên trái tim. Bạn đang sống bởi vì bạn không thể làm gì khác được. Bạn có thể làm gì? Bạn đang sống, bạn đã thấy mình đang sống, cho nên bạn mang điều đó. Nhưng cuộc sống không phải là hiện tượng cực lạc cho bạn, bạn không vui về nó, không mở hội nó.

Sống là ân huệ lớn lao thế. Cho dù chỉ một khoảnh khắc sống và nhận biết cũng đã quá nhiều. Bạn được trao cho một cuộc sống dài và nhiều kiếp sống nữa thế mà bạn không cảm ơn, bởi vì chừng nào bạn còn chưa mở hội nó, làm sao bạn có thể cảm thấy lòng biết ơn, sự cảm ơn? Hoàn toàn trẻ trung, sống động nhưng bên trong bạn mang nỗi khổ.

Đang chết, người hiểu biết sẽ mang cả sự hoạt bát.

Cái cười sẽ đến từ phía bên trong người đó, từ chính cốt lõi bản thể người đó.

Đừng cố gắng tổng hợp các cực đối lập của cuộc đời. Được tích hợp đi. Và khi tôi nói được tích hợp tôi muốn nói,

bất kì điều gì bạn cảm thấy trong một mình, đem nó vào bãi chợ; bất kì điều gì bạn cảm thấy trong thiên, đem nó vào tình yêu - bởi vì trong tình yêu người khác sẽ hiện diện, trong thiên bạn một mình. Sớm hay muộn mọi việc sẽ được giải quyết theo cách của chúng. Bạn không cần giải quyết chúng; bạn đơn giản giải quyết cho chính bản thân mình. Để cho bản thân mình lắng đọng, và mọi việc sẽ đi vào thu xếp riêng của chúng - chúng bao giờ cũng được thu xếp, chúng bao giờ cũng đi theo bạn. Một khi bạn đã được lắng đọng, toàn bộ thế giới được lắng đọng. Một khi bạn đã trong hài hoà, toàn bộ thế giới cũng trong hài hoà. Một khi hoà hợp bên trong được đạt tới, không còn bất hoà trong thế giới.

Nhấn mạnh của tôi, toàn bộ nhấn mạnh, tuyệt đối nhấn mạnh là: lắng đọng. Đừng cố tìm bất kì hài hoà nào trong các cực đối lập. Bạn không bao giờ tìm thấy nó đâu, và nếu bạn cố quá nhiều, bạn sẽ càng rối loạn hơn - bởi vì điều đó là không thể được!

Một điều khác bạn cũng đã hỏi tới: rằng trong khi ở cùng tôi bạn cảm thấy hoạt bát, bạn cảm thấy im lặng, bạn cảm thấy mọi thứ đều có thể. Điều đó nữa cũng có thể trở thành phụ thuộc. Thế thì khi bạn không bên tôi, mọi thứ dường như không thể được nhiều hơn, mọi thứ dường như không hài hoà với nhau nhiều lắm. Bạn bị lẫn lộn.

Trong khi ở cùng với tôi bạn cảm thấy im lặng bởi vì phần bạn ít đi hơn. Trong khi cùng với tôi, ngồi cạnh tôi, từng khoảnh khắc bạn trở nên vô ngã, những lúc bạn không có đó, bạn đơn giản cùng với tôi. Rào chắn bị phá vỡ, bức tường biến mất. Vào khoảnh khắc đó tôi đang chảy trong bạn. Mọi thứ dường như có thể. Xa khỏi tôi bạn thu lại bức tường của mình. Bạn có đó. Mọi thứ không còn đẹp như thế nữa. Cho nên cố hiểu điều điều đang xảy ra, và mang hiểu

biết đó khi bạn đi xa khỏi tôi. Điều gì đang xảy ra? Khi mọi thứ dường như có thể, ngay cả chứng ngộ cuối cùng dường như cũng có thể, thì điều gì xảy ra? Bạn không có đó. Không có bạn mọi thứ đều có thể; có bạn mọi thứ thành không thể. Bạn là vấn đề.

Lắng nghe tôi bạn quên mất. Nếu bạn quên, *bạn* không có đó - bởi vì sự hiện hữu của bạn có đó, bản ngã, chỉ là hiện tượng tinh thần. Bạn phải tạo ra nó vào mọi khoảnh khắc. Hết như đạp xe đạp. Bạn phải đạp xe; nếu bạn dừng đạp chỉ một khoảnh khắc, xe cũng dừng. Có đà, một ít đà; xe sẽ đi vài mét thế rồi sẽ dừng. Nếu bạn muốn xe tiếp tục đi bạn phải tiếp tục đạp. Đó là quá trình liên tục. Chuyển động của xe đạp không phải là cái gì vĩnh cửu, nó phải được tạo ra mọi khoảnh khắc. Bản ngã cũng phải đạp trong mọi khoảnh khắc - và bạn đang đạp nó.

Khi bạn ở đây, việc đạp dừng lại. Bạn có liên quan nhiều với tôi. Sự tập trung và chú ý hoàn toàn của bạn chuyển vận. Cũng tựa như đứa trẻ tập đi xe. Nó tò mò về mọi thứ. Nó nhìn cây cối với hàng trăm con vệt đang huyền thuyên đây đó và nó ngã khỏi xe bởi vì sự chú ý của nó đã di chuyển. Nó dừng đạp, nó quên rằng nó đang trên xe và rằng nó phải tiếp tục đạp.

Đứa trẻ nhỏ ban đầu thấy khó đạp xe bởi một lí do - vì chúng quá tò mò với mọi thứ. Không nước nào cấp bằng lái xe cho trẻ con, chỉ bởi vì chúng quá tò mò. Chúng sẽ quên. Mọi khoảnh khắc chú ý hoàn toàn của nó có thể chuyển tới bất kì đâu và chúng sẽ quên rằng chúng đang lái xe, rằng chúng có một công cụ nguy hiểm trong tay và tính mạng những người khác cũng bị nguy hiểm. Chúng không tập trung được. Tâm thức của chúng chảy đi mọi nơi.

Trong khi bạn ở đây, bạn có quan hệ chặt chẽ với tôi, tham gia rất nhiều vào đó, bạn quên mất việc đạp. Và trong khoảnh khắc nào đó, khi bạn quên mất bản thân mình hoàn toàn, im lặng hạ xuống bạn, phức lạc nảy sinh, mọi thứ dường như có thể. Bạn trở thành điều thiêng liêng - đó là lí do tại sao mọi thứ dường như có thể. Chỉ với thượng đế thì mọi thứ mới có thể. Với thượng đế không gì là không thể được. Trong khoảnh khắc đó bạn trở thành tựa thượng đế.

Xa khỏi tôi, bạn quay trở lại lần nữa - tâm trí bạn bắt đầu suy nghĩ, bạn bắt đầu đạp xe, rồi bạn đạp nhiều hơn vì bạn phải bù. Bạn đã không đạp xe trong một khoảng thời gian, cho nên bạn đạp nhiều hơn để bù lại. Bản ngã tăng cường quay lại. Bạn mất tiếp xúc với cái ta của mình.

Với tôi, điều thực sự xảy ra là ở chỗ bạn tiếp xúc nhiều hơn với cái ta của bạn. Bản ngã không có đó. Bạn ở sâu trong tiếp xúc với cái ta của mình; cội nguồn bên trong của bạn có sẵn cho bạn, tuôn chảy. Không có khối chần năng lượng. Xa tôi, mọi khối chần quay lại, thói quen cũ trở lại. Thế thì mọi việc dường như không còn tốt như thế nữa. Thế thì toàn bộ hiện tượng ở cùng với tôi dường như giống mơ. Bạn không thể tin được nó. Nó tựa như phép màu - và bạn nghĩ rằng tôi có thể đã làm điều gì đó. Tôi đã không làm điều gì cả. Không ai có thể làm được bất kì cái gì cho bạn. Nó đã xảy ra bởi vì bạn cho phép nó.

Khi bạn đi xa khỏi tôi, đem theo cảm giác này. Bất kì cái gì bạn cảm thấy ở đây, đem nó theo bạn. Thế thì càng ngày bạn sẽ càng ít cần đến tôi hơn. Nếu không, tôi sẽ trở thành liều ma túy. Thế thì mọi sáng tỉnh dậy bạn lại bắt đầu khao khát về tôi. Thế thì bạn lại sẵn sàng tới tôi, một thôi thúc sâu sắc - thế thì tôi trở thành liều ma túy. Thế thì bạn sẽ ngày càng phụ thuộc vào tôi hơn. Đây không phải là con đường để

đạt tới satori, *samadhi* hay chứng ngộ. Đây không phải là con đường. Nếu bạn trở thành phụ thuộc vào tôi, tôi là ma túy và thế thì tôi là huỷ diệt. Nhưng đây là do bạn, người có thể biến tôi thành ma túy.

Bất kì cái gì bạn cảm thấy khi gần tôi, trong sự hiện diện của tôi, cùng với tôi, đem nó theo bạn. Bạn phải đi đến điểm mà dù cùng tôi hay không cùng tôi, bạn vẫn nguyên như thế. Thế thì tôi là sự giúp đỡ, thế thì tôi không phải là tù túng. Thế thì tôi là sự tự do đối với bạn - và tôi phải trở thành sự tự do đối với bạn. Khi tôi nói tôi phải trở thành sự tự do với bạn, điều đó có nghĩa là bạn phải đi đến điểm bạn cũng tự do với tôi. Nếu đây là sự phụ thuộc thường xuyên và bạn không được tự do, điều đó chẳng ích gì, nó chỉ làm trì hoãn mọi thứ. Thầy thực sự bao giờ cũng làm cho đệ tử được tự do với mình. Đó là mục đích. Đến với tôi, đi khỏi tôi, nhưng mang theo cảm giác ấy với bạn. Bạn vẫn nguyên như thế. Chuyển vào các cực đối lập nhưng bao giờ cũng còn là một. Thế thì mọi thứ đều có thể, bởi vì bạn là cội nguồn của mọi năng lượng.

Bạn có cội nguồn từ tất cả cuộc sống trong bạn. Tất cả những điều đang xảy ra trong cuộc sống đều đang xảy ra từ cùng cội nguồn mà từ đó bạn đã xảy ra. Bạn có quan hệ với nó, bạn là một với nó. Nếu chim có thể hạnh phúc đến thế và hót, thì bạn cũng có thể như vậy, bởi vì cùng cội nguồn cung cấp cho chúng hạnh phúc, việc hót. Cùng cội nguồn đó cũng có sẵn cho bạn, nhưng bằng cách nào đó bạn đã tạo ra khối chướng ngại. Nếu cây xanh đến thế, vậy ở nhà, không lo nghĩ, bạn cũng có thể giống như vậy, bởi vì nhựa sống đến cho cây cũng đang đến cho bạn. Bạn có thể quên mất điều đó, nhưng nó có đây.

Tất cả những cái đã xảy ra trong cuộc sống, tất cả những cái đang xảy ra quanh bạn, tất cả những bí ẩn này, đều là của thừa kế của bạn. Nhận lấy nó đi. Nó vẫn đang bị phí hoài không được nhận chỉ bởi phía bạn trong khi bạn tiếp tục đi ăn xin. Vương quốc có đó và vương quốc cứ phí hoài còn bạn thì đi ăn xin. Nhận lấy nó đi!

Đây là cách để nhận lại nó: duy trì cùng một điều khi chuyển sang các cực đối lập. Đó chính là điều Krishna nói trong Gita: Trong đau đớn hay vui thích, hãy là một; trong thành công hay thất bại, hãy là một. Bất kì điều gì xảy ra, để cho nó xảy ra - bạn vẫn còn nguyên. Nguyên vẹn này sẽ cho bạn sự toàn vẹn.

Một điều nữa bạn đã hỏi: đó là tôi nói bạn nên sống trong thế gian, đừng từ bỏ nó, và vậy mà hãy hoàn toàn điên khùng và cực lạc. Điều này dường như khó khăn, bởi vì thế thì làm sao bạn có thể sống bình thường trong thế giới, trong mối quan hệ với mọi người được? Có đây, tôi nói điều này cho bạn.

Một điều: từ bỏ thế giới là điều xấu đối với tôi, bởi vì điều đó có nghĩa là từ bỏ món quà mà Thượng đế đã trao cho bạn. Bạn không tạo ra được cuộc sống. Bạn không có đó bởi chọn lựa của bạn. Đó là món quà. Từ bỏ nó là đang chống lại Thượng đế. Mọi từ bỏ đều là chống lại Thượng đế. Đó là việc nói không. Đó là lí do tại sao những người từ bỏ lại trở thành bản ngã hơn. Khoảnh khắc bạn từ bỏ bạn nói: Tôi khôn hơn cuộc sống, tôi khôn hơn cội nguồn thiêng liêng nơi bắt nguồn cho mọi điều. Khi bạn từ bỏ bạn nói: Tôi chọn đây. Khi bạn từ bỏ bạn dùng ý chí của mình - và ý chí tạo ra bản ngã.

Khi tôi nói đừng từ bỏ là tôi định nói: Đừng là ý chí, đừng là người chọn lựa. Bất kì cái gì đang xảy ra cũng không

phải đang xảy ra vì bạn, cho nên bạn là ai mà chọn điều này điều khác? Cứ để cho nó xảy ra. Bạn có thể làm được gì? Để cho nó xảy ra; đừng bị khuấy động bởi nó. Từ bỏ chỉ là trốn chạy. Bởi vì bạn bị tổn thương, bởi vì bạn bị khuấy động nên bạn từ bỏ. Bạn từ bỏ tình huống, bạn không từ bỏ thái độ gây ra tổn thương. Bạn không từ bỏ trái tim với bao nhiêu vết thương mà bất kì ai cũng có thể làm đau nó. Bạn không từ bỏ tâm trí đang ốm yếu, bao giờ cũng sẵn sàng bị khuấy động. Bạn từ bỏ thế giới - điều dễ dàng hơn cả. Bạn trốn lên Himalaya, nhưng tất cả những cái bên trong bạn sẽ vẫn đi cùng với bạn. Điều đó không tạo ra khác biệt gì. Đây chỉ là lừa dối.

Vẫn còn được tích hợp, vẫn còn im lặng, vẫn còn hạnh phúc và cho phép thế giới xảy ra. Bạn là ai mà từ bỏ hay không từ bỏ? Bạn thấy mình ở đâu thì cứ ở đấy. Được tích hợp và im lặng và hạnh phúc. Đừng lên Himalaya, tạo ra Himalaya bên trong đi - đó là điều tôi muốn nói khi tôi nói đừng từ bỏ. Đừng lên núi, tạo ra im lặng đó ở bên trong, để cho bất kì khi nào bạn di chuyển, núi cũng di chuyển theo với bạn. Mọi quan hệ là đẹp bởi vì nó là tấm gương. Nhưng có những kẻ đàn - những người thấy khuôn mặt mình trong gương và thấy nó xấu xí cho nên họ đập vỡ gương. Logic là rõ ràng: cái gương này làm cho họ xấu đi cho nên phải phá huỷ cái gương và thế thì bạn sẽ đẹp.

Quan hệ là tấm gương. Bất kì khi nào bạn có quan hệ với một người - vợ, chồng, bạn, người yêu và kẻ thù - tấm gương liền có đó. Vợ phản chiếu chồng. Bạn có thể thấy bản thân mình ở đó. Và nếu bạn thấy người chồng xấu xí, đừng từ bỏ vợ - cái xấu xí đó là trong bạn. Vứt bỏ cái xấu đó. Tấm gương này là đẹp; cảm ơn tấm gương này.

Nhưng kẻ đàn và hèn nhát bao giờ cũng chạy trốn và từ bỏ; người dũng cảm và khôn ngoan bao giờ cũng sống trong quan hệ và dùng nó như tấm gương. Sống với ai đó là cách soi gương thường xuyên xung quanh bạn. Vào mọi khoảnh khắc, người khác làm lộ ra bạn, phơi bày bạn. Quan hệ càng gần, gương càng rõ; quan hệ càng xa, gương càng không rõ rệt bằng. Đó là lí do tại sao mọi từ bỏ đều thực sự trở thành từ bỏ tình yêu. Vợ và chồng - điều đó trở thành cơ sở cho việc phá vỡ mọi quan hệ, bởi vì sống hai mươi bốn giờ với một người trong cùng một ngôi nhà, hai mươi bốn giờ có quan hệ...

Ngay cả khi người vợ không nói gì, không nói lời nào với chồng mình, cô ấy vẫn đang phản chiếu. Ngay cả khi người chồng chỉ cúi mũi đọc báo, anh ta vẫn đang phản chiếu. Với cách anh ta cầm báo, người vợ biết rằng báo chỉ để tạo nên bức tường. Anh ta lẩn đằng sau nó. Anh ta giả bộ với mình là anh ta đang đọc báo. Anh ta có thể đọc cùng một tin tức hai lần, ba lần. Anh ta có thể chẳng đọc chút nào, nhưng cứ lướt qua các hàng chữ một cách máy móc. Nhưng cách anh ta tự giấu mình sau tờ báo trở thành tấm gương. Anh ta tránh mặt vợ, anh ta chán ngấy vợ, anh ta không muốn vợ ở đấy nữa, anh ta không muốn nhìn vợ, gặp vợ. Sự có mặt của cô ấy, chính sự có mặt đó là điều nặng nề. Bằng cách nào đó anh ta muốn thoát ra.

Khi bạn đang trong tình yêu, ngôn ngữ là không cần tới. Cữ chỉ... thậm chí im lặng cũng trở thành hùng biện. Soi gương thường xuyên tiếp diễn, và mọi người xấu bởi vì cái đẹp là cái gì đó chỉ xảy ra dần dần, khi bản thể bên trong của bạn được bộc lộ dần ra. Bản ngã bao giờ cũng xấu. Cho nên chỉ khi bản ngã không có đó, người ta mới trở thành đẹp được. Chính bản ngã được soi gương.

Bất kì ai thường xuyên hay nhắc bạn rằng bạn xấu đều trở thành kẻ thù - bạn muốn từ bỏ. Nhưng liệu có khôn ngoan không khi bạn từ bỏ tấm gương? Điều đó là ngu xuẩn. Cho dù không ai soi gương bạn, bạn sẽ vẫn như thế. Bạn thậm chí còn phát triển thêm theo cùng hướng khi không có ai nhắc nhở bạn. Gương đẹp và tốt. Nó có ích cho bạn. Và nếu bạn tỉnh táo, dần dần bạn có thể vứt bỏ bản ngã. Thế thì trong tấm gương của người khác cái ta đẹp của bạn sẽ bộc lộ.

Một khi bạn là cái không, mây trắng, thế thì tất cả các hồ trên thế giới sẽ bộc lộ màu trắng của bạn, thế thì mọi hồ trên thế giới sẽ bộc lộ sự buông bỏ trôi nổi của bạn. Cho nên tôi nói chỉ có một thứ cần từ bỏ và đó là sự từ bỏ, không gì khác.

Sống nơi Thượng đế hiện hữu, hay cái toàn thể - nếu bạn không thích từ Thượng đế, cũng không hề gì, đây chỉ là từ ngữ. Cho nên Thượng đế hay cái toàn thể - bất kì nơi đâu bạn thấy cái toàn thể đã đặt bạn vào, ở đó đi. Cái toàn thể chưa bao giờ đặt bất kì ai vào từ bỏ - chưa bao giờ. Cái toàn thể bao giờ cũng ném bạn vào mối quan hệ, bởi vì không ai được sinh ra một mình, không ai có thể vậy. Ít nhất mẹ, bố sẽ được cần tới; xã hội, gia đình sẽ được cần tới. Cái toàn thể bao giờ cũng ném bạn vào mối quan hệ. Đó là lí do tại sao tôi nói từ bỏ là đang chống lại Thượng đế.

Gurdjieff có nhiều ý kiến sáng suốt. Một trong những điều sáng suốt của ông ấy là ở chỗ tất cả những người tôn giáo đều chống lại Thượng đế. Điều này lạ kì nhưng đúng. Và tôi chấp nhận hoàn toàn ông ấy; ông ấy nói phải. Mọi người tôn giáo đều chống lại Thượng đế, bởi vì họ tự đặt mình ra làm quan toà: điều này sai, điều kia phải; điều này nên làm, điều kia không nên làm; người này nên loại ra khỏi

thế giới. Thượng đế ném bạn vào thế giới, và cái gọi là người thuyết giảng tôn giáo dạy bạn từ bỏ nó.

Tôi không phải là loại người tôn giáo đó. Tôi là cùng với Thượng đế, với cái toàn thể. Dù nó dẫn bạn đến đâu, di chuyển tựa đám mây; di chuyển với ngài, và trao bản thân bạn một cách toàn bộ cho cái toàn thể. Điều duy nhất phải nhớ là các cực đối lập - im lặng, vô tư, cân bằng, tích hợp.

Bạn nói điều đó sẽ khó khăn. Đúng, nó sẽ khó khăn. Nếu bạn cực lạc thì sẽ khó khăn trong một gia đình bệnh hoạn - mà mọi gia đình đều bệnh hoạn cả. Sẽ phải sống dường như bạn bị buộc phải sống trong nhà thương điên - điều đó sẽ khó khăn đấy, bởi vì mọi người ở đó đều điên cả. Vậy bạn có thể làm được gì? Nếu bạn bị ném vào nhà thương điên - bạn không điên còn mọi người khác điên - bạn sẽ làm gì? Nếu bạn thực sự không điên, bạn sẽ hành động một cách điên khùng. Đó là cách thức khôn ngoan nhất ở đó, như vậy chẳng ai biết được rằng bạn là lành mạnh, bởi vì nếu họ biết được điều đó họ sẽ tạo ra rắc rối. Trong nhà thương điên người khôn ngoan thực sự sẽ hành động còn điên dại hơn bất kì người điên nào khác. Đó là trạng thái an toàn nhất ở đó.

Cho nên trong cuộc sống này, nơi mọi người đều điên cả, bạn có thể làm gì? Toàn bộ hành tinh này là nhà thương điên, nhà thương điên lớn. Mọi người đều bệnh hoạn, ốm yếu, tật bệnh, bất thường, bạn có thể làm được gì? Hành động! Cùng mọi người, khi bạn cảm thấy có thể, đừng cố tạo ra những rắc rối không cần thiết - chỉ hành động và tận hưởng hành động. Với mọi người, hành động; với bản thân bạn, cực lạc điên dại. Tôi ngụ ý gì? Tôi ngụ ý nếu ai đó đã chết trong nhà hàng xóm, bạn sẽ làm gì? Cực lạc điên dại ở đó à? Thế thì bạn sẽ ăn đòn. Kêu khóc vào, hành động đẹp - bởi vì đó chính là điều cần thiết trong toàn bộ tình huống bệnh hoạn,

nơi mà cái chết không được chấp nhận, nơi mà cái chết là điều độc ác. Đừng tạo ra bất kì rắc rối nào với bất kì ai. Nếu bạn khôn ngoan, hành động - và hành động đẹp đến mức không ai kêu khóc được như bạn. Tận hưởng nó! Đó là điều bên trong của bạn. Làm cho nó thành cực lạc! Nhưng với bên ngoài, với những người xung quanh bạn, hành động đẹp.

Là diễn viên trong thế giới đi. Khi bạn là diễn viên bạn không bị khuấy động, bởi vì thế thì bạn biết đây là hành động vừa phải. Toàn bộ cuộc sống là vở kịch tâm lí lớn. Là diễn viên ở đó đi, và bên trong vẫn còn đầy cực lạc vô ngã của bạn.

Đủ cho hôm nay.

12

Bất kì cái gì bạn làm, hãy toàn bộ

*Osho kính yêu,
Thầy đã nói cho chúng tôi về buông xuôi hoàn toàn
với thầy, nhưng thường tâm trí chúng tôi hay nảy
sinh các lí do để không tuân theo đúng nguyên văn
các hướng dẫn.
Chúng tôi nói những điều như: Thầy không thể biết
rằng tình huống đã thay đổi. Hay: Thầy không hiểu
điều kiện thực tế ở phương Tây ra sao.
Chúng tôi có nên tuân theo mọi thứ thầy nói đúng
từng từ hay có lúc chúng tôi nên dùng suy xét của
riêng mình?*

Bạn nên tuân theo hoặc là tuyệt đối, hoặc không chút
nào. Không thỏa hiệp nào nên được tạo ra, bởi vì bất kì cái gì
nửa vời không chỉ vô dụng mà còn có hại nữa. Bất kì cái gì
nửa vời sẽ chia rẽ bạn - đó là cái hại. Bạn nên duy trì là một
thể thống nhất không phân chia.

Cho nên hoặc là buông xuôi hoàn toàn... thế thì không
cần suy nghĩ về phần bạn; tuân theo một cách mù quáng. Tôi
nhấn mạnh từ 'mù quáng' - dường như bạn không có mắt; ai
đó có mắt đang dẫn bạn đi. Thế thì bạn sẽ còn là một thể
thống nhất không phân chia; và không bị phân chia, được
tích hợp, bạn sẽ trưởng thành.

Hoặc, nếu bạn cảm thấy điều này là không thể được và
không thể làm được, đừng theo ai cả. Hoàn toàn đi theo
chính mình. Thế nữa bạn sẽ vẫn còn không phân chia. Vẫn
còn không bị phân chia là mục đích, là mục tiêu. Cả hai cách
này đều có tác dụng, kết quả tối thượng là như nhau. Nếu
bạn có thể một mình, không thầy, nếu bạn có thể đi theo tâm
thức của riêng mình đến bất kì đâu nó đưa tới, thì kết quả
cũng vậy, kết quả vẫn là một. Cho nên điều đó tùy thuộc vào
bạn.

Nhưng tâm trí bao giờ cũng nói: Làm cả hai. Tâm trí nói:
Cứ theo thầy nhưng phải nghĩ về điều đó. Chỉ theo những gì
bạn nghĩ là phải. Thế thì việc theo là ở đâu? Buông xuôi là ở
đâu? Nếu bạn là quan toà, và bạn quyết định cái gì phải theo
và cái gì không theo, thế thì đâu là buông xuôi, đâu là tin
cậy? Thế thì tốt hơn cả là theo tâm thức của riêng bạn.
Nhưng đừng lừa dối - ít nhất thì cũng không nên có lừa dối;
nếu không bạn sẽ cứ đi theo mình và bạn lại nghĩ rằng bạn
đang theo thầy.

Nếu bạn là nhân tố quyết định, nếu bạn phải chọn lựa,
nếu bạn phải vứt bỏ cái gì đó, chấp nhận cái gì đó, thế thì

bạn đang theo chính mình. Nhưng bạn có thể tạo ra ấn tượng xung quanh mình và bạn có thể tự lừa dối mình rằng bạn đang theo thầy. Thế thì chẳng có gì đến được từ đó. Bạn sẽ không trưởng thành, bởi vì qua lừa dối không thể có trưởng thành được. Và bạn sẽ ngày càng gặp nhiều lần lộn hơn, bởi vì nếu bạn định quyết định điều gì cần phải làm và điều gì không cần làm, nếu bạn phải chọn từ hướng dẫn của thầy thì bạn sẽ tạo ra hỗn độn, bởi vì bất kì khi nào thầy hướng dẫn cho bạn, hướng dẫn đó có sự thống nhất hữu cơ về nó. Mọi hướng dẫn đều có quan hệ với các hướng dẫn khác. Nó là một toàn thể trọn vẹn. Bạn không thể bỏ điều gì đó và theo điều gì đó; bạn sẽ trở thành đồng điều tàn, đổ nát. Ngay cả một điều đơn giản bị từ chối, cái toàn thể đã bị rối loạn. Bạn không biết cách thức mọi việc có liên quan lẫn nhau.

Cho nên đây là gợi ý của tôi cho bạn: Vẫn còn là một thể thống nhất, không phân chia. Quyết định đi. Nếu bạn phải quyết định thì hãy quyết định: Ta sẽ theo chính mình. Thế thì đừng có buông xuôi - không có nhu cầu!

Đây là điều Krishnamurti đã từng nói trong bốn mươi, năm mươi năm liên tục: Đừng đi theo. Mọi người có thể đạt tới mà không theo ai cả, nhưng con đường thì gian khổ và rất dài bởi vì bạn không sẵn sàng chấp nhận bất kì sự giúp đỡ hay hướng dẫn nào có thể được trao cho bạn - đây là điều có thể và điều đó có thể cắt bỏ bớt nhiều khó khăn không cần thiết trên con đường. Đây chính là điều Krishnamurti đã từng nói. Không ai đã làm điều đó.

Đây là vấn đề của tâm trí. Tâm trí có thể chấp nhận: Đừng theo ai cả - không phải bởi vì nó đã hiểu mà bởi vì đó chính là sự đáp ứng bản ngã không đi theo bất kì ai. Không ai muốn đi theo bất kì ai. Sâu bên dưới bản ngã cưỡng lại.

Cho nên xung quanh Krishnamurti tất cả các bản ngã tụ hội lại. Họ lại tự lừa dối mình. Họ nghĩ họ không theo bất kì ai bởi vì họ đã hiểu ảo tưởng của việc đi theo, họ đã hiểu rằng con đường phải được đi qua một mình, họ đã hiểu rằng không thể có sự giúp đỡ, không ai có thể giúp được bạn, không ai có thể hướng dẫn được bạn; một mình bạn phải đi. Họ nghĩ rằng họ đã hiểu điều này, đó là lí do tại sao họ không theo bất kì ai. Đó không phải là điều thực - họ đang lừa dối. Họ không theo ai bởi vì bản ngã của họ không cho phép. Thế mà họ vẫn cứ nghe Krishnamurti. Trong nhiều năm họ đi lại mãi.

Nếu không thể có sự giúp đỡ thì tại sao bạn cứ phải trở đi trở lại với Krishnamurti? Nếu không ai có thể hướng dẫn bạn thì phỏng có ích gì mà lắng nghe ông ấy nói đi nói lại? Điều ấy là vô nghĩa. Và thậm chí cả thái độ này, điều bạn phải đi con đường một mình, cũng không do bạn khám phá ra - nó đã được đề lộ ra cho bạn qua Krishnamurti. Sâu bên dưới, ông ấy đã trở thành thầy bạn. Nhưng bạn cứ nói rằng bạn không đi theo. Đây là lừa dối.

Cũng điều lừa dối đó có thể xảy ra từ phía ngược lại. Bạn đến với tôi, bạn nghĩ bạn đã buông xuôi, thế mà bạn vẫn cứ chọn lựa. Nếu tôi nói điều gì đó hợp với bạn, điều đó có nghĩa là nó hợp với bản ngã của bạn - bạn theo nó. Nếu tôi nói điều gì đó không hợp với bản ngã của bạn, bạn bắt đầu lập luận: Điều này có thể không phải dành cho mình. Cho nên bạn cảm thấy rằng bạn đã buông xuôi mà bạn lại không buông xuôi.

Mọi người xung quanh Krishnamurti nghĩ là họ không đi theo bất kì ai, mà họ lại đang đi theo. Các bạn xung quanh tôi cứ nghĩ là các bạn đang theo tôi mà bạn lại không theo

tôi. Tâm trí bao giờ cũng là kẻ lừa dối. Dù bạn đi đâu nó cũng có thể lừa dối bạn, cho nên hãy tỉnh táo.

Tôi nói với bạn: Bạn *có thể* đạt tới mà không đi theo, nhưng con đường này sẽ rất, rất đơn độc, rất dài. Nó nhất định là như vậy. Người ta có thể đạt tới, không thể không thể được - mọi người đã đạt tới. Bản thân tôi đã đạt tới mà không theo ai cả; bạn cũng có thể đạt tới. Nhưng nhớ rằng không theo ai không nên trở thành việc đáp ứng cho bản ngã; nếu không bạn sẽ không bao giờ đạt tới.

Có thầy hay không có thầy, đây không phải là điều cơ bản. Điều cơ bản là bản ngã, bản ngã *của bạn*. Không bản ngã - thì dù không có thầy bạn vẫn có thể đạt tới. Có bản ngã - ngay cả phật cũng chẳng hướng dẫn được bạn. Hoặc đi theo toàn bộ hoặc không đi theo toàn bộ, nhưng phải là toàn bộ. Đây là do bạn quyết định. Đừng bị tâm trí lừa dối và nhìn sâu vào bên trong bản thân bạn. Nhận biết điều bạn đang làm. Nếu bạn đang buông xuôi, hãy buông xuôi.

Tôi nhớ: Có lần chuyện đã xảy ra với một nhóm trong cuộc đời của Gurdjieff. Ông ấy làm việc với một vài đệ tử. Cần phải hoàn toàn buông xuôi - và Gurdjieff đã nói rằng bất kì điều gì ông ấy nói ra, họ đều phải tuân theo. Ông ấy đã giúp họ thực hành một bài tập nào đó; ông ấy quen gọi bài tập đó là bài tập dừng. Cho nên bất kì khi nào ông hô: Dừng! bạn phải dừng mọi việc mình đang làm. Bạn đang bước, một chân giơ lên và khi đó ông ấy hô: Dừng! bạn phải dừng ở đó. Bạn đang nói và mồm vừa há thì ông ấy hô: Dừng! bạn phải dừng mà mồm vẫn há. Bạn không được thay đổi động tác đó, bạn không được làm cử chỉ thuận tiện, bởi vì điều đó sẽ là lừa dối, và bạn không lừa dối bất kì ai trừ bản thân bạn.

Một hôm, bỗng nhiên vào buổi sáng khi mọi người đang tập luyện bên ngoài trại và một vài người đang đi qua một

con kênh chảy qua gần đó, ông bỗng nhiên hô: Dừng! - ông vẫn bên trong trại. Thế là mọi người dừng. Bốn người đang đi qua con kênh. Kênh lúc đó còn cạn, nước không chảy, cho nên họ dừng lại.

Nhưng bỗng nhiên ai đó mở kênh và nước bắt đầu chảy. Họ bắt đầu nghĩ: Phải làm gì đây? Gurdjieff đang trong lều, ông ta không biết rằng chúng ta đang đứng trong kênh và kênh đang có nước chảy. Nhưng họ vẫn đợi, bởi vì tâm trí có thể đợi được một chốc.

Khi nước ngập tới cổ, một người nhảy ra. Người đó nói: Thế này quá lắm. Gurdjieff không biết.

Rồi nước trong kênh dâng lên nữa. Hai người khác nhảy ra khi nước ngập tới gần mũi họ... bởi vì bây giờ họ sẽ bị chết đuối còn việc lập luận thì đơn giản và dễ dàng. Bạn cũng sẽ phải làm tương tự. Họ đang sắp chết... thầy lại đang ở trong lều và thầy không biết!

Chỉ còn lại mỗi một người. Nước đã ngập trên đầu người đó và người đó vẫn đang đứng. Thế là Gurdjieff chạy xô ra khỏi lều và vớt người đó lên khỏi kênh. Người đó gần như bất tỉnh. Nước được lấy ra khỏi thân thể người đó; người đó gần chết. Nhưng khi người đó mở mắt ra, người đó đã trở thành một người khác. Con người cũ đã chết thực sự. Đây là biến đổi. Người đó đã hoàn toàn khác.

Điều gì đã xảy ra trong khoảnh khắc chết đó? Người đó đã chấp nhận thầy. Người đó đã bác bỏ tâm trí và lập luận của mình. Người đó đã bác bỏ ham muốn cuộc sống của chính mình. Người đó đã bác bỏ thôi thúc sinh vật bên trong nhất của mình để tồn tại. Người đó đã bác bỏ mọi thứ. Người đó nói: Khi thầy đã nói dừng, ta phải dừng. Bây giờ không có gì có thể lay chuyển được ta.

Điều đó thật hết sức khó, khó lắm - gần như không thể được. Nhưng khi bạn làm điều không thể được đó, bạn được biến đổi. Việc chết, người đó cũng không cho phép tâm trí được can thiệp. Cái chết có đó, nhưng người đó thà chấp nhận cái chết còn hơn chấp nhận tâm trí và cách suy xét riêng của mình.

Người đó không bao giờ còn là người cũ nữa, không ai còn có thể gặp được con người cũ nữa. Thế thì những người khác hiểu rằng họ đã bỏ lỡ một cơ hội lớn. Ba người đã nhảy ra khỏi kênh đã bỏ lỡ một cơ hội lớn.

Đây là buông xuôi hoàn toàn. Vấn đề không phải là cần viện đến tâm trí của bạn hay không, tâm trí của bạn phải nói có hay nói không. Khi bạn buông xuôi, bạn đã buông xuôi mọi khả năng nói không. Dù bất kì tình huống nào, bạn sẽ không nói không. Nói có toàn bộ nghĩa là buông xuôi. Khó đấy! Đó là lí do tại sao việc biến đổi lại khó khăn. Không dễ dàng chút nào - đó là lí do tại sao việc sinh thành tâm linh không dễ dàng.

Nhưng tôi không nói rằng bạn không thể đạt tới một mình được. Bạn có thể đạt tới một mình và bạn có thể đạt tới với thầy; bạn có thể đạt tới trong nhóm, bạn có thể đạt tới như một cá nhân. Mọi khả năng đều để mở. Tôi không thể này mà cũng không thể khác. Vấn đề là ở bạn quyết định, và quyết định không chút lừa dối.

Nhớ lấy, vấn đề không phải là phương Đông hay phương Tây. Sâu bên dưới, tâm trí là như nhau, mọi khác biệt đều chỉ là trên bề mặt. Phương Đông và phương Tây - đây chỉ là bề mặt... dấu ấn văn hoá, giống nòi, nhưng chúng chỉ là trên bề mặt. Sâu bên dưới tâm trí con người là một. Bạn gốc gác từ đâu chẳng có quan hệ gì.

Buông xuôi hay vẫn hoàn toàn một mình, nhưng cả hai con đường này là những chặng đường mà chỉ có những người toàn bộ mới có thể đi qua được. Một mình, Phật đạt tới chứng ngộ; theo Phật, nhiều người đã đạt tới cùng chứng ngộ.

Tôi không phải là người thiên lệch. Tôi không nói, như Krishnamurti nói: Chỉ đây mới là con đường. Tôi không nói, như Meher Baba nói: Chỉ đây mới là con đường. Tôi biết rõ họ nói: Chỉ đây mới là con đường, là để giúp bạn, bởi vì một khi bạn trở nên nhận biết rằng lối khác cũng có thể là con đường, lẫn lộn bắt đầu sinh ra trong bạn. Thế thì bạn bắt đầu thay đổi ý kiến - đôi khi bạn nghĩ thế này, đôi khi bạn nghĩ thế khác. Đó là lí do tại sao các bậc thầy đã từng nói: Chỉ đây mới là con đường - chỉ để làm cho tâm trí bạn không lẫn lộn. Nếu không thì cái đối lập sẽ hấp dẫn bạn và bạn sẽ cứ thay đổi lập trường. Để làm cho bạn được toàn bộ, các bậc thầy cứ nhân mạnh.

Nhưng tôi nói cả hai con đường. Tại sao? - bởi vì rằng việc nhân mạnh đã trở thành cổ rỗi, và bạn đã nghe quá nhiều về: Đây là con đường *duy nhất*. Nó đã trở thành lời sáo rỗng chết cứng. Bây giờ nó chẳng có ích lợi gì nữa. Nó đã có ích trong quá khứ; bây giờ nó không có ích nữa, vì thế giới đã trở thành gần là một. Trái đất đã trở thành giống như một làng toàn cầu, và mọi tôn giáo đều biết tới mọi tôn giáo khác và ai cũng biết tất cả các con đường. Bây giờ loài người đã quen với mọi con đường - mọi con đường, mọi khả năng, mọi cách thức.

Trong quá khứ mọi người chỉ biết có một con đường, con đường trong đó họ được sinh ra. Nhân mạnh rằng con đường này là duy nhất là điều tốt - để làm cho tâm trí họ tin cậy vào nó, tin tưởng vào nó. Nhưng bây giờ điều này không

còn là tình huống chút nào nữa. Người Hindu đọc Koran, người Ki tô giáo đến Ấn Độ để tìm kiếm hướng dẫn, người Mô ha mét giáo nhận biết về Gita và Veda. Mọi con đường đều đã trở nên được biết tới. Nhiều lần lộn tòn tại, và bất kì ai nói rằng đây là con đường duy nhất, bây giờ đều không có ích bởi vì bạn biết những con đường khác có đó. Bạn cũng biết rằng từ các con đường khác mọi người đã đạt tới và đang đạt tới. Do đó tôi không nhấn mạnh vào con đường nào cả.

Bạn có thể nhận sự giúp đỡ của tôi nếu bạn buông xuôi, bạn có thể nhận sự giúp đỡ của tôi nếu bạn không buông xuôi - nhưng bạn phải rõ ràng về điều đó. Nếu bạn chọn con đường buông xuôi, bạn phải theo tôi toàn bộ. Nếu bạn chọn rằng bạn không định buông xuôi, quyết định về nó đi. Tôi có thể là một người bạn trên con đường, không cần phải biến tôi thành thầy. Tôi có thể chỉ là một người bạn đường - hay thậm chí không là một người bạn.

Bạn đang tìm kiếm và bạn gặp ai đó hoàn toàn không biết trước, một người xa lạ, rồi bạn hỏi người đó: Dòng sông ở đâu? Con đường nào dẫn tới dòng sông? Khi người đó đã nói xong bạn cảm ơn người đó và bạn bước tiếp. Tôi có thể chỉ là một người lạ. Thậm chí không cần phải là một người bạn, bởi vì với một người bạn, bạn cũng có can dự vào. Bạn có thể nhận sự giúp đỡ của tôi - sự giúp đỡ của tôi là vô điều kiện.

Tôi không nói: Làm cái này, thế thì tôi sẽ giúp bạn. Tôi không nói: Buông xuôi đi, chỉ thế thì tôi mới giúp bạn. Nhưng điều này tôi phải nói nhiều: Làm bất kì cái gì bạn thích, nhưng làm nó một cách toàn bộ. Nếu bạn là toàn bộ thì việc biến đổi là rất gần. Nếu bạn bị phân chia, điều ấy gần như không thể được.

*Osho kính yêu,
Khi Wakuan thấy một bức tranh về Bồ đề đạt ma có râu, ông ta phân nàn: Tại sao thầy cha kia lại không có râu?
Osho kính yêu, tại sao thầy không có râu?*

Truyền thống của thiền thực là hay. Bồ đề đạt ma có râu, và một đệ tử hỏi: Tại sao thầy cha này lại không có râu? Câu hỏi hay nhưng chỉ đệ tử thiền mới có thể nêu ra được nó - bởi vì râu thuộc về thân thể, không thuộc về Bồ đề đạt ma. Thầy cha đó không râu, bởi vì thân thể chỉ là nơi cư trú. Rõ ràng câu hỏi này ngớ ngẩn, nhưng nó có nghĩa, và những câu hỏi như vậy đã được hỏi nhiều lần.

Phật liên tục nói - sáng, tối, chiều, trong làng này, trong làng khác, di chuyển, bốn mươi năm liên tục nói. Một hôm Sariputta hỏi: Tại sao thầy vẫn còn im lặng? Tại sao thầy không nói cho chúng tôi? Rõ ràng ngớ ngẩn! Phật cười phá lên rồi nói: Ông phải đấy. Và con người này đã nói - không ai nói nhiều như Phật. Nhưng Sariputta cũng phải, bởi vì việc nói này đã xảy ra chỉ trên bề mặt còn Phật quả thực vẫn còn im lặng.

Một thiền sư, Rinzai, hay nói: Con người này, Phật, chưa từng sinh, ông ta chưa từng bước trên trái đất này, ông ta chưa từng chết - ông ta chỉ là giấc mơ. Thế mà hàng ngày Rinzai vẫn tới đền thờ và cúi lạy trước tượng Phật.

Thế rồi ai đó nói: Rinzai, ông điên rồi! Ngày nào ông cũng cứ khẳng khẳng rằng người này chưa từng sinh, chưa từng chết, chưa từng bước trên trái đất này, mà ông vẫn đi tới đền thờ và cúi lạy.

Rinzai nói: Bởi vì người này chưa từng sinh, chưa từng bước đi trên trái đất này, chưa từng chết, nên đó là lí do tại sao tôi phải đến và cúi lạy.

Người hỏi cứ khẳng khẳng, nói rằng: Chúng tôi không thể theo ông được. Hoặc ông là điên hoặc chúng tôi điên, nhưng chúng tôi không thể theo được - ông ngụ ý gì?

Và Rinzai nói: Sinh của con người này chỉ là giấc mơ với ông ta. Bước đi trên trái đất này chỉ là giấc mơ với ông ta. Chết không phải là thật với ông ta - chỉ là kết thúc giấc mơ dài. Còn người này, trung tâm của sự hiện hữu này, vẫn nằm ngoài sinh, nằm ngoài tử.

Tương truyền rằng Phật bao giờ cũng ở trên tầng trời thứ bảy. Ông ấy không bao giờ đi xuống - chỉ có phản xạ của ông ấy là ở đây. Và điều này là đúng! Điều này cũng đúng cho cả bạn nữa. Bạn chưa bao giờ xuống, chỉ phản xạ - nhưng bạn đã trở thành đồng nhất với phản xạ đến mức bạn đã quên mất. Bạn nghĩ rằng bạn đã xuống. Bạn không thể xuống được - không có cách nào rơi xuống từ bản thể bạn được.

Bạn có thể nhìn vào dòng sông và bạn có thể thấy sự phản xạ, và bạn có thể trở thành đồng nhất với nó đến mức bạn có thể nghĩ rằng bạn đang ở dưới nước. Bạn có thể đau khổ bởi nó; bạn có thể cảm thấy bị ngạt thở, và bây giờ bạn có thể cảm thấy bạn sắp chết. Và bạn bao giờ cũng đứng trên bờ, bạn chưa bao giờ xuống nước cả - bạn không thể xuống !

Cho nên tôi nói với bạn: Không chỉ có Phật, không ai đi xuống từ tầng trời thứ bảy. Nhưng một vài người bị ám ảnh, bị đồng nhất với sự phản xạ của họ. Đây chính là điều Hindu gọi là thế giới ảo vọng, thế giới của phản xạ. Chúng ta vẫn còn trong Brahman, chúng ta vẫn còn trong thực tại tối hậu, bất rã ở đó vĩnh viễn. Không ai đi xuống. Nhưng chúng ta có thể trở nên đồng nhất với sự phản xạ, với giấc mơ.

Cho nên bạn là phải khi hỏi tôi. Thầy cha này cũng không râu. Nếu bạn nhìn vào thân thể tôi, bạn không nhìn vào tôi. Nếu bạn nhìn vào tôi thể thì bạn sẽ hiểu. Râu không thể mọc theo cách riêng của nó được. Râu chỉ có thể mọc trên thân thể. Và bộ râu này thực sự rất biểu tượng: linh hồn là sống động, thân thể một nửa chết một nửa sống, râu thì gần như chết. Tóc bạn là phần chết của thân thể bạn. Đó là lí do tại sao bạn cắt nó và bạn không cảm thấy đau. Làm đứt tay bạn sẽ cảm thấy đau. Tóc bạn là một phần của thân thể, nhưng nếu bạn cắt nó bạn không cảm thấy đau chút nào. Nó là tế bào chết của thân thể. Cho nên đôi khi xảy ra trong một hàm mộ... nếu bạn tới hàm mộ của người Mô ha mét giáo và đào thi thể lên, người đã chết có thể không có râu nhưng bây giờ sẽ có râu. Ngay cả trên xác chết râu vẫn có thể mọc bởi vì râu là tế bào chết, chỉ là tế bào chết.

Râu mọc cũng tốt bởi vì thể thì đứng trước gương bạn có thể thấy được ba tầng của mình: tầng chết hoàn toàn, tầng nửa chết nửa sống và tầng tuyệt đối sống. Râu là vật liệu, vật chất; thân thể là sự gặp gỡ của vật chất và tâm linh. Sự gặp gỡ bao giờ cũng khó khăn, nhưng thân thể đúng chỉ là mảnh đất gặp gỡ của vật chất và tâm linh. Bất kì khi nào gặp gỡ này bị tan vỡ, cân bằng sẽ bị mất - bạn chết. Vật chất tan rã về vật chất, tâm linh trở về tâm linh.

Thầy cha này cũng không râu.

Toàn bộ câu hỏi là: Tại sao Bồ đề đạt ma lại không phải là vật chất? Và câu trả lời là: Vì tâm linh không thể là vật chất.

Các đệ tử thiên hay hỏi theo một cách kì lạ. Chẳng ở đâu khác những câu hỏi như thế lại được hỏi cả. Bạn không thể hỏi giáo hoàng Ki tô giáo: Tại sao thằng cha Jesus này lại không có râu? Chính câu hỏi đó sẽ bị coi là báng bổ; bạn không thể thân mật đến mức ấy với Jesus được. Bạn không thể gọi ông ấy là thằng cha hay hấn được; điều đó có vẻ không thiêng liêng. Hành vi của bạn sẽ có vẻ là xúc phạm. Nhưng không như vậy đối với thiên. Thiên nói: Nếu bạn yêu mến thầy của mình, bạn có thể cười về họ; nếu bạn yêu mến họ thì không thể có sợ hãi gì, ngay cả việc sợ về một người thiêng liêng cũng không thể có. Nếu bạn yêu họ nỗi sợ biến mất.

Cho nên khi lần đầu tiên các nhà thông thiên Ki tô giáo biết tới truyền thống thiên, họ không thể tin được một tôn giáo như vậy lại có thể tồn tại, bởi vì các thiên sư cứ cười cả Phật. Đôi khi họ còn dùng những từ bạn không thể tin được! Họ có thể nói: Thằng cha đàn độn này - để chỉ Phật! Và nếu bạn hỏi họ, họ sẽ nói: Đúng thế, nó đàn lắm, bởi vì nó cứ cố nói về điều không thể nói được và nó muốn làm biến đổi chúng ta, những người không thể nào biến đổi được. Nó là một thằng đàn - nó cứ cố làm những điều không thể được!

Các thiên sư quen dùng các từ và thuật ngữ không tôn giáo nào có thể dùng. Nhưng bởi vì điều đó tôi nói rằng không một tôn giáo nào lại mang tính tôn giáo được như thiên, bởi vì nếu bạn thực sự yêu thì sợ ở đâu? Bạn có thể đùa, bạn có thể cười, và người đã chứng ngộ như Phật cũng sẽ cười với bạn - không có vấn đề gì. Ông ấy sẽ không cảm thấy tổn thương. Nếu ông ấy cảm thấy bị tổn thương thì ông

ấy chưa chứng ngộ chút nào. Và ông ấy sẽ không nói: Đừng có dùng cái ngôn ngữ báng bổ ấy - bởi vì với Phật, mọi ngôn ngữ đều báng bổ, chỉ im lặng mới thiêng liêng. Cho nên dù bạn gọi ông ấy là thằng đàn hay người tỉnh thức, cả hai cũng như nhau đối với ông ấy. Ngôn ngữ như thế là báng bổ. Chỉ có im lặng là thiêng liêng. Bất kì điều gì bạn nói thì cũng như nhau cả.

Đệ tử này, Wakuan, đang hỏi: Tại sao thằng cha Bồ đề đạt ma này lại không có râu nhỉ? Bồ đề đạt ma là tổ sư thứ nhất của thiên. Bồ đề đạt ma tạo ra dòng sông thiên chảy mãi, mãi mãi này.

Bồ đề đạt ma đến Trung quốc từ một ngàn bốn trăm năm trước đây. Khi ông ấy vào Trung quốc ông ấy đội một chiếc dép trên đầu. Một dép dưới chân, một dép trên đầu. Hoàng đế tới đón ông ấy. Hoàng đế bối rối: Đây là cái kiểu người gì vậy? Hoàng đế đã đợi lâu thế, và hoàng đế nghĩ: Một người thiêng liêng vĩ đại này, một thánh nhân và hiền nhân vĩ đại đang tới - và người này đang hành xử y như thằng hề! Hoàng đế bối rối, ông ta cảm thấy không thoải mái. Và ông ta có cơ hội đầu tiên, ông ta đã hỏi Bồ đề đạt ma: Ông đang làm gì vậy? Mọi người đều cười và họ cười cả ta nữa vì ta đã đến đón ông. Và cách ông hành xử thì không phải là cách hành xử; ông phải hành xử như thánh nhân chứ!

Bồ đề đạt ma nói: Chỉ có những người không phải thánh nhân mới hành xử như thánh nhân. Ta là thánh nhân. Chỉ những người không phải là thánh nhân mới hành xử như thánh nhân - và ông ấy đúng, bởi vì bạn chăm lo cho hành vi của mình chỉ khi nó không phải là tự phát.

Hoàng đế nói: Ta không thể hiểu được việc đội một chiếc dép trên đầu của ông; ông dường như là một thằng hề.

Bồ đề đạt ma nói: Vâng, vì mọi thứ thấy được chỉ là trò hề. Chỉ có cái không thấy được... Bệ hạ đứng đây tựa như hoàng đế, mặc áo long bào, đội vương miện, đúng là trò hề. Để nói được điều này cho bệ hạ ta đã đội dép lên đầu. Tất cả điều này đều là đóng kịch và trò hề. Cái thực không có ở ngoại vi. Nhìn vào *ta* đây, đừng nhìn vào thân thể ta. Đây chính là biểu tượng rằng ta đội chiếc dép trên đầu. Ta nói rằng trong cuộc sống chẳng có gì là thiêng liêng và cũng chẳng có gì là báng bổ cả. Ngay cả một chiếc dép cũng thiêng liêng như đầu bệ hạ. Ta đội chiếc dép này như một biểu tượng.

Tương truyền rằng hoàng đế rất có ấn tượng nhưng hoàng đế nói: Ông như thế thì quá lắm! Chỉ có một điều ta muốn hỏi ông và đó là, làm sao định tâm cho ta được. Ta rất nóng vội, khuấy động, không thoải mái.

Bồ đề đạt ma nói: Bệ hạ hãy tới chỗ ta vào lúc bốn giờ sáng và đem tâm trí cùng bệ hạ lại. Ta sẽ định tâm cho.

Hoàng đế không thể tuân theo. Ông ta bắt đầu nghĩ: ông ấy ngụ ý gì, cái con người này - đem tâm trí ta cùng ta lại ư? Khi hoàng đế bước xuống bậc thang của ngôi đền mà Bồ đề đạt ma ở, Bồ đề đạt ma lần nữa nói: Bệ hạ nhớ nhé, đừng đến một mình, nếu không ta sẽ làm thoải mái cho ai? Đem tâm trí theo bệ hạ. Đến vào lúc bốn giờ sáng - và chỉ một mình thôi, không lính gác, không ai khác đi theo bệ hạ.

Suốt cả đêm hoàng đế không thể ngủ được. Ông ta cứ nghĩ: Con người này dường như hơi quái dị. Khi ta ở đó, tâm trí ta hiển nhiên vẫn cùng với ta. Cho nên cứ nhất định như thế là gì - đem tâm trí cùng với ta sao? Đôi khi hoàng đế nghĩ: Tốt hơn là đừng đi, bởi vì ai biết được, một mình người này có thể đánh ta hay làm điều gì đó. Ta không thể tin được... ta không thể dự đoán được con người này.

Nhưng cuối cùng thì nhà vua cũng quyết định đi, bởi vì người này quả thực có từ tính. Ông ấy có cái gì đó trong đôi mắt, ngọn lửa không thuộc về trái đất này. Ông ấy có cái gì đó trong nhịp thở, im lặng đến từ cõi bên kia. Cho nên hoàng đế tới như bị thôi miên, và điều đầu tiên Bồ đề đạt ma đã hỏi là: Tốt, vậy là bệ hạ đã đến. Tâm trí của bệ hạ đâu? Và ông ấy ngồi đó với một cây thiền trượng lớn.

Hoàng đế nói: Nhưng khi ta tới đây, tâm trí của ta cũng đến cùng ta. Nó ở bên trong ta - nó không giống như một thứ mà ta có thể mang theo.

Thế là Bồ đề đạt ma nói: Thôi được, vậy bệ hạ nghĩ rằng tâm trí là ở bên trong bệ hạ. Vậy ngồi và nhắm mắt rồi cố thử tìm xem nó ở đâu. Bệ hạ chỉ cần chỉ nó cho ta và ta sẽ sắp đặt mọi thứ trật tự. Cây thiền trượng đang ở đây - và ta sẽ làm cho tâm trí bệ hạ im lặng, đừng lo nghĩ. Hoàng đế nhắm mắt và cố nhìn, còn Bồ đề đạt ma vẫn ngồi ngay trước nhà vua. Hoàng đế cứ cố gắng, cố gắng và cố gắng mãi, thời gian trôi qua, rồi mặt trời lên mà khuôn mặt hoàng đế vẫn hoàn toàn im lặng. Rồi hoàng đế mở mắt ra và Bồ đề đạt ma, vẫn ngồi đó, hỏi: Bệ hạ có tìm thấy nó không?

Hoàng đế bắt đầu cười phá lên rồi nói: Ông đã định tâm được cho ta - bởi vì ta càng cố tìm thì ta càng cảm thấy rằng nó không có ở đó. Nó chỉ là hình bóng, và nó có đó bởi vì ta chưa bao giờ lọt vào bên trong. Đó chỉ là thiếu vắng của ta. Ta trở thành hiện diện bên trong và nó biến mất.

Bồ đề đạt ma này thực sự là người rất hiếm có. Đệ tử của ông ấy có thể hiểu cốt ông ấy, cười nhạo ông ấy - còn ông ấy thích thú điều đó!

Người chứng ngộ là người cười liên tục. Người đó không phải là người nghiêm chỉnh như mọi người thường nghĩ. Bất

kì chỗ nào bạn thấy có nghiêm chỉnh, hãy hiểu rõ có điều gì đó không ổn, bởi vì nghiêm chỉnh là một phần của con người bệnh tật. Không bông hoa nào nghiêm chỉnh trừ phi nó ốm yếu. Không con chim nào nghiêm chỉnh trừ phi nó ốm yếu. Không cây cối nào nghiêm chỉnh trừ phi có điều gì đó không ổn. Bất kì khi nào có điều gì đó không ổn, nghiêm chỉnh xảy ra. Nghiêm chỉnh là ốm yếu. Khi mọi thứ ổn thoả, tiếng cười phát sinh.

Bồ đề đạt ma vẫn tiếp tục cười, và cái cười của ông ấy mới thực là cái cười vỡ bụng, náo động. Đệ tử của ông ấy quen hỏi những câu hỏi không ai trừ Bồ đề đạt ma mới có thể trả lời được. Và tôi bảo bạn: Thằng cha ấy không râu, mà thằng cha này cũng không râu nốt.

Osho kính yêu,

Goso nói: Khi bạn gặp một thiền sư trên đường, bạn không thể nói với người đó và bạn cũng không thể đi với người đó trong im lặng. Bạn phải làm gì?

Osho kính yêu, khi chúng tôi gặp thầy của các thầy trên bãi cỏ - chúng tôi phải làm gì?

Quả vậy, điều đó đúng. Khi bạn gặp một thiền sư trên đường bạn không thể nói với người đó, bởi vì bạn có thể nói với người đó điều gì? Thế giới của các bạn khác biệt thế, ngôn ngữ của các bạn thuộc về hai chiều khác nhau. Bạn có thể nói gì với người đó? Bạn có thể hỏi điều gì? Có câu hỏi

nào thực sự đáng hỏi không? Có câu hỏi nào thực sự có nghĩa không? Khi bạn gặp một thiền sư, bạn sẽ nói về cái gì? Tất cả những điều bạn có thể nói đều thuộc vào thế giới này, thế giới vô vị này, chợ búa, nhà cửa, gia đình. Tất cả những điều bạn có thể nói, tất cả những điều về bạn, mới vô ích làm sao.

Điều đó đúng. Khi bạn gặp thiền sư trên đường... và bạn bao giờ cũng gặp thầy trên đường bởi vì thầy luôn đi chuyển. Bạn chẳng bao giờ gặp thầy ở bất kì đâu khác. Nhớ lấy, bạn bao giờ cũng gặp thầy trên đường, bởi vì thầy bao giờ cũng đi chuyển. Thầy là dòng sông, không bao giờ tĩnh tại, không bao giờ đứng lại. Nếu bạn không thể đi với thầy, bạn sẽ lỡ thầy. Thầy bao giờ cũng đi trên đôi chân mình. Bạn bao giờ cũng gặp thầy trên đường.

Bạn có thể nói gì với thầy? Và bạn cũng không thể im lặng được, bởi vì im lặng gần như không thể được cho bạn. Bạn không thể nói, bởi vì thầy thuộc vào một thế giới khác. Bạn không thể im lặng, bởi vì thế giới của bạn chẳng bao giờ im lặng. Tâm trí bạn cứ huyền thuyên. Tâm trí bạn là cái hộp huyền thuyên thường xuyên. Nhất quán, không nhất quán - ý nghĩ cứ tiếp tục mãi và không có kết thúc cho nó, chúng chuyển vận trong một bánh xe.

Bạn không thể im lặng và bạn cũng không thể nói - vậy phải làm gì? Nếu bạn bắt đầu nói, điều đó sẽ ngớ ngẩn. Nếu bạn bắt đầu im lặng, điều đó sẽ không thể được. Tốt hơn hết là đừng quyết định về phần bạn. Hỏi thầy xem phải làm gì. Bảo thầy: Tôi không thể nói bởi vì chúng ta thuộc vào các thế giới khác nhau. Bất kì điều gì tôi hỏi đều vô dụng, và bất kì điều gì thầy có thể trả lời, tôi cũng không thể hỏi. Bất kì cái gì tôi hỏi cũng đều vô dụng, thậm chí không đáng trả lời. Và tôi không thể im lặng bởi vì tôi không biết im lặng là gì.

Tôi chưa bao giờ biết về nó; im lặng chưa bao giờ xảy ra cho tôi. Tôi biết một loại im lặng - im lặng đến giữa hai suy nghĩ như một lỗ hổng, im lặng tồn tại giữa hai từ, chỉ là một lỗ hổng.

Im lặng của chúng ta giống như hoà bình xảy ra giữa hai cuộc chiến tranh. Nó không thực là hoà bình; nó chỉ là chuẩn bị cho cuộc chiến tranh khác. Làm sao mà hoà bình chỉ là cầu nối cho hai cuộc chiến tranh? Chiến tranh đơn giản xảy ra ngầm bên dưới, có thể thôi. Đó là cuộc chiến tranh lạnh; chưa bao giờ là hoà bình. Im lặng của chúng ta cũng giống vậy.

Cho nên nói với thầy: Tôi không thể im lặng và tôi cũng không thể nói - cho nên thầy bảo tôi điều phải làm đi. Đừng bắt đầu bất kì điều gì về phần bạn, bởi vì bất kì cái gì bạn bắt đầu cũng đều sẽ sai. Nói hay im lặng - bất kì cái gì bạn bắt đầu cũng đều sai. Đề mọi thứ cho thầy, và hỏi thầy: Tôi phải làm gì đây? Nếu thầy nói: Nói đi - thì nói. Nếu thầy nói: Im lặng - thì cố mà im lặng. Thầy biết, và thầy sẽ hỏi chỉ những điều có thể cho bạn.

Cuối cùng thầy sẽ hỏi điều không thể, nhưng không bao giờ vào lúc bắt đầu. Thầy sẽ hỏi điều không thể vào lúc cuối cùng bởi vì thế thì nó cũng đã trở thành điều có thể. Dần dần thầy sẽ đẩy bạn hướng tới vực thẳm cuối cùng nơi điều không thể lại xảy ra. Nếu thầy bảo nói, thì nói. Thế thì ngay cả việc nói của bạn cũng có ích. Nhưng thế thì bạn lại không thực sự hỏi, chỉ nói như việc thanh tâm. Bạn đang giải bày tâm trí mình ra, bạn đang diễn lại tâm trí mình. Bạn đang cởi mở bản thân mình. Bạn không hỏi mà chỉ phô bày. Phô bày này là có ích. Bạn sẽ được nhẹ bớt nhiều gánh nặng.

Khi thầy ở gần bạn, nếu bạn có thể thực sự thẳng thắn và nói mọi điều đến với bạn, dù không liên quan, dù không nhất

quán, không chán về chính mình, không kiểm soát, không thao tác nó... Khi thầy ở gần bạn, bạn có thể nói toàn bộ bất kì điều gì xảy đến cho tâm trí bạn. Điều đó có thể trở thành điều nói lảng nhãng; nếu bạn không quản lí nó, điều đó sẽ giống như người điên nói. Nhưng khi thầy ở gần bạn, nếu bạn thẳng thắn, trung thực và thành thực và giải bày tâm trí mình, thì thầy sẽ thâm vào bạn từ cửa sau. Từ cửa trước tâm trí bạn vẫn đi ra; từ cửa sau thầy đi vào bạn.

Cho nên khi gần tôi trên bãi cỏ cứ chân tình và thành thực. Đừng đem những câu hỏi lí trí đến; chúng vô dụng. Siêu hình là thứ vô dụng nhất trên thế giới này. Đừng đem tới bất kì câu hỏi siêu hình nào; chúng không đúng đâu, chúng không thuộc về bạn. Bạn có thể đã nghe nói về chúng, đọc về chúng, nhưng chúng không phải là một phần của bạn. Đem những cái vô nghĩa của bạn ra, dù nó là gì. Và đừng cố thao túng nó. Đừng cố hợp lí hoá nó và trau chuốt nó. Để nó thô sơ nhất có thể được - bởi vì trước thầy bạn phải trần trụi. Bạn không nên mặc quần áo và bạn không nên che dấu bản thân mình.

Đây là giải bày, và nếu bạn có thể nói như giải bày chứ không như việc hỏi - chỉ để mở trái tim bạn, không hỏi điều gì - thế thì im lặng sẽ theo sau, bởi vì khi bạn đã giải bày tâm trí mình và bạn đã trải qua việc thanh tâm, im lặng tới với bạn. Đây là một kiểu im lặng khác, không phải là im lặng bắt buộc, không phải là im lặng bị kiểm soát, không phải là im lặng với bất kì nỗ lực nào về phần bạn.

Khi bạn đã giải bày tâm trí mình hoàn toàn, đã tháo ra mọi thứ ở đó, im lặng đến, hạ xuống bạn, tràn ngập bạn, im lặng bên kia hiểu biết, và im lặng bên kia bạn - im lặng thuộc về cái toàn thể và không thuộc về cá nhân. Thế thì bạn có thể

|

là cả hai. Bây giờ với một thiền sư trên đường bạn có thể nói
và bạn có thể im lặng nữa.

Đủ cho hôm nay.

13

Thượng đế là trong tìm kiếm của bạn

*Osho kính yêu,
Hôm qua thầy đã nói với chúng tôi rất rõ ràng rằng chúng tôi cần tuân theo đúng từng lời thầy. Nhưng chúng tôi không thể tư vấn thầy về mọi chi tiết được. Làm sao chúng tôi có thể chọn con đường đúng khi tâm trí bao giờ cũng mãi tìm cách dễ dàng?*

Vấn đề thực sự không phải là tư vấn thầy mà là làm sao mang tính thiền nhiều hơn, bởi vì phần vật lý của thầy không phải là điều có ý nghĩa. Nếu bạn nhiều tính thiền hơn, bạn có thể tư vấn thầy mọi khoảnh khắc. Hiện diện vật lý là không cần thiết, nó trở thành cần thiết chỉ bởi vì bạn không mang

tính thiền. Bởi vì bạn bị đồng nhất với thân thể mình, đó là lý do tại sao trong tâm trí bạn thầy bị đồng nhất với thân thể thầy. Bởi vì bạn nghĩ rằng bạn là thân thể, nên bạn cũng nghĩ rằng thầy là thân thể. Thầy không phải là thân thể, và khi tôi nói điều này, rằng thầy không phải là thân thể, tôi muốn nói rằng thầy không bị giới hạn trong thời gian và không gian.

Vấn đề không phải là ở sự hiện diện của thầy. Dù bạn ở bất kỳ đâu, nếu bạn mang tính thiền, bạn đều trong sự hiện diện của thầy. Ngay cả khi thầy đã chết, thầy vẫn có thể được tư vấn. Ngay cả Phật ngày nay vẫn còn được tư vấn - và câu trả lời là nhận được. Không phải là Phật vẫn đang ngồi đâu đó và cho bạn câu trả lời, nhưng khi bạn ở sâu trong thiền, bạn là vị Phật. Phật tính của bạn nảy sinh và Phật tính của bạn trả lời bạn, và bây giờ Phật không còn bị giới hạn ở bất kỳ đâu. Điều đó nghĩa là, với người mù, ông ấy không được tìm thấy ở đâu cả; nhưng với người bây giờ có thể thấy được, điều đó có nghĩa là ông ấy ở khắp mọi nơi.

Bạn có thể trong tiếp xúc với thầy dù bạn ở bất kỳ đâu. Cách thức không phải là đi đến thầy, cách thức là đi vào trong. Bạn càng vào sâu hơn trong bản thân mình, bạn càng thâm sâu vào thầy.

Câu trả lời sẽ tới, và bạn sẽ đi tới biết và cảm thấy rằng những câu trả lời đó không phải do tâm trí bạn đưa ra. Có khác biệt hoàn toàn về chất. Chất lượng thay đổi hoàn toàn đến mức không thể có lẫn lộn về nó được. Khi tâm trí trả lời cho bạn, bạn cảm thấy là *bạn* đang trả lời. Khi tâm trí không có đó, bạn đơn giản trong thiền; câu trả lời đến dường như từ ai đó, không phải từ bạn. Bạn nghe thấy nó.

Đó là bí ẩn của kinh Koran. Mohammed nghĩ rằng ông ấy nghe thấy nó - và ông ấy đúng. Và những người Mô ha mét giáo sai nếu họ nghĩ rằng Thượng đế đã nói. Mohammed

là đúng khi ông ấy nghĩ rằng ông ấy nghe thấy Koran, còn những người Mô ha mét giáo sai khi họ nghĩ rằng Thượng đế đã nói. Chẳng có ai nói cả. Nhưng khi tâm trí bạn im lặng, từ rất sâu trong bản thể bạn nảy sinh câu trả lời. Và nó ở sâu, ở bên kia cái gọi là tâm trí của bạn, đến mức bạn cảm thấy rằng bạn đã nghe thấy nó. Nó đã đến với bạn, nó đã được hiển lộ cho bạn.

Bạn bao giờ cũng bị đồng nhất với cái bề mặt còn câu trả lời đến từ chiều sâu. Bạn không biết chiều sâu của riêng mình - đó là lí do tại sao bạn sẽ cảm thấy Thượng đế đang trả lời, rằng thầy đang trả lời. Theo một cách nào đó bạn đứng - bởi vì khi câu trả lời đến từ sâu bên trong bạn, nó đến từ thầy.

Người Hindus bao giờ cũng nói rằng thầy thực của bạn là ở bên trong bạn, còn thầy bên ngoài chỉ cố đưa thầy bên trong của bạn ra, làm cho thầy bên trong của bạn hoạt động. Bất kì khi nào thầy bên trong của bạn bắt đầu làm việc, công việc của thầy bên ngoài được hoàn thành. Thầy bên ngoài chỉ là đại diện của thầy bên trong.

Tôi là chiều sâu của bạn. Một khi chiều sâu của bạn đã bắt đầu vận hành, tôi không cần nữa. Một khi tôi cảm thấy rằng chiều sâu của bạn đã bắt đầu trả lời cho bạn, tôi sẽ dừng việc trả lời cho bạn. Mọi câu trả lời của tôi không thực sự liên quan tới câu hỏi của bạn; mọi câu trả lời của tôi chỉ liên quan tới cách tạo ra đáp ứng bên trong bạn để cho chiều sâu bên trong của bạn bắt đầu nói với bạn, cho nên tâm thức của riêng bạn bắt đầu trở thành thầy bạn.

Có tính thiền nhiều hơn. Im lặng hơn.

Để cho càng nhiều tĩnh lặng thấm vào bạn.

Cái gì cần phải làm? Làm sao mang tính thiền nhiều hơn? Theo một nghĩa, chẳng cái gì có thể được làm trực tiếp, bởi vì bất kì cái gì bạn làm trực tiếp, tâm trí đều bước vào. Nếu bạn cố gắng im lặng, bạn không thể im lặng được, bởi vì tâm trí đang cố gắng. Bất kì khi nào tâm trí có đó, rối loạn có đó. Tâm trí là rối loạn, tâm trí là tiếng động. Cho nên nếu bạn cố gắng im lặng, tâm trí đang cố gắng im lặng. Bạn sẽ tạo ra nhiều tiếng động hơn, điều bây giờ liên quan tới im lặng. Bây giờ bạn sẽ cố gắng, và nghĩ, và làm điều này, điều kia, và bạn sẽ thu được càng nhiều không thoải mái hơn.

Chẳng cái gì có thể được làm về im lặng. Im lặng đã có đó, bạn chỉ phải cho phép nó thôi. Nó cũng tựa như ánh mặt trời: cửa sổ của bạn đóng và bạn không thể nào đưa ánh mặt trời vào nhà theo bó, theo xô. Bạn không thể làm được điều đó! Nếu bạn cố làm, bạn sẽ là người ngu - và nhiều người vẫn đang làm điều đó. Đơn giản mở cửa sổ, mở cửa ra vào. Cho phép gió thổi vào. Cho phép các tia nắng tràn vào. Mời và chờ đợi. Bạn không thể bắt buộc được. Bất kì khi nào bạn bắt buộc, mọi việc xấu đi. Nếu một người tự buộc mình phải im lặng, im lặng của người đó sẽ xấu, bị tra tấn, bị bó buộc, giả tạo, chỉ trên bề mặt. Sâu bên trong sẽ có rối loạn.

Vậy phải làm gì? Cởi mở tâm trí và chờ đợi. Nhìn lên cây, nhìn vệt đang chói choé. Lắng nghe chúng, đừng làm gì cả. Bất kì cái gì đang xảy ra xung quanh bạn, chỉ là sự tĩnh táo thụ động. Tia sáng trên mặt nước, sông chảy, tiếng động, trẻ con chơi đùa, tiếng cười khúc khích - cứ ở đó, hiện diện thụ động, cởi mở, lắng nghe, nhìn, không nghĩ ngợi. Chim vẫn có đó trên cây, tạo ra tiếng động, hót... Lắng nghe đi. Đừng nghĩ, đừng tạo ra chuỗi thứ hai trong tâm trí bạn về điều đang xảy ra. Để cho nó xảy ra, sớm hay muộn bạn sẽ cảm thấy tâm trí đã biến mất và im lặng đã tới bạn. Bạn thực

tế sẽ cảm thấy nó đang hạ dần xuống bạn, thấm vào bạn, từ mọi lỗ chân lông trên thân thể, đi vào ngày càng sâu.

Lúc đầu nó sẽ chỉ là vài khoảnh khắc, bởi vì bạn là người nghĩ quen mất rồi, nghiện suy nghĩ, tựa như người nghiện rượu hay ma túy đến mức chỉ vài khoảnh khắc sẽ có lỗ hổng - và bạn lại bắt đầu suy nghĩ. Bạn có thể bắt đầu nghĩ về im lặng này đang hạ xuống bạn. Bạn có thể bắt đầu nghĩ: Ôi! Đây là im lặng mà thầy bao giờ cũng nói đến - và bạn đã phá huỷ nó rồi. Bạn có thể bắt đầu nghĩ: Đây là im lặng mà Upanishad nói là mục đích cần đạt tới, đây là im lặng mà các nhà thơ đã từng nói đến, im lặng vượt qua hiểu biết - bạn đã bỏ lỡ nó rồi.

Nhà thơ đã vào, thầy đã vào, Upanishad đã tới. Bạn đã bỏ lỡ nó, bạn đã mất nó. Bây giờ bạn lại bị rối loạn; bây giờ bạn không còn thụ động nữa, bây giờ bạn không còn tĩnh táo nữa. Bây giờ những con chim hót này không còn ở đó cho bạn nữa. Tâm trí bạn đã bước vào. Bây giờ những lùm cây đẹp đã biến mất. Mặt trời không còn trên bầu trời và mây không còn bồng bềnh nữa. Bây giờ bạn không còn mở nữa - đã đóng lại rồi, cửa sổ của bạn đã đóng lại, cửa ra vào của bạn đã đóng lại.

Suy nghĩ, ý nghĩ chính là cách đóng tâm trí lại. Vô suy nghĩ, không ý nghĩ, là cách mở nó ra. Bất kì khi nào bạn không suy nghĩ bạn đều mở; bất kì khi nào bạn đang nghĩ, bức tường được dựng lên. Mỗi ý nghĩ trở thành một viên gạch và toàn bộ quá trình suy nghĩ trở thành bức tường. Thế thì bạn bị che khuất sau bức tường đó, kêu khóc - tại sao mặt trời lại không chiếu tới bạn? Đó không phải là do mặt trời - chính là bạn người đã tạo ra bức tường quanh bạn.

Có tính thiền nhiều hơn vào. Bất kì khi nào bạn có cơ hội, có không gian, có thời gian, cho phép mọi việc được xảy

ra xung quanh bạn. Nhìn sâu sắc, chăm chú nhưng đừng tích cực - bởi vì tích cực có nghĩa là suy nghĩ. Ngồi tĩnh lặng, cho phép mọi việc xảy ra, bạn sẽ trở thành im lặng.

Thế thì bạn sẽ hiểu ra rằng im lặng không phải là phẩm chất của tâm trí. Tâm trí không thể được làm im lặng. Im lặng là phẩm chất của linh hồn bên trong bạn, của bản thể bên trong bạn. Nó bao giờ cũng có đó nhưng bởi việc huyền thuyên, thường xuyên huyền thuyên của tâm trí, nên bạn không thể nghe được nó. Bất kì khi nào bạn thụ động, không suy nghĩ, bạn trở nên nhận biết về nó. Thế thì bạn rảnh rỗi. Trong khoảnh khắc rảnh rỗi đó thiên xảy ra.

Cho nên bất kì tình huống thế nào - ngồi giữa bãi chợ - bạn cũng đừng nghĩ rằng cần phải có tiếng chim hót. Không phải như thế. Âm thanh lao xao của bãi chợ cũng đẹp như tiếng lao xao của chim hót: mọi người tiến hành công việc mình, bàn tán, huyền thuyên, làm âm ỉ xung quanh, bạn chỉ ngồi đó thụ động.

Nhớ từ thụ động này, và từ khác, tĩnh táo. Tĩnh táo thụ động là mấu chốt. Giữ thụ động - không làm gì, chỉ lắng nghe. Và lắng nghe không phải là việc làm. Lắng nghe mọi thứ thì không có gì phải làm cả, tại bạn bao giờ cũng mở. Để thấy được bạn phải mở mắt - ít nhất việc ấy cũng phải làm. Để nghe không cần phải làm nhiều đến thế. Tại bao giờ cũng mở, bạn bao giờ cũng nghe. Chỉ đừng làm gì và nghe thôi. Và đừng bình phẩm, vì với bình phẩm, ý nghĩ bắt đầu. Một đứa trẻ khóc: đừng nói gì bên trong về tại sao nó khóc. Hai người đang đánh nhau - đừng nói bên trong: Tại sao họ đánh nhau? Ta có nên ra và làm điều gì đó để họ đừng đánh nhau không? Không, đừng nói gì cả. Chỉ lắng nghe điều đang xảy ra. Hiện hữu cùng với điều đang xảy ra - và bỗng nhiên có im lặng.

Im lặng này hoàn toàn khác với im lặng bạn có thể tạo ra. Bạn có thể tạo ra im lặng - bạn có thể ngồi trong nhà, bạn có thể đóng cửa, bạn có thể lẩn vòng hạt, lẩn tràng hạt, xoay tràng hạt. Im lặng sẽ đến với bạn, nhưng đó không phải là im lặng thực. Nó sẽ chỉ giống như đứa trẻ được cho đồ chơi để chơi, cho nên nó cứ chơi và trở nên bị cuốn hút trong trò chơi; thế thì nó không nghịch ngợm nữa.

Bố mẹ hay dùng đồ chơi như mọ để làm cho con trẻ bớt nghịch ngợm đi. Nó ngồi trong góc nhà và cứ chơi, còn bố mẹ có thể tiếp tục công việc của riêng họ mà không bị trẻ con liên tục quấy nhiễu. Nhưng đứa trẻ không vượt qua được trò nghịch ngợm; tính nghịch của nó đã hướng về đồ chơi, có thể thôi. Nghịch ngợm vẫn còn đó; đứa trẻ vẫn còn đó. Sớm hay muộn nó sẽ trở nên chán đồ chơi. Chán rồi, nó sẽ vứt đồ chơi đi và nghịch ngợm trở lại.

Tràng hạt là đồ chơi của người già. Giống như bạn đem đồ chơi cho đứa trẻ, con trẻ đem vòng hạt cho người già để cho họ không nghịch ngợm. Họ ngồi trong một góc và họ cứ lẩn vòng hạt. Nhưng họ cũng chán; họ bị cuốn hút, nhưng rồi họ cũng chán - thế thì họ đổi tràng hạt. Họ tới một thầy khác và yêu cầu về câu mật chú khác bởi vì câu mật chú cũ không có tác dụng. Ban đầu họ nói nó đã có tác dụng.

Nhiều người đến tôi và nói: Chúng tôi đã thực hiện một mật chú; ban đầu nó có ích lắm nhưng rồi nó chẳng có ích gì nữa. Bây giờ chúng tôi không cảm thấy gì, nó đã trở thành chán. Chúng tôi làm nó như nghĩa vụ, nhưng tình yêu đã biến mất. Nếu chúng tôi không làm nó, chúng tôi cảm thấy rằng chúng tôi bỏ lỡ cái gì đó; nếu chúng tôi làm, chẳng thu được gì.

Đây chính là nghiện ngập nghĩa là gì: nếu bạn làm nó, chẳng thu được cái gì; nếu bạn không làm, bạn cảm thấy cái

gì đó bị bỏ lỡ. Đây chính là điều người hút thuốc cảm thấy. Nếu người đó hút thuốc, người đó biết chẳng thu được gì. Người đó đang làm một việc gì đó xuẩn ngốc, chỉ là một việc ngu dốt - hít khói thuốc vào rồi lại nhả nó ra. Nhưng điều đó nữa cũng hết như vòng hạt. Bạn hít khói thuốc vào rồi lại nhả nó ra. Hít vào, thở ra, hít vào, thở ra - nó trở thành vòng hạt; bạn cứ thay đổi hạt cườm. Bạn có thể biến nó thành mật chú; khi bạn hít khói thuốc vào, nói Ram; khi bạn thở ra, nói Ram. Nó trở thành vòng hạt liền!

Mọi thứ mà bạn có thể lặp lại liên tục đều trở thành mật chú. Mật chú có nghĩa là việc lặp lại của một từ nào đó, một âm nào đó, bất kỳ cái gì. Mật chú giúp cho tâm trí bị cuốn hút - nó là một thứ đồ chơi. Trong vài khoảnh khắc bạn cảm thấy tốt vì sự nghịch ngợm dừng lại, và bạn bị cuốn hút đến mức tâm trí không thể vận hành được. Đó là im lặng bó buộc. Nó là bệnh hoạn, nó là không tốt. Nó là tiêu cực, nó không tích cực. Im lặng này tựa như im lặng xảy ra trong nghĩa địa, im lặng chết cứng.

Nhưng im lặng tôi đang nói với bạn đây có tính toàn bộ, khác hẳn về chất. Nó không phải là đổi hướng của nghịch ngợm, nó không phải là là mỗi bạn tâm bó buộc, đây không phải là thôi miên theo mật chú. Nó là im lặng xảy ra cho bạn khi bạn thụ động và tỉnh táo, không làm gì cả, thậm chí không lẩn vòng hạt - hoàn toàn thụ động nhưng tỉnh táo.

Nhớ lấy, thụ động có thể trở thành ngủ. Đó là lí do tại sao tôi nhấn mạnh vào từ tỉnh táo - bởi vì bạn có thể thụ động rồi bạn đi vào giấc ngủ. Ngủ không phải là thiền. Một trong những phẩm chất của ngủ có đó, một phẩm chất, phẩm chất về thụ động; và một phẩm chất của tỉnh thức cũng có đó, phẩm chất tỉnh táo. Thanh thoi dường như bạn đang ngủ, tỉnh táo dường như bạn đang thức. Một điều được loại ra từ

giấc ngủ, vô ý thức - điều không nên có đó, bởi vì thiền không thể là vô ý thức; và một điều cũng phải loại khỏi trạng thái tỉnh thức của bạn, bạn bị, bởi vì nếu bạn bị thì tâm trí lại làm việc, bạn lại bị nhốt trong các suy nghĩ.

Trong khi bạn tỉnh thức có hai điều: tỉnh táo và bạn bị. Trong khi bạn ngủ cũng có hai điều: thụ động và vô ý thức. Một điều từ tỉnh thức, một điều từ giấc ngủ: thụ động và tỉnh táo - chúng tạo nên thiền. Nếu bạn lấy hai phẩm chất kia, bạn bị và vô ý thức, bạn sẽ trở thành điên. Hai phẩm chất này, bạn bị và vô ý thức, tạo nên điên khùng, tạo thành người điên. Thụ động và tỉnh táo tạo nên người thiền, vị phật. Bạn có cả bốn phẩm chất đó. Trộn lẫn hai thứ này bạn sẽ trở thành điên. Trộn lẫn hai thứ kia bạn sẽ trở thành thiền.

Nhớ điều này: Tôi cứ nói đi nói lại rằng im lặng, phúc lạc tràn ngập bạn khi bạn cõi mở, không phải là cái gì đó do bạn thực hiện. Đó là buông bỏ. Đó là việc xảy ra cho bạn, nó đến với bạn.

Mọi người đến tôi và họ hỏi: Chúng tôi đang tìm Thượng đế - làm sao đạt tới ngài? Còn tôi bảo họ: Bạn không thể đạt tới ngài được và bạn cũng không thể tìm ngài được - bởi vì bạn không biết ngài. Làm sao bạn sẽ nhận ra ngài là Thượng đế? Bạn không biết ngài. Bạn sẽ đi như thế nào? Bạn sẽ chọn con đường như thế nào? Bạn không biết ngài. Làm sao bạn có thể quyết định được đây có phải là nhà ngài không, đây có phải là chỗ ở của ngài không? Không, bạn không thể làm được, bạn không thể tìm được điều thiêng liêng. Nhưng cũng chẳng cần bởi vì điều thiêng liêng bao giờ cũng ở gần bạn, bên trong bạn. Bất kì khi nào bạn cho phép ngài, ngài tìm bạn, ngài đạt tới bạn.

Thượng đế là trong việc tìm kiếm của bạn. Thượng đế bao giờ cũng trong tìm kiếm của bạn. Không việc tìm kiếm

nào về phần bạn là cần cả. Cứ tìm, bạn sẽ lỡ. Đừng tìm nữa. Đơn giản duy trì thụ động và tỉnh táo để cho bất kì khi nào ngài tới, bạn đều cõi mở. Nhiều lần ngài tới và gõ cửa bạn nhưng bạn lại đang ngủ say - hay thậm chí, nếu bạn nghe thấy tiếng gõ cửa, bạn diễn giải điều đó theo cách của riêng mình. Bạn nghĩ: đấy chỉ là tiếng gió thổi nhanh và mạnh. Hay bạn nghĩ: Người lạ nào đó vừa gõ cửa rồi người ấy sẽ tự đi thôi; chẳng cần phải quấy rầy giấc ngủ của mình.

Cách diễn giải của bạn là kẻ thù của bạn, còn bạn là kẻ diễn giải lớn. Bất kì điều gì có đấy, bạn ngay lập tức diễn giải nó; tâm trí bạn bắt đầu hoạt động và mài dũa nó và bạn thay đổi nó ngay lập tức. Bạn tô màu cho nó; bạn cho nó ý nghĩa khác chưa bao giờ có. Bạn tự phóng chiếu mình vào nó. Bạn phá hủy nó.

Thực tại không cần bất kì diễn giải nào. Chân lí không cần bất kì suy nghĩ nào. Không ai đạt tới chân lí thông qua suy nghĩ. Đó là lí do tại sao toàn bộ triết học là sai. Nó nhất định là sai, không triết học nào có thể đúng. Các triết gia cứ tranh đấu, họ cứ vật lộn để chứng minh rằng triết lí của họ là đúng. Không triết học nào có thể đúng được. Chân lí không cần triết học. Triết học có nghĩa là nghĩ về, lập luận về; triết học nghĩa là cách hiểu, cách diễn giải các sự kiện.

Tôn giáo nói: Cái gì đang có đó, cho phép nó xảy ra. Tất cả mọi điều bạn có thể làm là xin đừng quấy rầy. Cho phép nó xảy ra. Vẫn còn tỉnh táo và thụ động và thế thì không cần đến tôi nữa - tôi sẽ đến với bạn. Nhiều lần tôi đã đạt tới bạn... bất kì khi nào bạn im lặng. Cho nên đây không phải là lí thuyết; thậm chí nhiều người trong các bạn biết nó qua kinh nghiệm, nhưng các bạn lại diễn giải cả điều này nữa.

Mọi người đến tôi và họ nói: Sáng nay, trong lúc thiền tôi bỗng nhiên cảm thấy thầy, nhưng tôi nghĩ đấy phải là sự

phóng chiếu của tâm trí mình. Hay họ nói: Đêm qua bỗng nhiên tôi cảm thấy sự hiện diện, tôi trở nên tỉnh táo và thế rồi tôi nghĩ phải là ai đó đi qua, một làn gió có thể đã thổi vào phòng và làm xáo trộn giấy tờ, hay chỉ là một con mèo chạy qua. Cho nên điều tôi đang nói nhiều người trong các bạn đã từng cảm thấy. Đó là lí do tại sao tôi đang nói về nó; nếu không tôi sẽ không nói điều đó.

Đừng diễn giải. Khi bạn cảm thấy sự hiện diện, cho phép nó xảy ra. Nếu bạn cho phép nó xảy ra, nó sẽ hiển hiện nhiều hơn. Có thể là tôi sẽ ở đó cũng thực như tôi đang ở đây, đôi khi còn thực hơn thế - bởi vì điều đó tùy thuộc vào bạn, bạn cho phép bao nhiêu thực tại được phép xảy ra - và các câu hỏi của bạn sẽ được trả lời. Thiên nhiên hơn và thế thì bạn sẽ gần tôi hơn. Một khi bạn đã hoàn toàn thiên, bạn là tôi. Thế thì không còn gì khác biệt nữa.

Một điều thêm nữa: bạn càng thiên nhiên, càng ít điều cần phải hỏi. Câu hỏi sẽ rơi rụng đi. Câu hỏi thuộc về trạng thái vô thiên của tâm trí. Chúng nảy sinh trong trạng thái vô thiên càng ngày càng nhiều. Một câu hỏi được trả lời, mười câu hỏi khác nảy sinh bên cạnh câu trả lời. Tâm trí là lực tạo câu hỏi lớn. Nó cứ tạo ra câu hỏi. Bạn đưa ra câu trả lời và tâm trí chồm lên nó, xé nó ra, và tạo ra mười câu hỏi nữa. Khi bạn thiên, câu hỏi sẽ càng ngày càng ít có đó.

Đối với bạn, điều này có vẻ nghịch lí, nhưng nó là đúng và tôi phải nói về nó: Khi có câu hỏi, sẽ không có câu trả lời; khi không có câu hỏi, câu trả lời có đó. Câu trả lời đến chỉ khi bạn không hỏi. Việc không hỏi sẽ xảy ra cho bạn thông qua thiên.

Đừng nghĩ rằng có nhiều câu trả lời như có các câu hỏi. Không, chỉ có một câu trả lời. Câu hỏi có tới hàng triệu, câu trả lời chỉ có một. Bệnh tật có đến hàng triệu, thuốc chỉ có

một. Chỉ một và tất cả được giải quyết. Nhưng cái một đó không thể xảy ra cho bạn bởi vì bạn không cho phép nó xảy ra. Bạn sợ việc cho phép mọi thứ xảy ra. Điều này phải được học. Đây là kỉ luật duy nhất tôi muốn bạn thực hiện: làm mất nỗi sợ của bạn, vứt bỏ nỗi sợ của bạn, và cho phép mọi sự xảy ra. Dòng sông đang chảy, đừng thúc đẩy nó! Không cần đâu, nó tự chảy được. Bạn chỉ cần đợi trên bờ và để cho nó chảy. Nếu bạn đủ dũng cảm thế thì tự ném mình vào dòng sông và trôi nổi cùng nó. Đừng bơi, bởi vì bơi có nghĩa là tranh đấu - chỉ nổi thôi.

Thế thì, tất nhiên... thế thì bạn không thể theo đuổi bất kì mục đích nào, bởi vì mục đích của bạn và của dòng sông có thể không trùng nhau. Thế thì sẽ có thất vọng. Bạn có thể theo đuổi một mục đích nếu bạn bơi, tranh đấu. Bạn thậm chí có thể bơi ngược dòng; thế thì sẽ có tranh đấu lớn. Và khi bạn tranh đấu, bản ngã của bạn được làm mạnh thêm, bạn cảm thấy sinh động khi chống lại dòng sông. Nhưng sự sinh động đó là nhất thời; sớm hay muộn bạn sẽ mệt. Sớm hay muộn bạn sẽ chết và dòng sông sẽ cuốn bạn đi.

Trên bờ sông Hằng, dân làng đem người chết ra và để cho họ trôi theo sông Hằng. Nhưng khi bạn chết, thả bạn xuống sông là vô dụng; khi chết bạn sẽ nổi trên sông, nhưng thế thì chẳng có ý nghĩa bởi vì bạn không còn nữa.

Điều tôi đang làm là vứt bạn vẫn còn sống vào sông Hằng. Nếu bạn có thể nổi vẫn sinh động, có ý thức, đầy nhận biết, bạn sẽ trở thành dòng sông, và bất kì chỗ nào dòng sông tới thì sẽ là định mệnh, sẽ là mục đích. Thế thì bạn không liên quan gì tới nơi nó sẽ tới. Mọi khoảnh khắc chính dòng chảy trở thành cực lạc; mọi khoảnh khắc chính dòng chảy, chính sự sống động, trở thành mục đích. Thế thì mọi khoảnh

khắc đều là mục đích. Phương tiện trở thành mục đích, khoảnh khắc trở thành vĩnh hằng.

Vâng, bạn phải tuân theo thầy toàn bộ. Có thể có lúc bạn không thể tư vấn thầy theo cách vật lý, và sớm hay muộn thầy cũng sẽ biến mất khỏi thân thể. Thế thì sẽ không còn khả năng nào tư vấn thầy một cách vật lý được nữa. Tốt hơn là hài hoà với thầy theo cách phi vật lý; nếu không bạn sẽ chỉ kêu khóc. Thân thể tôi có thể tan biến bất kì lúc nào. Bây giờ không có nhu cầu thực sự để mang nó - nó còn được mang là vì bạn. Nếu bạn không hài hoà với sự tồn tại phi vật lý của tôi, sớm hay muộn bạn sẽ trở nên rất thất vọng, buồn rầu, nhiều chán nản sẽ có đó. Thế thì điều đó sẽ rất khó để được hài hoà với tôi một cách phi vật lý.

Cho nên tôi cứ vứt bỏ sự tiếp xúc vật lý với bạn ngày càng nhiều hơn - chỉ để làm cho bạn tỉnh táo và nhận biết rằng bạn phải hài hoà về mặt phi vật lý. Bạn có thể hài hoà được, điều đó không khó. Có tính thiền nhiều hơn và điều đó sẽ bắt đầu xảy ra cho bạn.

Osho kính yêu,

Chúng tôi có vài câu hỏi về năng lượng nữ tính. Một số phụ nữ nói rằng từ khi họ gặp thầy, mặc dầu ham muốn vật lý của họ vẫn còn tiếp tục, nhưng một người đàn ông hữu tử thì không còn đủ thoả mãn cho họ.

Một số phụ nữ khác lại nói rằng từ khi họ gặp thầy họ cảm thấy yêu nhiều hơn.

Tương truyền Gurdjieff đã nói rằng đàn bà không thể đạt tới được ngoại trừ thông qua đàn ông. Xin thầy nói cho chúng tôi về năng lượng nữ tính này.

Quả vậy, Gurdjieff đã nói rằng đàn bà không thể đạt tới ngoại trừ thông qua đàn ông - và ông ấy đúng. Ông ấy đúng bởi vì năng lượng nữ tính khác với năng lượng nam tính. Dường như ai đó nói rằng chỉ đàn bà mới có thể cho sinh thành đứa con. Đàn ông không thể cho sinh thành đứa con - anh ta có thể cho sinh thành đứa con chỉ bằng cách thông qua đàn bà. Cấu trúc vật lý của đàn bà mang tử cung; cấu trúc vật lý của đàn ông không có tử cung - anh ta có thể có con chỉ thông qua đàn bà. Và cùng điều như vậy nhưng theo chiều ngược, lại xảy ra cho việc sinh thành tâm linh: đàn bà đạt tới chứng ngộ chỉ bằng cách thông qua đàn ông. Năng lượng tâm linh của họ cũng khác nhau, tựa như phần vật lý của họ.

Tại sao? Tại sao điều này lại như vậy? Và nhớ, điều này không phải là vấn đề bình đẳng hay bất bình đẳng - đây là vấn đề về khác biệt. Đàn bà không thấp kém hơn đàn ông bởi vì họ không đạt tới một cách trực tiếp; đàn ông không thấp kém hơn đàn bà bởi vì người đó không thể trực tiếp sinh ra con. Họ là khác nhau. Không có vấn đề bình đẳng hay bất bình đẳng, không có vấn đề về đánh giá. Họ đơn giản khác nhau, và đây là sự kiện.

Tại sao lại khó cho đàn bà đạt tới chứng ngộ một cách trực tiếp và tại sao đối với đàn ông lại có thể đạt tới chứng ngộ một cách trực tiếp? Có hai con đường, chỉ hai con đường, về cơ bản chỉ có hai, dẫn tới chứng ngộ. Một con đường là thiền và con đường kia là tình yêu. Bạn có thể gọi chúng là Gyana Yoga và Bhakti Yoga - con đường của trí huệ và con đường của sùng kính. Các con đường cơ bản chỉ là hai.

Tình yêu cần người khác; thiền có thể thực hiện một mình. Đàn ông có thể đạt tới qua thiền - đó là lí do tại sao

người đó có thể đạt tới một cách trực tiếp. Người đó có thể một mình. Người đó một mình sâu bên dưới. Tính một mình đến một cách tự nhiên cho đàn ông. Đối với đàn bà, một mình là khó khăn, rất khó, gần như không thể được. Toàn bộ con người đàn bà là thôi thúc sâu sắc để yêu, và đối với tình yêu, cần có người khác. Làm sao bạn có thể yêu nếu người kia không có đó? Bạn có thể thiền nếu người kia không có đó - không có vấn đề gì.

Đàn bà, năng lượng nữ tính, đạt tới trạng thái thiền thông qua tình yêu; còn năng lượng nam tính đạt tới tình yêu thông qua thiền. Một Phật trở thành một lực tình yêu vĩ đại - nhưng thông qua thiền. Khi Phật quay lại cung điện của mình, vợ ông ấy rất giận, cũng tự nhiên thôi, bởi vì trong suốt mười hai năm trời đằng đằng ông ấy đã không lộ mặt về. Một đêm ông ấy đã đơn giản biến mất, không nói một lời với vợ. Trong khi vợ còn đang ngủ ông ấy đã trốn đi như một kẻ hèn nhát.

Vợ Phật, Yashodhara, chắc đã cho phép ông ấy. Bà là một người đàn bà mạnh bạo. Nếu như Phật yêu cầu, bà sẽ cho phép ông ấy; sẽ không có vấn đề gì về điều đó, nhưng Phật đã không yêu cầu. Ông ấy sợ điều gì đó có thể đi sai, vợ có thể bắt đầu kêu khóc hay điều gì đó. Nhưng nỗi sợ không phải vì vợ - nỗi sợ là ở sâu bên trong ông ấy. Ông ấy sợ sẽ khó khăn cho ông ấy phải rời bỏ Yashodhara đang kêu khóc. Nỗi sợ bao giờ cũng là về bản thân người ta. Điều đó sẽ rất tàn nhẫn và ông ấy không thể tàn nhẫn như thế, cho nên tốt hơn cả là trốn đi khi vợ đang ngủ. Thế là ông ấy đã trốn đi.

Sau mười hai năm ông ấy quay lại. Yashodhara đã hỏi nhiều điều. Một trong những điều bà hỏi là: Kể lại cho em đi, dù anh đã đạt được bất kỳ cái gì ở đó, chẳng lẽ anh không thể

đạt được ở đây trong khi sống với em hay sao? Bởi vì anh đã đạt tới, anh có thể kể lại cho em.

Tương truyền rằng Phật vẫn lặng yên. Nhưng tôi trả lời: Phật có thể không đạt tới, bởi vì một người đàn ông sâu trong tình yêu... và ông ấy đã ở sâu trong tình yêu với Yashodhara; đó là một mối quan hệ rất thân thiết. Nếu như không có mối quan hệ với Yashodhara, nếu như bà ấy đơn giản là một người vợ Hindu, không quan hệ tình yêu, thế thì Phật có thể đã đạt tới thậm chí khi sống cùng bà ấy. Thế thì thực sự không có vấn đề gì. Người kia có đó chỉ ở ngoại vi, bạn không có liên quan. Nếu bạn không có liên quan thì người kia không có - chỉ sự hiện diện vật lý chuyển động ở biên giới.

Nhưng Phật đã trong tình yêu sâu sắc. Và thật khó cho người đàn ông đạt tới thiền khi người đó trong tình yêu - đây là vấn đề. Rất khó, bởi vì khi người đó trong tình yêu, bất kỳ khi nào người đó ngồi im lặng, thế thì người kia nảy sinh trong tâm trí; toàn bộ sự hiện hữu người đó bắt đầu chuyển động xung quanh người kia. Đó là nỗi sợ, đó là lý do tại sao Phật đã trốn đi.

Trước đây không ai nói về điều đó cả, nhưng Phật đã trốn đi khỏi ngôi nhà đó, khỏi người vợ đó, khỏi đứa con, bởi vì ông ấy thực sự yêu họ. Và nếu bạn yêu một người, thế thì bất kỳ khi nào bạn bận bịu bạn có thể quên người đó, nhưng khi bạn không bận, người kia sẽ trở lại trong ký ức ngay lập tức, và thế thì không có lỗi hồng cho điều thiêng liêng đi vào. Khi bạn bận bịu, làm việc trong tiệm, hay... Phật đã trên ngai vàng và coi sóc vấn đề của vương quốc, vậy thì tốt thôi - ông ấy có thể quên Yashodhara. Nhưng bất kỳ khi nào ông ấy không bận, lại có Yashodhara - lỗi hồng được lấp đầy bởi Yashodhara và không có lỗi cho điều thiêng liêng đi vào.

Đàn ông không thể đạt tới điều thiêng liêng qua tình yêu được. Toàn bộ năng lượng của người đó khác hẳn với năng lượng nữ tính. Trước hết người đó phải đạt tới thiên - thể thì tình yêu sẽ xảy ra cho người đó. Thế thì không có vấn đề gì. Trước hết người đó phải đạt tới điều thiêng liêng, thế thì người yêu cũng sẽ trở thành thiêng liêng.

Sau mười hai năm Phật quay lại. Bây giờ không còn vấn đề gì nữa, bây giờ thượng đế là Yashodhara. Trước đây Yashodhara là quá nhiều và khó mà tìm thấy thượng đế. Bây giờ thượng đế hoàn toàn ở đó, không còn chỗ cho Yashodhara.

Một cách toàn bộ điều đối lập xảy ra cho đàn bà. Cô ấy không thể thiên được bởi vì toàn bộ bản thể cô ấy là niềm thôi thúc hướng về người khác. Cô ấy không thể một mình. Bất kì khi nào cô ấy một mình, cô ấy đều khổ. Cho nên nếu bạn nói: Một mình là phúc lạc, một mình là cực lạc, thì đàn bà không thể hiểu được điều đó. Sự nhấn mạnh về một mình đã tồn tại trên khắp thế giới bởi vì quá nhiều người tìm kiếm là đàn ông - một Phật, một Mahavira, một Jesus, một Mohammed. Tất cả họ đều đi vào một mình. Và họ chỉ đạt tới trong sự một mình. Họ đã tạo ra môi trường.

Đàn bà, bất kì khi nào một mình đều cảm thấy buồn khổ. Nếu có người yêu, cho dù là trong tâm trí, cô ấy hạnh phúc. Nếu một ai đó yêu, nếu một ai đó được yêu - nếu tình yêu tồn tại xung quanh người đàn bà, nó sẽ nuôi dưỡng cho cô ấy. Nó là chất nuôi dưỡng, nó là thức ăn tinh tế. Bất kì khi nào người đàn bà cảm thấy tình yêu không có đó, cô ấy đơn giản bị đói, bị ngột ngạt; toàn bộ con người co lại. Cho nên đàn bà không bao giờ có thể nghĩ rằng một mình lại có thể là phúc lạc.

Năng lượng nữ tính này đã tạo ra con đường của tình yêu và sùng kính. Thậm chí một người yêu thiêng liêng cũng sẽ có tác dụng - không cần tìm người yêu vật lí. Krishna sẽ có tác dụng cho Meera, không có vấn đề gì, bởi vì với Meera người kia tồn tại. Người đó có thể không có đó, Krishna có thể chỉ là huyền thoại; nhưng đối với Meera người đó hiện hữu, người kia tồn tại - và thế thì Meera hạnh phúc. Cô ấy có thể nhảy múa, cô ấy có thể ca hát và cô ấy được nuôi dưỡng.

Chính với ý tưởng, chính với khái niệm, chính với cảm giác là người kia tồn tại và có tình yêu mà người đàn bà cảm thấy được thỏa mãn. Cô ấy hạnh phúc, sống động. Chỉ với tình yêu này cô ấy sẽ tới điểm mà người yêu và người được yêu trở thành một. Thế thì thiên xảy ra.

Với năng lượng nữ tính, thiên xảy ra chỉ trong hội nhập sâu sắc nhất của tình yêu. Bây giờ cô ấy không bao giờ một mình nữa. Thế thì cô ấy có thể một mình, thế thì không có vấn đề gì; người được yêu đã được hội nhập, nó là ở bên trong. Meera hay Radha hay Teresa, tất cả họ đều đạt tới thông qua người yêu - Krishna, Jesus.

Đây là cảm giác của tôi, rằng bất kì khi nào đàn ông tìm kiếm tới tôi, anh ta đều quan tâm tới thiên, còn bất kì khi nào đàn bà tìm kiếm tới tôi cô ấy đều quan tâm tới tình yêu. Cô ấy có thể được làm cho quan tâm tới thiên nếu tôi nói rằng tình yêu sẽ xảy ra thông qua nó. Nhưng ước muốn sâu xa của cô ấy là về tình yêu. Tình yêu là Thượng đế đối với đàn bà.

Khác biệt này phải được hiểu rõ, hiểu sâu sắc, bởi vì mọi thứ phụ thuộc vào nó. Gurdjieff là phải. Năng lượng nữ tính sẽ yêu, và thông qua tình yêu sẽ nở hoa trạng thái thiên, *samadhi*. Tỏ ngộ sẽ tới, nhưng sâu bên dưới trong gốc rễ sẽ là tình yêu và tỏ ngộ sẽ trở thành bông hoa. Với năng lượng nam tính tỏ ngộ sẽ ở gốc rễ, *samadhi* sẽ ở gốc rễ, thiên sẽ ở

gốc rễ và thể thì tình yêu sẽ nở hoa. Nhưng tình yêu sẽ là việc nở hoa.

Khi đàn bà tìm kiếm đến tôi, điều này nhất định xảy ra: họ sẽ cảm thấy yêu nhiều hơn, nhưng thể thì người bạn tình vật lý sẽ ít thoả mãn hơn. Bất kì khi nào có tình yêu sâu sắc, người bạn tình vật lý bao giờ cũng trở thành không thoả mãn, bởi vì người bạn tình vật lý chỉ có thể đáp ứng được cho ngoại vi, người đó không thể đáp ứng được trung tâm. Đó là lí do tại sao, trong một đất nước cổ đại như Ấn Độ, chúng ta không bao giờ cho phép yêu - chúng ta cho phép hôn nhân có sắp xếp. Một khi tình yêu được cho phép, người bạn tình vật lý sớm hay muộn sẽ trở nên không thoả mãn, và thể thì sẽ là thất vọng.

Bây giờ toàn bộ phương Tây đang bị rối loạn. Bây giờ không có thoả mãn chút nào. Một khi bạn cho phép tình yêu, thể thì người đàn ông bình thường không thể đáp ứng được nó. Anh ta có thể đáp ứng được dục, anh ta có thể đáp ứng được bề mặt, nhưng anh ta không thể đáp ứng được chiều sâu, độ sâu. Một khi chiều sâu vận hành, một khi bạn đã khuấy rối chiều sâu, chỉ có Thượng đế mới có thể đáp ứng được - không ai khác.

Cho nên khi đàn bà tìm kiếm đến tôi, chiều sâu của họ bị rung chuyển. Họ bắt đầu cảm thấy sự thôi thúc mới, tình yêu mới nảy sinh. Bây giờ chồng hay bạn trai, bạn tình của họ sẽ không thể nào thoả mãn được điều đó. Bây giờ điều này chỉ có thể được thoả mãn bởi con người có phẩm chất cao hơn. Điều này sẽ xảy ra như vậy.

Cho nên hoặc bạn trai của bạn, chồng bạn phải trở nên thiện nhiều hơn, tạo ra phẩm chất con người cao hơn... chỉ thể thì anh ta mới đáp ứng được; còn không thì mối quan hệ sẽ bị tan vỡ. Cây cầu không thể duy trì được; bạn sẽ phải tìm

người bạn mới. Hoặc nếu việc tìm người bạn mới là không thể được - như nó đã xảy ra cho Meera - là khó khăn, thì bạn phải yêu điều thiêng liêng. Thể thì phải quên phần vật lý đi - bây giờ nó không dành cho bạn nữa.

Cùng hiện tượng đó cũng xảy ra cho người đàn ông tìm kiếm theo cách khác. Khi họ đến tôi họ trở nên thiện nhiều hơn. Khi họ trở nên thiện nhiều hơn, cây cầu nối với bạn tình cũ bị tan vỡ, trở nên lung lay. Bây giờ bạn gái của họ hay vợ họ phải trưởng thành; nếu không mối quan hệ sẽ như trứng treo trên đá, nó không thể được duy trì.

Nhớ điều này, rằng tất cả các mối quan hệ của chúng ta, cái gọi là mối quan hệ, đều là sự dàn xếp. Nếu một người thay đổi, sự dàn xếp bị phá vỡ - tốt hơn hay xấu hơn, đây không phải là vấn đề. Mọi người đến tôi và họ nói: Nếu thiện đem lại phẩm chất cao hơn thì tại sao mối quan hệ lại bị tan vỡ? Đây không phải là vấn đề. Mối quan hệ là sự dàn xếp giữa hai người như họ đã thể. Bây giờ một người đã thay đổi, người kia phải trưởng thành cùng với họ; nếu không sẽ có rắc rối, mọi thứ sẽ trở thành sai.

Bất kì khi nào đàn ông ở đây, anh ta đều trở thành thiện nhiều hơn. Anh ta càng thiện anh ta càng muốn được một mình. Vợ, người yêu sẽ bị quấy rầy bởi điều này. Nếu cô ấy không hiểu, thể thì cô ấy sẽ bắt đầu tạo ra rắc rối - người đàn ông này muốn một mình nhiều hơn. Nếu cô ấy hiểu thể thì không có vấn đề gì, nhưng việc hiểu đó chỉ có thể tới với cô ta nếu tình yêu của cô ấy phát triển. Nếu cô ấy cảm thấy yêu hơn thể thì cô ấy có thể cho phép người bạn này được một mình, đơn độc, và cô ấy sẽ bảo vệ sự một mình của người đó. Cô ấy sẽ cố để đừng gây ra quấy rầy - điều này sẽ là tình yêu của cô ấy bây giờ.

Và nếu người đàn ông này cảm thấy... nếu Phật cảm thấy rằng Yashodhara đang bảo vệ, đang canh gác, đang chứng kiến, chăm sóc để cho việc thiền của ông ấy không bị quấy rối, để cho im lặng của ông ấy được giúp đỡ, thế thì không cần phải trốn khỏi Yashodhara. Nhưng điều này xảy ra chỉ nếu tình yêu của Yashodhara trưởng thành.

Khi việc thiền của đàn ông đang phát triển, tình yêu của đàn bà cũng phải phát triển. Chỉ thế thì họ mới có thể giữ cùng nhịp, và hài hoà cao hơn sẽ nảy sinh và nó sẽ tiếp diễn, cao hơn, cao hơn nữa. Và một khoảnh khắc sẽ tới khi đàn ông hoàn toàn trong thiền còn đàn bà hoàn toàn trong tình yêu - thế thì đó là gặp gỡ hoàn hảo duy nhất, thế thì đó là cực lạc tốt đỉnh, thực sự duy nhất giữa hai người. Không phải vật lí, không phải dục - toàn bộ. Hai sự tồn tại gặp gỡ lẫn nhau, cùng tan biến. Thế thì người yêu trở thành cánh cửa, người được yêu trở thành cánh cửa, và họ cả hai đạt tới cái một.

Cho nên bất kì ai đến tôi, nên đi đến nhận biết hoàn hảo rằng gần tôi là điều nguy hiểm. Những dàn xếp cũ của bạn sẽ bị quấy rối. Và tôi chẳng thể giúp gì - tôi không có đó để giúp sự dàn xếp của bạn. Đây là phần bạn quyết định Tôi có thể giúp bạn trưởng thành - trưởng thành trong thiền, trưởng thành trong tình yêu. Với tôi, cả hai từ đều có cùng một nghĩa, bởi vì chúng đều đạt tới cùng mục đích.

Đủ cho hôm nay.

14

Cả hai đều cần

Osho kính yêu,

Thầy đã nói mọi đứa trẻ được sinh ra đều là thượng đế, vậy mà hai đứa con của tôi rất khác nhau ngay từ khi sinh.

Một đứa rất chân thành và như thượng đế, nhưng đứa kia dường như quậy phá trước khi nó bị ảnh hưởng bởi bất kì ước định nào.

Tôi phải xử trí với đứa khó khăn này như thế nào?

Điều này đặt ra một vấn đề rất cơ bản. Sự tồn tại bản thân nó là thiêng liêng; thế thì điều ác từ đâu tới? Điều xấu, cái vô đạo đức, điều không thể chấp nhận được từ đâu tới? Điều tốt thì được bởi vì chúng ta đã làm cho nó đồng nghĩa với Thượng đế - tốt nghĩa là Thượng đế. Nhưng điều xấu từ đâu đến? Điều này đã thách đố loài người hàng thế kỉ nay.

Dù ta có quay lui đến đâu, vấn đề này bao giờ cũng có đó trong tâm trí loài người.

Giải pháp logic, giải pháp mà tâm trí có thể tìm ra là phân chia sự tồn tại, tạo ra nhị nguyên, để nói rằng đã có Thượng đế, là tốt, và có quỷ, ác quỷ, Beelzebub, sa tăng, là xấu. Tâm trí nghĩ vấn đề được giải quyết - như vậy mọi điều xấu đều bắt nguồn từ quỷ, còn mọi điều tốt đều bắt nguồn từ Thượng đế. Nhưng vấn đề không được giải quyết; vấn đề chỉ bị đẩy lui lại một chút. Vấn đề vẫn còn y như cũ. Bạn đã đẩy nó lùi lại một bước, nhưng chẳng cái gì được giải quyết cả - bởi vì quỷ từ đâu đến? Nếu Thượng đế là đáng sáng tạo thì ông ấy hẳn đã phải tạo ra quỷ ngay từ ban đầu, từ vị trí đầu tiên, nếu không thì Thượng đế không còn là người sáng tạo tối cao nữa. Quỷ bao giờ cũng có đó, như kẻ thù, lực đối kháng - thế thì cả hai đều là vĩnh viễn. Nếu quỷ không được tạo ra thế thì quỷ không thể bị tiêu diệt, cho nên xung đột sẽ tiếp diễn vĩnh viễn. Thượng đế không thể thắng, quỷ bao giờ cũng có đó để quấy nhiễu.

Đây là vấn đề đối với thượng đế học Ki tô giáo, thượng đế học Mô ha mét giáo, thượng đế học Zoroastrian, bởi vì cả ba thượng đế học đó đều đi theo một giải pháp đơn giản mà tâm trí gợi ý. Nhưng tâm trí không thể giải quyết được nó. Còn có một khả năng khác không đến từ tâm trí và sẽ khó hiểu cho tâm trí. Đó là khả năng đã nảy sinh ở phương Đông, đặc biệt là ở Ấn Độ, và khả năng đó là ở chỗ không có quỷ, không có nhị nguyên cơ bản - chỉ Thượng đế tồn tại, không có lực nào khác. Đây chính là điều *advait* - triết học bất nhị - nghĩa là: duy nhất chỉ có Thượng đế. Nhưng chúng ta thấy có quỷ ở đó!

Người Hindu nói rằng quỷ tồn tại trong cách diễn giải của bạn, không phải trong bản thân nó. Bạn gọi nó là xấu bởi vì

bạn không thể hiểu được nó hay bởi vì bạn bị nó quấy rối. Chính thái độ của bạn làm cho nó là xấu hay có vẻ xấu. Không có qui. Qui không thể tồn tại được. Chỉ Thượng đế tồn tại, chỉ điều thiêng liêng tồn tại.

Bây giờ tôi sẽ xét vấn đề của bạn trên nền tảng này. Hai đứa trẻ được sinh ra - một đứa tốt, một đứa xấu. Tại sao bạn gọi đứa này là tốt và tại sao bạn gọi đứa kia là xấu? Đó là thực tại thực sự hay đó là cách diễn giải của bạn? Đứa nào là tốt và tại sao? Nếu đứa trẻ phục tùng thì đứa trẻ là tốt; nếu đứa trẻ bất phục tùng thì đứa trẻ là xấu. Người theo bạn là tốt, người chống bạn là xấu. Dù bạn nói thế nào, đứa này đều chấp nhận tuốt. Nếu bạn nói: Ngồi yên đây - thế là nó ngồi đây. Nhưng đứa kia cố bất phục tùng, cố chống đối - đứa kia là xấu. Đây là cách diễn giải của bạn. Bạn không nói điều gì về trẻ con cả, bạn đang nói điều gì đó về tâm trí của mình.

Tại sao đứa phục tùng là tốt? Thực tế, đứa phục tùng chẳng bao giờ tỏ ra linh lợi, chẳng bao giờ tỏ ra hoạt bát, chúng luôn luôn ù lì. Không đứa trẻ phục tùng nào lại là nhà khoa học lớn hay người tôn giáo lớn, hay nhà thơ lớn - không đứa trẻ nào theo kiểu phục tùng. Chỉ những đứa bất phục tùng mới là nhà phát minh lớn, người sáng tạo; chỉ có những đứa chống đối mới vượt quá cái cũ và đạt tới cái mới và đi vào cái chưa hiểu biết.

Nhưng với bản ngã của bố mẹ, họ cảm thấy đứa phục tùng là tốt, bởi vì nó giúp cho bản ngã của họ. Khi đứa trẻ tuân theo bạn, dù bạn nói gì, bạn sẽ cảm thấy thoải mái; khi đứa trẻ chống lại và từ chối bạn, bạn cảm thấy khó chịu.

Nhưng thực sự đứa trẻ sống động sẽ chống đối. Tại sao nó phải tuân theo bạn? Bạn là ai? Tại sao nó phải tuân theo bạn chỉ bởi vì bạn là bố nó? Bạn đã làm gì để là người bố? Bạn chỉ là lối đi - và điều đó nữa cũng rất vô ý thức. Dục của

bạn không phải là hành động có ý thức, bạn đã bị các lực vô ý thức xô đẩy để đi vào nó. Đứa trẻ chỉ là điều ngẫu nhiên. Bạn chưa bao giờ trông đợi, bạn không nhận biết có ý thức về người mà bạn đã trao lời mời tới. Đứa trẻ bỗng nhiên tới như một người lạ. Bạn đã được làm bố nó, nhưng bạn không phải là người bố.

Khi tôi nói bạn đã được làm bố nó, đây là một điều mang tính sinh vật. Không cần có bạn, ngay cả một ống hút cũng có thể làm điều đó. Nhưng bạn không phải là bố bởi vì bạn không ý thức. Bạn đã không đưa ra lời mời, bạn đã không yêu cầu một linh hồn đặc biệt đi vào bụng vợ bạn, người yêu bạn. Bạn đã không làm việc vì nó.

Và khi đứa trẻ được sinh ra, bạn đã làm gì cho nó? Khi bạn nói đứa trẻ phải tuân theo bạn, bạn có đủ tin rằng bạn biết chân lý là nó phải theo bạn không? Bạn có đủ niềm tin, chắc chắn rằng bạn đã hiểu điều gì đó rằng đứa trẻ phải tuân theo không?

Bạn có thể tự mình ép buộc đứa con bởi vì đứa trẻ yếu đuối còn bạn thì mạnh mẽ. Đây là sự khác biệt duy nhất giữa bạn và con bạn. Nếu không, bạn cũng ngây thơ, dốt nát; bạn vẫn chưa trưởng thành, bạn vẫn chưa chín chắn. Bạn sẽ nổi cáu hết như trẻ con, bạn sẽ ghen tị hết như trẻ con, và bạn sẽ chơi đồ chơi hết như trẻ con. Đồ chơi của bạn có thể khác, hơi lớn hơn một chút, có thể thôi.

Cuộc sống của bạn là gì? Bạn đã đạt đến đâu? Bạn đã thu được trí huệ gì để cho trẻ con phải tuân theo bạn và phải nói có với bạn theo bất kì điều gì bạn yêu cầu? Người bố cần phải có ý thức về điều đó; người đó sẽ không áp đặt bất kì cái gì lên con trẻ. Thay vì thế người đó sẽ cho phép đứa trẻ được chính là bản thân nó, người đó sẽ giúp đứa trẻ là bản thân nó. Người đó sẽ trao tự do cho đứa trẻ, bởi vì nếu người

đó biết bất kì cái gì, người đó phải biết rằng chỉ có thông qua tự do, cái bên trong mới phát triển được. Nếu người đó đã kinh nghiệm điều gì trong đời mình, người đó biết rõ rằng kinh nghiệm cần tự do. Càng nhiều tự do kinh nghiệm của bạn càng phong phú. Càng ít tự do... không có khả năng để kinh nghiệm. Nếu không có tự do chút nào, bạn có thể vay mượn kinh nghiệm, bắt chước, là hình bóng, nhưng không bao giờ có điều thật cả, không bao giờ đích thực cả.

Làm bố đứa trẻ sẽ có nghĩa là cho nó ngày một nhiều tự do hơn, làm cho nó ngày một độc lập hơn, cho phép nó đi vào cái chưa biết, nơi bạn chưa từng tới. Nó phải vượt xa bạn, nó phải đi lên trước bạn, nó phải vượt qua tất cả mọi biên giới mà bạn đã biết. Nó phải được giúp đỡ nhưng không bị bắt buộc, bởi vì một khi bạn bắt đầu bắt buộc tức là bạn đang giết nó, bạn đang sát hại đứa trẻ.

Tâm linh cần tự do - nó phát triển trong tự do và chỉ trong tự do. Nếu bạn thực sự là người bố, bạn sẽ hạnh phúc nếu đứa trẻ chống đối, bởi vì không người bố nào lại muốn giết chết tâm linh của đứa trẻ.

Nhưng bạn không phải là người bố. Bạn ôm yếu với bệnh tật của riêng mình. Khi bạn buộc đứa trẻ phải tuân theo bạn, bạn đơn giản nói rằng bạn muốn chi phối ai đó. Bạn không thể làm được điều đó trong thế giới, nhưng đứa trẻ nhỏ này - ít nhất, bạn cũng có thể chi phối được nó, sở hữu nó. Bạn là chính khách đối với đứa trẻ. Bạn muốn hoàn thành một số ham muốn không được đáp ứng của mình thông qua đứa trẻ - chi phối, độc tài. Ít nhất bạn cũng có thể là kẻ độc tài với đứa trẻ; nó yếu đuối thế, nó non dại thế và không nơi giúp đỡ, và nó phụ thuộc vào bạn nhiều đến mức bạn có thể áp đặt mọi thứ lên nó. Nhưng bằng cách áp đặt

bạn đang giết chết nó. Bạn đã không sinh thành ra nó, bạn đang huỷ hoại nó.

Đứa trẻ tuân theo bạn thì có vẻ tốt - bởi vì nó chết. Đứa trẻ chống đối có vẻ xấu bởi vì nó sống động.

Bởi vì bản thân chúng ta đã bỏ lỡ cuộc sống mình, nên chúng ta chống lại cuộc sống. Bởi vì chúng ta đã chết, chết trước cái chết, nên chúng ta bao giờ cũng muốn giết người khác. Cách thức thì tế nhị. Nhân danh tình yêu, bạn có thể giết. Nhân danh từ bi, bạn có thể giết. Nhân danh phục vụ, bạn có thể giết. Chúng ta tìm ra những cái tên mỹ miều - nhưng sâu bên dưới có kẻ giết người ngồi đó.

Hiểu điều này, thế thì bạn sẽ không nghĩ dưới dạng đó nữa - rằng đứa trẻ này tốt và đứa kia xấu. Đừng diễn giải. Mọi người đều duy nhất, mọi người đều khác biệt. Lực sáng tạo thiêng liêng là ở chỗ nó không bao giờ lặp lại.

Cho nên chỉ nói điều này nhiều vào, rằng đứa trẻ này khác đứa trẻ kia. Đừng nói đứa này tốt, đứa kia xấu. Bạn không biết cái gì là tốt và cái gì là xấu. Đứa trẻ này phục tùng, đứa trẻ kia bất phục; nhưng không ai biết cái gì là tốt.

Và đừng áp đặt. Nếu đứa trẻ này bởi tính tự phát của nó là phục tùng thì đó là tốt. Đó là bản tính của nó - giúp nó phát triển. Và nếu đứa trẻ kia chống đối, bất phục tùng thì đấy cũng là bản tính của nó - giúp cho nó được trưởng thành. Để cho một đứa phát triển thành người-nói-có sâu sắc; để cho đứa kia phát triển thành người-nói-không sâu sắc. Nhưng đừng diễn giải, bởi vì khoảnh khắc bạn diễn giải là bạn bắt đầu phá huỷ. Đây là bản chất của nó, nói-có, còn kia là bản chất của nó, nói-không. Cả hai đều cần.

Cuộc sống sẽ rất bằng phẳng và tẻ nhạt nếu không ai nói-không. Nếu mọi người đều là người nói-có thì cuộc sống sẽ

hoàn toàn tẻ nhạt và dần dần. Người-nói-không là cần, đó là cực đối lập. Phục tùng sẽ vô nghĩa nếu không có ai chống đối. Đừng chọn lựa, đơn giản cảm thấy khác biệt và giúp đỡ. Và đừng áp đặt ý mình lên người khác, đừng khắc nghiệt.

Mọi người bỏ đều khắc nghiệt, mọi người mẹ đều khắc nghiệt và bạn cũng có thể khắc nghiệt bởi vì bạn khắc nghiệt nhân danh tình yêu. Không ai định chỉ trích bạn, bởi vì bạn nói bạn yêu con bạn đến mức bạn phải đánh nó, bạn yêu nó đến mức bạn phải làm cho nó đúng. Bạn nói bởi vì bạn yêu nó, đó là lí do tại sao bạn cố đưa nó về đường đúng - nó đang đi sai. Bạn có chắc cái gì là sai và cái gì là đúng không? Chẳng ai chắc được cả, không ai có thể đoán chắc được - bởi vì hiện tượng này là ở chỗ điều là tốt trong khoảnh khắc này trở thành xấu trong khoảnh khắc tiếp; chiều hướng dường như là xấu lúc đầu chuyển thành tốt lúc cuối. Cuộc sống là luồng chảy, mọi khoảnh khắc đều thay đổi.

Cho nên người bố thực sự hay người mẹ thực sự sẽ cho con mình chỉ nhận biết chứ không phải là đạo đức, bởi vì đạo đức là thứ chết. Bạn nói: Cái này tốt, nên theo! Nhưng khoảnh khắc tiếp cái đó lại thành xấu, và trẻ con sẽ nên làm gì? Khoảnh khắc tiếp cuộc sống thay đổi. Nó đang thay đổi, nó là sự liên tục của thay đổi, còn đạo đức của bạn thì cố định - bạn nói *cái này* tốt, *cái này* cần theo. Thế thì bạn trở thành chết cứng. Cuộc sống cứ thay đổi còn bạn cứ dính chặt với đạo đức của mình. Đó là lí do tại sao người tôn giáo có vẻ tẻ nhạt đến vậy, mắt họ lơ lảo, hời hợt, thiếu chiều sâu - bởi vì chiều sâu chỉ có khi bạn đi cùng dòng sông cuộc sống.

Vậy người bố hay người mẹ nên lấy gì làm quà tặng cho con trẻ? Chỉ nhận biết. Làm cho trẻ con thêm nhận biết. Cho phép tự do và bảo chúng: Tỉnh táo và đi theo tự do đi. Cho dù chúng có phạm sai lầm, đừng sợ, bởi vì cuộc sống học

thông qua sai lầm nữa. Người ta trở nên tỉnh táo cũng thông qua sai lầm - cho nên đừng sợ. Đã là con người là có sai lầm.

Nếu bạn phạm phải sai lầm trong tỉnh táo thì chỉ một điều sẽ xảy ra cho bạn: bạn sẽ không phạm phải cùng sai lầm đó lần nữa. Một khi bạn phạm sai lầm bạn sẽ kinh nghiệm nó, bạn sẽ trở nên tỉnh táo về nó và nó sẽ biến mất. Nó sẽ làm cho bạn giàu có hơn và bạn sẽ đi lên trước, không sợ hãi. Nhớ một điều, rằng bất kì cái gì bạn trải qua, ý thức nhiều hơn. Nếu bạn nói có, nói điều đó một cách có ý thức. Nếu bạn nói không, nói điều đó một cách có ý thức.

Đừng bị tổn thương khi đứa trẻ nói không - bởi vì bạn là ai mà trừng phạt đứa trẻ? Nó đến qua bạn, bạn chỉ là lối đi. Đừng trở thành kẻ độc tài. Tình yêu không bao giờ ra lệnh, và nếu bạn không bao giờ ra lệnh thì cái tốt này, cái xấu này sẽ biến mất. Thế thì bạn sẽ yêu cả hai. Tình yêu của bạn sẽ tuôn chảy vô điều kiện. Đó là cách tình yêu của Thượng đế đang tuôn chảy cho thế giới này - vô điều kiện.

Tôi đã nghe... Một ai đó đã nói với Junnaid, nhà huyền môn Sufi: Một kẻ rất ác độc đến nghe thầy và thầy cho phép hắn ta được gần gũi và thân mật đến thế. Tổng cổ hắn đi, hắn không phải là người tốt.

Junnaid nói: Nếu Thượng đế không tổng cổ người đó ra khỏi sự tồn tại thì ta là ai mà tổng cổ người đó đi? Nếu Thượng đế chấp nhận người đó... Ta không cao hơn Thượng đế. Thượng đế cho người đó cuộc sống, Thượng đế giúp người đó sống; và người đó vẫn còn trẻ trung và tươi tắn, người đó sẽ sống lâu, lâu hơn ông. Cho nên ta là ai mà quyết định? Thượng đế đang mưa rào lên cả hai, cái tốt và cái xấu.

Tình huống này hoàn toàn rõ ràng, trong suốt như pha lê - là với Thượng đế không có tốt, không có xấu. Khi tôi nói

Thượng đế, tôi không định nói về một người ngồi đâu đó trên trời. Đây chỉ là một quan điểm của loài người: chúng ta quan niệm về Thượng đế theo hình ảnh của riêng mình. Chẳng có ai ngồi ở đó cả. Thượng đế có nghĩa là cái toàn thể, toàn bộ sự tồn tại. Người xấu thờ cũng đẹp như người tốt vậy; tội nhân cũng được sự tồn tại chấp nhận như thánh nhân. Sự tồn tại không tạo ra phân biệt. Nhưng bởi vì cách suy nghĩ nhị nguyên - người Ki tô giáo, người Mô ha mét giáo, người Zoroastrian - chúng ta nghĩ dưới dạng xung đột.

Có một câu chuyện: Có một thành phố, Sodom, ở Israel cổ. Người dân trong thành phố đó rất đồi bại, đồi bại về dục - đồng dục. Cho nên tương truyền rằng Thượng đế đã huỷ diệt thành phố đó. Toàn bộ thành phố bị tiêu huỷ. Một đám cháy lớn đã giáng xuống và mọi người đều chết.

Sau nhiều, nhiều thế kỉ, một vị thánh Hassid, một nhà huyền môn Hassid, được hỏi: Khi Thượng đế phá huỷ Sodom chắc phải có ít nhất vài người tốt trong thành phố chứ? - tất cả đều bị thiêu huỷ. Cho nên người hỏi nói: Chúng tôi có thể chấp nhận rằng người xấu bị tiêu diệt vì họ là xấu - nhưng tại sao lại cả người tốt nữa?

Bây giờ nhìn vào tâm trí tinh ranh này. Người Hassid ngẫm nghĩ về điều đã qua rồi nói: Ngài tiêu diệt cả người tốt để cho họ có thể là nhân chứng rằng những người xấu đó đúng là xấu. Đây là một tính toán tinh ranh, đây chỉ là việc giữ thể diện. Điều thực sự là ở chỗ với Thượng đế không có tốt, không có xấu. Khi ông ấy sáng tạo, ông ấy sáng tạo ra cả hai; khi ông ấy phá huỷ ông ấy phá huỷ cả hai - vô điều kiện.

Đây là ngu si thực sự, thái độ đối với cái tốt và cái xấu. Người hút thuốc trở thành xấu, người thưởng thức rượu trở thành xấu, người yêu vợ của một ai đó khác cũng thành xấu. Chúng ta nghĩ Thượng đế ngồi ở đó và tính toán: Thằng cha

này hút thuốc, thằng cha này nghiện rượu, cha này tăng tịu, hãy để nó đến và ta sẽ xem. Điều này thực ngu dốt nếu Thượng đế lại tính toán về những điều tầm thường như vậy! Đây chỉ là tâm trí nhỏ nhen của chúng ta thôi.

Đối với sự tồn tại, không có diễn giải và không có phân chia. Tốt và xấu đều là quan niệm của con người, không phải của điều thiêng liêng. Mọi xã hội đều có quan niệm riêng về tốt và xấu, mọi thời đại đều thay đổi và có quan niệm riêng về tốt và xấu. Không có cái tuyệt đối về tốt và xấu. Tốt và xấu là tương đối - tương đối với xã hội, với văn hoá, tương đối với chúng ta. Thượng đế là tuyệt đối; với ông ấy không có phân biệt. Và nếu bạn ở sâu trong thiền nơi ý nghĩ biến mất, thế thì sẽ không có phân biệt - bởi vì tốt và xấu là các ý nghĩ. Khi bạn im lặng, cái gì là tốt và cái gì là xấu? Khoảnh khắc ý tưởng này nảy sinh: Cái này tốt, cái kia xấu, im lặng đã bị mất. Trong thiền sâu chẳng có gì - không tốt, không xấu.

Tương truyền Lão Tử đã nói: Chỉ một phân biệt bằng sợi tóc là đất trời đã phân chia. Trong tâm trí của thiền nhân, dù chỉ một phân biệt rất nhỏ nảy sinh, toàn bộ thế giới đã bị chia lìa.

Thiền là vô phân biệt, không phân biệt. Bạn đơn giản nhìn và bạn thấy cái toàn thể và không phân chia nó. Bạn không nói: Cái này xấu, cái kia đẹp; cái này tốt, cái kia xấu. Bạn đừng nói điều gì cả. Bạn đơn giản hiện hữu. Bạn không nói điều gì, bạn không tạo ra bất kì phân biệt nào. Bất nhị có đó.

Trong thiền bạn trở thành Thượng đế. Mọi người nghĩ trong thiền họ sẽ thấy Thượng đế. Điều này sai; chẳng có ai để mà thấy cả. Thượng đế không phải là một vật. Trong thiền bạn trở thành Thượng đế, bởi vì mọi phân biệt biến mất.

Trong thiền bạn trở thành một với cái toàn thể, bởi vì trong thiền bạn không thể phân chia bạn với cái toàn thể - mọi phân chia đã rơi rụng mất. Bạn im lặng đến mức là không còn biên giới nào ở đó nữa. Mọi biên giới đều chỉ là rối loạn. Bạn im lặng đến mức không còn cái tôi, cái người. Bạn im lặng đến mức mọi biên giới đều mờ đi và biến mất. Cái một tồn tại, đơn vị tồn tại. Đây chính là điều người Hindu gọi là Brahman - cái một, đơn vị, đơn vị tối thượng của sự tồn tại.

Chính tâm trí phân chia, tạo ra phân biệt, nói điều này là thế này, điều kia là thế kia. Trong thiền chỉ có cái có đây, không phân chia. Bạn là Thượng đế khi bạn đang trong thiền, và chỉ trong thiền bạn mới trở nên biết tình yêu vô điều kiện.

Nếu bạn là bố, cả hai con bạn đều sẽ chỉ là con - những người lạ đến từ một thế giới không biết, đi vào sự tồn tại không biết, trưởng thành, chín chắn. Từ tình yêu của mình bạn cho chúng; bạn chia sẻ cuộc sống bạn, kinh nghiệm của bạn, nhưng bạn không bao giờ bắt buộc điều gì. Khi bạn không bắt buộc, thế thì ai phục tùng và ai chống đối? Khi bạn không bắt buộc, làm sao bạn có thể quyết định ai là tốt và ai là xấu?

Bây giờ tôi tới điểm cuối. Khi bạn không bắt buộc, làm sao đứa này có thể phục tùng còn đứa kia chống đối? Toàn bộ hiện tượng này biến mất. Thế thì bạn chấp nhận người khác - con, vợ, chồng, bạn bè - như người ấy vốn thế, như một sự kiện. Nếu chúng ta có thể chấp nhận lẫn nhau như những sự kiện, không nghĩa vụ, trách nhiệm, không có xấu và tốt, cuộc sống sẽ trở thành thiên đường ngay chính khoảnh khắc này.

Chúng ta bác bỏ. Cho dù chúng ta chấp nhận ai đó, ta chấp nhận một phần thôi. Chúng ta nói: Mất bạn tốt, nhưng mọi thứ khác lại bản. Điều này chấp nhận được sao? Chúng

ta nói: Hành động này của bạn là tốt, nhưng mọi hành động khác lại là xấu, không thể chấp nhận được, và tôi chỉ chấp nhận những cái gì tốt. Điều đó có nghĩa là: Tôi chỉ chấp nhận những cái phù hợp với tôi.

Bạn có thể không biết cách bạn đang phá huỷ lẫn nhau, bởi vì bất kì khi nào bố mẹ nói với con cái: Chúng ta chỉ chấp nhận phần này, không cái gì khác - khi vợ nói với chồng: Em chỉ chấp nhận cái này trong anh, không chấp nhận những cái khác - bạn đang làm gì vậy? Bạn đang tạo ra sự phân chia cả trong tâm trí người khác.

Khi người bố nói: Đừng làm điều này, bố không chấp nhận điều này, bố đang bực về điều này - khi anh ta trừng phạt đứa trẻ bởi vì anh ta nghĩ rằng nó đã làm điều gì đó sai, anh ta đang làm gì vậy? Khi anh ta khen ngợi đứa trẻ, cho nó đồ chơi, tặng hoa cho nó, cho kẹo rồi nói: Con làm khá lắm, con đã làm điều gì đó tốt mà bố chấp thuận - anh ta đang làm điều gì vậy? Anh ta đang tạo ra phân chia trong đứa trẻ. Dần dần đứa trẻ cũng sẽ bác bỏ phần mà bố mẹ chúng đã bác bỏ, và nó sẽ bị phân chia: nó sẽ trở thành hai cái tôi.

Bạn có thể quan sát những đứa nhỏ - chúng thậm chí còn trừng phạt lẫn nhau; chúng thậm chí còn nói với nhau: Bobby, thế này không tốt. Mày đã làm điều xấu. Chúng bắt đầu bác bỏ phần đã bị bố mẹ chúng bác bỏ. Thế thì phân chia được tạo ra. Phần bị bác bỏ trở thành vô ý thức, phần bị kìm nén; còn phần được chấp nhận trở thành có ý thức, ý thức. Thế thì toàn bộ cuộc đời của chúng sẽ là địa ngục, bởi vì phần bị bác bỏ và phần được chấp nhận sẽ tiếp tục tranh đấu; rối loạn sẽ liên tục tiếp diễn.

Phần bị bác bỏ không thể bị thủ tiêu. Nó là bạn, nó có đó. Nó bao giờ cũng làm việc bên trong bạn - bạn có thể đẩy nó vào trong bóng tối, có thể thôi. Nhưng một khi bạn đẩy

một phần mình vào bóng tối, phần đó trở nên bị ép buộc, bởi vì nó làm việc trong bóng tối còn bạn không thể thấy nó, bạn không thể nhận biết về nó và nó giữ phần bảo thủ của riêng nó. Bất kì khi nào có khoảnh khắc yếu đuối và phần ý thức của bạn không thật mạnh mẽ, nó sẽ nhảy ra. Bạn có thể tốt trong hai mươi ba giờ nhưng trong một giờ, khi ý thức mệt mỏi, phần vô ý thức tự khẳng định nó.

Cho nên ngay cả thánh nhân cũng có những khoảnh khắc tội lỗi của mình, ngay cả thánh nhân cũng phải có ngày nghỉ khỏi tính thánh thiện. Đó là những ngày nghỉ, đôi khi họ phải nghỉ. Cho nên nếu bạn bắt gặp một vị thánh vào ngày nghỉ, đừng quá bị bối rối: ai cũng phải có ngày nghỉ. Mọi người đều mệt mỏi - trừ phi người ta là cái toàn thể. Thế thì không có mệt mỏi bởi vì không có phần khác thường xuyên tranh đấu, tạo ra rắc rối, khẳng định mình, trả thù.

Cho nên chúng ta có hai từ: một là từ thánh nhân và từ kia là hiền nhân. Thánh nhân bao giờ cũng có tội nhân ẩn bên trong ông ta; hiền nhân là cái toàn thể. Hiền nhân không thể có ngày nghỉ bởi vì ông ta bao giờ cũng trong ngày nghỉ - không có phần bị bác bỏ; ông ta sống như một toàn thể. Ông ta chuyển từ khoảnh khắc nọ sang khoảnh khắc kia như một toàn thể; ông ta không bao giờ bác bỏ bất kì điều gì. Ông ta chấp nhận bản thân mình hoàn toàn.

Nhưng bác bỏ này do bố mẹ, xã hội tạo ra. Đứa trẻ nhỏ bao giờ cũng là một nhà khám phá lớn, và tất nhiên nó bắt đầu khám phá bằng thân thể nó; tức là sự tồn tại gần nhất với nó. Nó không thể lên mặt trăng, nó không thể lên đỉnh Everest; những chỗ ấy xa xôi quá. Một ngày nào đó nó có thể đi, nhưng ngay bây giờ chỗ gần gũi nhất là thân thể của nó. Nó bắt đầu khám phá thân thể của mình. Nó sờ vào thân thể, nó thích thú với thân thể.

Quan sát đứa trẻ nhỏ sờ ngón chân nó - hạnh phúc, hạnh phúc như bạn chưa bao giờ biết tới nếu bạn lên được tới mặt trăng. Nó đã phát hiện ra thân thể nó! Nó sờ vào ngón chân, thích thú ngón chân, đưa ngón chân lên mồm, bởi vì đây là cách nó khám phá. Nó sẽ nếm ngón chân, ngửi ngón chân, sờ ngón chân. Nhưng khi nó dò tới bộ phận sinh dục, bố mẹ trở nên bối rối. Bối rối này là ở trong bố mẹ, không trong đứa trẻ. Nó đâu có phân biệt gì; ngón chân hay cơ quan sinh dục cũng như nhau vậy. Cho tới lúc đó không có phân chia trong thân thể nó. Toàn bộ thân thể nó có đó: ngón tay, mắt, mũi, cơ quan sinh dục, ngón chân đều là một luồng. Không có phân chia thấp và cao.

Người Hindu có phân chia; trên toàn thế giới mọi nền văn hoá đều có phân chia. Người Hindu nói: Đừng bao giờ chạm tới phía dưới rốn bằng tay phải, bởi vì phần dưới rốn là bẩn thỉu. Chạm phía dưới rốn bằng tay trái; chạm phía trên rốn bằng tay phải. Thân thể được phân chia, và phân chia đã ăn sâu vào tâm trí đến độ bên phải chúng ta coi là tốt - chúng ta nói: Bên phải - bên trái ta coi là xấu. Cho nên nếu bạn muốn kết án ai đó, chỉ cần nói người đó là trái, khuynh hữu. Bên trái là xấu.

Đứa trẻ không biết đâu là trái, đâu là phải. Đứa trẻ là toàn thể, nó là một thể thống nhất. Nó không biết đâu là thấp kém, đâu là thanh cao - thân thể là một luồng không phân chia. Nó sẽ đi tới khám phá phần sinh dục của nó, và bố mẹ trở nên bối rối. Bất kì khi nào đứa trẻ, con trai hay con gái, chạm tới cơ quan sinh dục, lập tức chúng ta nói: Đừng sờ! Chúng ta gạt tay nó ra. Đứa trẻ bị sốc. Bạn đã gây một cú sốc điện cho nó. Nó không thể hiểu bạn làm gì.

Và điều này sẽ xảy ra nhiều lần. Bạn đang nhồi nhét vào con trẻ rằng cái gì đó trong thân thể nó cần phải bị bác bỏ -

bộ phận sinh dục của thân thể là xấu. Về mặt tâm lí, bạn đang tạo ra phức cảm. Đứa trẻ sẽ trưởng thành, nhưng nó không bao giờ có thể chấp nhận cơ quan sinh dục. Nếu bạn không thể chấp nhận thân thể mình trong sự toàn bộ của nó thì sẽ có vấn đề, sẽ có rắc rối, bởi vì trẻ con sẽ làm tình, nó sẽ đi vào hành động dục, nhưng sẽ có mặc cảm: cái gì đó sai đang xảy ra, cái gì cơ bản sai đang xảy ra. Nó tự lên án nó. Làm tình, việc đẹp đẽ nhất trên thế giới, nó đang lên án và phạm tội. Nó không thể làm tình một cách toàn bộ, nó không thể chuyển toàn bộ vào người khác, bởi vì nó lùi lại. Một nửa tiến lên, một nửa bị kiểm soát. Điều này tạo ra xung đột và tình yêu trở thành khổ.

Điều này xảy ra trong mọi chiều hướng cuộc sống. Mọi thứ trở thành khổ bởi vì trong mọi thứ bố mẹ đã tạo ra phân chia: cái này tốt và cái kia xấu. Đây là lí do tại sao bạn khổ - bởi vì bố mẹ bạn, xã hội. Đừng làm cùng điều đó cho con bạn. Điều đó sẽ rất khó khăn. Bởi vì bạn bị phân chia, bạn muốn phân chia đứa trẻ - đây là vô ý thức!

Nhưng nếu bạn tỉnh táo... nếu bạn thực sự thiện, bạn sẽ trở nên tỉnh táo. Đừng tạo ra cùng bệnh tinh thần phân liệt trong đứa con bạn; đừng phân chia, đừng tạo ra chia lìa. Bạn đã chịu đựng đủ rồi; đừng tạo ra cùng những đau khổ cho con cái bạn. Nếu bạn thực sự yêu bạn sẽ không phân chia nó, bởi vì phân chia tạo ra đau khổ. Bạn sẽ giúp nó duy trì cái toàn thể, bởi vì tính toàn thể là thiêng liêng, và tính toàn thể cho các khả năng cực lạc, mở cánh cửa cho các kinh nghiệm đỉnh.

Làm sao bạn có thể giúp cho đứa trẻ duy trì cái toàn thể? Một điều: duy trì tỉnh táo để cho bạn không phân chia nó một cách vô ý thức. Đừng kết án điều gì. Nếu bạn cảm thấy điều đó có hại, bảo đứa trẻ rằng điều này có hại nhưng đừng nói

điều này là điều xấu - bởi vì khi bạn nói có hại bạn đang phát biểu một sự kiện; khi bạn nói xấu bạn đã đem vào sự đánh giá trong đó.

Bố mẹ phải nói nhiều điều cho con trẻ, bởi vì trẻ con không biết. Bạn phải nói: Đừng đến gần lửa - nhưng nói: Điều này có hại. Nếu con bị bỏng con sẽ đau lắm, nhưng thế thì đây là vấn đề chỗ con. Nói: Đây là kinh nghiệm của bố hay mẹ, là bất kì khi nào bị bỏng thì cũng cảm thấy đau rất. Bố nói với con về kinh nghiệm của mình, nhưng ngay cả nếu con muốn thử nó thì con có thể thử. Điều này có hại.

Nói cái gì là có hại, nói cái gì có lợi, nhưng đừng nói tốt hay xấu. Nếu bạn tỉnh táo, bạn sẽ vứt bỏ được các từ tốt và xấu khỏi vốn từ vựng của mình - bởi vì với tốt và xấu bạn đang đem đánh giá vào mọi thứ. Nói có hại - và vẫn cho phép tự do, bởi vì kinh nghiệm của bạn không thể trở thành kinh nghiệm của con trẻ. Chúng phải tự kinh nghiệm lấy. Đôi khi ngay cả những điều có hại vẫn phải được làm; chỉ thế thì chúng mới có thể trưởng thành. Đôi khi chúng phải ngã và bị thương; chỉ thế thì chúng mới biết. Chúng phải trải qua mọi thứ, bị thương và lên sẹo, nhưng đó là cách duy nhất mà người ta trưởng thành.

Nếu bạn bảo vệ đứa trẻ quá nhiều, nó sẽ không trưởng thành. Nhiều người vẫn còn trẻ con, tuổi tinh thần của họ chẳng bao giờ vượt hơn đứa trẻ. Họ trở nên già - họ có thể bảy mươi, nhưng tuổi tinh thần của họ chỉ quanh quanh bảy, bởi vì họ đã được bảo vệ thế. Nhìn vào các gia đình rất giàu: con cái họ được bảo vệ quá nhiều, chúng không được phép có bất kì tự do nào để sai sót, để kinh nghiệm, để làm lạc, để đi chệch con đường. Gần như vào mọi lúc đều có ai đó theo dõi chúng - người phục vụ, gia sư, người cai quản; chúng chẳng bao giờ bị bỏ một mình. Thế rồi nhìn điều gì xảy ra

cho chúng: gần như bao giờ các gia đình giàu có cũng tạo ra những đứa trẻ tầm thường, dần dần, ngu si. Những bộ óc vĩ đại không bao giờ xuất phát từ các gia đình giàu có - rất khó. Những nhà phát minh không bao giờ xuất thân từ họ, các nhà thám hiểm không bao giờ xuất thân từ họ - họ không thể xuất phát từ đó được. Chúng đã được bảo vệ quá kĩ, chúng chưa bao giờ trưởng thành.

Để trưởng thành không bảo vệ là cần, bảo vệ cũng cần - cả hai đều cần. Nhìn người làm vườn đang làm việc với cây cối: người đó giúp chúng, người đó bảo vệ chúng, nhưng người đó vẫn cho chúng tự do lay động dưới ánh mặt trời, trong mưa sa, trong bão tố. Người đó sẽ không đem những cây đó vào trong nhà để bảo vệ chúng khỏi bão tố và mặt trời, khỏi những nguy hiểm bao giờ cũng có ở bên ngoài. Nếu bạn đưa cây vào bên trong chúng sẽ chết. Cây trong nhà kính là phi tự nhiên, và tất cả chúng ta đều trở thành cây trong nhà kính bởi bố mẹ quá bảo vệ.

Bạn đừng bảo vệ con trẻ, đừng để cho chúng không được bảo vệ. Theo dõi chúng như cái bóng. Chăm sóc chúng, chăm nom và tạo ra cân bằng, để cho bất kì khi nào nguy hiểm đến mức chúng có thể chết thì bạn bảo vệ chúng; nhưng bất kì khi nào bạn cảm thấy rằng vấn đề không nguy hiểm lắm, cho phép chúng. Chúng càng trưởng thành, bạn càng phải cho phép nhiều hơn. Đến lúc đứa trẻ trở nên chín muồi về dục, bạn nên cho chúng tự do toàn bộ - bởi vì tự nhiên đã làm cho nó trở thành một con người. Bây giờ không cần phải lo nghĩ thế. Đôi khi tai nạn sẽ xảy ra, nhưng chúng cũng xứng với điều đó.

Cho đứa trẻ cái toàn bộ. Làm cho nó tiêm nhiễm nhận biết của bạn. Yêu nó, kể cho nó kinh nghiệm của bạn là gì, nhưng đừng cố làm cho nó tuân theo kinh nghiệm của bạn.

Đừng ép buộc. Nếu nó đi theo ý riêng của nó, đấy là điều tốt; nếu nó không theo, cứ đợi - không gì phải vội cả.

Thật khó để là người bố hay người mẹ, điều khó nhất trên thế giới. Thế mà người ta lại nghĩ đấy là điều dễ nhất.

Tôi đã từng nghe: Một người đàn bà đi taxi về nhà từ chợ, và người lái taxi thật quái dị. Anh ta cho xe chạy dích dắc; bất kì khoảnh khắc nào cũng có thể xảy ra tai nạn. Mà anh ta đi nhanh làm sao... người đàn bà rất nóng ruột, ngồi trên mép ghế và nhiều lần chị ta nói: Đừng đi nhanh thế, tôi sợ. Nhưng chàng lái xe chẳng nghe lời. Thế là chị ta nói: Nghe đây! Mười hai đứa trẻ đang đợi tôi ở nhà. Nếu có gì sơ sẩy, điều gì sẽ xảy ra cho mười hai đứa trẻ đây?

Thế là người lái xe trả lời: Bà định bảo tôi phải tỉnh táo sao?

Có khó tuân theo điều đó không? Anh ta đang nói: Bà đã cho sinh ra mười hai đứa trẻ - bà đã không tỉnh táo, thế mà bà lại bảo tôi phải tỉnh táo khi lái xe!

Rất dễ cho ra đời nhiều trẻ con; chẳng có vấn đề gì cả, con vật làm điều đó dễ dàng. Nhưng là người mẹ thì rất khó, điều khó nhất trên thế giới. Là người bố thì thậm chí còn khó hơn - vì là mẹ thì tự nhiên, là bố không tự nhiên được như thế. Bố là hiện tượng xã hội. Chúng ta đã tạo ra người bố; nó không tồn tại trong tự nhiên. Là bố thì còn khó hơn, bởi vì không có bản năng tự nhiên cho việc đó. Điều ấy là khó vì đây là hành động sáng tạo nhiều nhất, tạo ra một con người.

Tỉnh táo đi. Cho nhiều tự do hơn. Đừng tạo ra phân biệt về tốt và xấu; chấp nhận cả hai, và giúp cho cả hai kiểu được phát triển. Chẳng mấy chốc việc giúp đỡ trẻ con trưởng thành sẽ trở thành việc thiên sâu sắc cho bạn - bạn cũng sẽ trưởng thành cùng với chúng. Và rồi con bạn nở hoa thành

người-nói-có hay người-nói-không... vì cũng có nhiều người-nói-không đẹp đẽ: Nietzsche là người-nói-không - nhưng đẹp! Thiên tài của ông trong việc nói không là hiện tượng tuyệt diệu và tươi đẹp đến mức thế giới không thể phong phú đến thế nếu không có những người như Nietzsche. Ông không thể nói có. Đây là điều khó cho ông. Cái không là toàn bộ con người ông.

Phật là người-nói-không. Ông ấy nói: Không có Brahman, không có linh hồn, không có thế giới. Bạn không thể tìm được người-nói-không nào vĩ đại hơn. Ông ấy chẳng để lại gì. Ông ấy nói: Có cái không. Ông ấy cứ nói không, cứ xoá bỏ. Rất khó tìm được cái có từ ông ấy - không thể được. Nhưng con người tuyệt diệu lại tiến hoá ra từ cái không đó! Cái không đó phải là toàn bộ.

Có những người-nói-có, những người sùng kính - *bhaktas*: Meera, Chaitanya hay Jesus hay Mohammed, đây là những người-nói-có. Và tất nhiên cũng có hai kiểu tôn giáo: một tôn giáo xoay quanh người-nói-không, tôn giáo kia xoay quanh người-nói-có. Bạn cũng sẽ thuộc vào loại này hay loại kia. Nếu bạn là người-nói-không, thế thì Phật giáo sẽ có ích nhiều cho bạn. Nếu bạn là người-nói-có, thế thì Phật giáo không giúp bạn được chút nào; nó sẽ mang tính huỷ diệt. Kỉ tô giáo có thể có ích, Hindu giáo có thể có ích.

Cả hai đều cần. Khi tôi nói điều này, tôi ngụ ý chúng bao giờ cũng tồn tại theo một tỉ lệ, giống như đàn ông và đàn bà - gần như bao giờ con số cũng sần sần như nhau. Toàn bộ thế giới bị phân chia - nửa đàn ông, nửa đàn bà. Và làm sao tự nhiên lại giữ được tỉ lệ này thì quả là phép màu. Trong mọi chiều hướng khác, cùng một tỉ lệ như vậy cũng được duy trì: bao giờ trên thế giới cũng có một nửa người-nói-có, một nửa người-nói-không, bao giờ cũng có một nửa số người có thể

theo con đường hiểu biết và một nửa số người có thể theo con đường tình yêu. Tình yêu là nói-có, hiểu biết bao giờ cũng nói-không. Và tỉ lệ này bao giờ cũng được tự nhiên duy trì.

Cho nên nếu bạn có hai đứa trẻ, đứa này nói-có và đứa kia nói-không, thì đúng tỉ lệ rồi! Như thế là tốt vì bạn có cả hai trong nhà mình. Bạn có thể tạo ra sự hài hoà từ chúng. Đừng cố phá huỷ đứa nói-không, đừng cố thúc đẩy và giúp đỡ chỉ đứa nói-có. Tạo ra hài hoà giữa hai đứa. Hai đứa trẻ này là đại diện cho toàn bộ thế giới, âm và dương, các chiều đối lập, các cực. Tạo ra hài hoà giữa chúng và gia đình bạn sẽ thực sự là một gia đình, một thể thống nhất, một thể thống nhất hài hoà.

Nhưng đừng diễn giải, đừng lên án, đừng đạo đức hoá. Chỉ là người bố, người mẹ. Yêu chúng và chấp nhận chúng và giúp chúng trở thành chính chúng. Đây là cơ sở cho mọi tình yêu: giúp người khác là giúp chính mình. Nếu bạn muốn lôi kéo, thao túng, bạn không trong tình yêu, bạn mang tính phá hoại.

Osho kính yêu,

Ở phương Tây, phần lớn các phương pháp trưởng thành của chúng tôi đều có khuynh hướng theo nhóm kiểu như tham gia vào các nhóm và môi trường tâm lý.

Ở phương Đông, mặc dầu cũng có các tu viện nơi những người tìm kiếm sống cùng nhau, nhưng cũng thẳng đường như chỉ ở mỗi cá nhân. Xin thầy nói cho chúng tôi về hai cách tiếp cận này.

Có hai kiểu phương pháp trưởng thành. Bạn có thể theo đuổi trưởng thành tâm linh của mình theo cách một mình, hay bạn có thể làm việc thông qua nhóm, qua trường phái. Cả hai kiểu này bao giờ cũng tồn tại ngay cả ở phương Đông. Phương pháp của Sufi là theo nhóm. Phương pháp theo nhóm cũng tồn tại cả ở Ấn Độ, nhưng chưa bao giờ được phổ biến như đạo Hồi hay Sufi. Nhưng đây là hiện tượng mới khi có liên quan tới số lượng - đó là việc phương Tây hoàn toàn hướng theo nhóm. Trước đây chưa bao giờ có nhiều phương pháp theo nhóm sống động như vậy, và cũng khá nhiều người làm việc qua chúng, như phổ biến hiện nay ở phương Tây.

Cho nên theo một cách ta có thể nói rằng phương Đông vẫn còn duy trì những nỗ lực cá nhân, còn phương Tây bây giờ phát triển hướng về phương pháp theo nhóm. Tại sao điều này lại như vậy và sự khác biệt là gì? Và tại sao lại có sự khác biệt?

Phương pháp theo nhóm chỉ có thể tồn tại nếu bản ngã của bạn đã đi tới điểm nó trở thành gánh nặng phải mang. Khi bản ngã đã trở thành nặng nề đến mức một mình là khô sở, thế thì phương pháp nhóm trở thành có nghĩa, bởi vì trong nhóm bạn có thể hội nhập bản ngã của mình.

Nếu bản ngã không rất tiến hoá thì phương pháp cá nhân có thể có ích cho bạn. Bạn có thể lên núi, bạn có thể ở cô lập, hay thậm chí sống trong hang động với thầy và bạn làm việc một mình: bạn thiên kiểu của bạn, người khác thiên kiểu của họ, các bạn chẳng bao giờ làm việc với nhau.

Ở Ấn Độ, người Hindu không bao giờ cầu nguyện theo nhóm. Với người Mô ha mét giáo, cầu nguyện theo nhóm đã vào Ấn Độ. Người Mô ha mét giáo cầu nguyện theo nhóm; người Hindu bao giờ cũng cầu nguyện một mình; cho dù họ có đến đền thờ, họ cũng đi một mình. Đây là quan hệ một-một - bạn và Thượng đế của bạn.

Điều này là có thể nếu bản ngã còn chưa được giúp đỡ để phát triển tới điểm nó trở thành gánh nặng. Ở Ấn Độ nó chưa bao giờ được giúp đỡ để trưởng thành - ngay từ ban đầu chúng ta đã chống lại bản ngã. Cho nên bạn trưởng thành trong bản ngã nhưng bản ngã vẫn còn mờ hồ, mờ昧; bạn vẫn còn khiêm tốn, bạn không thực sự là người bản ngã. Nó chưa lên được tới đỉnh trong bạn, nó mới ở đất bằng. Bạn là người có bản ngã, bởi vì mọi người đều phải thế, nhưng không là bản ngã tuyệt đối. Bạn bao giờ cũng nghĩ điều đó sai và cứ tự kéo mình xuống. Trong những tình huống nào đó bạn có thể bị khiêu khích và bản ngã trở thành đỉnh - nhưng thông thường nó không ở đỉnh, nó là đất bằng.

Ở Ấn Độ bản ngã giống như cơn giận - nếu ai đó khiêu khích bạn, bạn trở nên giận; nếu không ai khiêu khích bạn, bạn không giận. Ở phương Tây bản ngã đã trở thành chất liệu thường xuyên. Nó không giống giận, bây giờ nó giống như việc thở. Không cần phải khêu gọi nó - nó có đó, nó là hiện tượng thường xuyên. Vì bản ngã này, nhóm trở thành điều rất có ích. Trong nhóm, làm việc với một nhóm, hội nhập bản thân bạn vào nhóm, bạn có thể dễ dàng gạt bản ngã mình sang bên. Đó là lí do tại sao không chỉ trong tôn giáo mà cả trong chính trị, một vài hiện tượng chỉ có thể tồn tại ở phương Tây. Chẳng hạn, chủ nghĩa phát xít có thể tồn tại, có thể trở thành hiện thực ở nước Đức, đất nước bản ngã nhất ở phương Tây, phương Tây nhất. Trên khắp thế giới không còn gì có thể giống như bản ngã Đức. Đó là lí do tại sao Hitler có

thể trở thành hiện thực - bởi vì mọi người đều bản ngã thế, mọi người đều cần sự hội nhập.

Quốc xã tụ hội, hàng triệu người tuân hành - bạn có thể mất bản thân mình, cái ta của bạn không cần có đó. Bạn trở thành đoàn tuân hành, nhóm chơi nhạc, gây ồn ào, Hitler thôi miên, một cá tính có sức lôi cuốn quần chúng. Mọi người đều nhìn vào Hitler, toàn bộ đám đông bao quanh bạn tựa như đại dương - bạn trở thành một con sóng. Bạn cảm thấy sung sướng, bạn cảm thấy tươi tắn, bạn cảm thấy trẻ trung, bạn cảm thấy hạnh phúc. Bạn quên mất khổ của mình, phiền não, đơn độc, ghét bỏ của mình. Bạn không còn đơn độc nữa. Một đám đông vĩ đại như vậy cùng với bạn và bạn cùng với nó. Những lo nghĩ cá nhân của bạn bị vứt bỏ. Bỗng nhiên có một khoảng mở - bạn cảm thấy ánh sáng dường như bạn đang bay.

Hitler trở nên thành công không phải bởi vì ông ta có triết học rất có ý nghĩa - triết học của ông ta ngớ ngẩn, nó ấu trĩ, chưa chín muồi - không phải bởi vì ông ta có thể thuyết phục người dân Đức rằng ông ta là đúng... đấy không phải là vấn đề. Rất khó để thuyết phục người dân Đức, một trong những điều khó nhất, bởi vì họ là những người logic, họ có logic trong tâm trí, lập luận theo đủ mọi cách. Rất khó thuyết phục họ, và bị thuyết phục bởi Hitler là điều không thể có được. Không, ông ta chưa bao giờ cố gắng thuyết phục họ. Ông ta đã tạo ra một hiện tượng thôi miên nhóm; điều đó đã thuyết phục họ.

Vấn đề không phải là ở điều Hitler nói; vấn đề là ở điều họ đã cảm thấy khi họ trong nhóm, trong đám đông. Đó là một kinh nghiệm nhẹ gánh đến mức người ta thấy đáng đi theo con người này lắm. Dù ông ta có nói cái gì - trái hay phải - logic, phi logic, ngu xuẩn - cứ theo ông ta là tốt rồi.

Họ đã quá chán với chính mình đến mức họ muốn được cuốn hút trong đám đông. Đó là lí do tại sao chủ nghĩa phát xít, chủ nghĩa quốc xã và mọi kiểu điên cuồng theo nhóm lại trở thành có thể ở phương Tây.

Ở phương Đông chỉ Nhật Bản mới theo được điều đó, bởi vì Nhật Bản là phản tương ứng của nước Đức ở phương Đông. Nhật Bản là quốc gia Tây phương nhất ở phương Đông. Cùng một hiện tượng có đó, cho nên Nhật Bản có thể trở thành đồng minh với điên cuồng Hitler. Điều tương tự cũng xảy ra trong các lĩnh vực khác - trong tôn giáo, tâm lí nữa. Thiên theo nhóm đang xảy ra, và chỉ có thiên theo nhóm sẽ xảy ra trong thời gian dài sắp tới. Khi hàng trăm người cùng nhau - bạn sẽ ngạc nhiên, đặc biệt là với những người không biết về tâm trí phương Tây sẽ ngạc nhiên - chỉ cầm tay nhau, một trăm người ngồi tay nắm tay, cầm lẫn nhau, và họ cảm thấy phần chân.

Không người Ấn Độ nào cảm thấy phần chân cả. Người đó sẽ nói: Vô nghĩa làm sao! Chỉ có nắm tay nhau hàng trăm người ngồi theo vòng tròn, làm sao như thế lại phần chân được? Làm sao bạn có thể trở nên cực lạc? Nhiều nhất bạn cũng chỉ có thể cảm thấy mồ hôi tay người khác. Nhưng ở phương Tây hàng trăm người nắm tay nhau lại là phần chân, cực lạc. Tại sao? - bởi vì bình thường ngay cả việc nắm tay cũng trở thành không thể được bởi bản ngã. Ngay cả vợ và chồng cũng không thể cùng nhau. Gia đình nối liền đã biến mất. Đó là hiện tượng nhóm. Xã hội đã biến mất. Ở phương Tây hiện nay thực tế không tồn tại xã hội. Bạn đi đơn độc.

Ở Mỹ - tôi đã đọc bản thống kê - mọi người đều chuyển nhà trong vòng ba năm sang thành phố khác. Bây giờ, một người ở nông thôn Ấn Độ vẫn còn ở lại đó - không chỉ có người đó, cả gia đình người đó còn ở lại đó hàng nghìn năm.

Người đó bắt rễ sâu trên mảnh đất đó. Người đó có quan hệ với mọi người, người đó biết mọi người, mọi người đều biết người đó. Người đó không phải là người lạ, người đó không đơn độc. Người đó sống như một phần của thôn làng, người đó bao giờ cũng có thôn làng. Người đó đã sinh ra ở đó, người đó sẽ chết ở đó.

Ở Mĩ, cứ ba năm một người trung bình lại chuyển nhà. Đây là nền văn minh du mục nhất đã từng có từ trước đến nay: người lang thang - không nhà cửa, không gia đình, không thành phố, không làng quê, không tổ ấm thực sự. Trong ba năm làm sao bạn có thể bắt rễ được? Dù bạn có đi đâu bạn cũng vẫn là người lạ. Đám đông bao quanh bạn nhưng bạn chẳng có quan hệ với nó. Bạn vô quan hệ, toàn bộ gánh nặng trở thành cá nhân.

Ngồi trong một nhóm, trong nhóm đương đầu hay trong nhóm trưởng thành, chạm vào thân thể nhau, bạn trở thành một phần của cộng đồng. Chạm tay nhau, nắm tay nhau, chỉ nằm gần nhau, hay nằm đầu người nọ nối chân người kia thành một hàng, bạn cảm thấy cái một, sự phân chấn tôn giáo xảy ra. Một trăm người nhảy múa, chạm lẫn nhau, đi vòng quanh nhau, trở thành một. Họ hội nhập, bản ngã tan biến trong giây lát. Hội nhập đó trở thành điều cầu nguyện. Các chính khách lợi dụng nó cho mục đích phá hoại, tôn giáo có thể dùng nó cho hiện tượng rất sáng tạo - nó có thể trở thành thiện.

Ở phương Đông mọi người trong cộng đồng quá nhiều, cho nên bất kì khi nào người ta muốn mang tính tôn giáo, họ muốn đi lên Himalaya. Xã hội đã quá nhiều quanh họ rồi. Họ đã không chán với chính mình, họ chán với xã hội. Đây là khác biệt. Ở phương Tây bạn chán với chính mình và bạn muốn chiếc cầu nào đó, cách truyền cảm với xã hội, với

người khác; cách tạo ra cây cầu, cách đi tới người khác sao cho bạn có thể quên đi bản thân mình. Ở phương Đông mọi người chán với xã hội. Họ đã sống ở đó quá lâu, và xã hội bao quanh họ quá nhiều đến mức họ không cảm thấy bất kì tự do nào. Cho nên bất kì khi nào ai đó muốn được tự do, được im lặng, người đó chạy lên Himalaya.

Ở phương Tây bạn chạy vào xã hội, ở phương Đông mọi người chạy ra khỏi xã hội. Đó là lí do tại sao phương pháp đơn độc, phương pháp cá nhân tồn tại ở phương Đông; phương pháp nhóm đang tồn tại ở phương Tây.

Tôi đang làm gì? Phương pháp của tôi là sự tổng hợp. Trong những bước đầu của Thiền Động, bạn là một phần của nhóm; trong phần sau, nhóm biến mất, bạn chỉ còn một mình. Tôi làm điều này theo những lí do đặc biệt... bởi vì bây giờ Đông và Tây đã trở nên không liên quan. Đông đang quay sang Tây; Tây đang quay sang Đông. Đến cuối thế kỉ này sẽ không Đông, không Tây nữa - chỉ còn một thế giới. Phân chia địa lí đã tồn tại quá lâu; điều này không thể tồn tại thêm được nữa.

Công nghệ đã làm tan biến nó; nó đã hết thời, nhưng bởi vì thói quen thường lệ trong tâm trí nên nó còn tiếp tục. Nó còn tiếp tục chỉ như hiện tượng tinh thần; thực tế nó không còn nữa. Đến cuối thế kỉ này sẽ không Đông, không Tây - chỉ là một thế giới. Nó đã có đó. Những người có thể thấy, có thể thấy điều đó đã có đây. Sự tổng hợp sẽ là cần thiết - cả nhóm và cá nhân. Bạn làm việc trong nhóm lúc đầu; đến lúc cuối bạn trở thành một mình toàn bộ.

Bắt đầu từ xã hội và đạt tới bản thân bạn. Đừng trốn khỏi cộng đồng - sống trong thế giới nhưng đừng là một phần của nó. Có quan hệ nhưng vẫn giữ đơn độc. Yêu và thiện, thiện và yêu.

Bất kì cái gì xảy ra trước đều không thành vấn đề; bất kì cái gì xảy ra sau cũng không thành vấn đề. Thiện và yêu nếu bạn là đàn ông, yêu và thiện nếu bạn là đàn bà - nhưng đừng chọn lựa. Yêu cộng thiện là khẩu hiệu của tôi.

Đủ cho hôm nay.

15

Chia sẻ qua hiện hữu của bạn

*Osho kính yêu,
Thầy đã nói cho chúng tôi trong tuần này rằng chúng tôi không nên bận tâm với người khác.
Nhưng phần lớn chúng tôi ở phương Tây đều có bạn bè và họ hàng, với họ chúng tôi muốn chia sẻ điều chúng tôi tìm thấy.
Chúng tôi phải nói với họ những gì về tính chất sannyas?
Chúng tôi nên nói với họ những gì về thầy?
Làm sao chúng tôi có thể giải thích được điều không thể giải thích?*

Có những điều không thể nói được, bạn không thể chia sẻ chúng bằng lời. Nhưng có cách để chia sẻ chúng và đó là thông qua hiện hữu của bạn. Là sannyasin; đó là cách duy nhất để nói cho người khác tính chất sannyas là gì. Nếu bạn là sannyasin, toàn bộ hiện hữu của bạn sẽ nói điều không thể nói ra được. Thế thì toàn bộ cách sống của bạn sẽ kể lại những câu chuyện không thể quan niệm được.

Ngôn ngữ là bất lực. Nó không thể nói về cái đang sống, nó chỉ có thể nói những điều chết cứng. Bạn có thể nói điều gì đó về tính chất sannyas, nhưng điều đó sẽ không đúng. Làm sao bạn có thể nói điều gì đó về tính chất sannyas? Đó là sự nở hoa bên trong, đó là tự do bên trong, đó là cực lạc bên trong, phúc lành. Tất nhiên bạn có thể chia sẻ nó, nhưng việc chia sẻ sẽ là thông qua hiện hữu của bạn, thông qua chính hiện hữu của bạn - cách bạn bước, cách bạn ngồi, cách bạn nhìn, mắt bạn, thân thể bạn, chính hơi thở bạn. Im lặng bao quanh bạn, phúc lạc cứ tiếp tục được tung ra khắp bạn, sự rung động của bạn - chúng sẽ kể và chỉ chúng mới *có thể* kể. Là một sannyasin; đó là cách duy nhất. Còn tính chất sannyas là gì? Đó là tự do khỏi tâm trí. Sẽ khó mà hiểu được tính chất sannyas nếu bạn không hiểu tâm trí là gì.

Tâm trí là quá khứ đã tích lũy. Tất cả những gì bạn đã kinh nghiệm qua, tất cả những gì bạn đã biết, tất cả những gì bạn đã sống qua đều được tích lũy trong kí ức. Quá khứ đã tích lũy đó là tâm trí. Cho nên tâm trí bao giờ cũng mang tính chết vì nó thuộc về quá khứ. Tâm trí bao giờ cũng chết, chưa bao giờ sống. Bất kì khi nào một điều trở nên chết nó đều trở thành một phần của tâm trí. Nó giống như bụi bặm mà lũ khách thu thập. Bạn ở đây và bây giờ, còn tâm trí bao giờ cũng trong quá khứ. Tâm trí là hình bóng của bạn đi theo bạn.

Sannyasin là được tự do khỏi quá khứ, sống trong hiện tại - không mang quá khứ trong đầu, không bị trĩu nặng bởi quá khứ. Khoảnh khắc nọ tiếp khoảnh khắc kia, chết đi quá khứ dường như nó chưa bao giờ tồn tại, dường như bạn mới được sinh ra. Mọi khoảnh khắc tươi tắn và trẻ trung đi. Gạt quá khứ sang bên. Đừng thu thập bụi bặm. Nếu bạn thu thập bụi bặm, mỗi ngày bạn sẽ càng u ám hơn. Tâm thức của bạn sẽ bị che phủ, bản thể tựa tấm gương của bạn sẽ không có khả năng phản chiếu được mọi thứ. Bạn càng sống lâu hơn với quá khứ, tấm gương càng bị che phủ dày hơn. Nó sẽ không phản xạ nữa. Bạn sẽ ngày một kém nhạy cảm. Đây là điều vẫn thường xảy ra.

Sannyas nghĩa là đột phá. Khi nhìn vào quá khứ, khi hiểu rằng nó là vô dụng bởi vì nó không còn nữa, khi hiểu rằng nó là vô dụng, là gánh nặng, bạn gạt nó sang bên. Thế thì bạn ở đây và bây giờ, chính khoảnh khắc này, trong hiện tại, trong sự viên mãn của hiện tại này.

Sannyas nghĩa là sống không có thời gian: không bị ảnh hưởng bởi quá khứ, và không bị tương lai mang theo - không gánh nặng của quá khứ, và không ham muốn trong tương lai. Sannyas là cuộc sống vô mục đích, vô mục tiêu.

Nếu ai đó nói rằng tính chất sannyas có nghĩa là đạt tới Thượng đế, người đó nói điều vô nghĩa. Sannyas không định đạt đến cái gì cả. Sannyas là sống theo cách dường như bạn đã đạt được mọi thứ. Nó không phải là ham muốn, bởi vì chẳng có gì khác biệt dù bạn ham muốn của cải, quyền lực, danh vọng, hay bạn ham muốn Thượng đế, *moksha* - chẳng khác biệt gì. Cơ chế cơ bản vẫn nguyên như cũ: bạn ham muốn. Và bất kì khi nào bạn ham muốn, tương lai tới. Bất kì khi nào tương lai có đó, nó chẳng là gì ngoài phóng chiếu của quá khứ. Bất kì khi nào tương lai có đó, nó chẳng là gì

ngoài những cái đã biết được sửa đổi. Nó chưa bao giờ là cái chưa biết. Làm sao bạn có thể ham muốn cái chưa biết? Cái mà bạn không biết, làm sao bạn có thể ham muốn nó được?

Thượng đế không thể được ham muốn. Nếu bạn ham muốn, nó sẽ là một thứ gì đó khác. Thượng đế là cái không biết, làm sao bạn có thể ham muốn nó? Thượng đế là cái không kinh nghiệm được, làm sao bạn có thể ham muốn nó? Bạn có thể ham muốn dục, bạn có thể ham muốn quyền lực, bạn có thể ham muốn bản ngã, bởi vì bạn đã biết chúng. Bạn đã biết chúng trong nhiều, nhiều kiếp. Nhưng làm sao bạn có thể ham muốn Thượng đế được? Làm sao bạn có thể ham muốn tình yêu? Làm sao bạn có thể ham muốn cực lạc? Bạn chưa bao giờ biết chúng; ham muốn là không thể được. Đó là lí do tại sao mọi kinh sách và tất cả chư phật đều nói: Thượng đế xảy ra cho bạn khi bạn vô ham muốn. Moksha tới với bạn, bạn chưa bao giờ tới moksha. Bạn không thể tới bởi vì bạn không biết. Niết bàn xảy ra cho bạn khi bạn vô ham muốn.

Sannyas là vô ham muốn, và vô ham muốn có nghĩa là sống trong bây giờ. Và nhớ, bây giờ không phải là một phần của thời gian; bây giờ là bên kia thời gian. Thời gian tới chỉ khi bạn nghĩ dưới dạng của quá khứ, dưới dạng của tương lai. Chính khoảnh khắc này không phải là một phần của thời gian. Chính khoảnh khắc này không được ghi lại trên đồng hồ của bạn, bởi vì đồng hồ bao giờ cũng đi vào tương lai. Nó bao giờ cũng đi vào tương lai, chưa bao giờ ở đây và bây giờ. Nó đến từ quá khứ và đi vào tương lai.

Đồng hồ là biểu thị cho tâm trí bạn: nó chưa bao giờ ở đây cả! Khoảnh khắc bạn nói nó ở đây, nó đã chuyển đi rồi. Khoảnh khắc bạn thấy nó ở đây, nó đã trở thành quá khứ. Từ quá khứ tới tương lai nó nhảy qua. Nếu bạn nhìn chăm chú

vào đồng hồ, bạn sẽ thấy nó không di chuyển, nó chỉ nhảy. Kim phút trông dường như chuyển động vì nó nhảy rất chậm, nhưng với kim giây, bạn có thể thấy nó nhảy. Nó nhảy từ quá khứ tới tương lai, nó chưa bao giờ ở đây và bây giờ. Và đây cũng là cách thức của tâm trí.

Bây giờ là bên ngoài thời gian, nó là vô thời gian - hay bạn có thể gọi nó là vĩnh viễn. Bạn chưa bao giờ rời bỏ nó, nó bao giờ cũng có đó. Bạn chưa bao giờ đi vào trong nó, bạn chưa bao giờ đi ra khỏi nó - nó vẫn có đấy. Nếu bạn có thể sống theo cách mà toàn bộ cuộc sống bạn được bao bọc bởi bây giờ, thì bạn là một sanniyasin, bạn là vô ham muốn - bạn không ham muốn kể cả Thượng đế.

Khoảnh khắc bạn ham muốn Thượng đế, bạn đã làm cho Thượng đế thành hàng hoá. Thế thì bạn sẽ bị các tu sĩ khai thác, bởi vì họ bán món hàng đó. Thế thì bạn sẽ bị các đền chùa, nhà thờ và tu viện khai thác, bởi vì những nơi đó là cửa tiệm để bán món hàng hoá này. Sanniyasin chẳng liên quan gì tới đền chùa và nhà thờ cả, bởi vì Thượng đế không phải là hàng hoá.

Điều gì xảy ra khi bạn không ham muốn? Điều đó không có nghĩa là bạn tự giết mình, kìm nén mình; điều đó không có nghĩa là bạn giết chết ham muốn của bạn. Vấn đề cần được hiểu sâu sắc, bởi vì điều này đã xảy ra.

Kinh sách nói rằng những người đã biết đều nói: Khi bạn vô ham muốn, điều thiêng liêng xảy ra cho bạn. Thế là tâm trí liền nhảy ra, giống như mèo vồ lấy chuột, tóm ngay cái vô ham muốn này và nói: Tốt quá, nếu Thượng đế có thể được đạt tới thông qua vô ham muốn thì ta sẽ ham muốn cái vô ham muốn đó. Bây giờ điều này trở thành ham muốn và lần nữa bạn lại lỡ. Thế thì sanniyasin cố gắng được vô ham

muốn, cho nên trạng thái vô ham muốn này lại trở thành cái phải đạt tới trong tương lai.

Vậy bạn có thể làm được gì? Bạn có thể giết chết ham muốn và nghĩ rằng bạn đã vô ham muốn. Vô ham muốn không phải là việc chết của các ham muốn, bởi vì khi ham muốn chết bạn cũng sẽ chết. Điều này xem ra có vẻ rất tinh vi và khó khăn: nếu không ham muốn, nếu bạn đã giết chết mọi ham muốn, thì bạn cũng sẽ chết. Đây không phải là cách để vô ham muốn xảy ra. Không phải là cái chết của ham muốn mà là việc biến đổi ham muốn. Ham muốn chuyển vào trong tương lai là một cách ham muốn; ham muốn vẫn còn tại đây và bây giờ và tận hưởng hiện tại là một cách ham muốn khác. Cách thứ hai là vô ham muốn, bởi vì nó không chuyển vào tương lai.

Người vô ham muốn thì không chết. Người đó còn sống động hơn bạn bởi vì ham muốn của người đó được tập trung tại đây và bây giờ. Nếu người đó ăn thức ăn, bạn thậm chí không thể quan niệm được người đó hạnh phúc thế nào - chỉ ăn thức ăn thông thường thôi, bánh mì và bơ. Toàn bộ con người người đó là ở đây: người đó không chỉ tọng các thứ vào bên trong.

Người sống trong tương lai chưa bao giờ ăn ngon cả. Người đó chỉ tọng thức ăn vào bên trong. Người đó không bận tâm tới việc ăn bởi vì tâm trí người đó còn mãi mê với tương lai. Người đó sống trong tham vọng. Người đó không thể ăn ngon được; người đó có thể nghĩ về cái người đó sẽ ăn ngày mai, nhưng người đó không thể ăn vào khoảnh khắc này. Người đó có thể tưởng tượng kiểu thức ăn, nơi người đó sẽ đi ăn ngày mai, nhưng hôm nay lại vắng lặng và trống rỗng. Và không may là mọi ngày mai đều trở thành hôm nay - người đó sẽ lỡ toàn bộ cuộc sống mình.

Trong khi người đó làm tình người đó chẳng cảm thấy gì, người đó thất vọng - nhưng người đó nghĩ về những người đàn bà khác mà mình sẽ quyến rũ được trong tương lai. Và cũng điều như thế lại xảy ra với mọi đàn bà, với mọi đàn ông, bởi vì sự gặp gỡ là ở đây và bây giờ, còn tâm trí bao giờ cũng vẩn vơ. Người đó sẽ không có khả năng làm tình, người đó sẽ không có khả năng ăn ngon, người đó sẽ không có khả năng tận hưởng phúc lạc mà tự nhiên trao cho, liên tục mưa rào xung quanh bạn. Như trong mùa thu khi lá từ cây im lặng rụng xuống, phúc lạc im lặng mưa xuống vào mọi khoảnh khắc không gây ra bất kì tiếng động nào xung quanh bạn. Mọi thứ đều đẹp, mọi thứ đều là phúc lành - nhưng bạn không hiện diện.

Cho nên sannyasin không có nghĩa là người đã giết chết ham muốn của mình. Sannyasin nghĩa là người đã mang tất cả mọi lực ham muốn ra ở đây và bây giờ. Người đó sống một cách toàn bộ. Dù đang làm bất kì điều gì người đó cũng bị cuốn hút hoàn toàn vào trong đó. Không còn lại gì đằng sau cả. Người đó không phân chia. Trong khi ăn người đó trở thành việc ăn, trong khi làm tình người đó trở thành tình yêu, trong khi đi người đó trở thành chuyển động.

Phật đã nói - và rất ít người đã hiểu điều ông ấy muốn nói - đó là khi bạn đi, chỉ có chuyển động tồn tại, không có người đi; khi bạn nói chỉ có việc nói tồn tại, không có người nói; khi bạn lắng nghe chỉ có việc lắng nghe tồn tại, không có người nghe; khi bạn quan sát chỉ có việc quan sát tồn tại, không có người quan sát. Đây chính là sannyasin là gì. Hoạt động trở thành toàn bộ đến mức người hành động bị mất đi trong hành động. Không ai đứng đằng sau - không phân chia. Bạn đã di chuyển hoàn toàn; bạn đã tuôn chảy trong hành động, bất kì hành động nào. Thế thì thích thú trở thành hoàn hảo.

Cho nên sannyasin, người vô ham muốn, không phải là người với ham muốn chết. Người đó là người mà lực ham muốn, mọi năng lượng có thể ham muốn, đều đã chuyển hết cho khoảnh khắc hiện tại. Chúng không chạy vào trong tương lai, chúng được chuyển hết cho khoảnh khắc hiện tại. Ham muốn của người đó được tập trung ở đây và bây giờ. Người đó đã trở thành thế giới. Mọi thứ đều chuyển lùi vào người đó. Không có gì đi vào tương lai bởi vì tương lai là giả tạo, nó là không tồn tại.

Nếu ham muốn của bạn chuyển vào trong tương lai, nó cũng như là dòng sông đang đi vào sa mạc; nó sẽ mất hút, nó sẽ không bao giờ tới được biển cả, nó sẽ không bao giờ tận hưởng được cực lạc xảy ra cho dòng sông khi nó gặp biển cả. Khi dòng sông đạt tới đại dương, niềm cực kì xúc động được cảm thấy trên toàn bộ dòng sông, nhảy múa, cực lạc, ân huệ. Điều đó sẽ không tới nếu dòng sông đi vào sa mạc và mất hút. Nó sẽ bốc hơi, nó sẽ chết. Sẽ không có giao cảm với sự tồn tại. Khi ham muốn đi vào tương lai, dòng sông ham muốn đã đi vào sa mạc. Tương lai không có ở đâu cả; bao giờ cũng chỉ có hiện tại mà thôi. Tương lai là bịa đặt của tâm trí - nó là giả tạo, đó chỉ là mơ. Sannyasin sống trong thực tại, không trong mơ. Người đó tận hưởng thực tại.

Cho nên nhớ điều này: Tôi nhắc đi nhắc lại rằng sannyasin không phải là người chống lại cuộc sống; thực sự, người đó là người sống vì cuộc sống. Và sannyasin không phải là người đã giết chết tất cả bản thể mình cùng ham muốn của mình và đã trở thành một thứ chết cứng. Người đó là cuộc sống sung mãn, người đó là cội nguồn sống động lớn.

Điều gì xảy ra? - bởi vì điều này là tinh tế - điều gì xảy ra? Khác biệt là gì? Bạn cảm thấy đói, bạn bắt đầu nghĩ đến

thức ăn. Bạn chưa bao giờ cảm thấy cái đói trong tính toán bộ của nó; bằng không nó có vẻ đẹp riêng. Người không thể cảm thấy đói thì đã chết. Khi cái đói có đấy, cái đói đang trong hiện tại, nhưng bạn bắt đầu nghĩ về thức ăn. Khi thức ăn có đó, bạn bắt đầu nghĩ về những thức ăn khác bạn định ăn ngày mai.

Sannyasin, người sống trong hiện tại, tận hưởng cái đói khi cái đói có đó. Người đó là việc đói toàn bộ, người đó trở thành cơn đói. Mọi tế bào thân thể đều đợi thức ăn dường như là trời không mưa đã lâu ngày và đất đang đợi mưa. Mọi lỗ chân lông đều cầu nguyện, chờ đợi, mời chào; toàn bộ thân thể chờ đợi, mời chào, tận hưởng cái đói. Thế thì thức ăn có đó. Thế thì người đó thưởng thức món ăn và thoả mãn đến với toàn bộ con người, lan khắp thân thể cùng tâm trí và linh hồn. Người đó tận hưởng sự mãn nguyện này.

Một thiền sư được hỏi: Thiền là gì?

Ông ấy nói: Khi ta đói, ta là cơn đói, còn khi ta cảm thấy buồn ngủ, ta ngủ.

Người hỏi không thể hiểu được. Người đó nói: Tôi đang hỏi về thiền, có hỏi về thầy đâu.

Thầy trả lời: Đây là tất cả những gì ta biết về thiền phải là thế nào. Khi ta cảm thấy đói, ta cảm thấy cơn đói; không có phân chia. Khi ta ăn, ta ăn và khi ta cảm thấy buồn ngủ, ta đi ngủ. Không tranh đấu với cuộc sống, không cưỡng lại - buông xuôi, trôi nổi, trở thành mây trắng.

Sannyasin là mây trắng di chuyển trên trời xanh, tận hưởng mọi khoảnh khắc mà Thượng đế đã cho, tận hưởng mọi ân huệ xảy đến cho người đó. Nếu điều này là có thể... và điều này *quả* có thể - điều này đã xảy ra cho nhiều người, điều này có thể xảy ra cho bạn; chỉ cần hiểu biết sâu sắc - thế

thì không nghiệp nào bị tích lũy. Thế thì bạn không tích lũy cái gì. Bạn ăn, bạn yêu, bạn làm mọi thứ - nhưng bạn làm nó một cách toàn bộ đến mức không có bản ngã để tích lũy bất kì kí ức nào về nó. Bạn không bao giờ nói: *tôi* đã làm điều này - làm sao bạn có thể nói thế được? Khi việc làm có đó thì bạn không có đó, cho nên ai có thể nói: *tôi* đã làm việc này?

Nếu bạn nói với một sannyasin: Bạn đã đói và bạn đã ăn thức ăn thì người đó sẽ nói: *tôi* đã không đói, *tôi* đã không ăn thức ăn. Người đói có đó và người đói đã ăn thức ăn; không có hành động về phần *tôi*, *tôi* không có đó. Nếu bạn không có đó, nếu tác nhân không có đó, ai sẽ tích lũy nghiệp?

Đó chính là điều Krishna nói với Arjuna: Hãy làm bất kì điều gì xảy ra cho ông. Bất kì cái gì mà tình huống đòi hỏi, làm cái ấy, và quên người làm. Đừng nghĩ: *tôi* đang làm; thay vì thế nghĩ: Thượng đế đang làm qua *tôi*. Đây là cách khác để nói cùng một điều: Thượng đế đang làm thông qua *tôi*. *Tôi* chỉ là *nimitta* - công cụ, lối đi, phương tiện. *Tôi* chỉ là chiếc sáo, hồng bên trong, không có bản chất gì. Thượng đế cứ ca hát và đem lại giai điệu mới, tạo ra bài hát mới. *Tôi* chỉ là lối đi, cây sáo trúc. Sannyasin là cây sáo trúc, lối đi. Người đó không có đó. Nhiều điều xảy ra xung quanh người đó, nhiều điều xảy ra qua người đó, nhưng người đó không có đó.

Trở thành sannyasin đi, bởi vì điều này... điều này là đẹp!

Điều này phải đến với tâm trí bạn, rằng bạn phải chia sẻ. Bạn đang ở đây; mẹ bạn sẽ đợi ở nhà - vợ bạn, chồng bạn, con bạn đang đợi. Và tình yêu bao giờ cũng chia sẻ... Bạn sẽ về nhà. Bạn sẽ không đem những thứ thấy được theo bạn - không phải là món quà cho mẹ bạn hay vợ bạn, vài đồ trang sức hay thứ gì đó từ nước này - bạn sẽ đem về cái gì đó

không thấy được. Cái không thấy được này không thể được kể ra, bởi vì bạn không đem triết lý theo mình. Tôi không trao cho bạn triết lý, tôi không trao cho bạn bất kì ý thức hệ gì, tôi đang trao cho bạn một kiểu sống khác, cách sống.

Sẽ rất khó để kể cho họ. Nếu họ hỏi trực tiếp, rất khó trả lời. Đừng cố nói điều gì, bởi vì điều đó sẽ chẳng ích gì, mà lại có thể tạo ra nhiều vấn đề nữa. Thay vì thế, cởi mở với họ để họ có thể chia sẻ. Thay vì thế, mong manh đi. Sống cùng với họ - cười, vui, ăn, thiền và bảo họ chia sẻ hiện hữu của bạn, cách sống mới đã xảy ra cho bạn. Chính sự hiện diện của bạn, sự hiện hữu của bạn mà việc cười, việc vui, sẽ trở thành dễ lấy - nó trở thành lan truyền và họ sẽ cảm thấy điều đó.

Điều này sẽ cần thời gian. Nó không dễ dàng, nó sẽ khó đấy. Cho nên trước khi bạn đi, cần được chuẩn bị. Sẵn sàng chia sẻ. Họ không phải bao giờ cũng hiểu. Ban đầu sẽ có hiểu lầm, nhiều khả năng hiểu lầm, bởi vì họ chưa bao giờ nghĩ về điều đó. Đây là điều gì đó chưa biết, và bất kì khi nào điều chưa biết gõ cửa, tâm trí đều cảm thấy hoảng hốt, bởi vì tâm trí không thể phân loại được nó, tâm trí không thể xử trí được nó. Nó làm tan tành và choáng váng. Tâm trí bao giờ cũng cảm thấy hạnh phúc nếu nó có thể phân loại được một thứ, đặt cái đó vào một góc rồi nói: Cái này là cái này - đặt nhãn cho nó và kết thúc. Tâm trí bao giờ cũng hạnh phúc nếu nó có thể phân tích được một thứ - phân chia nó, cắt nó, nhìn vào trong và được kết thúc với nó.

Nhưng tính chất sannyas không thể được phân loại. Đây không phải là phân loại. Đây là phẩm chất của việc hiện hữu hoàn toàn khác hẳn, tồn tại nhưng không có cách nào phân loại nó. Nó không thể được phân tích, nó không thể bị đập ra thành từng mảnh. Nó không phải là máy móc; bạn không thể

phá nó ra, lấy ra từng mảnh rồi đem ghép lại. Không, nó là một thể thống nhất hữu cơ. Nếu bạn phân tích nó, nó sẽ không còn đó nữa; và bạn cũng không bao giờ có thể gắn nó lại được, điều ấy là không thể được. Sannyas là lực sống - hữu cơ, tựa như bông hoa. Phân tích một bông hoa, bứt cánh hoa ra, xé hoa ra, nhìn vào bên trong hoa, được thoả mãn rằng bạn đã biết về hoa, rồi cố mà gắn chúng lại với nhau. Đến lúc đó thì bông hoa đã mất rồi, cánh hoa đã chết và chúng không bao giờ có thể được gắn lại như xưa nữa, bởi vì nó là một thể thống nhất hữu cơ, nó không phải là cái máy.

Sannyas là việc nở hoa, việc nở hoa của tâm thức con người - cũng giống như các bông hoa nở trên cây chứng tỏ cây đã tới độ viên mãn và sớm hay muộn cây sẽ kết quả. Hoa chỉ là một chỉ dẫn rằng cây đã sẵn sàng cho quả. Cây đã sẵn sàng, nó đã được hoàn thành. Hoa chỉ là cực lạc của cây trước khi nó bắt đầu cho quả - bởi vì quả có nghĩa là sự hoàn thành. Cây đã tới thượng đỉnh, điểm cao nhất; nó đã đạt tới cao trào của sự hiện hữu của nó. Nó hạnh phúc, nó thích thú điều đó - cuộc sống của nó không vô ích; bây giờ quả sắp ra. Cây cực lạc và ra hoa.

Sannyas là việc nở hoa, còn moksha là quả. Sannyas nghĩa là bây giờ bản thể bên trong của bạn, cái cây bên trong của bạn, đã tới điểm mà cái nhảy, sự bùng nổ sắp xảy ra. Trước khi nó xảy ra, toàn bộ bản thể thương thức nó. Bạn đã hoàn thành. Đây không phải là sự lãng phí. Nhiều, rất nhiều kiếp bạn đã đợi - và bây giờ nó đã tới. Biết bao chờ đợi, biết bao kiên nhẫn... nhưng nó có ý nghĩa. Bây giờ bạn đã đạt tới, bạn đã vươn tới. Toàn bộ sự hiện hữu nở hoa.

Người Hindu đã chọn màu đỏ, cam, vàng nhạt làm màu của sannyas bởi vì đó là màu hoa. Màu lục và màu đỏ là các màu cơ bản trong tự nhiên. Màu lục là cây, màu đỏ là hoa.

Sự hiện hữu bạn đã tới độ nở hoa. Chẳng bao lâu quả sẽ ra. Chẳng bao lâu hạt sẽ tới. Đem việc nở hoa này theo bạn.

Điều tốt là bạn nghĩ tới cách chia sẻ với người yêu, với bạn bè, với vợ và chồng, với gia đình - chia sẻ nó thế nào? Nó là đẹp, nó là tốt. Nghĩ tới việc chia sẻ cái đẹp như vậy là điều đức hạnh. Nhưng bạn có thể chia sẻ nó chỉ nếu nó đã xảy ra cho bạn. Nếu bạn mới chỉ lắng nghe tôi, nghĩ về hoa mà bạn chưa nở hoa, bạn không thể chia sẻ được. Nếu bạn lấy lời tôi, chúng sẽ không phải là hoa thật, bởi vì lời nói không thể là thực - chúng sẽ chỉ là hoa nhựa thôi. Bạn có thể mang chúng, bạn có thể tặng chúng cho bạn bè mình, nhưng sẽ không có hương thơm trong chúng. Chúng sẽ không nói điều tôi đã từng nói cho bạn, chúng sẽ không chuyển vận bất kì cái gì. Sẽ không có truyền cảm qua chúng.

Cho nên nếu bạn muốn chia sẻ tính chất sannyas, việc thiền, có tính chất thiền đi, trở nên tham dự ngày càng sâu hơn vào cách sống mới này. Vô ham muốn, nhưng vẫn tận hưởng mọi ham muốn khi nó tới. Dù bất kì điều gì xảy ra, giữ việc tận hưởng nó như món quà, như ân huệ, nhưng đừng bao giờ yêu cầu nó, đừng bao giờ đòi hỏi nó, đừng bao giờ lập kế hoạch về nó, đừng bao giờ nghĩ về nó. Sống một cách toàn bộ và không qua suy nghĩ.

Suy nghĩ là lực làm biến chất. Nó làm biến chất mọi thứ và biến chất hoàn toàn, bởi vì suy nghĩ tinh ranh - nó là tinh ranh được nhân cách hoá. Bạn càng suy nghĩ nhiều, bạn càng trở nên tinh ranh hơn. Bạn sẽ nghĩ nó là lấu cá, bạn sẽ nghĩ nó là thông minh. Không phải đâu, bởi vì nếu có thông minh, suy nghĩ đã chẳng cần tới. Thông minh là đủ, suy nghĩ là không cần thiết. Bạn cần suy nghĩ bởi vì thông minh không có đó. Nếu thông minh có đó, bạn đáp ứng khoảnh khắc nọ sang khoảnh khắc kia. Bạn không cần nghĩ về cái gì bạn phải

làm tiếp, bởi vì khi thời điểm tiếp tới, thông minh sẽ có đó và bạn sẽ đáp ứng. Tắm gương chẳng bao giờ nghĩ: Khi người khác đến trước ta, ta sẽ làm gì? Không có nhu cầu. Tắm gương có đó, cho nên nó phản chiếu. Nếu thông minh có đó, bạn chẳng bao giờ nghĩ về vấn đề tiếp, bởi vì khi vấn đề có đó, thông minh sẽ đáp ứng. Bạn có thể dựa vào nó.

Bởi vì chúng ta không có thông minh, nên chúng ta nghĩ về nó. Suy nghĩ là cái thay thế. Càng thông minh nhiều, càng ít suy nghĩ. Khi thông minh hoàn hảo, không suy nghĩ. Vì phật chẳng bao giờ suy nghĩ - không có nhu cầu. Bất kì cái gì cuộc sống đem đến trước ông ấy, ông ấy đều đáp ứng. Bạn nghĩ bởi vì bạn không thể dựa vào thông minh của mình, cho nên bạn phải lập kế hoạch trước. Khi thời điểm đến thế thì bạn sẽ tuân theo bản kế hoạch chi tiết đã chuẩn bị trong quá khứ. Đây là kiểu sống gì vậy? Bạn sống từ quá khứ. Đó là lí do tại sao người ta đã phạm phải biết bao nhiêu lỗi lầm không cần thiết và mọi thứ trở thành nhàm chán và chết cứng - bởi vì bạn bao giờ cũng hành động xuất phát từ quá khứ. Cuộc sống tiếp diễn, mọi khoảnh khắc đều mới, tựa như dòng sông, thay đổi. Thay đổi không bao giờ dừng, nhưng bạn đã dừng lại trong quá khứ. Bạn mang bản kế hoạch chi tiết. Bất kì khi nào cuộc sống đưa ra cho bạn một vấn đề là bạn lại nhìn vào kí ức của mình - bản kế hoạch chi tiết, dự kiến - và thế rồi bạn hành động theo nó. Bạn đã bỏ lỡ. Cuộc sống bao giờ cũng mới, bản kế hoạch chi tiết bao giờ cũng cũ.

Cuộc sống tựa như chim bay trên trời: chúng chẳng bao giờ để lại dấu vết gì. Không có con đường. Khi chúng đã bay qua, bầu trời lại vắng lặng như trước đó. Không giống như trên mặt đất nơi mọi người bước và qua việc bước đi của họ, qua dấu chân họ mà con đường được tạo ra. Cuộc sống là tựa bầu trời - không con đường nào được tạo ra.

Sannyasin cũng tựa như con chim bay qua bầu trời, không dấu vết để lại, không con đường để lại, bởi vì không con đường nào tồn tại cả. Người đó chuyển từ khoảnh khắc này sang khoảnh khắc khác qua thông minh hiện tại của mình, không qua kí ức quá khứ.

Nhìn xem: chúng ta đã làm điều gì đó hoàn toàn mâu thuẫn - chúng ta đã làm mọi thứ thành kế hoạch. Ngay cả chồng trở về từ công sở, từ công việc, cũng nghĩ đến cách mình phải gặp vợ; anh ta lập kế hoạch bên trong, tự nói với mình. Anh ta sẽ nói thế này, anh ta sẽ chạm vào tay vợ thế này, anh ta sẽ hôn vợ thật dài - hay cái gì đó nữa. Đây là nhu cầu lập kế hoạch cho nó? Bạn không có tình yêu nào sao?

Nếu tình yêu không có, việc lập kế hoạch là cần thiết bởi vì bạn không thể dựa vào chính mình; bạn có thể hoàn toàn quên khuấy mất. Nếu bạn không lập kế hoạch trước, bạn có thể về nhà và bạn có thể quên mất rằng vợ bạn đã đợi suốt cả ngày rỗng - chuẩn bị đồ ăn cho bạn, giặt quần áo bạn, chỉ để được bạn vây quanh, để được tình yêu của bạn. Cô ấy cứ đợi, đợi mãi, đợi hoài rồi bắt đầu sốt ruột. Và bây giờ bạn đã về, bạn thậm chí không thèm nhìn cô ấy. Bạn ngồi luôn vào ghế và bắt đầu đọc báo, hay bạn bật đài, bật ti vi dường như vợ không tồn tại. Bạn sợ điều này, bạn không thể làm điều này, cho nên bạn lập kế hoạch. Bạn làm nó thành một điểm phải ghi nhớ. Bạn phải tự nhắc nhở mình cách ứng xử với vợ, với người yêu. Đây là kiểu tình yêu gì mà không thể đáp ứng được nếu thiếu kế hoạch? Nếu tình yêu có đó thì sẽ không có suy nghĩ gì về nó cả.

Điều tương tự cũng đúng cho thông minh: nếu thông minh có đó, sẽ không có suy nghĩ gì về nó cả. Suy nghĩ chỉ là cái thay thế. Suy nghĩ rất khôn lỏi và tinh ranh. Nó có thể tạo ra ảo tưởng về cái thực - đó là lấu cá. Bạn có thể mỉm cười

mà không cười. Nụ cười đến trên môi bạn nhưng nó chỉ trên môi thôi, chỉ là cái cười tô vẽ, chẳng liên quan đến bạn chút nào. Không có chiếc cầu. Nó không bung ra từ trung tâm con người bạn. Nó không đến từ bạn; bạn chỉ đặt nó lên môi, nó là cái mặt nạ. Suy nghĩ có thể làm điều đó; và thế thì dần dần bạn tiếp tục trở thành càng giả nhiều hơn. Tinh ranh có nghĩa là tạo ra cuộc sống giả xung quanh bản thân bạn.

Sannyasin là thực. Nếu người đó cười, cái cười của người đó xuất phát từ bản thể người đó. Nếu người đó giận, cái giận cũng đến từ bản thể người đó. Nếu người đó yêu, người đó yêu từ bản thể mình. Người đó không phải là giả tạo, người đó không phải là của rơm. Người đó là thực và chân thực. Bạn có thể tin cậy vào người đó. Nếu người đó yêu, người đó yêu thực. Nếu người đó là người bạn, người đó là người bạn thực. Nếu người đó không yêu, bạn có thể tin vào người đó - người đó không yêu. Nhưng người đó không bao giờ lừa dối.

Đây là điều tôi muốn nói về người thực sự đức hạnh - chân thực, tin cậy. Dù là cái gì, cái thực vẫn có đó. Người đó không đeo mặt nạ, người đó không dùng mặt giả. Người đó sống với cái thực. Và nhớ: bạn có thể đến với cái thực chỉ nếu bạn cũng là thực. Nếu bạn là giả, bạn không bao giờ đến được với cái thực. Nếu bạn không thực, thế giới mà bạn thấy cũng trở thành không thực, bởi vì cái không thực chỉ có thể được gắn với cái không thực. Bạn là không thực; đó là lí do tại sao thế giới là ảo tưởng, là ảo vọng. Nếu bạn là thực, thế giới biến mất; nó trở thành điều thiêng liêng, nó trở thành thực.

Từ maya - ảo vọng - thật đẹp. Nó có nghĩa là cái có thể được đo. Maya có nghĩa là cái có thể được đo. Tâm trí là hiện tượng đo lường. Tâm trí cứ đo mọi thứ, sắp xếp, phân

tích. Tâm trí cố đo mọi thứ. Đó là lí do tại sao người Hindu đã gọi thế giới là maya -ảo vọng cái có thể được đo bằng tâm trí.

Khoa học của bạn là gì? Không gì khác hơn là đo lường. Người Hindu gọi khoa học là *avidya*. Họ gọi nó không phải là tri thức mà là phản tri thức; đây không phải là hiểu biết thực, bởi vì rằng cái thực không thể đo được. Nó là cái không thể đo được, nó là cái vô hạn. Nó không có bắt đầu và không có kết thúc. Cái thực là không thể đo được, cái không thực mới đo được. Và với việc đo lường, nảy sinh lập luận, logic; với cái không đo được, logic bị vứt bỏ, lập luận bị vứt bỏ. Tâm trí rất khôn lỏi và tinh ranh; nó đã tạo ra thế giới ảo tưởng.

Vậy sannyasin là gì? Người đó không phải là tâm trí; ngược lại, người đó là hồn nhiên. Người đó hồn nhiên tựa như đứa trẻ mới sinh - không quá khứ, không ý tưởng về tương lai. Sannyasin vào mọi khoảnh khắc đều là đứa trẻ mới sinh. Đây là quá trình: mọi khoảnh khắc người đó đều làm chết quá khứ. Bất kì điều gì trôi qua người đó đều vứt bỏ ngay, người đó từ bỏ nó, bởi vì nó là thứ chết, bụi bặm; không cần phải mang theo. Người đó lau sạch bản thân mình; tấm gương của người đó trở nên trong trẻo. Người đó cứ lau chùi tấm gương. Việc lau chùi này tôi gọi là thiền.

Mọi người hỏi tôi: Khi nào chúng tôi có khả năng bỏ việc thiền? Bạn sẽ không thể nào bỏ được nó. Nó sẽ được vứt bỏ vào ngày mà bạn không hiện hữu, nhưng bạn sẽ không có khả năng bỏ nó, bởi vì bạn sẽ cần việc lau chùi. Bạn liên tục bị nhiễm bẩn, mọi khoảnh khắc chất bẩn đều bám vào - đó là bản chất của cuộc sống. Mọi khoảnh khắc bạn đều cần tắm rửa, lau chùi. Khi bạn không có đó, thế thì chẳng có gì - không có vấn đề gì bởi vì không có người nào

có thể bị bẩn. Nhưng bạn *đang có* đó, cho nên thiền phải được tiếp tục. Đó là nỗ lực để duy trì sự hồn nhiên.

Nhìn xem: nếu bạn hồn nhiên, bạn không thiếu thứ gì. Nếu bạn có thể nhìn bằng đôi mắt hồn nhiên lên bầu trời, bạn trở thành bầu trời. Với tâm trí bạn bắt đầu đo lường. Bạn nói: Cái này đẹp hay không đẹp, hay: Hôm nay trời đầy mây, hay: Ngày mai trời sẽ tốt hơn, hay: Hôm qua trời còn đẹp hơn. Bạn bắt đầu đo lường.

Nhưng nếu bạn hồn nhiên, không phải là tâm trí mà chỉ là sự hiện hữu nhìn lên bầu trời, chẳng có gì để nói, chẳng có gì để nghĩ cả. Bầu trời vẫn đó, và bạn cũng tựa như bầu trời. Bên trong và bên ngoài gặp nhau. Cả hai không gian trở thành một và không có biên giới. Người quan sát trở thành cái được quan sát. Đó chính là điều Krishnamurti nói: người quan sát trở thành cái được quan sát. Bên ngoài và bên trong mất đi biên giới, trở thành một.

Nếu bạn nhìn cây một cách hồn nhiên, không có tâm trí đo lường, điều gì xảy ra? Không có hai, cây và bạn; bằng cách nào đó cây đã đi vào bạn và bạn đã đi vào cây. Chỉ khi đó bạn mới đi đến hiểu được cây là gì. Bạn nhìn lên các vì sao, bạn nhìn vào dòng sông, bạn nhìn vào đàn chim bay trên bầu trời xanh... Biên giới cứ hội nhập lại. Mọi khác biệt mất đi, mọi phân biệt mất đi. Thống nhất nảy sinh. Đây không phải là thống nhất do suy nghĩ nặn ra, đây không phải là thống nhất của các triết gia, đây là một thể thống nhất hoàn toàn khác. Bạn không nghĩ rằng đây là một, bạn bỗng nhiên *biết* rằng nó là một. Bạn không nói bên trong tâm trí mình: Đây là cái một bởi vì Upanishad đã nói như thế, bởi vì Veda đã nói như thế. Nó *là* cái một.

Nếu Veda đang trong tâm trí bạn và cả Upanishad nữa thì bạn không hồn nhiên, bạn đang tinh ranh. Đo lường đang

tiếp tục. Bạn đang đo lường, áp dụng tâm trí và suy nghĩ, so sánh. Bạn khôn lỏi và tinh ranh, bạn không thông minh, và dù bạn khôn lỏi đến mức nào, tâm trí khôn lỏi vẫn là tâm thường. Thông minh mới cần. Đứa trẻ sinh ra là thông minh, không khôn lỏi. Nó nhìn thế giới với đôi mắt sáng trong; cảm nhận của nó hoàn toàn trong trẻo, không tì vết.

Khi tôi nói hồn nhiên là sannyas, tôi muốn nói cảm nhận của bạn nên rõ ràng, không suy nghĩ nào trở thành rào chắn. Bạn nên nhìn - bạn nên trở thành cái nhìn. Bạn nên quan sát, nhưng phải không có người quan sát đứng sau bạn thao túng. Hồn nhiên này là có thể có, và chỉ hồn nhiên này mới vượt sang bên kia thời gian và không gian. Chỉ có hồn nhiên này mới đạt tới cái tối thượng, tới moksha, tới tự do tuyệt đối. Trở thành sannyasin đi - người hồn nhiên, tái sinh, sạch sẽ, chuyển từ khoảnh khắc nọ sang khoảnh khắc kia vào cái chưa biết. Thế thì bạn sẽ có khả năng để chia sẻ.

Toàn bộ quá trình giáo dục con người, văn hoá, sự truyền thụ, đều là cái đối lập: nó dạy cho bạn cách tinh ranh và khôn lỏi. Nó dạy bạn về tâm trí, nó chưa bao giờ dạy cho bạn về hồn nhiên. Nó dạy bạn tự động hoá - từ này cần phải nhớ - nó làm cho bạn càng ngày càng tự động hơn, bởi vì nếu bạn ngày càng tự động thì bạn sẽ càng hiệu quả hơn.

Bạn học lái xe: ban đầu khó đấy. Cái khó không phải là trong việc lái hay ở chiếc xe hay ở bất kì cái gì khác - cái khó là ở trong bạn, bởi vì bạn phải tỉnh táo. Ban đầu bạn phải tỉnh táo; nguy hiểm có đó. Bạn phải liên tục ý thức về điều bạn đang làm. Bạn phải tỉnh táo với đèn giao thông, với người qua đường, với máy móc; bạn phải tỉnh táo với cần sang số, với bộ số, với tay lái và mọi thứ. Bạn phải tỉnh táo với quá nhiều thứ đến nỗi tâm trí không thể nào tiếp tục sự

huyền thuyên bên trong thường lệ của nó. Nó phải tỉnh táo. Điều đó tạo ra rắc rối.

Về sau, sau vài ngày, bạn trở thành tự động. Bây giờ tay tiếp tục làm việc, chân tiếp tục làm việc, chiếc xe và bạn đã trở thành một bộ máy, và tâm trí bạn có thể tiếp tục huyền thuyên bên trong. Không có vấn đề gì, không cần tới tâm trí bạn nữa. Đây là điều tôi muốn nói tới tự động. Bây giờ thân thể bạn là một bộ máy, nó vận hành. Bạn sẽ chỉ cần tới trong vài trường hợp hãn hữu. Nếu sắp sửa có tai nạn, bỗng nhiên bạn sẽ được cần tới. Thế thì quá trình suy nghĩ của bạn sẽ phải dừng. Bỗng nhiên có một cú sốc, toàn bộ bộ máy thân thể bạn sẽ rung mình, và bạn sẽ phải có đó, bạn sẽ phải tỉnh táo. Nhưng đây là những khoảnh khắc hãn hữu. Nếu không, bạn có thể tiếp tục: bạn có thể hút thuốc, có thể hát, thậm chí còn có thể nói chuyện với ai đó, có thể nghe đài hay bạn có thể tiếp tục nói chuyện bên trong, đối thoại bên trong - không có nhu cầu hiện hữu ở đó. Bạn đã trở thành tự động.

Nhưng điều này hiệu quả hơn bởi vì nếu bạn cần liên tục nhận biết, bạn không thể rất hiệu quả được, bạn không thể đi rất nhanh - vì bạn không biết làm sao để nhận biết. Bởi nhân tố này, bởi vì mọi người không nhận biết, nên họ sống nhiều kiếp vô ý thức. Xã hội đã biết một thuật: làm cho mọi người ngày càng tự động hơn. Toàn bộ trường học không gì khác hơn là làm cho bạn thành tự động. Ngôn ngữ, toán học - mọi thứ đều trở thành tự động. Bạn có thể làm việc đó mà không phải lo nghĩ gì về nó. Nó trở thành máy móc.

Khi tôi nói trở thành hồn nhiên, điều đó có nghĩa là hoá giải tự động hoá. Nó có nghĩa là dù bạn làm bất kì điều gì làm với ý thức đầy đủ. Nếu bạn đang lái xe, chỉ có lái thôi - trở thành việc lái, đừng làm bất kì điều gì khác; đừng tiếp tục nói chuyện bên trong. Chỉ trở thành tham dự sâu sắc và tỉnh

táo rằng không có người lái xe - chỉ có việc lái xe, ý thức hoàn toàn. Điều này sẽ khó khăn - đó là lí do tại sao xã hội lại không bận tâm đến nó. Chỉ các cá nhân mới có thể vượt qua con đường gian khổ như vậy. Làm mọi thứ một cách có ý thức. Dần dần thân thể máy móc của bạn sẽ tan biến, bạn sẽ trở thành hết tự động hoá. Thế thì hồn nhiên sẽ nở hoa.

Đứa trẻ là hồn nhiên bởi vì chưa có tự động hoá gì cả. Nó không học bất kì cái gì, nó không bị ước định gì. Sớm hay muộn chúng ta sẽ ước định nó. Nó sẽ học mọi thứ; thế thì càng ngày tâm trí càng có đầy và càng ngày càng ít bản thân nó. Càng ngày càng ít hiện hữu và càng ngày tâm trí càng nhiều lên. Thế thì nó sẽ trở thành cái máy tự động, một cái máy - hiệu quả, làm việc tuyệt hảo, phục vụ xã hội, nhưng chết cứng.

Phục vụ, giúp công việc xã hội, nhưng đừng trở thành tự động. Khi bạn đã trở thành máy tự động, hoá giải tự động cho bản thân mình đi. Dần dần, đưa lại ngày càng nhiều ý thức hơn. Dù bạn làm bất kì cái gì, đưa vào nhiều ý thức hơn, bởi vì với bất kì điều gì bạn đang làm, nếu bạn ít ý thức tới thì nó trở thành tự động. Đó là cách tự động hoá: càng ngày càng ít ý thức, làm mọi việc giống như cái máy.

Làm với ý thức ngày càng nhiều, không giống như cái máy nhưng hiện diện - thế thì hồn nhiên sẽ nở hoa trong bạn. Và hồn nhiên đó là điều lớn lao nhất có thể xảy ra cho con người.

Hồn nhiên, bạn là thiêng liêng. Hồn nhiên, bạn đã trở thành thượng đế.

Đủ cho hôm nay.

Về Osho

Osho sinh ra tại Kuchwada, Madhya Pradesh, Ấn Độ, vào ngày 11 tháng 12 năm 1931. Từ thiếu thời ông đã là một tinh thần độc lập và nổi dậy, nhân mạnh tới chứng nghiệm chân lý cho chính mình thay vì thu nhận tri thức và niềm tin do người khác trao lại.

Sau khi chứng ngộ ở tuổi hai mươi mốt, Osho hoàn thành học tập hàn lâm và dành nhiều năm giảng dạy triết học tại Đại học Jabalpur. Đồng thời, ông đã du hành trong toàn Ấn Độ để nói chuyện, thách thức các nhà lãnh đạo tôn giáo chính thống trong các cuộc tranh luận công khai, đặt câu hỏi về những niềm tin truyền thống và gặp gỡ mọi người từ mọi ngõ đường cuộc sống. Ông đọc rất nhiều, mọi thứ ông có thể tìm thấy để mở rộng hiểu biết của mình về hệ thống niềm tin và tâm lý của con người hiện đại.

Đến cuối những năm 1960 Osho đã bắt đầu phát triển các kỹ thuật thiền động duy nhất của mình. Con người hiện đại, ông nói, bị quá nặng gánh với những truyền thống lạc hậu của quá khứ và những lo âu của cuộc sống hiện đại đến mức người đó phải trải qua quá trình tẩy rửa sâu sắc trước khi người đó có thể hi vọng khám phá ra trạng thái thanh thoi, vô suy nghĩ của thiền.

Trong quá trình làm việc của mình, Osho đã nói về mọi khía cạnh thực của việc phát triển tâm thức con người. Ông đã cô đọng tinh hoa của điều có ý nghĩa cho việc truy tìm tâm linh của con người hiện đại, dựa trên không chỉ hiểu biết trí tuệ mà được kiểm nghiệm lại theo kinh nghiệm sống của riêng ông.

Ông không thuộc về tín ngưỡng nào cả - “Tôi là người bắt đầu cho tâm thức tôn giáo hoàn toàn mới,” ông nói. “Xin đừng gắn tôi với quá khứ - điều đó thậm chí chẳng đáng nhớ.”

Bài nói của ông cho các đệ tử và người tìm kiếm tâm linh đã được xuất bản trong hơn sáu trăm năm mươi tập, và đã được dịch sang hơn bốn mươi ba thứ tiếng. Và ông nói, “Thông điệp của tôi không phải là học thuyết, không phải là triết lý. Thông điệp của tôi là giả kim thuật nào đó, khoa học về biến đổi, cho nên chỉ những ai sẵn sàng chết như họ hiện tại và được sinh ra lần nữa trong cái gì đó mới đến mức họ không thể nào hình dung ra được điều đó ngay bây giờ... chỉ vài người dũng cảm mới sẵn sàng lắng nghe, vì lắng nghe là sắp nguy hiểm.

“Lắng nghe, bạn đã bước đi bước đầu tiên hướng tới tái sinh. Cho nên đây không phải là triết lý mà bạn có thể chỉ choàng vào người và đi khoác lác về nó. Đây không phải là học thuyết mà bạn có thể tìm ra khuây khoả cho những câu hỏi phiền nhiễu. Không, thông điệp của tôi không phải là truyền giao bằng lời nào đó. Nó còn nguy hiểm hơn thế nhiều. Nó không gì khác hơn là chết và tái sinh.”

Osho rời khỏi thân thể ngày 19 tháng 01 năm 1990. Công xã khổng lồ của ông ở Ấn Độ tiếp tục là trung tâm trường thành tâm linh lớn nhất trên thế giới hấp dẫn hàng nghìn khách thăm quốc tế, người tới để tham dự vào thiền, trị liệu, các chương trình sáng tạo, hay chỉ để chứng nghiệm bản thể trong Phật trường.

Công xã Osho quốc tế

Pune, Ấn Độ

Công xã này là trường phái kì diệu cho việc thám hiểm bên trong. Đó là phiêu lưu lớn lao nhất có đó, và cũng là lễ hội lớn nhất.

Con đường bạn phải đi qua, bạn sẽ phải đi một mình; nhưng biết rằng bao nhiêu người cũng đang du hành một mình sẽ đem lại cho bạn động viên lớn lao.

Một ốc đảo nhỏ mà trong đó cuộc sống đang diễn ra với tầm nhìn hoàn toàn khác; nơi cuộc sống diễn ra có mục đích, ý nghĩa, nơi cuộc sống diễn ra có phương pháp, nơi cuộc sống diễn ra trong tỉnh táo, nhận biết, tỉnh thức; nơi cuộc sống không phải chỉ là điều ngẫu nhiên, nơi cuộc sống bắt đầu trở thành ngày một trưởng thành hơn theo chiều hướng nào đó.

Và đây không phải là tu viện Ấn Độ; đây là công xã quốc tế, nơi gặp gỡ của Đông và Tây. Công xã này đại diện cho toàn bộ loài người, không phải về quá khứ mà là về tương lai.

Nỗ lực của chúng tôi là để làm cho thiền trở thành có sẵn cho từng người và mọi người; bất kì ai muốn thiền, thiền đều sẵn có tương ứng với kiểu của người đó. Nếu người đó cần nghỉ ngơi, nghỉ ngơi cũng nên là thiền của người đó. “Ngồi im lặng không làm gì, rồi xuân tới và cỏ tự nó mọc lên” - đó sẽ là thiền của người đó. Chúng ta phải tìm ra thật nhiều chiều hướng cho thiền, nhiều như số người trên thế gian này. Và khuôn mẫu phải đừng quá cứng nhắc, vì chẳng có hai cá nhân nào giống nhau cả. Đây là cuộc cách mạng. Cá nhân

phải không bị gò khít vào khuôn mẫu; nhưng khuôn mẫu thì phải vừa vặn với cá nhân. Đó là lí do tại sao bạn thấy có nhiều cách thiền thể đang diễn ra ở đây. Cách thức thì có thể là tích cực hay thụ động, cũng chẳng thành vấn đề gì, mục tiêu là một: làm sao làm cho bạn thành im lặng đến mức tắt cả mọi suy nghĩ đều biến mất và bạn chỉ còn là tấm gương, phản chiếu cái đang đấy.

Đa đại học Osho

Trong công xã này có ít nhất năm mươi nhóm trị liệu đang tiến hành, bởi những lí do nào đó. Đây chỉ là cách làm cân bằng lại hàng nghìn năm kìm nén. Đây chỉ là để đem lại nhẹ nhàng cho tất cả những cái bạn đã kìm nén - như người Ki tô giáo, người Hindu giáo, Phật tử. Nó chỉ hoàn tác lại cái hại của hàng thế kỉ cũ kĩ đã gây cho bạn. Các nhóm trị liệu này không phải là cứu cánh; chúng chỉ chuẩn bị cho bạn để thiền, chứng kiến thụ động về các ý nghĩ, tình cảm và hành động mà không đánh giá hay đồng nhất.

Sự bùng sáng của mỗi ngày là việc gặp gỡ vào buổi tối: một buổi lễ hai giờ với âm nhạc, nhảy múa và thiền im lặng theo dõi một trong những bài nói của Osho.

“Đây không phải là bài học; đây chỉ đơn thuần là phương tiện để làm cho bạn thành im lặng, vì nếu yêu cầu bạn phải im lặng không nỗ lực gì, bạn sẽ thấy rất khó khăn. Tôi đang làm cho bạn im lặng mà không phải nỗ lực gì về phần bạn cả. Việc nói của tôi trước hết là để dùng như một chiến lược tạo ra im lặng trong bạn.”

Để biết thêm thông tin

<http://www.osho.com>

Một kho thông tin Web đầy đủ trong nhiều thứ tiếng khác nhau về các phương pháp thiền, sách và băng của Osho, một chuyến dạo qua Osho Commune International, các trung tâm thông tin về Osho trên toàn thế giới, và các trích đoạn lời nói của Osho.

Osho Commune International

17 Koregaon Park
Pune 411 011 (MS)
India
Tel: + 91 (212) 628 562
Fax: + 91 (212) 624 181
Email: osho-commune@osho.com

Osho International

37 Upper Brook Street,
London W1K 7PR
United Kingdom
Tel. +44. (0) 207 493 5001
Fax. +44. (0) 207 493 1203

Office email:
oshointernational@oshointernational.com
<http://www.osho.com/oshointernational>

“Lời thầy hàm chứa im lặng quanh đó, lời thầy không phải là tiếng động. Lời thầy có giai điệu, có nhịp điệu, có âm nhạc và tại chính cốt lõi của lời thầy là im lặng hoàn toàn. Nếu bạn có thể hiểu thấu lời thầy, bạn sẽ đi xuyên vào im lặng vô hạn này. Nhưng để hiểu thấu lời của Phật, cách thức không phải là phân tích, cách thức không phải là biện luận, cách thức không phải là tranh luận. Cách thức là chìm vào quan hệ với thầy, trở thành hoà hợp với thầy, đồng bộ với thầy. Trong hoà hợp đó, trong sự chân thành đó, người ta đi vào trong chính cốt lõi lời thầy. Và ở đó bạn sẽ không tìm thấy bất kì âm thanh nào, bất kì tiếng động nào; ở đó bạn sẽ thấy im lặng tuyệt đối. Và nếm trải nó là hiểu thầy.”

Osho, Dhammapada: Con đường của Phật, 5

“Từ lời tôi bạn có thể bùng cháy, nhưng bạn sẽ không thể nào tìm ra bất kì lí thuyết, học thuyết nào. Bạn có thể tìm ra cách sống, nhưng không tìm ra được giáo lí để thuyết giáo. Bạn có thể tìm ra tính cách nổi dậy hay tiềm ẩn nhưng bạn sẽ không tìm thấy chủ đề cách mạng nào được tổ chức.

“Lời tôi không chỉ là ngọn lửa. Tôi đang đặt thuốc nổ đây đó, chúng sẽ nổ tung trong nhiều thế kỉ. Tôi đang đặt nhiều hơn là sự cần thiết - tôi chưa bao giờ tính hết cơ hội. Gần như từng câu đều dự định để tạo ra rắc rối cho bất kì ai muốn tổ chức tôn giáo quanh tôi.”

Osho, Từ cá tính tới cá nhân

Sách Osho đã dịch sang tiếng Việt

1. Con đường tôi con đường của mây trắng	1997
2. Biển chuyển Mật tông	1997
3. Ngón tay chỉ trăng	1997
4. Thiền là gì?	1997
5. Đi tìm điều huyền bí, tập 2	1998
6. Thiền: Tự do đầu tiên và cuối cùng	1998
7. Kinh Kim Cương	1998
8. Tôi là lối cổng	1998
9. Nhịp đập của tuyệt đối	1998
10. Tâm Kinh	1998
11. Mưa rào không mây	1999
12. Nhạc cổ trong rừng thông	1999
13. Dhammapada: Con đường của Phật, t. 1	1999
14. Con thuyền rồng	1999
15. Tín Tâm Minh: Sách về cái không	1999
16. Từ dục tới Siêu tâm thức	1999
17. Từ Thuộc tới Thiền	1999
18. Cương lĩnh Thiền: Tự do với chính mình	2000
19. Vô trí: Hoa của vĩnh hằng	2000
20. Bồ đề đạt ma: Thiền sư vĩ đại nhất	2000
21. Và hoa đã mưa xuống	2000
22. Đạo: Ba kho báu, tập 1	2001
23. Kinh nghiệm Mật tông	2001
24. Bản kinh cuối cùng, tập 6	2001
25. Chiều bên kia cái biết	2001
26. Kỉ luật của siêu việt, tập 3	2002
27. Con đường bên ngoài mọi con đường	2002
28. Không nước không trăng	2002
29. Om Mani Padme Hum	2002

30. Nansen: Điềm khởi hành	2003
31. Joshu: Tiếng gầm của sư tử	2003
32. Mã Tổ: Tấm gương trống rỗng	2003
33. Rinzai: Bậc thầy của điều phi lí	2003
34. Hyakujo: Đỉnh Everest của Thiền	2003
35. Isan: Không dấu chân trên trời xanh	2003
36. Kyozan: Con người thực của Thiền	2004
37. Dogen Thiền sư: Tìm kiếm và hoàn thành	2004
38. Yakusan: Thẳng tới điểm chứng ngộ	2004
39. Đi tìm điều huyền bí, tập 1	2004
40. Dhammapada: Con đường của Phật, t. 2	2004
41. Từ Thuộc tới Thiền (chỉnh lí)	2004
42. Trưởng thành: Trách nhiệm là chính mình	2005
43. Sáng tạo: Khơi nguồn sức mạnh bên trong	2005
44. Dũng cảm: Vui sống hiểm nguy	2005
45. Dược khoa cho linh hồn	2005
46. Cân bằng thân tâm	2005
47. Ta là cái đó	2006
48. Tình yêu, tự do, một mình	2006
49. Dhammapada: Con đường của Phật, t.3	2006
50. Kỉ luật của siêu việt - tập 1	2006
51. Kỉ luật của siêu việt - tập 2	2006
52. Kỉ luật của siêu việt - tập 4	2007
53. Vui vẻ: Hạnh phúc từ bên trong	2007
54. Chuyển bay của một mình tới một mình	2007
55. Nhận biết: Chìa khoá sống trong cân bằng	2007
56. Tự do: Dũng cảm là bản thân mình	2007
57. Dhammapada: Con đường của Phật, t.4	2007
58. Trực giác: Việc biết bên ngoài logic	2007
59. Dhammapada: Con đường của Phật, t.5	2008
60. Dhammapada: Con đường của Phật, t.6	2008

61. Thân thiết: Tin cậy bản thân mình và người khác 2008
62. Dhammapada: Con đường của Phật, t.7 2008
63. Từ bi: Việc nở hoa tối thượng của tình yêu 2008
64. Đạo: lịch sử và giáo huấn 2008
65. Dhammapada: Con đường của Phật, t.8 2009
66. Dhammapada: Con đường của Phật, t.9 2009
67. Cuộc sống, tình yêu, tiếng cười 2009
68. Dhammapada: Con đường của Phật, t.10 2009
69. Dhammapada: Con đường của Phật, t.11 2009